

EGER

**Megyei
Jogú
Város**

Integrált Városfejlesztési Stratégia

Tervezet !

Készült a
Multiply Consulting Kft.
vezetésével

2008.08.18.

EGER MEGYEI JOGÚ VÁROS INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK TARTALOMJEGYZÉKE

TARTALOMJEGYZÉK

I. EGER SZEREPÉNEK MEGHATÁROZÁSA A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN

I.1. Eger szerepe a regionális, megyei, és/vagy kistérségi településhálózatban	1
I.2. Eger vonzáskörzetének bemutatása	10
I.3. Eger fejlődésének dinamikája	11
I.4. A város típusa a foglalkoztatási szerepkör alapján	13
I.5. Funkció-ellátottság	15

II. A VÁROS EGÉSZÉRE VONATKOZÓ HELYZETÉRTÉKELÉS

II.1. Gazdasági/ágazati jellemzők	17
II.1.1. Vállalkozások helyzete	18
II.1.2. K + F helyzete	22
II.1.3. Idegenforgalom/turizmus	25
II.1.4. Helyi gazdaságfejlesztés eszközei	29
II.2. Társadalmi jellemzők	30
II.2.1. Demográfiai jellemzők	30
II.2.2. Képzettség és foglalkoztatás	34
II.2.4. Szociális és egészségügyi helyzet	35
II.3. Eger környezeti jellemzői	36
II.3.1. Természeti környezet elemzése, zöldfelületek	36
II.3.2. Épített környezet, helyi építészeti értékek vizsgálata	38
II.3.3. Lakásállomány vizsgálata	48
II.3.4. Települési infrastruktúra vizsgálata	51
II.4. Közszolgáltatások vizsgálata	54
II.4.1. Oktatás-nevelés helyzete	57
II.4.2. Egészségügyi ellátás helyzete	63
II.4.3. Szociális ellátás helyzete	65
II.4.4. Hulladékgazdálkodás	69
II.4.5. Közműellátottság vizsgálata	70
II.4.6. Közlekedés helyzete	72
II.4.6.1 Eger közlekedési kapcsolatai	72
II.4.6.2 Eger belső közlekedésének jellemzése	75

III. EGER VÁROSRESZEINEK TERÜLETI MEGKÖZELÍTÉSŰ ELEMZÉSE

III.1. Belváros	80
III.2. Észak városrész	92
III.3. Kelet városrész	108
III.4. Dél városrész	118
III.5. Nyugat városrész	127

IV. STRATÉGIAI FEJEZET	135
IV.1. Eger hosszú távú jövőképe	139
IV.1.1 Együttműködésbeli jövőkép	139
IV.1.2 Patakok rendszerére építő jövőkép	139
IV.1.3 Hagyományokra építő jövőkép	140
IV.1.4 Objektív területekre vonatkozó jövőkép	141
IV.1.5 Szubjektív elemekre vonatkozó jövőkép	145
IV.2. Jövőbeli fejlesztési irányok meghatározása	146
IV.2.1. Átfogó cél, 15-20 éves távlatra vonatkozóan	146
IV.2.2. Középtávú, Tematikus célok 7-8 éves időtartamra vonatkozóan	146
IV.2.3. Városrészekhez kapcsolódó célmeghatározás	151
V. A 2007-2013 SORÁN FEJLESZTENI KÍVÁNT AKCIÓTERÜLETEK KIJELELÉSE	153
V.1. Akcióterületek kiválasztásának szempontjai	153
V.2. Akcióterületek meghatározása	154
V.3. Az akcióterületek ütemezése	193
VI. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGA	195
VI.1. Ingatlanguzálkodási terv	195
VI.2. A városrehabilitációs célok elérését szolgáló nem fejlesztési jellegű tevékenységek bemutatása	196
VI.3. Partnerség	197
VI.4. Az IVS megvalósíthatóságával kapcsolatos szervezeti elvárások	199
VI.6. A stratégia megvalósulásának monitoringja	200

I. EGER SZEREPÉNEK MEGHATÁROZÁSA A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN

I.1. EGER SZEREPE A REGIONÁLIS, MEGYEI ÉS KISTÉRSÉGI TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN

Eger az Észak-Magyarországi régióban található, megyei jogú város, Heves megye székhelye. A régió Magyarország észak-keleti részén az Északi-középhegység és az Alföld északi részén helyezkedik el. A település területe 9224 ha, állandó népesség száma 55673 fő a T-STAR 2007-es adatai alapján.

Területén három megye található: Borsod-Abaúj- Zemplén, Heves és Nógrád megye, a régió központja Miskolc. Északon Szlovákiával, nyugaton a Közép-magyarországi régióval, délen és keleten pedig az Észak-alföldi régióval határos. Területe 13.430 km², amely az ország területének 14,4%-át teszi ki, és ezzel a régiók között a 4. legnagyobb. Borsod-Abaúj-Zemplén a régió területének 54, Heves 27, Nógrád pedig 19%-át adja. Területének 13%-a országos és helyi jelentőségű védett természeti terület, az ország védett területeinek 22%-át teszi ki.

Népesség tekintetében az Észak-Magyarországi régió a negyedik helyen áll Magyarországon, hazánk népességének 12,7 %-a él itt (1.280.040 fő, 2004). A népsűrűség 95 fő/km², mely magasabb a vidéki átlagnál, a régió kistérségei közül a miskolci, egri, hatvani, salgótarjáni kistérségek a legsűrűbben lakottak. Az Észak-magyarországi régióban 605 település van, ebből 34 város (ezen belül 5 a miskolci kistérségben, 18 az egriben). A városi népesség aránya 50 %, a legalacsonyabb a régiók között. A három megye közül az 500 – 2000 fő alatti településnagyság leginkább Nógrádra jellemző, míg Heves megyében a lakosság harmada 2-5 ezer fős nagyalvokban él.

Összességében a különböző területi szerkezeti adatokból jól látható, hogy a régió rendkívüli módon városhiányos. Különleges sajátossága továbbá a régióknak, hogy nem a régióközpont és környéke a legfejlettebb térség a régióban, hanem a Heves megye központjaként funkcionáló Eger és térsége. Egyedi jelenség továbbá, hogy Nógrád megyében maga a megye központi települése, Salgótarján és közvetlen vonzáskörzete is leszakadó térségnek tekinthető.

Eger a középkori eredetű, régi városi múltta visszatekintő, „szabályos” nyugat-európai városok közé tartozik. Eger funkcionális várostípusa vásár- vagy kereskedőváros („Magyarország földrajza”, 1988.) továbbá központi jellegű település vegyes termeléssel, fejlett felsőfokú központ, iparosodott tradicionális megyeközpont.

A város az Északi-középhegység és az Alföld találkozásánál kialakult „ősi” piachely volt, vonzása messze előrenyomult az Alföld felé is, a mai Szolnok megye irányában, helyenként – pl. Tiszafürednél – átlépte a Tisza vonalát is. Eger a polgári városfejlődési korszakig egyházi-adminisztratív központ, piacközponti szerepkörrel és jelentős bortermeléssel. A Budapest-Hatvan-Miskolc-Kassa vasútvonal azonban Eger kedvéért nem tett néhány kilométeres kitérőt, így a város a kapitalista korban egyre inkább hivatalnok- és iskolaváros, egyházi központ, jelentős mezőgazdasággal. A szocializmus évtizedeiben politikai feladatot jelentett a város egyházi-„feudális” jellegének visszaszorítása; azt kezdetben a város mellőzésével, majd ipari szerepkörének fejlesztésével kívánták elérni. Növekedése, átfarmálódása mértéktartó volt, belvárosa tovább őrzi a 18-19. századi hangulatát; a város funkcióinak modernizációja máig nem bontakozott ki.

„Eger a magyar városok dinamikai jellemzői alapján pozícióit őrző város” (Beluszky Pál). A Dunától keletre a nagyvárosoktól eltekintve a városok 70%-a pozíciójából veszítő, hanyatló, csökkenő népességű település, de Észak-Magyarország súlyos depressziója a városok dinamikájában is tükröződik; még a regionális centrum szerepkörét betöltő Miskolc is pozícióiból veszítő város.

Heves megye

Heves az ország kisebb megyéi közé tartozik. Területe 3.637 km², a lakosság száma 324.096 fő, népsűrűsége 89 fő/km². Az Északi-középhegység közepén, a hozzá csatlakozó alföldi peremen terül el. Heves megye 118 településből 76 településen a lakosok létszáma 2.000 fő alatti, 36 településen 5.000 fő alatti. Mind az 1000 főnél kevesebb, mind az 5000 főnél nagyobb népességű települések aránya kisebb az országos átlagnál. Önálló polgármesteri hivatallal nem minden település rendelkezik, Heves megye 7 városa és 111 községe közül 85 rendelkezik önálló polgármesteri hivatallal. A megyében 7 kistérséget különíthetünk el: Pétervásárai, Béalapátfalvai, Hatvani, Gyöngyösi, Füzesabonyi, Egri, Hevesi.

Az Egri Kistérség elhelyezkedése az Észak-Magyarországi Régióban

Egri kistérség

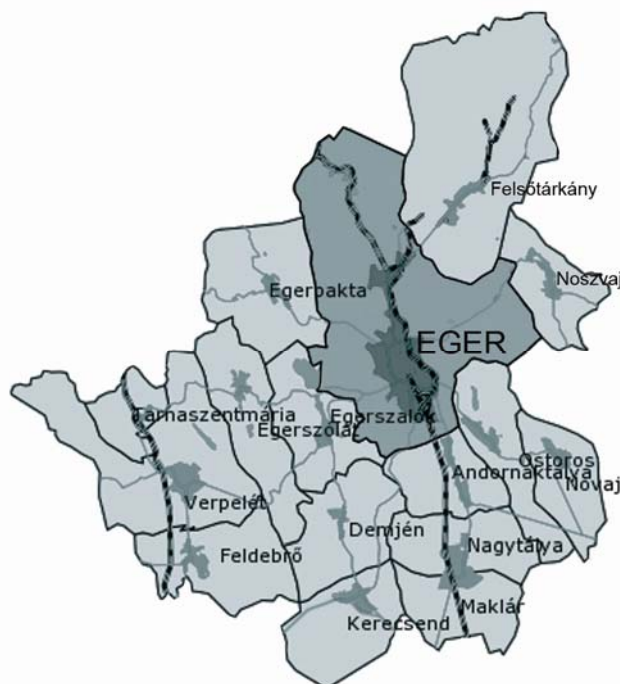
Eger kistérségi szerepköre nem új keletű, a járások megszüntetéséig az Egri Járás fogta össze a vonzáskörzetbe tartozó településeket. Eger az 1960-as évektől biztosít munkát és megélhetést, középiskolái, kollégiumai pedig tanulási lehetőséget a környékelieknek. Még 1990-ben is több mint 12 ezer bejáró dolgozója volt a városnak, és ebből adódóan intenzív tömegközlekedési kapcsolata a környék községeivel. Az agglomerálódás már az 1980-as években elindult, a következő évtizedekben pedig felgyorsult. Az alacsonyabb lakásárak különösen a középosztály, valamint az alsó társadalmi csoportok számára teszik vonzóvá ezeket a településeket.

A térséget északról a Bélápátfalvai, nyugatról a Pétervásárai, nyugatról és délről a Füzesabonyi, keletről a Mezőkövesdi és a Miskolci kistérségek határolják.

Az Egri kistérséget 2007-től a következő 17 település alkotja: Andornaktálya, Demjén, Eger, Egerbakta, Egerszalók, Egerszólát, Feldebrő, Felsőtárkány, Kerecsend, Maklár, Nagytálya, Noszvaj, Novaj, Ostoros, Szarvaskő, Tarnaszentmária, Verpelét. A kistérség összes települése része az Egri történelmi borvidéknek is. A külső források befogadása szempontjából az Észak-magyarországi Régióban a legkedvezőbb abszorpciós potenciállal az egri és a gyöngyösi kistérség rendelkezik. Az egri kistérség régió belüli kedvező potenciálja nem új keletű. Társadalmi, gazdasági, politikai, egyházi értékeit évszázadokon keresztül alakította ki, és még a legviharosabb történelmi időszakokban sem került szélsőséges helyzetbe, fejlődésére a kiegyensúlyozottság jellemző.

Az Egri kistérség áttekintő térképe és települései:

A kistérség gazdasága a régióban tapasztalt tendenciáktól eltérően viszonylag gyorsan és jóval kisebb visszaesés mellett állt új, növekedésorientált fejlődési pályára. Az elemzések azt mutatják, hogy ennek okai összetettek: a gazdaság több lábon állásából, a versenyképesség magas szintjéből, és a már elért fejlettségből eredeztethetők.

Pozitív, hogy az egri történelmi borvidék szőlőtermelő területei gyorsuló ütemben újulnak meg, jelentős az új telepítések aránya, ezzel együtt a szőlő és borágazat a kistérség perspektivikus gazdasági ágazata.

Az egri kistérség igen jelentős idegenforgalmi potenciállal, sokrétű, több elemből álló kínálattal jellemezhető mind a régió, mind az országos összehasonlításban egyaránt.

A jelenlegi Egri kistérségi társulás összlakossága majdnem eléri a 80 ezer főt. A községek fejlettségi szintje különböző, vannak közöttük olyan települések, amelyek az utóbbi években jelentősen fejlődtek, népességüket, helyi bevételeiket növelni, szolgáltatásaikat fejleszteni tudták. A települések másik részében jelentősen megnövekedett a hátrányos helyzetű és a roma népesség, és ennek következtében a helyi oktatási-nevelési intézményekben a szegregáció. Kistérségi szinten megvalósuló feladatok: orvosi ügyelet, alapfokú oktatás mikrotársulások formájában, szociális- és gyermekjóléti alapellátások. A kistérségre is főként az országosan jellemző demográfiai folyamatok jellemzőek. Az alacsony születésszám és az elvándorlás miatt a kistérség népessége napjainkban csökkenő tendenciát mutat, az előregedés fokozódott. Az azóta eltelt időszakban a tendenciák kisebb mértékben változtak, csökkent az elvándorlás (egyes települések népessége nőtt), a demográfiai mutatók valamivel kedvezőbbek, mint a régióban tapasztaltak. A távlati népességszám alakulását a vándorlás tényleges alakulása a jelenleginél jobban fogja befolyásolni.

Megyei szinten az egri kistérségben volt a legalacsonyabb a munkanélküliek aránya (4,2%), ezen belül a tartós munkanélküliek száma (1,5%) 2003-ban. Személyi jövedelemadót 38.637 fő fizetett, az összlakosság majdnem fele (48,6 %) 2003-ban. Az adófizetők éves bruttó átlagkeresete pedig 1,2 millió forint körüli összeg volt (100 ezer/hó), amelyből átlag 270 ezer forintot személyi jövedelemadót fizettek be. Ezek az adatok szintén a legelőnyösebbek, ill. legmagasabbak a megyében. Összesen 8654 vállalkozás működik, ebből 7009 Egerben.

Közlekedés

Eger városa a környező településekkel együtt országos és nemzetközi közlekedési kapcsolatok szempontjából hátrányos helyzetben van, mivel a közúti és vasúti elsőrendű főhálózat elkerüli.

Két másodrendű (24. és 25. Számú) és hat harmadrendű út köti össze a környezetével közforgalmi utakon, vasútvonala pedig Füzesabony és Putnok közötti távolságban épült ki.

Az M3-as autópálya, amelyet Füzesabonyban lehet elérni nagymértékben lerövidítette a Budapest-Eger közötti utazási időt.

A kistérség közlekedési hálózatában az elmúlt években az egri K2-es út kiépítésén kívül lényegi változás nem történt. Az M3-as autópálya Egerbe bekötő szakaszának hiánya miatt zsúfoltság van az andornaktályai összekötőúton. Egerben a közlekedés okozta zsúfoltság és légszennyezés növekedett.

A megközelíthetőség szempontjából a térség közúthálózatának meghatározó elemei a következők:

Az M3-as autópálya:

Az M3 Autópálya 1984 évben ért el Gyöngyösig, majd utána 14 évi megtorpanás következett be. A Gyöngyös – Füzesabony közötti szakasz 1998. évben került átadásra. A 80-as években a fejlesztési tervekben folyamatosan szerepelt, hogy az autópálya térségbe érésével egyidejűleg elkészül Eger város közvetlen bekötése az új autópályába. Sajnos a 90-es években elkészült tervek nem tartalmazták ezen bekötés nyomvonalát, így az autópálya Füzesabonyi csomópontját csak egyéb országos közutakon települési átkelési szakaszokon keresztül lehet elérni a mai napig. Megjegyzendő, hogy Heves megyét elhagyva az autópályának közvetlen gyorsforgalmi kapcsolata van a kelet-magyarországi megyeszékhelyekkel (Miskolc, Debrecen, Nyíregyháza). Legjelentősebb autópálya csomópont, melyről az egri kistérség megközelíthető, Füzesabonynál van.

A tervezett M25-ös autóút:

Konfliktusszegény övezetben halad, a dinamikusan fejlődő Eger déli részével teremt kapcsolatot. Az első ütemben 2x1 sávú út I. rendű főút jellemzőivel épülne meg, mely a második ütemben 2x2 sávú gyorsforgalmi úttá bővülne. A forgalmi adatok nem egyértelműen bizonyítják a meglévő hálózat kapacitásának hiányát, de a város idegenforgalmi és turisztikai jelentőségéhez viszonyítva a gépjárművel való megközelítés színvonala alacsony. A Keleti elkerülő út, M25 bevezető út és a 24. számú főút átkötése, valamint a ráhordó városi utak átépítésével Eger város és kistérsége közlekedése 2015-2020 évekre elfogadható színvonalúvá válna.

Forgalmi adatok:

- 25. sz. főút Eger város átkelési szakasz: 23838 Ej/nap
- 2501. sz. öe. út Andornaktálya átkelési szakasz: 13349 EJ/nap
- 2500. sz. öe. Eger város átkelési szakasz: 6227 EJ/nap

Természeti adottságok

Eger a Mátra és Bükk hegység között, az Eger patak völgyében, közvetlenül a Bükk hegység délnyugati lábánál fekszik. Heves megye az Északi-középhegység és az Alföld határterületeit foglalja magába. A két nagy táj találkozása a térségnek változatos arculatot kölcsönöz és meghatározza a mezőgazdasági termelés éghajlati, természetföldrajzi és termőhelyi adottságait. Ezek alapján a megye nem tartozik a legjobb, legfejlettebb növénytermesztő és állattenyésztő megyék közé. Jó színvonalúnak mondható viszont a zöldségtermesztés és magas szintű a szőlőtermesztés és borászat.

A régiónak két eltérő arca van, az egyik oldalon az ipar, a városi területek, valamint a mezőgazdasági termelés céljaira intenzíven használt földterület, míg a másikon az érintetlen térségek, melyek meg tudták őrizni a természeti és földrajzi kincseket, melyekben megtalálhatók barlangok, patakok, gyógyvíz- hévíz- és ásványvízforrások is.

Az egri kistérség északról közvetlenül határos a Bükki Nemzeti Parkkal. A Bükk hegység az Északi-középhegységnek a többi vulkánikus hegyeitől eltérő földtörténeti múlttal rendelkező tagja. Nagy részét tengeri üledékes eredetű kőzetek, főként dolomit és mészkő építik fel. 800 méternél magasabb fennsíkját meredek sziklaszirtek, a Bél-kő, a Pes-kő, a Tar-kő, a Vörös-kő és a többi "Kő" öleli körül, melyekről csodálatos kilátás nyílik a hegység déli lábára. Utóbb felsorolt csúcsok nagy részén halad keresztül az országos kéktúra útvonala.

A Bükk-fennsík felszínét a legkülönbözőbb karsztformák: töbrök, víznyelők, zsombolyok teszik változatossá. A Bükk-hegységben több mint 850 barlangot ismerünk. Közöttük található az ország legmélyebb barlangja, a 254 méter mély, 6700 méter hosszú István-lápai-zsomboly (másikként István-lápai-barlang). Jelentősebb barlangjai: a kiépített lillafüredi Anna és Szent István-cseppkőbarlangok, a miskolctapolcai Tavasbarlang, valamint a szabadon látogatható Szeleta- és Balla-barlang. Forrásai, patakjai bővizűek. A vidék nevezetessége a Szalajka-patak mésztufa gátakon 17 m magasról aláhulló Fátyol-vízesése.

Ugyancsak védendő kincsek a földtani, barlangtani értékek. Azt eltelt évmilliók geológiai erői és a felszíni mállás változatos karsztformákat hoztak létre a mészkőhegységben: víznyelők, barlangok, kiemelkedő kövek, mély szurdokvölgyek keletkeztek.

Területhasználat, tájpotenciál

A mezőgazdasági termelésnek csak kevés helyen kedveznek a talajadottságok. A dombos-hegyes kistájak mészkő, dolomit, andezit előfordulásait a lejtőkön zömmel barna erdei talaj, a völgyekben réti- és öntéstalajok váltják fel, a folyók mentén és a mélyebben fekvő síkságokon a vályogtalaj, dél-Hevesben a homokos és a szikes talajok is előfordulnak. Az északi domboldalokon a termőföldek aranykorona értéke csak 6-7, de a Heves-Borsodi síkságon a 25-öt is eléri.

A mezőgazdaság átalakulási folyamata felgyorsult, de sem a versenyképesség, sem a jövedelemtermelő képesség nem nőtt. Jelentős mértékben visszaesett az állattenyésztés, és csak néhány településen maradt jelentős a szántóföldi növénytermesztés. Pozitív jelenség viszont, hogy a szőlőtermelő területek gyorsuló ütemben újulnak meg, jelentős az új telepítések aránya, ezzel együtt a szőlő és borágazat a kistérség perspektivikus gazdasági ágazata. Alacsony az átlagos birtokméret, amely előrevetíti a szükségszerű koncentrálódást. A művelési ágak közül az erdőterület aránya hagyományosan magas, amely várhatóan tovább fog növekedni.

Eger környékén a földtani, éghajlati és növénytani adottságok együttesen eredményezték a **szőlőtermesztés** elterjedését és az ezzel együtt járó **borászat** fejlődését. A szőlészet és a borászat már az Árpád-házi királyok korában az ott élő emberek megélhetését jelentette. A szőlészkezdés még a török hódoltság idején sem szűnt meg. Heves megye két borvidéke – egeri, mátraaljai – adja a magyarországi szőlőtermesztés 14-15 %-át, mely mennyiségileg, de legfőképpen minőségileg meghatározó a magyar borászat számára. A jelenlegi ágazati gondok – alacsony és bizonytalan felvásárlási árak, a szőlőtermelésben és a borászattal foglalkozók között fennálló érdekellentétek, és a szűkülő borpiac – okozzák a legnagyobb problémát a termelők részére. A szőlőültetvényekben jelentős fajtaváltás történt, Elsősorban kék szőlők telepítése történt meg az egeri borvidéken, míg a mátrai borvidéken továbbra is a fehér szőlő került előtérbe.

1996-ban 10 600.- ha volt a szőlő terület, 2005-re ez a szám 13 900 ha-ra növekedett, jelenleg 14 315.-ha, melyből Eger területére 5000 ha esik. Több helyen a régi ültetvény helyére került vissza a szőlőültetvény.

Felszíni vizek a térségben:

Heves megyét délről a Tisza-tó határolja, amely a kisköréi vízierőműhöz tartozó víztározó és egyben Magyarország legnagyobb mesterséges tava. A megye nagyobb folyóvizei a Tisza, a Zagyva, a Tarna, a Laskó és az Eger-patak.

Gyógyvizek a térségben:

A térségben jelentős mennyiségű termálkincs található, melyet több termálfürdő is hasznosít: Bükkszék - Salvus Strandfürdő, Eger - Városi Termálfürdő, Eger - Török Fürdő, Egerszalók - Gyógyfürdő, Bogács, Mátraderecske - Gyógyfürdő, Tarnaméra - Termálfürdő. A termálvízre épülő turizmus feltételei országos szinten is kiemelkedőnek tekinthetők Heves megyében. A megye és különösen a megyeszékhely termálvizeinek gyógyító hatása régóta ismert, az erre alapozott fürdőkultúra több száz éves hagyományokra épül (pl. Eger Török Fürdő, Parád, stb.). A XX. századi szénhidrogén-kutatások nyomán újabb gyógyhatású termálvízkezeteket tártak fel (pl. Egerszalók, Mátraderecske, Pásztó, Bükkszék, stb.). A megyében található termálvízincis sajátossága, hogy az egyes fürdők, kutak vízösszetétele, a vizek jellemzői különbözőek, ezáltal a legkülönbözőbb betegségek gyógyítására alkalmasak.

A kistérség turizmusának legfontosabb jellemzői

Az egeri kistérség igen jelentős idegenforgalmi potenciállal, sokrétű, több elemből álló kínálattal jellemezhető mind a régió, mind az országos összehasonlításban egyaránt. Kedvező a több lábon állás, az adottságok komplexitása.

Az elmúlt években az idegenforgalomban bekövetkezett változások viszont a kistérségnek nem kedveztek. A gyógyturizmussal kapcsolatos fejlesztések csak lassan indultak be és jelenleg is folyamatban vannak, emiatt a versenytársak kínálata gyorsabban bővült. A kistérség idegenforgalmának tökevonzó képessége alacsony szinten mozgott. A keresletváltozás miatt a kistérség látogatottsága stagnál, egyes szegmensekben visszaesett (vendégszám,

vendégéjszakák száma, átlagos tartózkodási idő). Nem sikerült egész évben vonzó turisztikai programkínálatot kialakítani, ezért a szezonálítás nem csökkent. Pozitívum, hogy Egerben a kedvelt strandfürdő korszerűsítése befejeződött, medence felújítások zajlottak, nyitott és fedett élményfürdőt alakítottak ki. Megnyílt az egerszalóki gyógyfürdő-komplexum, a fejlesztés strand- és szállodaépítéssel folytatódik, több jó színvonalú panzió, szálloda létesült. Ugyancsak kedvező, hogy a falusi vendéglátás látványosan bővült, gazdagodott több községben.

A természetes gyógytényezők területi megoszlása az Észak-Magyarországi régióban:

- gyógyvíz 17
- ásványvíz 17
- gyógybarlang 2
- gyógygáz 1
- klimatikus gyógyhely 4

Az Észak-magyarországi régió kereskedelmi szálláshely kapacitása bár az elmúlt években az országos átlagnál jelentősebben (közel 28 %-kal) növekedett, a férőhelyek többsége ma sem felel meg az egészségturisztika emelt szintű igényeinek. A három megyében összesen 26 szálloda és panzió kínál szauna-, 16 fürdő-, és 5 wellness szolgáltatást.

Magyarország turizmusából igen kis aránnyal részesedik a régió, hiszen az országban realizált külföldi vendégéjszakáknak csupán 2,2 százaléka származik innen. Jelentős növekedés érezhető viszont a gyógyszállodák vendégéjszakáinál. A különböző termál- és gyógyszállók körében nagyon megnőtt a külföldi vendégek köréből a lengyel, az orosz és az ukrán vendégek aránya a rendelkezésünkre álló adatok szerint. Megállapítható továbbá, hogy az egyes régiók legfontosabb küldő piacait elsősorban az adott régióhoz közel fekvő országok alkotják.

A belföldi és külföldi vendégforgalom arányát tekintve az országos átlaghoz hasonlóan már a belföldi vendégforgalom túlsúlya jellemző Heves megyében is. A belföldi vendégéjszakák regionális megoszlását vizsgálva 2003-ban az országban a harmadik helyet Észak-Magyarország foglalta el 14% részesedéssel.

Heves-megyében 1997-ben a közel 47 ezer vendég több, mint 123 ezer vendégéjszakát töltött a megyében, átlagosan 2,6 éjszakai tartózkodással. Az 1998-as és 2000-es évek kimagaslóan jó eredményeitől eltekintve végig csökkenő tendenciákat mutatnak a vizsgált értékek. Észak-Magyarország vendégkör-összetételében a német, lengyel, osztrák, holland és szlovák turisták szerepelnek az első helyeken. Érdekes adat, hogy 2001 óta folyamatosan nő a lengyel turisták aránya a régióban (6,6 %), megelőzve ezzel a korábban csúcstartó németeket (4,9 %). A külföldi turisták szállodai vendégforgalma csökken ugyan, de átlagos tartózkodási idejük növekedése miatt az általuk eltöltött vendégéjszakák száma emelkedett Heves megyében. Kedvező tendencia, hogy növekszik a belföldi szállodai vendégek száma és részaránya. Kedvező, hogy az elmúlt öt évben előtérbe kerültek a magasabb színvonalat nyújtó, több szabadidős és wellness szolgáltatást képviselő szálloda- és panzióépítések, felújítások. Négy csillagos új hotelek pl. Shiraz Hotel - Egerszalók, Grand Hotel Galya - Galyatető, Hotel Korona (egyik szárnya) - Eger. A wellness- és családbarát szolgáltatások felértékelődtek és a három és négy csillagos szállodák, és minőségű panziók jelentős része ilyen jellegű fejlesztéseket is valósított meg. Kedvezőtlen jelenség továbbra is a meglévő kempingek korszerűtlensége, illetve a jelentős kempingek bezárása (pl. Eger). A falusi szálláshelyek száma tovább növekedett az utóbbi öt évben, és minőségileg is jelentős előrelépések tapasztalhatóak.

Az Egri kistérség SWOT analízise

A régió helyzetelemzéséből származó információk stratégia szemléletű, rendszerezett összegzését tartalmazza a SWOT analízis. A táblázat szerkezete követi az elfogadott módszertant: erősségek, gyengeségek, lehetőségek, veszélyek összegzése. A SWOT analízis lényegében kétszintű: egyrészt analitikus szinten, táblázatos formában tárgyalja a kistérségre jellemző legfontosabb megállapításokat, másrészt a követendő stratégia jellegét alapozza meg.

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - a gazdaság több lábon áll, versenyképesége magas szintű - a gazdasági szolgáltatások és pénzügyi szolgáltatások száma nagy, - a kereskedelem területi koncentrációja magas, - a vásárlóerő magas szintű, - jelentős turisztikai szálláskapacitás van, - az idegenforgalmi adottságok komplexek, több elemük van, - a kistérség társadalmi státusza magas, - a lakosság egészségi állapot mutatói összességében jók, - magas a felsőfokú végzettek száma, aránya - a kistérség tudásbázisa kiemelkedően kedvező szintű, - alacsony a munkanélküliségi ráta - magas a védett természeti területek aránya - az infrastruktúra kiépítettsége magas szintű - történelmi borvidék, a szőlő és borkultúrának nagy hagyományai vannak, - Eger tradicionális iskolaváros, sok a közép- és felsőfokú oktatási intézmény - Eger jelentős kulturális központ, intézmény hálózata több elemű 	<ul style="list-style-type: none"> - a gazdaság az elmúlt időszakban nem fejlődött dinamikusán, - relatív kevés a gazdasági szervezetek száma, - nem eléggé dinamikus a külföldi tőke vonzása, - alacsony a mezőgazdasági birtokméret, - a szálláskapacitás egy része leromlott állagú, alacsony a szolgáltatások kínálata - a népesség elöregedett, - természetes fogyás van, alacsony a gyermekkorúak száma, aránya, - a házi és házi gyermekorvosi körzetekben zsúfoltság van, - az óvodákba járók száma magas, az óvodák egy része zsúfoltság van, - a kistérség környezeti állapota erősen terhelt, - magas a közlekedésből származó légszennyezés - magas az ipari eredetű légszennyezés, - az épületállomány egy része elavult, sok a műemlék, felújítandó épület.
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - gyógyvíz adottságok - a kistérség vonzereje tovább nő, a népességcsökkenés megáll, - a tőke számára vonzóbbá válik a kistérség, - a közlekedési kapcsolat javításával a kistérség megközelíthetősége javul, - a biogazdálkodás elterjedésének lehetősége adott, - a komplex idegenforgalmi kínálat alapján a turizmus bővül, - az információs társadalom tovább erősödik, - a szolgáltató, kereskedelmi és pénzügyi szektor tovább bővül, munkaerő felvevő képessége nő, - EU konform hulladékkezelő és ártalmatlanító rendszer bevezetésre kerül. 	<ul style="list-style-type: none"> - a külső gazdasági feltételek romlanak, kevés tőke érkezik, - az alacsony hozzáadott értéket előállító gazdaság leépítése gyorsul, munkanélküliség nő, - a környezeti terhelés tovább nő és ezáltal romlik a kistérség imázsa, vonzereje, - a társadalmi feszültségek nőnek, a leszakadó rétegek nagysága nő, - szegregció erősödik, mind a társadalomban, mind az ellátórendszereknél, - a régió belüli, ill. az országhatáron túl fekvő versenytársak gyorsabb fejlődést érnek el, - gazdasági recesszió következik be a kistérség gazdaságát meghatározó szektorokban, - a településrészek, lakótelepek leromlási folyamatát nem lehet megállítani.

I.2. EGER VONZÁSKÖRZETÉNEK BEMUTATÁSA

Gazdasági, ágazati szerep:

Eger gazdasági, ágazati szerepét tekintve komoly vonzaskörzettel rendelkezik, emellett pedig a legfejlettebb térség az Észak-Magyarországi régióban. Az egri kistérség gazdasága összességében versenyképesnek, fejlettnek, de stagnálónak minősül. Emiatt kulcskérdés a fejlődés dinamizálása, a tökevonzó képesség javítása. A kistérség gazdaságában meghatározó szerepet töltenek be a városban régebb óta működő és az elmúlt időszakban megtelepedett sikeres nagyvállalatok (ZF Hungária, Leoni, Bosch). Fontos gazdaságfejlesztési szempont a köréjük szerveződő beszállítói, kiszolgáló háttér további fejlesztése, bővítése.

A kereskedelemben látványos és tartós változásokat hozott a nagy üzletláncok megtelepedése. Ezzel együtt Eger kereskedelmi és szolgáltató funkciója tovább erősödött és jóval túlmutat a kistérség határain. Kiskereskedelmi szempontból Eger szűkebb vonzaskörzetének Andornaktálya, Demjén, Eger, Egerbakta, Egerszalók, Egerszólát, Felsőtárkány, Kerecsend, Maklár, Nagytálya, Noszvaj, Novaj, Ostoros, Szarvaskő tekinthető. Ám ez bizonyos tekintetben (pl. piac) az összes környező településre, valamint szórványosan Borsod-Abaúj-Zemplén megye nyugati részére is kiterjeszthető.

Más a helyzet azonban, ha a város vonzaskörzetét gazdasági, ipari és turisztikai szempontból vizsgáljuk. A jelenlevő multinacionális vállalatok, a ZF Hungária, Leoni Hungária, Bosch országos központokat üzemeltet Egerben, olyan üzemegységekkel, melyek egyedülállóak az országban. Ezek olyan munkahelyeket teremtenek, melyek a kistérségben élőknek és a régiótól távolabb élőknek egyaránt vonzó lehetőséget jelentenek, komolyan bővítve ezzel Eger közvetlen vonzaskörzetét.

A kistérség gazdasági fejlődésének legmeghatározóbb tényezője az ipar, amely nagyságrendjét tekintve hatással van a megye és a környező kistérségek fellendülésére is. 2006. évben a KSH adatai szerint az Egri kistérségben 11 597 vállalkozás került regisztrálásra. Az egyéni vállalkozások száma 7566, a társas vállalkozások száma 4031. A legtöbb vállalkozás 9564 (82,5%), a szolgáltatás szektorban működik, az iparban, építőiparban 1553 (13,4%) és a mezőgazdaságban 480 (4,1%). Az Egri Ipari Park 1997-ben elnyerte az ipari park címet, 2002-ben megépült a parkban az Innovációs és Technológiai Központ. Jelenleg több mint 60 vállalkozás működik a parkban, melynek összterülete eléri a 100 hektárt. Az ipari tapasztalat a foglalkoztatottak körében magas (68%). Hiányszakmák a régióban: CNC, hegesztő, lakatos, öntő, formázó, bútorasztalos, kőműves, telített szakmák: szellemi munkakörök, szolgáltató, vendéglátó, kereskedő.

Társadalmi jellemzők, társadalmi szerep:

Eger tradicionális, nagy hagyományokkal rendelkező iskolaváros, fejlett intézmény-hálózattal. A kistérség magasra minősített tudásbázisának egyik eleme az iskolahálózat. Az általános iskolák korúak számbeli csökkenése miatt az önkormányzatok több településen iskola-, ill. csoport-összevonásokat voltak kénytelenek véghezvinni. A községi általános iskolákban a demográfiai hatás mellett – eltérő arányban és számban – az egri intézményekben tanulók nagy száma miatt is csökkent a létszám. Emiatt nemcsak a költségvetési terhek növekedése, hanem az iskolákban tapasztalható szegregációs folyamat felerősödése is gondot okoz, amely visszafordítására megoldást kell találni.

A nyugodt természeti környezet közelsége miatt sok korábban Egerben élő lakos kiköltözik a környező településekre, az ottani népességnövekedés jelentős részét a megyeszékhelyről kiköltöző, jól képzett lakosság teszi ki. A kitelepülő lakosság ellenére, vagy éppen ezért, az ingázó lakosok száma nem csökken, ami egy újabb fontos kapcsolat Eger és a környező falvak között. Az ingázó lakosság mellett a környező települések közül elsősorban Andornaktálya, Demjén, Egerbakta, Egerszalók, Egerszólát, Felsőtárkány, Maklár, Nagytálya, Noszvaj, Ostoros, lakosságának nagy százaléka dolgozik, tanul Egerben, vagy más területeken van napi kapcsolatban a várossal.

A kistérség kulturális élete élénk, sokrétű. Pozitívum, hogy sorban újulnak meg és létesülnek az intézmények, múzeumok, kiállítóhelyek (Színház, Forrás Szabadidőközpont, Harangöntő Ház stb.)

Környezeti jellemzők:

A vonzáskörzet meghatározásának szempontjából Eger környezeti jellemzői közül a természetvédelmi területeket érdemes megvizsgálni. Látható ugyanis hogy a városhoz tartozó természetvédelmi területek nem érnek véget a város határánál. Ezek a kistérség nagy részére kiterjednek, sőt a védett területek (köztük a Bükki Nemzeti Park) a szomszédos kistérségekkel is összekapcsolják az Egri kistérségi területeket. Ezen területek állapotmegőrzése és állapotjavítása pedig nem korlátozódhat egyetlen városra vagy térségre, a természeti értékek megőrzése közös stratégia kidolgozását igényli. Fontos megemlíteni, hogy a kistérség alapvető stratégiai céljai között szerepel az egyedülálló környezeti értékek védelme, állagmegóvása.

I.3. EGER FEJLŐDÉSÉNEK DINAMIKÁJA

Az Észak-Magyarországi régió országon belüli gazdasági helyzetét a GDP (hazai bruttó termék) tudja leginkább bemutatni, eszerint 2002-ben a 6. volt a régiók között, csak az Észak-Alföldit előzte meg. Az egy lakosra jutó SZJA értékét tekintve ugyanez a sorrend, az észak-magyarországi érték 79 %-a az országos átlagnak (a GDP 64 %-a). A régió belüli változatos természetföldrajzi adottságok is okai annak, hogy az egyes kistérségeket, mikrokörzeteket tekintve igen különböző településszerkezeti, demográfiai, életszínvonalbeli különbségeket találunk. Például az egri- és a tiszaujvárosi kistérségekben 2003-ban az egy lakosra jutó SZJA ötszöröse volt a bodrogiéknak. Az országos tendenciákhoz mért kedvezőtlen gazdasági trend kifejezésre jut a gazdasági teljesítőképességet mutató GDP alakulásában is. Míg 1995-ben az Észak-Magyarországi régió a nemzetgazdasági GDP 9,2 %-át állított elő, addig a 2002. évben már csak 8,1 %-át.

Az Észak-Magyarországi régió vándorlási egyenlege -3,1 ezrelék, innen a legnagyobb arányú az elvándorlás, főleg Borsod megye hátrányos helyzetű kistérségeiből. Heves megyében a belpátfalvi kistérség vándorlási egyenlege a legmagasabb 6,2 ezrelék, Egerből költöznek ide ki sokan a vonzó hegyvidéki környezet (Szilvásvár, Szalajka völgy, stb.) miatt. A szuburbanizáció Eger, Miskolc és Gyöngyös körül a legjellemzőbb, egyes településeken a 20 ezreléket is elérheti a vándorlási nyereség.

Az Egerrel szomszédos települések egyre inkább szembekerülnek azon életminőséget gyengítő agglomerációs körülményekkel, mint a zöldfelületek csökkenése, jelentős közlekedésből származó zaj és levegőszennyezés, települések összenövése, átszellőzési viszonyok csökkenése, településkarakter felbomlása, e problémák Eger kertvárosi településrészein is érzékelhetőek.

Gazdaság

Heves megye gazdasági teljesítménye az elmúlt években kiegyensúlyozottabbá vált, de a megyén belül a kistérségeket illetve az egyes gazdasági ágakat tekintve jelentősek a különbségek. A gazdaság fejlettségét jellemző területi GDP (hazai bruttó termék) alakulása azt mutatja, hogy 2000 után az első három évben az egy lakosra jutó GDP rangsorban a megye megőrizte, kissé javította a pozícióját régió belül és a többi megyéhez viszonyítva. Ez annak köszönhető, hogy az egy főre eső bruttó hazai termék értéke folyó áron ezekben az években jobban nőtt, mint a régió másik két megyéjében illetve a keleti országrész megyéinek többségében. 2003-ban Heves megyében a főbb gazdasági ágak közül a bruttó hozzáadott érték tekintetében a szolgáltatásokat (55,7 %) az ipar (33,4 %), illetve szinte azonos arányban az építőipar illetve a mező-erdő- vad-halászati gazdálkodás követte (~ 5,4 – 5,5 %). Heves megyében a 2003. évben mért egy főre eső bruttó hazai termék az EU 25 átlagának 44 %-át érte el jóval, 6 illetve 12 %-kal meghaladva a Borsod - Abaúj - Zemplén megye és Nógrád megyei átlagot. Az elmúlt évek gazdasági teljesítménye azt valószínűsíti, hogy a megye pozíciói kissé tovább erősödnek, a megye önmagához képest tovább fejlődött, őrzi helyét az ország keleti felében, ezen belül az Észak-Magyarországi Régióban.

A külföldi befektetők száma Heves megyében 2000-2004. években csökkent, ugyanakkor a saját tőke állomány jelentősen nőtt. 2004. év végén 258 külföldi érdekltségű vállalkozás tevékenykedett, 42-vel kevesebb, mint 2000. év végén. A vállalkozások saját tőke állománya a négy év alatt – folyó áron – közel két és félszeresére nőtt és 2004. év végén 152,1 milliárd forint volt. Az egy vállalkozásra jutó saját tőke állomány ez idő alatt közel háromszorosára emelkedett.

Az egy vállalkozásra jutó saját tőke és ezen belül a külföldi tőke összege 2004. évben meghaladta az országosát (18 illetve 35 %-kal). A korábbi évekhez hasonlóan a megyében a külföldiek elsődlegesen az iparba fektettek be: a vállalkozások számából 36 %-kal, a saját tőkéből pedig 97 %-kal részesedtek. A külföldi érdekltségű vállalkozások száma alapján a mezőgazdaság vad-, erdő, halgazdálkodás, az ipar, a szálláshely - szolgáltatás, vendéglátás gazdasági ágakban tevékenykedők aránya nagyobb, mint országosan.

A működő vállalkozások száma alapján az egeri kistérség emelkedik ki, 2004. év végén a vállalkozások 37 %-a működött itt, ezt követően a gyöngyösiben 25 %-a, a hatvaniban 13 %-a, a füzesabonyiban, a hevesiben egyaránt 8-8 %-a, a pétervásáráiban 6 %-a, a belpátfalvaiban mintegy 3 %-a. Az ezer lakosra jutó működő vállalkozások száma a megyeszékhely vonzása következtében ugyancsak az egeri kistérségben a legnagyobb és a megyei átlag feletti Gyöngyös térségében is.

Eger gazdasági fejlődésének, meglévő magas szintű intézményi rendszerének, kiemelkedő idegenforgalmi potenciáljának és Heves megye központi szerepének betöltésének köszönhetően mérsékelten fejlődő, növekvő városnak mondható.

Eger város típus-meghatározás szempontjából egyik kategóriába sem illeszthető be egyértelműen, alapvetően 2 kategória egyvelege jellemző a városra:

- **központi szerepkörű középváros jellegformáló iparral**
- **üdülő- (fürdőváros)**

Kistérségi szempontból központi szereppel rendelkező középváros, mely komoly jellegformáló iparral is rendelkezik, de e jellemzői nem kizárólagosak. Komoly adottság mindemellett, hogy a város jelentős történelmi múlttal és műemléki épületállománnyal rendelkezik, melyeket az idegenforgalom területén hasznosít. A helytörténeti, kulturális értékek, hagyományok a kistérség társadalmának pótolhatatlan szellemi hagyatékai. A város arculatára, városszerkezetére a kisvárosias épített környezet és a főbb főútvonalak mentén az elmúlt évtizedekben megépült nagyvárosias épületek és új lakótelepek jellemzőek. Természeti adottságainak köszönhetően viszont egy harmadik kategória is vonatkozik Egerre. A városban és a környékén található termál- és gyógyforrások, a Bükkből érkező patakok és az itt elterülő természetvédelmi övezetek következtében vonzó turisztikai célponttá vált így Eger hagyományosan üdülő- és fürdővárosnak is tekinthető. A történelmileg is hagyományos Eger környéki szőlőtermesztés és borászat az országban is jelentős borászati központtá tette a várost.

E rövid elemzésből is kitűnik, hogy Eger feladatai kettősek: egyfelől meg kell birkóznia a csökkenő népesség és a turizmus visszaesése által okozott nehézségekkel, másrészt meg kell határozni azokat az irányokat, amelyekre az újonnan kialakuló lehetőségeket építeni kívánja. A fejlesztések gyökerei adottak, lehetőséget biztosítva így egy folyamatos, kontinuális és fenntartható fejlődés számára.

I.4. A VÁROS TÍPUSA A FOGLAKOZTATÁSI SZEREPKÖR ALAPJÁN

Eger városnak és környékének gazdasági pozíciója kedvezőnek tekinthető. A megye többi térségéhez képest magas a szolgáltatási jellegű ágakba tartozó munkahelyek aránya. Az iparon belül a gépiparnak van kiemelt jelentősége. A gazdasági életnek további jelentős hajtóereje az idegenforgalom. A népesség iskolázottsági szintje magas. Jó színvonalú a közműellátás, a városban és környékén az elmúlt években viszonylag sok új lakás épült.

Eger foglalkoztatási adatai a KSH 2001-es adatai szerint:

Foglalkozási főcsoport Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás [db]	413
Foglalkozási főcsoport Ipar, építőipar [db]	6623
Foglalkozási főcsoport Szolgáltatási jellegű ágazatok [db]	16406
Foglalkozási főcsoport Vezető, értelmiségi foglalkozású [db]	6849
Foglalkozási főcsoport Egyéb szellemi [db]	5675
Foglalkozási főcsoport Egyéb [db]	1382

A KSH 2004. évi adatai alapján Észak-Magyarországon az aktivitási arány - a gazdaságilag aktívak a 15-74 éves népesség arányában - 49,3%, ami jelentősen elmarad az 53,8 %-os országos értéktől. 2004-ben a 477 300 gazdaságilag aktív lakosból 431 100-an dolgoznak és 46 200 fő volt munkanélküli. 2000-2004 között a foglalkoztatottsági ráta egyedül Borsod- Abaúj-Zemplén megyében növekedett 2,1%-kal, míg Hevesben és Nógrádban csökkent (Hevesben 0,5%-kal, Nógrádban 1,2%-kal), miközben hasonló mértékben változott az aktivitási arány is a megyékben. Az alacsony aktivitás összefüggésben van a régió gazdasági, ipari hanyatlásával, a munkahelyek megszűnése egyszerűen nem csak munkanélküliséget okozott, hanem a gazdaságilag aktív emberek leépülését, a munka világból való kivonulását is eredményezte.

A gazdasági szempontból legkedvezőbb helyzetben lévő kistérségekben kevesebb, mint két nem foglalkoztatott személy jut egy keresőre: Tiszaújvárosi, Egri, Gyöngyösi, Hatvani, Balassagyarmati és Rétsági kistérségek. A tartós munkanélküliek aránya Hevesben a legalacsonyabb, míg Borsodban a legmagasabb; a legkisebb érték a kedvezőbb foglalkoztatási helyzetű Rétsági, valamint az Egri és Hatvani kistérségben van.

A 2001. február 1-jei népszámlálás adatai szerint Heves megyében 271 ezer fő, a 15 éves és idősebb népesség 47%-a – az országosnál 1,5% ponttal kisebb hányada – volt gazdaságilag aktív. Ezen belül 88%-uk (országosan 90%-uk) volt foglalkoztatott, számuk a tizenegy évvel korábbinál 20%-kal kevesebb. A foglalkoztatottak száma jobban fogyott, mint országosan (16%). A foglalkoztatás szerkezete a tizenegy év alatt jelentősen átalakult. A mezőgazdaságban, az iparban és építőiparban foglalkoztatottak aránya kisebb, a szolgáltatási jellegű tevékenységet folytatóké nagyobb, mint 1990-ben. A foglalkoztatottak száma a legnagyobb mértékben, mintegy háromtizedére a mezőgazdaságban esett vissza, legkevésbé pedig a szolgáltatások területén (1 %-kal).

Az 1990-es év végén tapasztalt gazdasági és foglalkoztatási fellendülés (1998 és 2000 között 109,3 ezer főről 118,6 ezer főre emelkedett a foglalkoztatottak aránya Heves megyében) a 2000-es évtized elején megtorpant. A világgazdasági recesszió Magyarországon és azon belül Heves megyében is kifejtette hatását, hiszen a megyében is az exportra termelő gépípar, műszerípar, járműalkatrész-gyártás volt a gazdasági növekedés, foglalkoztatás bővítés megtestesítője. A feldolgozóipar többi ágában (elsősorban a ruházati iparban és élelmiszeriparban) a foglalkoztatás és termelés fokozatosan csökken. A megyében az országos átlaghoz viszonyítva nagy súlyt képviselő villamos energia ipar foglalkoztatása is folyamatosan mérséklődik, mivel a Mátrai Hőerőmű a természetes fogyást évek óta nem pótolja. A mezőgazdaság eltartó képessége továbbra is csökken. A szolgáltatások, oktatás, egészségügy és a közigazgatás létszáma stagnál.

A fenti folyamatok hatására 2000 és 2004 között – a KSH Munkaerő felmérés becslései adatai alapján – a foglalkoztatottak száma 3,1 ezer fővel, azaz 2,7%-kal csökkent. A 15-64 év közötti lakosságra vetített, foglalkoztatási ráta 54,2%-kal 53,6%-ra esett vissza (továbbra is nagyon messze van az 1997. évi luxemburgi tanácskozáson 2010-re kitűzött 70%-os EU előirányzattól). 2005. évben a megyei székhelyű vállalkozások termelése dinamikus növekedett, a konjunktúra azonban nem növelte lényegesen a munkaerő-keresletet. 2005. december 20-án 15.508 fő regisztrált munkanélkülit, álláskeresőt tartottak nyilván Heves megyében, az egy évvel korábbi állapothoz viszonyítva 923 fős, 6,3%-os növekedést regisztráltak. A 2005. évi átlagos munkanélküliségi ráta a 3 gazdaságilag fejlettebb mikrokörzetben (Eger, Gyöngyös és Hatvan térsége) 10% alatt alakult.

A régióban hagyományosan magas az ingázók száma. Észak-Magyarországon az országos átlagnál nagyobb arányban a foglalkoztatottak 37,4%-a 146 ezer fő (2001. évi népszámlálás szerint), jár el a lakóhelyéről naponta más településre dolgozni, szemben a 30%-os országos átlaggal. A régión belül a két kisebb megyében nagyobb az ingázás. Az Eger közeli Belpátfalvai kistérségben a munkavállalók közel háromötöde ingázik naponta.

A Heves megyében megmutatkozó gazdasági fejlettségbeli különbségeket jól igazolja, hogy 2004. évben 1000 lakosból Heves térségében 315, Eger térségében 471 fő fizetett jövedelemadót (a megyei átlag 405 fő volt). A személyi jövedelemadó alap különbsége 333394 Ft volt az egri (647.703 Ft) és a hevesi kistérség (314.309 Ft) között. A megfizetett személyi jövedelemadó különbsége még ezt az arányt is meghaladóan csaknem háromszoros volt. Az 1000 lakosra jutó

vállalkozások számában 2,5-szeres, a kereskedelmi és magán szálláshelyeknél 40-szeres, az 1000 lakosra jutó személygépkocsi állományban 1,6-szoros, a csatornázottság terén 2,7-szeres a kistérségeket jellemző különbség. Mindezek a körülmények visszatükröződnek az egyes megyén belüli kistérségek gazdasági mutatóiban is, a 2005. évben a megyei nettó adó- és járulékbefizetés fele az egri, közel egyharmada a gyöngyösi kistérségből származott. A Heves megyében működő adóalanyok többségének (39 %-ának) a megyeszékhely térségében van a bejelentett székhelye vagy lakóhelye, ami egyben a térség gazdasági súlyát is igazolja.

A turisztikai iparág további fejlesztésével egy másik szektor, a szolgáltatás-jellegű ágazatok is fejlődésnek fognak indulni. Ezek százalékos jelenléte kielégítő, és arányában komoly változásra itt valószínűleg nem lesz szükség. A változásnak – a szolgáltatás-jellegű ágazatoknak – mélységében és minőségében kell megjelennie. A fejlődő turisztikai iparággal szoros összefonódásban a szolgáltatások minőségének fokozatosan alkalmazkodnia kell az újonnan kialakuló igényekhez. Egy ökotudatos, természetvédelmi területeire komolyan koncentráló és vigyázó városfejlesztés alapvetően más típusú szolgáltatásokat kíván.

Összefoglalva megállapítható, hogy Heves megyét érintően az elmúlt évek gazdasági-ipari fejlődésében meghatározó volt a főváros közelsége, az, hogy kelet-nyugati irányban autópálya és villamosított vasútvonal szeli át. E kedvező logisztikai feltételre alapozva – továbbá a feldolgozóiparban (ezen belül a gépiparban, élelmiszeriparban) örökölt gyártási tapasztalatokra építve – települtek meg a privatizációs időszakban, majd zöldmezős beruházásokkal a tőkeerős, főleg külföldi tulajdonú vállalkozások, stabilizálva a gazdasági növekedést a Hatvan-Gyöngyös-Eger fejlődési tengelyen, új ipari parkokat kialakítva, az innovációs potenciált erősítve. A jelentős hagyományokkal rendelkező élelmiszer-, és a boripar egyre inkább versenyképessé válik.

1.5. FUNKCIÓ-ELLÁTOTTSÁG

Eger funkcióellátottsága a kistérség viszonylatában kiemelkedőnek tekinthető.

Oktatás

A várost iskolavárosként is szokás emlegetni, mivel főiskolája mellett 18 közép- és 13 alapfokú oktatási intézménynek ad otthont, illetve 19 óvoda is található itt. A közel 60 ezer fős városban ez igen tekintélyes számnak mondható, még akkor is, ha a gazdasági okokból történő iskola-összevonások Egert sem kerülik el. A város iskoláinak minőségét nagyban meghatározza az, hogy milyen környezetben található, milyen gyermekek járnak oda, tehát elit és szegregált iskolákkal egyaránt találkozhatunk. Az Egerben működő általános és középiskolákba nagyszámú tanuló jár a környező településekről; a főiskolába pedig a megyéből, a régióból és az ország más részeiről is. Egerben az Eszterházy Károly Főiskolára jár a legtöbb nappali tagozatos hallgató, a Gazdaság- és Társadalomtudományi, a Bölcsészettudományi, valamint a Természettudományi karokra. Emellett a városban nagy múltú Hittudományi Főiskola működik.

Egészségügy

Az egészségügyi ellátás fejlesztésénél alapvetően figyelembe kell venni a lakosság egészségi állapotát, amelyet jelentősen meghatároz a lakosság korösszetétele, illetve annak várható változásai. Heves megyében az országon belül is a legmagasabbak közé tartozik az idősök aránya és az alacsony születési szám miatt ez az elkövetkező időkben sem fog javulni.

Az egészségügyi ellátás tárgyi és személyi feltételei hiányosak az Észak-Magyarországi Régióban. A 2004. évi adatok szerint a régióban 20 000-en dolgoztak az egészségügyben, miközben 800 üres álláshely volt. Ezen belül a mintegy 3 000 dolgozó orvos mellett 360 üres orvosi állás várt betöltésre. A tervezetthez képest a legtöbb betöltetlen álláshely Heves megyében található (az egészségügyi dolgozók esetében 6%, ezen belül az orvosoknál 13%).

Az utóbbi években a kórházi ágyszám csökkenése mellett a betegforgalom növekedést mutatott. A régióban 1998 és 2003 között a működő ágyak száma kilencszázra esett vissza, miközben az elbocsátott betegeké 7%-kal emelkedett (országosan ennél is nagyobb mértékű volt a változás). Ezzel összefüggésben lecsökkent az ápolási napok átlagos száma. Észak-Magyarországon a tízezer lakosra jutó működő kórházi ágyak száma kissé alacsonyabb az országos átlagnál, azonban a vidéki ellátáshoz viszonyítva jónak mondható. Az átlagos ápolási napok száma sem tér el számottevően a hazai átlagtól. A három megye közül a természetes mutatók értékei Hevesben a legkedvezőbbek, annak ellenére, hogy az ágyszám csökkenése itt volt a legszámottevőbb és a betegforgalom is itt nőtt meg a legjelentősebben. Napjainkban az egri Markhot Ferenc kórházat a megyei önkormányzat magánkézbe szeretné adni, amely ellen a városban jelentős ellenállás van.

Eger hagyományosan is az Észak-Magyarországi Régió egyik társadalmi, gazdasági, politikai és egyházi központja, mely nemcsak megyeszékhelyi pozíciójából adódik, hanem több évszázadon keresztül alakult ki. A város kulturális intézményrendszerének további fejlesztése, a lakosság kulturális és műveltségi színvonalának emelése jelentősen javítja a kulturális szolgáltatások hozzáférhetőségét, a meglévő kulturális örökség megőrzését és minél szélesebb körben való ismertté válását.

II. A VÁROS EGÉSZÉRE VONATKOZÓ HELYZETÉRTÉKELÉS

II.1. GAZDASÁGI, ÁGAZATI JELLEMZŐK

Eger ágazati jellemzői

Eger gazdasági, ágazati szerepét tekintve komoly vonzáskörzettel rendelkezik, emellett pedig a legfejlettebb térség az Észak-Magyarországi régióban. Az egri kistérség gazdasága összességében versenyképesnek, fejlettnak, de stagnálónak minősül. Emiatt kulcskérdés a fejlődés dinamizálása, a tőkevonzó képesség javítása. A kistérség gazdaságában meghatározó szerepet töltenek be a városban régebb óta működő és az elmúlt időszakban megtelepedett sikeres nagyvállalatok (ZF Hungária, Leoni, Bosch), valamint az egri kötődésű sikeres közép vállalkozások (Sanatmetál, Elso Elba – fontos beszállítói háttér).

A kereskedelemben látványos és tartós változásokat hozott a nagy üzletláncok megtelepedése. Ezzel együtt Eger kereskedelmi és szolgáltató funkciója tovább erősödött és jóval túlmutat a kistérség határain. Kiskereskedelmi szempontból Eger szűkebb vonzáskörzetének Andornaktálya, Demjén, Eger, Egerbakta, Egerszalók, Egerszólát, Felsőtárkány, Kerecsend, Maklár, Nagytálya, Noszvaj, Novaj, Ostoros, Szarvaskő, Tarnaszentmária, Verpelét tekinthető. Ám ez bizonyos tekintetben (pl. piac) az összes környező településre, valamint szórványosan Borsod-Abaúj-Zemplén megye nyugati részére is kiterjeszthető.

Egerben, az ország más településeihez hasonlóan, a rendszerváltást követő tíz évben jelentős gazdasági-társadalmi változások zajlottak le. Az átalakulás okozta nehézségeken sikerült felülkerekedni, de a fejlődés irányának meghatározása során fontos, hogy az utóbbi években megindult és jelenleg is zajló folyamatok mellett **a város állandó értékei hangsúlyozottabban kerüljenek rögzítésre**, és külön jelenjenek meg a gazdaság-politikai környezeti adottságokhoz való rugalmas alkalmazkodás lehetőségei.

Az alkalmazkodás elmaradása esetén Eger minősége veszélybe kerül, elsősorban a közlekedési (közút, vasút) kapcsolatok kedvezőtlen állapota, a kvalifikált, fiatal munkaerő és a végzős diákok elvándorlása, az elöregedési tendencia erősödése miatt.

Eger híres szőlészetéről, melyet a XIII. századi telepések honosítottak meg. A bő négyezer hektáros történelmi borvidék az ország leghíresebb vörösborának, az Egri Bikavérnek a bölcsője. A törökök kiűzése után a vidék borászata fejlődésnek indult, aminek időlegesen az 1886-os filoxéra vész vetett véget. A teljesen kipusztult szőlők újratelepítésekor igyekeztek korábban nem ismert fajtákat is meghonosítani.

Az elmúlt évtizedekben az egri borászok külföldön is bebizonyították, hogy az itt termelt Leányka, Királyleányka, Hárslevelű, Olaszrizling, Muskotály, Tramini, Szürkebarát és Chardonnay szőlők leve bármely hazai vagy külföldi vetélytárral állja a versenyt. A szakemberek szerint az egri Kékfrankos, Blauburger, Merlot, Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc és Pinot Noir szőlők borai is nagy nemzetközi sikerre számíthatnak, ha a vidék lehetőségeit a borászok jól kiaknázzák.

Eger szempontjából kedvező, hogy a külgazdasági kapcsolatokban az európai (uniós) piacok kerültek előtérbe, melyek a magas minőségű szellemi és anyagi tartalmú, környezetbarát termékek előállítását és kereskedelmét preferálják. Az európai gazdasági és közigazgatási rendszerekbe történő integrálódás megeremti a mainál nagyobb tőkebevonás, a piaci bővülés általános lehetőségét.

Felértékelődnek az innovatív képességgel, rugalmassággal, jól képzett munkaerővel rendelkező terciér és kvaterner funkciók, intenzívebbé válik az emberek és intézmények közötti kommunikáció, a kapcsolatteremtés minden formája. A gazdasági életben, a városok versenyében előnyt élveznek az ilyen típusú tevékenységekkel és funkciókkal rendelkező települések. Eger adottságainak kihasználását, szellemi potenciálját ehhez a trendhez kell illesztenie, hogy a kínálgzó lehetőségeket a város meg tudja ragadni.

Eger városa a dinamikus fejlődés előtt álló észak-magyarországi régióhoz tartozik (keleti piacok kedvezőbb elérhetősége az autópálya meghosszabbodásával, Szlovákia és Lengyelország EU-tagsága), s a jövőben a régiónak az új adottságokhoz egyik leggyorsabban alkalmazkodó településévé válhat. A város gazdaságszerkezete modernizálódott, a munkanélküliségi ráta az országos szint alá, a régióénál jóval alacsonyabb szintre mérséklődött. Jelentős innovációs fejlődés indult be, javult az infrastrukturális hálózat.

Eger számára a saját értékek feltárása, egységes keretbe foglalt minőségi fejlesztése és a források ehhez történő hozzárendelése képezi a városfejlesztés kiemelt feladatát. Középtávon Eger városfejlesztésében az egyensúly fenntartása, a gazdasági mozgástér tágítása és egy szolid gazdasági növekedés feltételeinek a megeremtése a reális célkitűzés. Az önkormányzati gazdálkodás központi költségvetési forrásoktól való függése a jövőben is fennmarad, mely körülmény bizonytalanságot visz a tervezésbe.

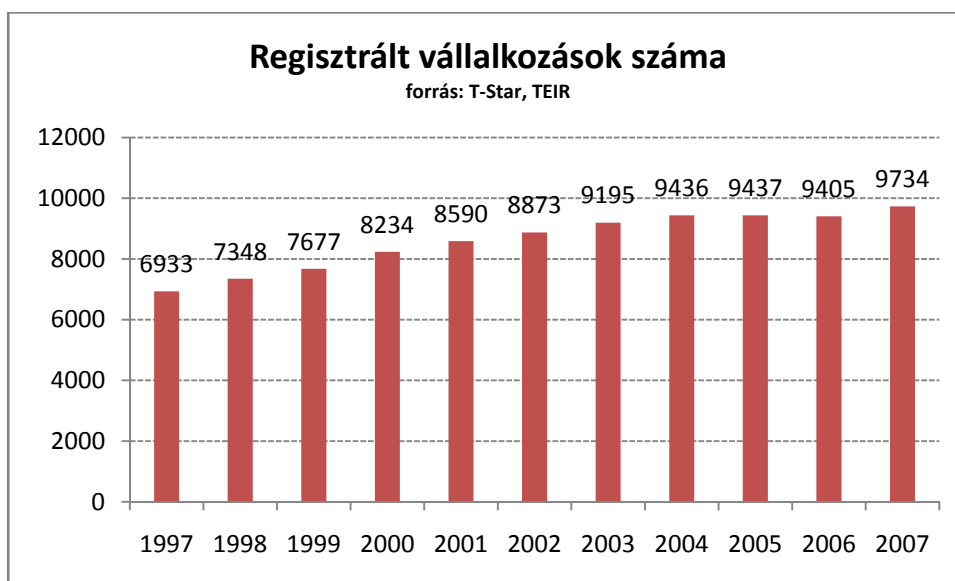
II.1.1. A vállalkozások helyzete

2006. évben a KSH adatai szerint az Egri kistérségben 11 597 vállalkozás került regisztrálásra. Az egyéni vállalkozások száma 7566, a társas vállalkozások száma 4031. A legtöbb vállalkozás 9564 (82,5%), a szolgáltatás szektorban működik, az iparban, építőiparban 1553 (13,4%) és a mezőgazdaságban 480 (4,1%).

Nagyvállalatok

Eger gazdasági fejlődésének legmeghatározóbb tényezője az ipar, amely nagyságrendjét tekintve hatással van a megye, az egri kistérség és a környező kistérségek fellendülésére is.

Az ipar szerkezetében is pozitívan megváltozott, a jelentős környezetkárosítást okozó iparágak, így a bányászat és a kohászat háttérbe szorultak. Kissé csökkent az eddig meghatározó élelmiszeripar részesedése, ugyanakkor jelentősen növekedett a feldolgozóiparon belül a korszerű gépjárműgyártáshoz kapcsolódó termelés. Az ipar részesedése a bruttó hozzáadott értékből emelkedett és meghaladja a megyei és országos értéket is.

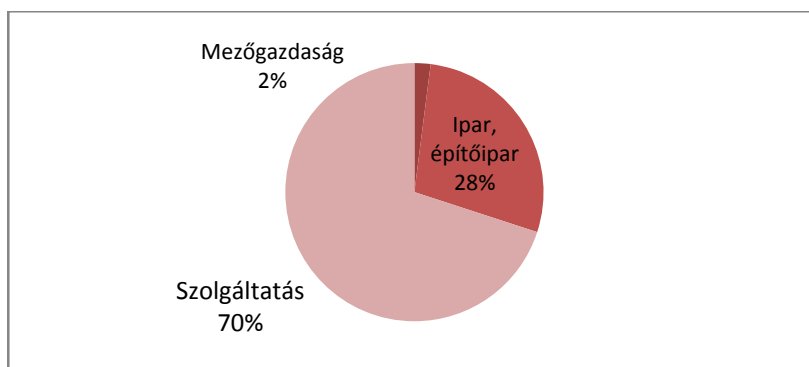

Az Egerben regisztrált vállalkozások száma évről évre nő. A 2005—2006-os adatok azt mutatják, hogy a regisztrált vállalkozások száma az előző évek növekvő tendenciájához képest kis mértékben csökkent. A regisztrált vállalkozásokat nemzetgazdasági áganként vizsgálva kiugrik a szolgáltatásokkal foglalkozó vállalkozások száma, ez Eger idegenforgalmi értékének, a borvidéknek, és a fürdőinek köszönhető. 2007-ben a városban regisztrált vállalkozások száma 9734 volt.

A regisztrált vállalkozások száma az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás nemzetgazdasági ágban 2007. végén 3951 volt.

Az ipar és építőipar, a szolgáltatások mellett a második legnagyobb iparág a városban, a mezőgazdasági vállalkozások aránya pedig 2%. Heves megyében a mezőgazdaság, vad-, erdő- és halgazdálkodás részesedése a bruttó hazai termékből az észak-magyarországi régió és az ország átlagát meghaladja, de aránya csökkenő tendenciát mutat. A földek minősége összességében kedvezőtlenebb az ország átlagától. Művelési ágak szerinti megoszlása is eltér attól, kisebb a szántó aránya és lényegesen nagyobb a szőlőké és az erdőterületé.

Az Egri és a Mátraaljai Borvidékre nemzetközileg is jelentős szőlőtermelés és borászat a jellemző. A szőlő termésátlaga a megyék közül a legmagasabb, jóval meghaladja az országos hektáronkénti átlagot.

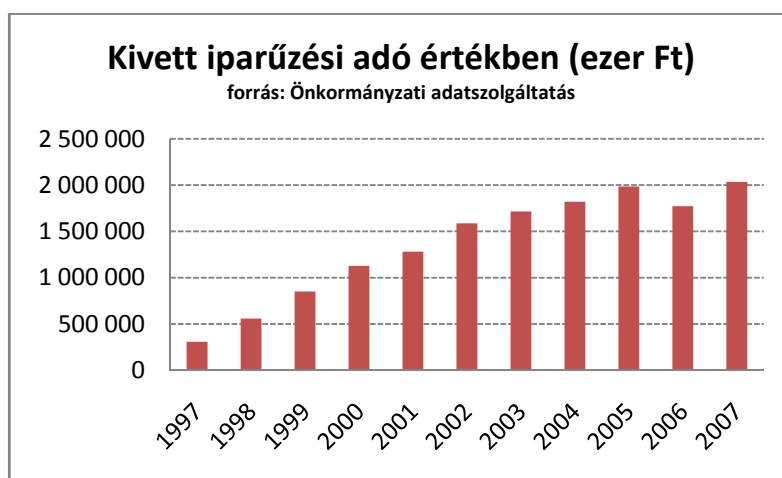
forrás: T-Star, TEIR

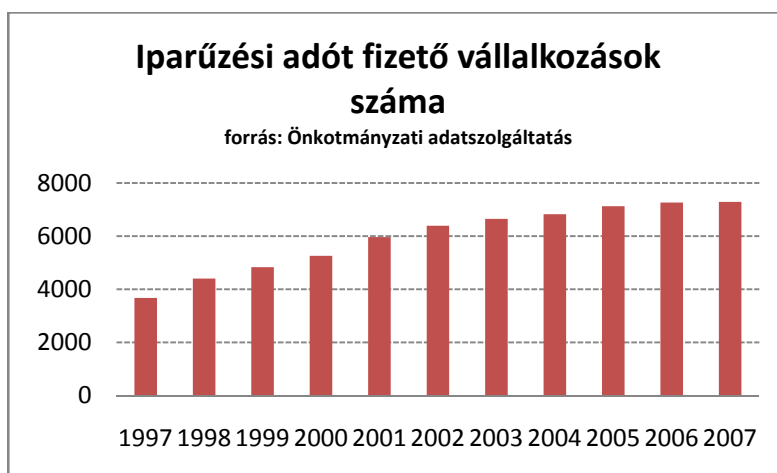
Az Egerben működő vállalkozások száma 1997 és 2006 között a T-Star, TEIR adatai alapján:

Kategória	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997
Egyéni vállalkozás által üzemeltetett kiskereskedelmi hálózati egységek száma (gyógyszertár nélkül)	592	594	609	611	612	629	649	630	603	550
Egyéni vállalkozás által üzemeltetett élelmiszer jellegű üzletek és áruházak száma	88	92	99	108	112	124	138	143	118, 92	n.a.
Egyéni vállalkozás által üzemeltetett ruházati szaküzletek száma	92	89	95	104	101	107	117	112	141	121
Egyéni vállalkozás által üzemeltetett elektromos háztartáscikk-szaküzletek száma	22	22	20	17	17	19	21	21	17	n.a.
Nagykereskedelmi raktárak száma összesen	110	98	95	87	90	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kiskereskedelmi hálózati egységek száma (gyógyszertár nélkül)	1443	1423	1398	1386	1368	1360	1341	1249	1161	1007
Élelmiszer jellegű üzletek és áruházak száma	182	187	193	206	212	223	230	231	191	298
Ruházati szaküzletek száma	195	191	191	200	194	205	211	195	250	206
Elektromos háztartáscikk-szaküzletek száma	56	59	60	59	64	65	59	53	60	n.a.
Regisztrált vállalkozások száma	9405	9437	9436	9195	8873	8590	8234	7677	7348	6933

A fenti táblázatból leolvasható, hogy a legtöbb működő vállalkozás a kiskereskedelmi ágazatban található, amely 1997 és 2006 között jelentős mértékben megnövekedett. A multinacionális áruházak térhódítása miatt is csökkent az egyéni vállalkozások száma, különösen az élelmiszer és a ruházati jellegű üzleteket üzemeltetőket tekintve.

A 2006-ban látható visszaesés a Philip Morris Magyarország Kft. Egerből 2005 végén történt elköltöztetéséhez kapcsolható, ami miatt hirtelen csökkent a befizetett iparűzési adó mértéke is.

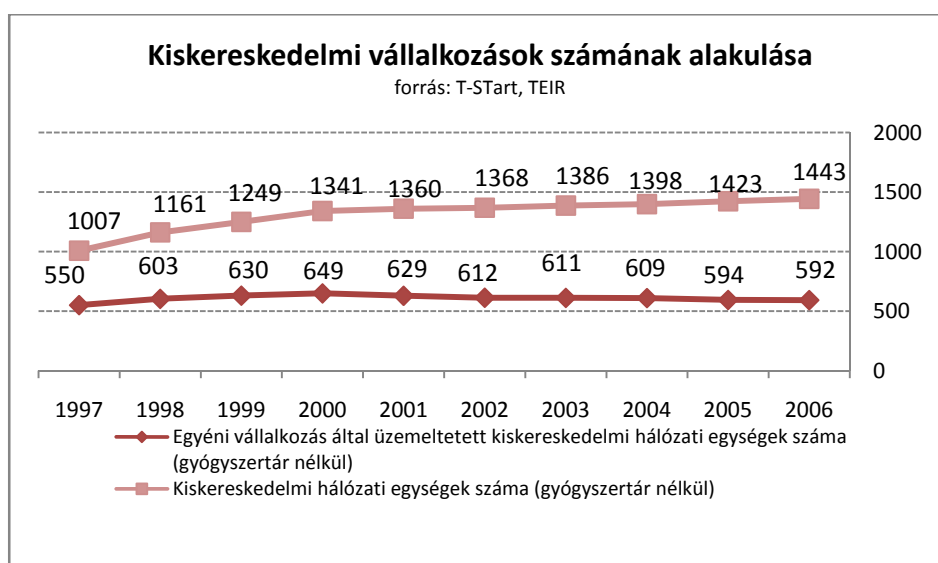

A 10 legnagyobb iparűzési adót szolgáltató vállalkozások Egerben (forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás):

- 1) ZF Lenksysteme Hungária Kft.: Autóalkatrészek, - felszerelések gyártása
- 2) ZF Hungária Kft.
- 3) Philip Morris Magyarország Kft.
- 4) Bosch Rexroth Pneumatika Kft.: gépépítő elemek és vezérlő egységek gyártása
- 5) OTP Bank Nyrt.
- 6) ÉMÁSZ Hálózati Kft.
- 7) Magyar Telekom Nyrt.
- 8) ELSO ELBE Hungária Bt.: acélipar és kereskedelem
- 9) EGÚT Egri Útépítő Zrt.
- 10) TESCO-GLOBAL Áruházak Zrt.

Kiskereskedelem

Egerben a kiskereskedelmi vállalkozások száma növekvő tendenciát mutat. Az egyéni vállalkozások által üzemeltetett kiskereskedelmi üzletek számának csökkenése nagyrészt az élelmiszer jellegű üzletek számának csökkenése teszi ki. Ez a nemzetközi élelmiszerláncok megjelenésével magyarázható.

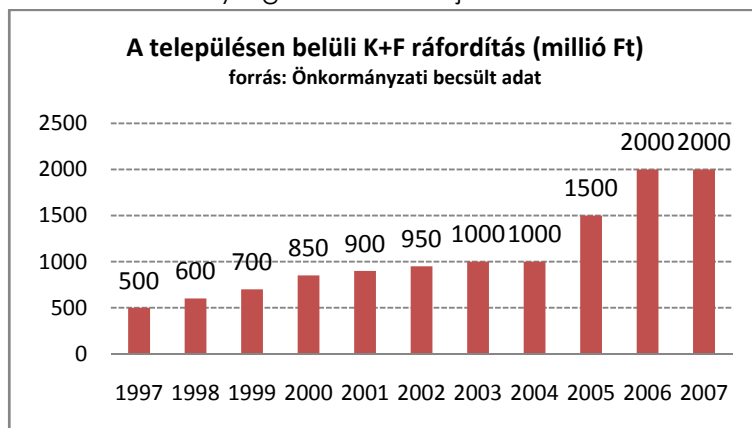
Heves megyében működő kiskereskedelmi üzletek számának alakulása (forrás: T-Star, TEIR):

év	üzletek száma
2004	5 154
2005	5 171
2006	5 142

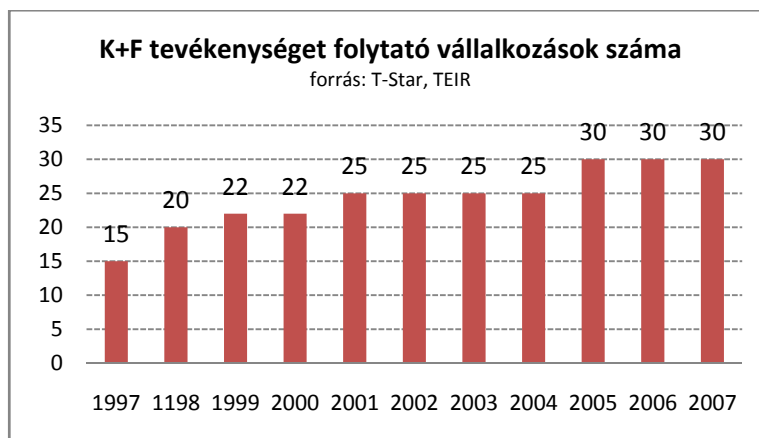
A táblázat adataiból leolvasható, hogy a kiskereskedelmi üzletek száma az elmúlt években a megyében stagnáló, azon belül is inkább csökkenő tendenciát mutat. A boltsűrűség, vagyis a tízezer lakosra jutó kiskereskedelmi üzletek száma a régió átlagától magasabb, az országos átlagnál viszont kevesebb. Ezen üzletek felét egyéni vállalkozók működtetik.

II.1.2. K+F Egerben

A kistérségek 2004-es statisztikai revíziója alapján az Észak Magyarországi Régióban egyedül az egeri kistérség számított dinamikus fejlődő kistérségnek. Ebben meghatározó szerepe van a jelentős külföldi érdekeltségű ipari vállalkozásoknak (pl. ZF Hungária Ipari és Kereskedelmi Kft., a Leoni Hungária Ipari és Kereskedelmi Kft., az OMYA Hungária Műszakifeldolgozó Kft., a Bosch Rexroth Pneumatika Kft.). Észak Magyarország legjelentősebb árbevételű vállalkozásai között van a ZF Hungária Ipari és Kereskedelmi Kft., és a Leoni Hungária Ipari és Kereskedelmi Kft., melyek nem csak a foglalkoztatásban játszanak fontos szerepet 150 fő feletti foglalkoztatotti létszámukkal, hanem a K+F tevékenységekben is élen járnak.

Mint a fenti diagramból is látszik, az Önkormányzat becsült adatai alapján Egerben évről évre növekszik a kutatás-fejlesztésre fordított összeg, mely a város fejlődéséhez is hozzájárul. 2005-ben kezdődött az Egerfood Regionális Tudásközpont programja, mely jelentősen megnövelte a településen belüli K+F ráfordításokat.

HKIK által becsült adatok	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Kutatóhelyek száma	3	3	3	3	4	4	4	4	5	5	5
Foglalkoztatott K+F létszám	55	55	60	60	60	60	65	65	65	70	70

Az egri Eszterházy Károly Főiskola az Észak-Magyarországi régió legnagyobb hagyományokkal rendelkező intézményeként kulcsszerepet játszik az Innovációs Stratégia megvalósításában, a tudásközpontok körül kialakuló szakmakultúrák és klaszterek segítségével, a KKV K+F és innovációs képességének fejlesztésében.

Mivel a régióban a szőlészet és a borászat kiemelt jelentősége miatt az országos átlagnál nagyobb az élelmiszeripari szektor fontossága, különös jelentőséggel bírnak az ágazatok fejlődését elősegítő innovációk és a szegregált alkalmazásorientált kutatási tevékenységeket integráló és koordináló koncepcionális fejlesztések. Ezen szerepkör minél teljesebb mértékű betöltése az **EGERFOOD RET** működésének elsődleges prioritása.

Innovációs tevékenységeik fókuszában alkalmazásorientált, élelmiszeranalitikával, élelmiszerbiztonsággal és ipari technológiákkal kapcsolatos fejlesztések állnak. Alapvető céljuk, hogy a partnercégek konkrét igényeihez alkalmazkodva a gazdasági szféra szereplői számára is értékes K+F eredményekkel járuljanak hozzá az agrár-élelmiszeripari ágazat versenyképességének növeléséhez, illetve elősegítsék új szabadalmak és termékek létrehozását, valamint a technológia transzfer felgyorsulását és hatékonyságának növelését.

A konkrét technológiai fejlesztések mellett előtérbe kerülnek a speciális termékfejlesztések, műszaki fejlesztések és a kockázatok csökkentését, a biztonság növelését, valamint a termelés gazdaságosságának fokozását szolgáló új eljárások kidolgozása. A cégek fejlesztő szakembereinek és a főiskola kutatóinak együttműködésében intenzív innovációs munka történik minden konzorciumi partnernél.

Új funkcionális élelmiszerek kifejlesztésére irányuló kutatások azért kerültek a tudásközpont fejlesztései közül az érdeklődés homlokterébe, mivel ezen termékek nem kizárólag innovációs jelentőséggel bírnak, hanem jelentékeny potenciális gazdasági értékkel is. A piaci lehetőségek kiaknázására kiváló kiindulási pontot szolgáltat az élelmiszeripari klaszter, amely az EGERFOOD Regionális Tudásközpont körül alakult. A teljes innovációs láncot átfogó, új kutatási eredmények alkalmazására épülő technológiai és termékfejlesztések megvalósítása eredményeként új, garantáltan pozitív élettani hatású speciális élelmiszereket fejlesztenek ki és juttatnak a piacra. Ezen nemzetközileg is innovatívnak és újnak számító termékek jelentős exportképességgel bírnak, mivel az igazoltan gyógyhatású funkcionális élelmiszerek piaca expanziós fázisban van.

A gazdasági megfontolásokon túlmenően a minőségi és biztonságos élelmiszereket tudatosan kereső fogyasztói réteg kialakítása is fontos missziója a tudásközpontnak. A fogyasztóközpontú nyomonkövetési rendszer alapja az újonnan felállított infó-kommunikációs rendszer, a célja pedig a biztonság garantálása mellett az, hogy hozzájáruljon a vizsgálati körbe bevont termékek versenyképességének fokozásához.

A projekt átfogó céljai:

- a teljes termékpályára kiterjedő nyomonkövetési modellrendszerek létrehozása;
- technológiai innovációk létrehozása, a technológiai transzfer felgyorsítása az élelmiszeriparban;

- világszínvonalú, új fejlesztésű műszerek alkalmazásának elősegítése;
- a hazai mezőgazdasági termelők széles körére kiterjedő disszeminációs hatás;
- innovatív technikákkal az ágazati működtetési költségek csökkentése;
- komoly versenyelőny biztosítása azon hazai vállalkozások számára, akik fejlesztéseinket alkalmazzák;
- a fogyasztók széles köre számára elérhető élelmiszerbiztonsági információk biztosítása
- az élelmiszerbiztonság gyakorlati aspektusainak befolyásolása, megváltoztatása által hozzájáruljunk a magyar és az EU állampolgárok életminőségének javulásához.

Összefoglalva tehát a projekt fő célja egy olyan tudáscentrum működtetése, mely az élelmiszerbiztonság minden jelentős területét lefedő kutatás-fejlesztési tevékenységgel piacképes, az élelmiszerbiztonságot fokozó és garantáló nyomon-követési modellrendszerrel, technológiai innovációkat, új vizsgálati módszereket, új élelmiszerbiztonsági paramétereket és új analitikai műszereket hoz létre. (forrás: Eszterházy Károly Főiskola EGERFOOD Regionális Tudásközpont Éves Beszámolója, 2007.)

Károly Róbert Főiskola Szőlészeti és Borászati Kutatóintézete, Eger

A KRF Szőlészeti és Borászati Kutatóintézete 2008. március 17-től a Károly Róbert Főiskola keretein belül működő és felügyelete alá tartozó kutatóhely, melynek feladata a szőlőtermesztés biológiai alapjainak megőrzése és továbbfejlesztése, valamint új agrotechnikai eljárások kifejlesztése a hegyvidéki kötött talajú szőlőültetvények használatára. Munkájuk célja a szőlőtermesztés műveleteinek korszerűsítése és borászati technológiai kutatások folytatása a jobb minőség elérésének érdekében.

Az Intézet mai kutatási profilja a II. világháború után alakult ki, amikor a borvidéknek legjobban megfelelő szőlőfajták kiválasztása mellett feladatul kapta az új rezisztens szőlőfajták nemesítését, klónszelekciós és *Vitis vinifera* nemesítésekkel új, nagyobb hozamú, korábbi érésű fajták előállítását, minősítését és elterjesztését. Ezen feladat sikeres megvalósítása során elért eredményeik nemcsak a hazai szőlőtermesztés köztudatába és gyakorlatába épült be, hanem külföldön is elismerést váltott ki.

A szőlőtermesztés agrotechnikájának fejlesztése során is kiemelkedő eredmények születtek. A szőlőtermesztésben Európa-szerte korszerű tápanyag-gazdálkodásnak, a készletező trágyázás hazai tesztelésének is egyik fő kutatóbázisa az egeri intézmény volt. Az ökológiai szőlőtermesztés, az eredetvédelem, az aromakutatásban, és a szőlőélettan területén itt folyó kutatások ma is meghatározó részét képezik a hazai borkutatásnak.

A KRF Szőlészeti és Borászati Kutatóintézete, Eger a város déli határában, Kőlyuktető területen található. Az Intézet jelenlegi területe 40 ha. Ültetvényei kísérleti célokat szolgálnak igen gazdag fajtaösszetétellel. Az Intézet területén fajtaérték kutatás céljaira mintegy 30 fajta áll rendelkezésre (honosított, keresztezett, szelektált anyag). A génbank mintegy 200 fajtát tartalmaz a világ minden részéről. Itt követik figyelemmel a növények viselkedését a termőhelyen, valamint alapul szolgálnak a nemesítéshez. A terület É-K-i részén elhelyezkedő központi épületben folynak a laboratóriumi vizsgálatok, valamint az adatok feldolgozása.

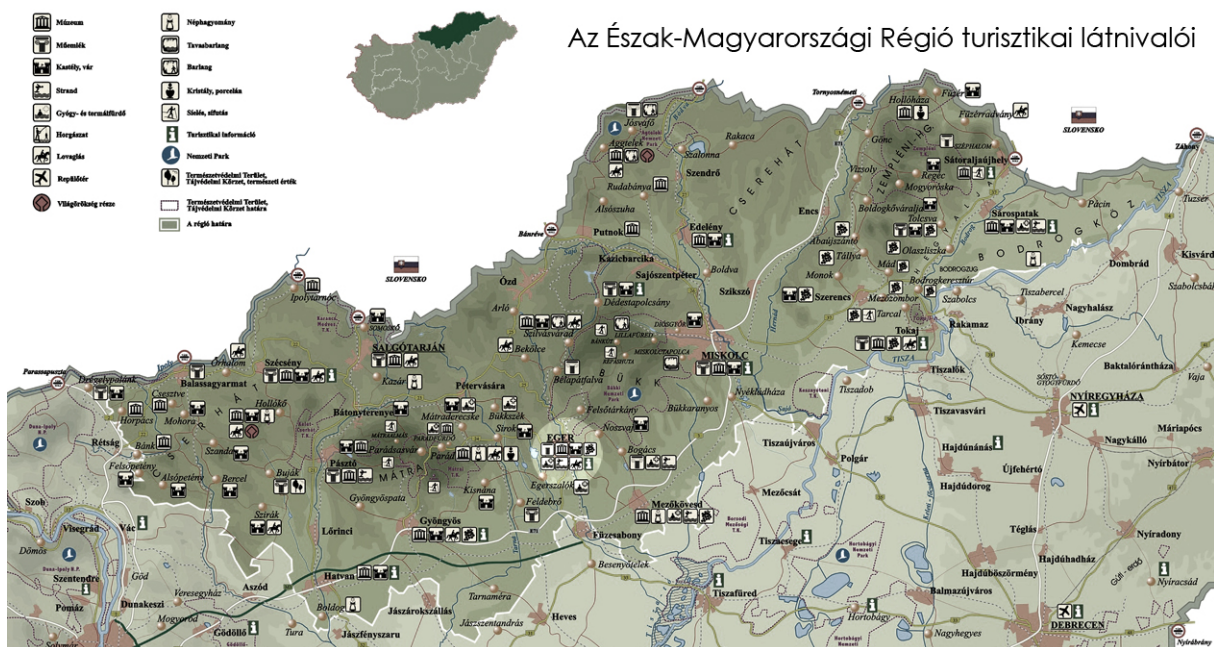

Az Intézet létszáma 31 fő, melynek zöme több nyelvet beszélő, magasan kvalifikált szakember. A szőlőültetvényekben elvégzendő gépi munkákhoz a szükséges gépek, berendezések rendelkezésre állnak. A szőlőfeldolgozás és a borászati feladatok megoldása a központi épület mellett lévő feldolgozóban és a feldolgozó alatt lévő pincében történik.

A városban működő egyéb K+F tevékenységet folytató intézmények és cégek adatszolgáltatása folyamatban van.

II.1.3. Idegenforgalom és turizmus

A magyarországi turizmus legfontosabb jellemzői a magas vendégforgalom, a viszonylag alacsony átlagos tartózkodási idő és a szerény gazdasági hozam.

Eger helyzete

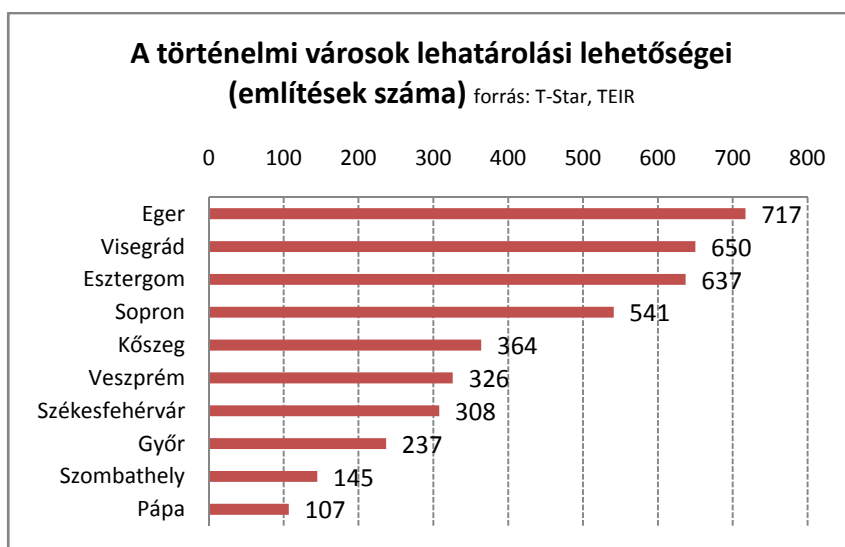
Eger lakossága életében a turizmus jelentős helyet foglal el, a város gazdaságának egyik húzó ágazata. Fontos szociológiai tényező is, tekintettel arra, hogy a kapcsolódó szolgáltató és kereskedelmi tevékenységek révén a lakosság jelentős hányadának biztosít közvetlenül és közvetetten is megélhetési lehetőséget.

A térség legfőbb turisztikai erősségei:

- A vonzerők jellege megfelel a legújabb turisztikai trendeknek (egészséges környezet, érintetlen természet, népi-, kulturális-, szőlész-borász hagyományok, gyógyvizek)
- A városban található az ország egyik legismertebb történelmi turisztikai célpontja, az Eger vár
- Egyedülálló fürdőkultúra hagyomány, Magyarország egyetlen török kori vidéki fürdője
- A történelmi emlékek és a történelmi belváros vonzereje
- Jelentős egyházi emlékek és intézmények
- Új és megújuló intézmények, kiállítóhelyek, fogadóterületek

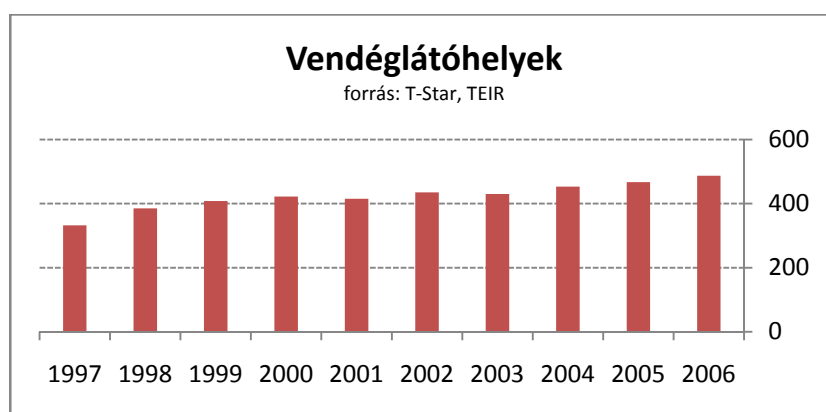

- Önálló vonzerőként is megjelenő rendezvények (pl.: Egri Bikavér Ünnepe, Középkori Piac tér)
- Egri bikavér – Hungarikum
- Számos neves borász és színvonalas, változatos kínálatú pince; picesorok kultúrája
- Vendégfogadás hagyományai
- Aktív idegenforgalmi szervezetek, hagyományőrzők, programgazdák
- Eger oktatási, kulturális és gazdasági központ szerepe (hivatásturizmus)
- Idegenforgalmi szakmenedzser-képzés az Eszterházy Főiskolán
- Számos turisztikai kiadvány, reklámanyag a térségről – Tourinform Iroda
- A korszerű marketing módszerek kihasználásának igénye és kezdeményei

Eger esetében a panziók kivételével, mind a szállodák, mind az egyéb kereskedelmi szálláshelyeknél megfigyelhető az átlagos tartózkodási idő jelentős lerövidülése.

Egerben a vendéglátóhelyek száma az elmúlt évtizedben folyamatosan növekedett:

A történelmi emlékek mellett jelentős vonzerővel bír **Eger Termál és Strandfürdője**, mely 5,1 hektáron terül el az Érekkert, a Fürdő utca és a Petőfi tér határolta területen. A városnak ez a negyede hivatalosan gyógyhellyé lett nyilvánítva. **A strandfürdő jelenlegi állapotában nem alkalmas a minőségi egészség- és gyógyturizmus kialakítására, megfelelően kialakított gyógyászati kezelőközponttal nem rendelkezik.**

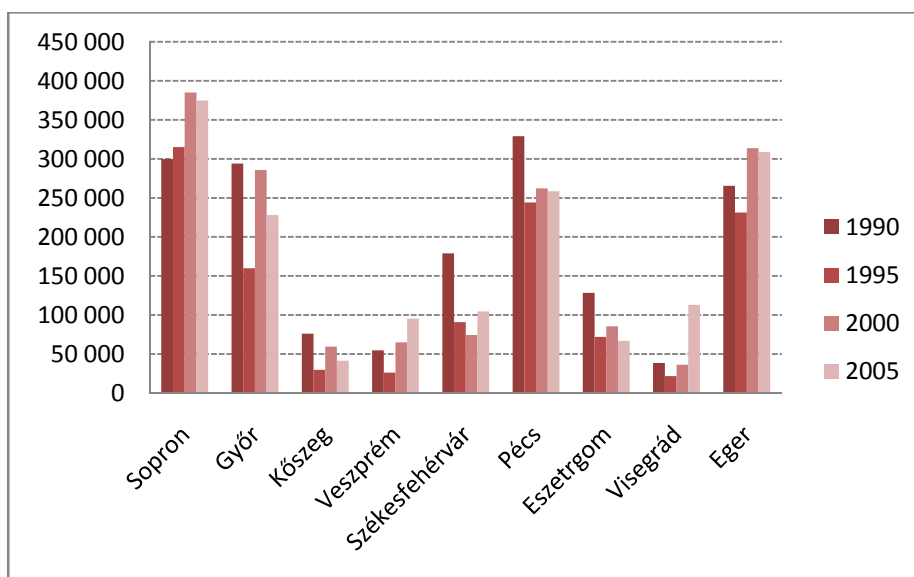

Vendégkörét elsősorban az alacsonyabb fizetőképességű, strandoló és szórakozó vendégek alkotják. A fürdő a releváns hazai fürdőkhöz képest a dinamikus bevétel emelkedés ellenére jelentősen alulteljesít.

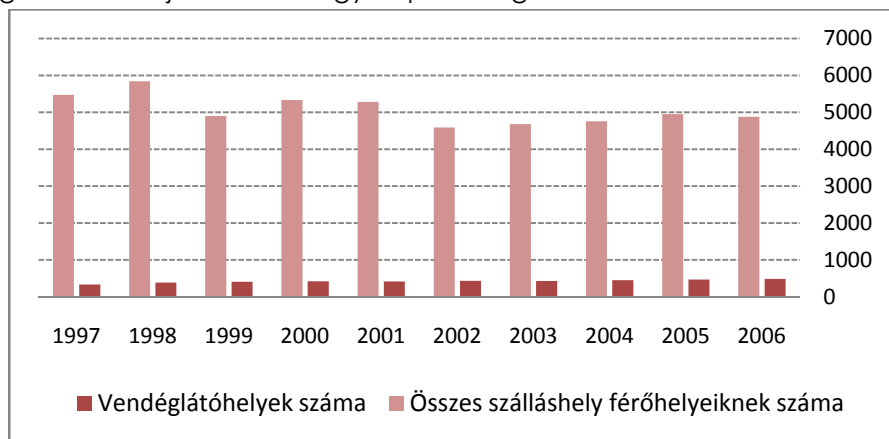
A térségben jelentős termálkincs található, melyet több termálfürdő is hasznosít: Bükkszék – Salvus Strandfürdő, Eger – Városi Termálfürdő, Eger – Török fürdő, Egerszalók – Gyógyfürdő, Mezőkövesd – Zsóry Gyógy- és Strandfürdő, Bogács – Termálfürdő, Mátraderecske – Gyógyfürdő, Tarnaméra – Termálfürdő. A termálvízre épülő turizmus feltételei országos szinten is kiemelkedőnek tekinthetők Heves megyében. A megye és különösen a megyeszékhely termálvizének gyógyító hatása régóta ismert, az erre alapozott fürdőkultúra több száz éves hagyományokra épül.

Országos helyzet

Az alábbi grafikon országos viszonylatban mutatja az jelentősebb történelmi városokban a kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak számát 1990-2005 között (forrás: T-Star, TEIR):

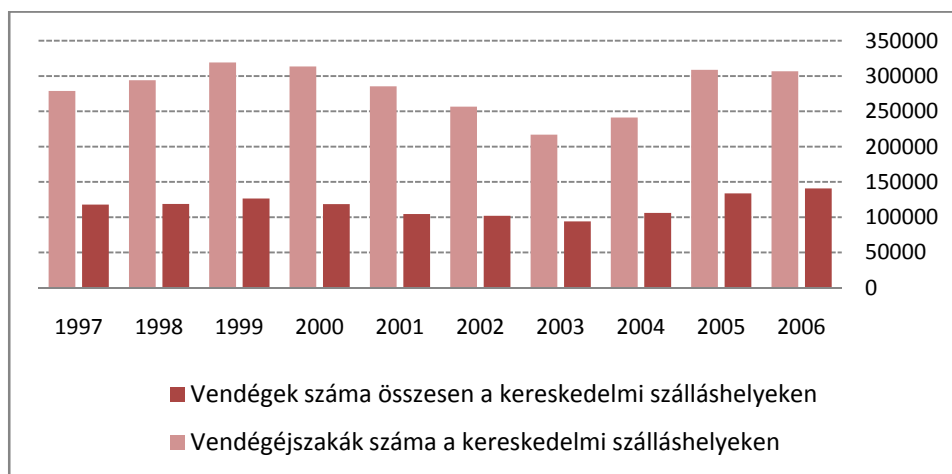
A 2000-es statisztikai adatok szerint Eger Magyarország harmadik leglátogatottabb üdülőtérülete volt Budapest és a Balaton után. Az adatokat csak becslések alapján lehet elemezni, mert a határstatisztikai adatok, illetve kereskedelmi szálláshelyek adatai jelentősen eltérnek egymástól, valamint a régióra erősen jellemző az egy napos látogató turizmus.

forrás: T-Star, TEIR

A vendéglátóhelyek növekvő száma mellett az összes szálláshely férőhelyeinek száma ingadozó.

forrás: T-Star, TEIR

A fenti diagramokból kitűnik, hogy a 2003-as visszaesést követően a vendégek száma növekvő tendenciát mutat, ezzel egyenes arányban növekszik a vendéglátóhelyek száma is.

Az egri szálláshelytípusok száma az egyes években:

Kategória	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Gyógyszállodák száma	1	1	1	1	1	1	1	n.a.
Ifjúsági szállók száma	4	3	3	3	2	3	4	3
Nyaralóházak száma	3	3	3	4	4	5	4	4
Kempingek száma	1	1	1	2	2	2	2	2
Turistaszállók száma	9	12	11	9	10	10	8	10
Panziók száma	16	15	15	10	13	11	14	14
Szállodák száma	16	15	13	12	11	11	11	10

forrás: T-Star, TEIR, KSH

A különböző típusú szálláshelyek adatait elemezve megállapítható, hogy Eger évek óta mindössze egy gyógyszállodával van jelen a turisztikai piacon. A gyógy- és termálturizmus arányának növeléséhez elengedhetetlen a jövőben újabb színvonalas termálszállodák építése. A kempingek száma 2004-ben kettőről egyre csökkent, továbbá a turistaszállók száma is lecsökkent 2006-ban 12-ről 9-re; így az olcsó szállást jelentő kapacitások is lecsökkentek. A panziók és a kisebb szállodák száma a városban viszont néhány év alatt másfélszeresére növekedett.

Kategória	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Vendéglátóhelyek száma 2006 (db)	487	467	453	430	435	415	422
Összes szálláshelyek férőhelyeinek száma	4879	4954	4757	4678	4589	5284	5335
Vendégek száma összesen a kereskedelmi szálláshelyeken 2006 (db)	140848	133770	106085	94080	102084	104613	118667
Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken 2006 (db)	306614	308781	241305	216833	256565	285324	313566

forrás: T-Star, TEIR, KSH

II.1.4. Helyi gazdaságfejlesztés eszközei

Helyi gazdaságfejlesztés alatt minden olyan, helyi szinten megvalósított beavatkozást értünk, amely a helyi gazdaság működését befolyásolja. Kizárólag a mennyiségi növekedés nem, csak a minőségi javulással egybekötött mennyiségi bővülés lehet a helyi fejlesztés célja és végeredménye.

A kistérség gazdasági fejlődésének legmeghatározóbb tényezője az ipar, amely nagyságrendjét tekintve hatással van a megye és a környező kistérségek fellendülésére is. A fejlesztések elsősorban a technológiák szintjén valósulnak meg, az ingatlan-beruházások mérsékeltebbek.

Eger elképzelései a közlekedési infrastruktúra fejlesztésében a megyei és regionális elképzelésekkel összhangban állnak. Megvalósult az Eger-Egerszalók völgyfeltáró összekötő út, továbbá előkészítő szakaszban van az Egert elkerülő tehermentesítő út, valamint az Egert az M3-as autópályával összekötő M25-ös autótűt is. Turisztikai szempontból a kerékpárűt hálózat fejlesztése élvez prioritást.

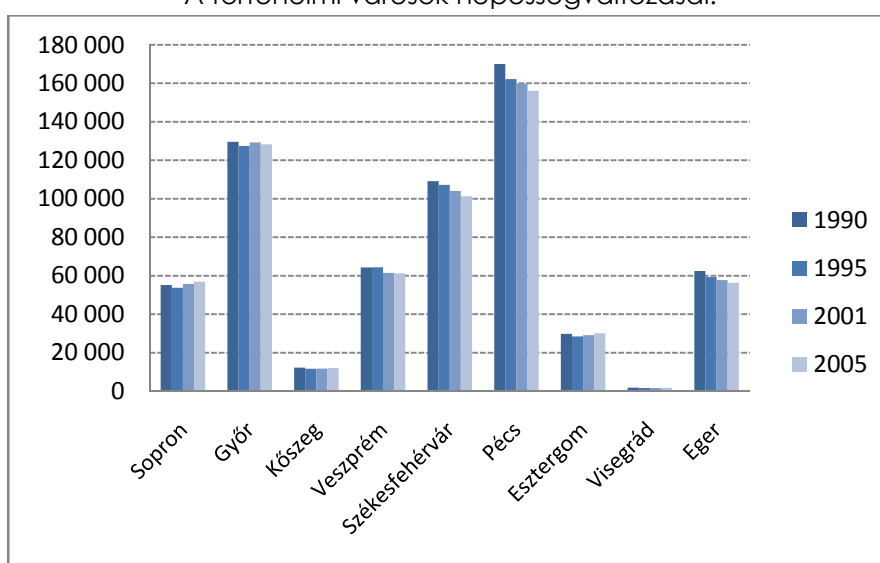

II.2. TÁRSADALMI JELLEMZŐK

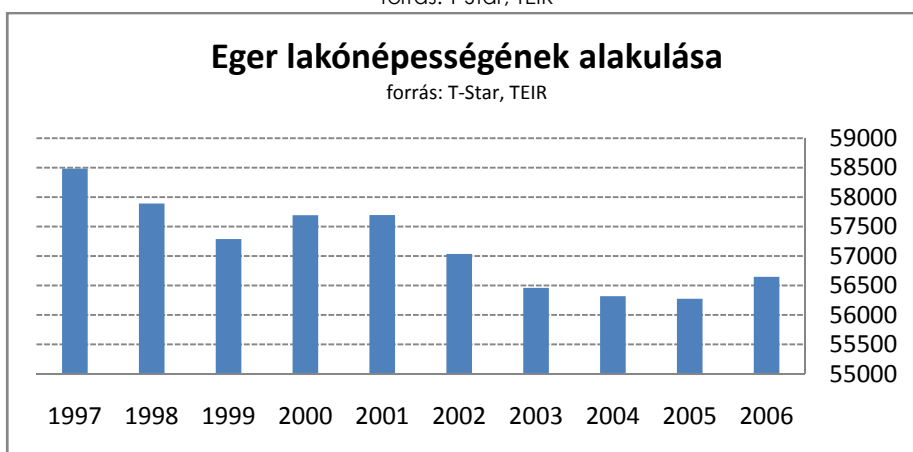
II.2.1. Demográfiai jellemzők

Az országos tendenciával megegyező módon az Észak-magyarországi Régió és azon belül Heves megye lakosságszáma az elmúlt 16 évben jelentős csökkenésen ment keresztül. Amíg az 1990. január 1-jei állapot szerint Heves megye lakosságszáma 334 406 fő volt, addig 2006. január 1-jén ez a szám már mindössze 320 886 fő. A 13 520 fős népességcsökkenés szinte teljes egészében a természetes fogyás következménye. A természetes fogyást csak kis mértékben tudta ellensúlyozni a szomszédos megyék kedvezőtlenebb munkaerő-piaci helyzetéből adódó pozitív vándorlási különbözet.

A történelmi városok népességváltozásai:

forrás: T-Star, TEIR

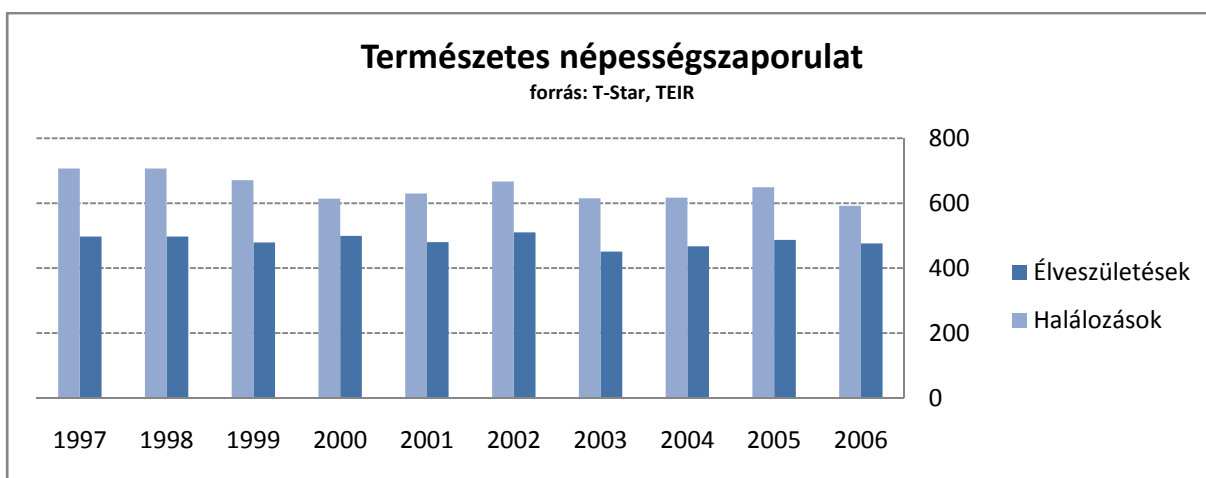

Az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján a lakónépesség számának alakulása:

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Lakónépesség (fő)	61.515	60.918	60.164	59.558	73.258	58.204	57.975	57.746	57.819	58.057	57.590

A népesség fogyásánál is nagyobb gond Heves megye egyre jobban előregedő korstruktúrája. 1990. január 1-jén - az országos és a régiós átlaghoz képest is magasabb arányban - a lakónépesség 14 %-a volt 65 éven felüli, Eger városban viszont jobb volt a mutató, a lakosság 10%-a tartozott ebbe a kategóriába. Heves megye vonatkozásában 2006. január 1-re már 17 %-ra növekedett ez a mutató, Egerben pedig a lakosság 15%-a tartozik ide. A magyar társadalom előregedési folyamatát mutatják az idősnépesség eltartottsági rátájában bekövetkezett változások is, ahol Eger városánál tapasztaljuk a legnagyobb növekedést (15,2-ről 21,4-re növekedett a mutató). Az öregedési indexre vonatkozó adatok pedig egyértelműen alátámasztják azt a szomorú ténytet, hogy mennyire előregedőben van hazánk, és ezen belül még inkább Heves megye és Eger társadalma.

Igen beszédesek azok a mutatók, melyek Eger városban az élve születések számára vonatkoznak. Amíg 1990-ben 712 gyermek született a városban addig a legutóbbi adattétel időpontjában 2005-ben ez a szám már mindössze 487 fő volt. Ha 100%-nak vesszük az 1990-es adatot akkor ennek csupán 68%-a realizálódott 2005-ben. A vizsgált időszakban a legtöbb gyermek (727 fő) 1992-ben született, még a legkevesebb (451 fő) 2003-ban. Ezek a számadatok is a gyermeklétszám jelentős mértékű csökkenését mutatják. Bár az utóbbi években némi növekedést lehet megfigyelni az utóbbi tíz év átlaga így sem éri el az 500 főt (495 fő).

Fenti tendenciától a 3-6 éves óvodáskorúak aránya mutat eltérést. Még 2003-ban a lakosság 2,4%-át (1346 fő) tették ki, addig 2006-ban ez az arány 2,6% (1446 fő). Tehát mind arányait, mind létszámát tekintve növekvő tendenciát regisztrálhatunk.

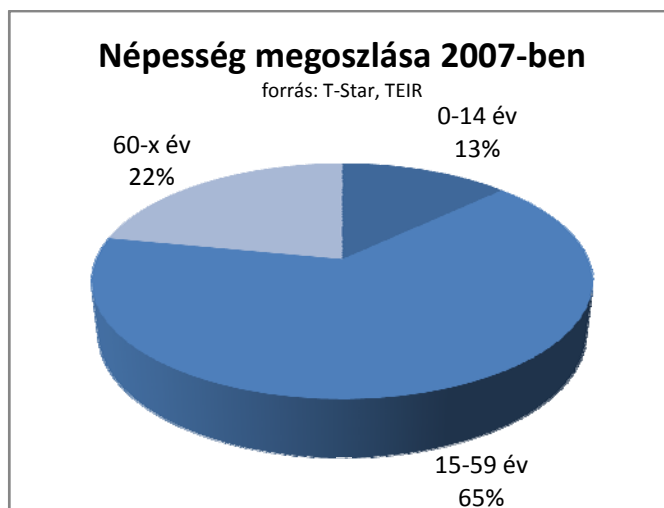
Az általános iskolás 6-14 éves korosztály vonatkozásában a legnagyobb a visszaesés. Még 2003-ban arányuk a lakosságszám 7,8%-a (4438 fő) volt, addig 2006-ban ez az arány mindössze 7,2% (4057 fő).

Az előzőnél kisebb mértékben, de mind arányaiban, mind pedig létszámát tekintve a középiskolás korú 14-18 éves korosztályban is létszámcsökkenés figyelhető meg. 2003-ban 7,8 % (4445 fő) volt ezen korosztály aránya, 2006-ban pedig 7,6% (4279 fő).

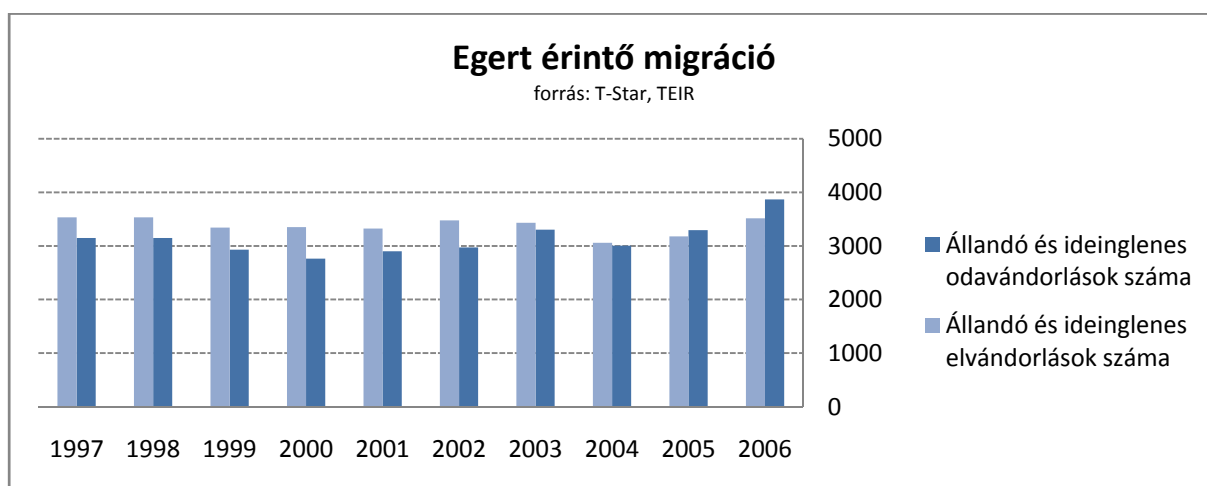
2007	
0-14 év	7258
15-59 év	36 169
60-x év	12 219

forrás: T-Star, TEIR

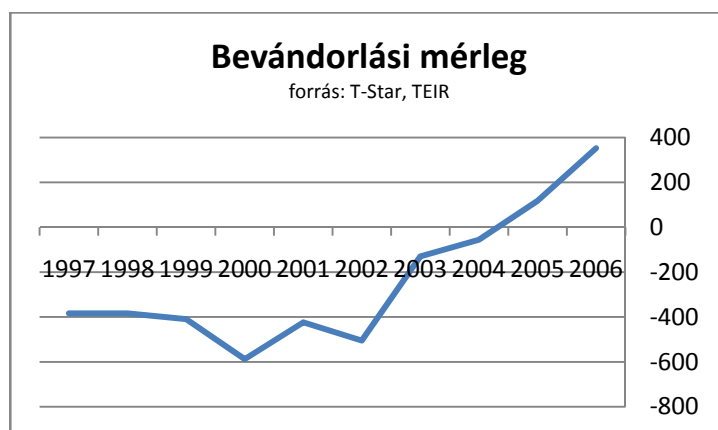

A városban állandó lakóhellyel rendelkező tanulók létszámának csökkenését – elsősorban a középiskolákban – bizonyos mértékben ellensúlyozni tudja az intézmények kistérségi, megyei, illetve régiós beiskolázása, melynek következtében folyamatosan növekszik a más településről egri iskolákba bejáró tanulók aránya.

A közoktatás számos, igen nehezen megoldható feladatok előtt áll, melyek között kiemelt helyen a demográfiai kihívásokra, alapvetően a csökkenő gyermek- és tanulólétszámra adott válasz áll. A városnak olyan közoktatási intézményhálózatot indokolt működtetni, mely figyelembe veszi a fentebb vázolt tendenciákat.

A diagramból láthatjuk, hogy az évek folyamán az állandó és ideiglenes odavándorlások száma és elvándorlások száma közti különbség egyre csökkent, végül a bevándorlási index pozitív értéket vett fel.

Egri közvélemény-kutatásban a megkérdezettek valamivel több, mint a fele egri születésű, 20%-uk a megye más településén született, 27%-uk pedig megyén kívül. Tehát az „őslakosok” és a bevándorlók aránya nagyjából megegyezik. Érdekes módon épp az egri születésűek esetében valamivel magasabb a költözni szándékozók aránya (15%), mint a másik két csoportban (7-7%).

(Forrás: „Eger közvéleménye” – Kutatási jelentés összefoglalása a Forsense és a Századvég által 2007. júliusban Egerben végzett közvélemény-kutatásról)

Kategória	Eger 2001
Eger MJV területe (ha)	10477
Állandó népesség száma (fő)	55396
Lakónépesség száma (fő)	58331
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	14,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	66,5
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya (%)	18,8
Vándorlási egyenleg (fő)	-2782
Regisztrált munkanélküliek száma (fő)	1882
Regisztrált munkanélküliek aránya (%)	7,5
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők (15-59) (%)	40,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	55,9
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	36,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	15,42
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában (%)	22,3

forrás: KSH 2001-es Népszámlálás adatai

II.2.2. Képzettség - műveltség

Az Egerre vonatkozó, a társadalmi helyzetképet bemutató adatok a KSH adatszolgáltatása alapján a következők:

Kategória	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Lakónépesség száma az év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat) [db]	56647	56274	56317	56458	57034	57695	57693
Élveszületések száma [db]	476	487	467	451	510	480	499
Halálozások száma [db]	592	649	617	615	667	630	614
Természetes népességszaporulat	-136	-162	-150	-164	-157	-150	-115
Aktív korúak száma	34698	34783	34686	34996	35671	35994	36254
Állandó és ideiglenes odavándorlások száma [db]	3867	3295	3004	3302	2971	2901	2762
Állandó és ideiglenes elvándorlások száma [db]	3515	3178	3060	3432	3476	3325	3350
Bevándorlás	352	117	-56	-130	-505	-424	-588
Állandó odavándorlások száma [db]	1399	1056	1053	1306	1221	n.a.	n.a.
Állandó elvándorlások száma [db]	1419	1243	1320	1662	1447	n.a.	n.a.

forrás: T-Star, TEIR, KSH

Az aktivitási arány, ami a 15-74 éves népességből a gazdaságilag aktívak részesedését mutatja, 50% körüli, mely az országos átlagtól alacsonyabb. A munkanélküliségi ráta 2005. év végén 7,6%-os és a 2006. év végén 10,1%-os volt Heves megyében. A mutató mindkét év vonatkozásában alacsonyabb az észak-magyarországi átlagnál, de az országos átlagnál magasabb.

II.2.3. Foglalkoztatási és jövedelmi helyzet

A 4 főnél többet foglalkoztató megyei székhelyű vállalkozások, illetve létszámtól függetlenül a költségvetési és nonprofit szervezetek a foglalkoztatottak közel 60%-át alkalmazzák. Ezen belül a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak száma csökkent, a versenyszférában foglalkoztatottak száma emelkedett. Az alkalmazásban állók 60%-át a fizikai dolgozók teszik ki, létszámuk kis mértékben nőtt. A gazdasági ágakat tekintve az iparban valamivel többen dolgoznak, mint a másik jelentős helyi iparágban, az idegenforgalomban.

Kategória	2001	1990
A foglalkoztatott férfiak száma 2001 [db]	11918	14038
A foglalkoztatott nők száma 2001 [db]	11524	13123
Foglalkoztatottak	23442	27161
A munkanélküli férfiak száma 2001 [db]	1117	436
A munkanélküli nők száma 2001 [db]	782	231
Munkanélküliek	1899	667
Az inaktív kereső férfiak száma 2001 [db]	5740	4668
Az inaktív kereső nők száma 2001 [db]	10587	9058
Inaktív keresők	16327	13726
Az eltartott férfiak száma 2001 [db]	7944	9698
Az eltartott nők száma 2001 [db]	8719	10640
Eltartottak	16663	20338

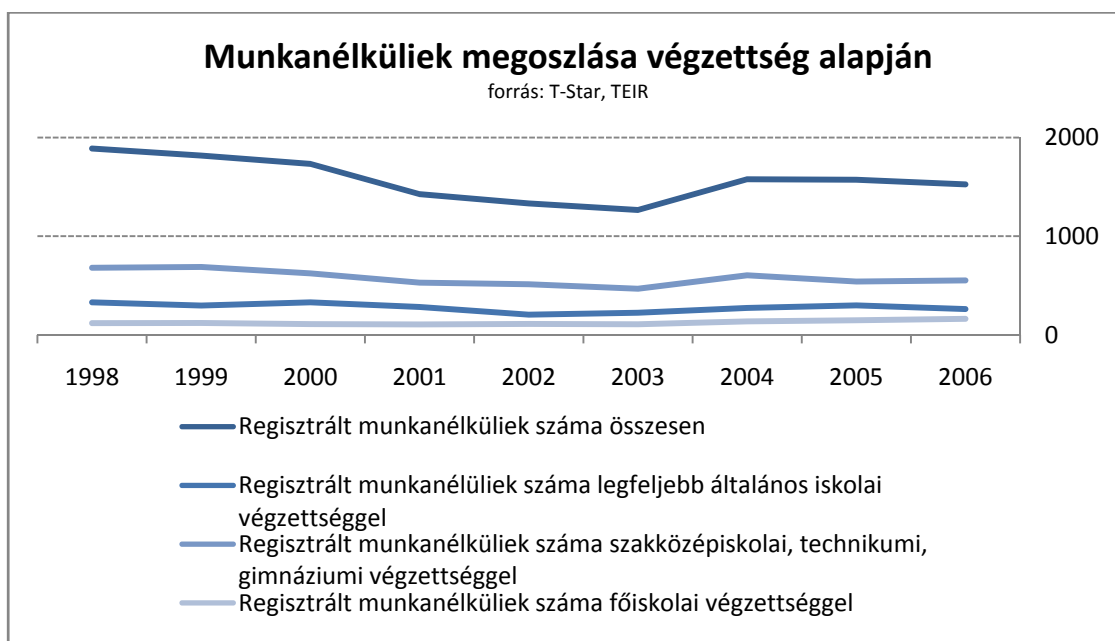
forrás: T-Star, TEIR

A Foglalkoztatási Hivatal adatai szerint a megyében 2005. decemberében 15 508 fő és 2006. decemberében 14 923 fő munkanélkülit tartottak nyilván. Az állásukat elvesztők többnyire a fizikai foglalkozásuk köréből kerülnek ki (85%), de a szellemi foglalkozásuk aránya is egyre növekszik. A munkát keresők 20%-a 25 éves és ennél fiatalabb, 15%-uk pedig 50 évnél idősebb.

Az álláskereső iskolai végzettség szerinti összetételében a legnagyobb hányadot az általános iskola 8. évfolyama vagy annál kevesebb évfolyam végzettséggel rendelkezők teszik ki. A pályakezdő álláskereső aránya közel 10%, az előző évekhez képest jelentősen emelkedett.

A munkaerő-piaci elemzések és előrejelzések szerint országosan és helyi szinten is megfogalmazható a képzetlen és felsőfokú képzésből kikerülő munkavállalók egyre nagyobb száma, a népesség képzettségi szintjének összetételénél a szélsőségek felé történő eltolódás. A pályakezdő diplomás munkanélküliek számának emelkedése azt mutatja, hogy a gazdaság nem képes felvenni a felsőoktatásból kikerülő fiatalokat. A végbemenő technológiai váltás következményeként pedig a képzetlen munkaerőre sincs kereslet. A munkaadók igénye alapján a jól képzett, kvalifikált, tudásuk folyamatos megújítására képes középfokú végzettségű és szakképzett munkaerőre van szüksége a gazdaságnak.

A diagramból láthatjuk, hogy a regisztrált munkanélküliek száma egyre csökken, ezzel ellentétben a főiskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek száma nő.

II.2.4. A szociális és egészségi helyzet

A településen élők 0,5%-a kap rendszeres szociális segítyt, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben a 0-18 éves korúak 11,2 %-a részesül. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő szülők 21,6 %-a nyilatkozott iskolai végzettségéről. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermek azonban vélhetően többen vannak a településen, mint azt a bevételek mutatják.

A szociális ellátások rendszere megfelel az Sztv-ben foglaltaknak. A pénzbeli és természetbeni ellátások a következők: időskorúak járadéka, rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatás, ápolási díj, átmeneti segély, közgyógyellátás, adósságkezelési szolgáltatás.

Kategória	Összesen	%
Munkanélküliek száma a településen	1875	3,3
Ebből tartósan munkanélküli	338	0,6
Hány háztartás kap rendszeres szociális segélyt?	116	0,2
Hányan kapnak rendszeres szociális segélyt?	290	0,5
Hány gyermek után igénylenek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt?	1172	2,1
Azon gyermekek száma, akiknek a szülei nyilatkoztak halmozottan hátrányos helyzetükről	254	21,6
Azon gyermekek száma, akiknek szülei nem nyilatkoztak	918	78,4

forrás: T-Star, TEIR

Jelenleg 200 család szociális alapú bérlakás igényét tartja nyilván az önkormányzat. Az igénylők 40-45%-a roma, egy részük a problémás Béke-telepen lakik, más részük a város más részén lévő szociális bérlakásokban (ők olcsóbb fenntartású, esetleg nagyobb lakásra várnak).

A szociális helyzetképet részletesen kifejtve az Anti-szegregációs terv tartalmazza.

II.3. EGER KÖRNYEZETI JELLEMZŐI

II.3.1. Természeti környezet elemzése, zöldfelületek

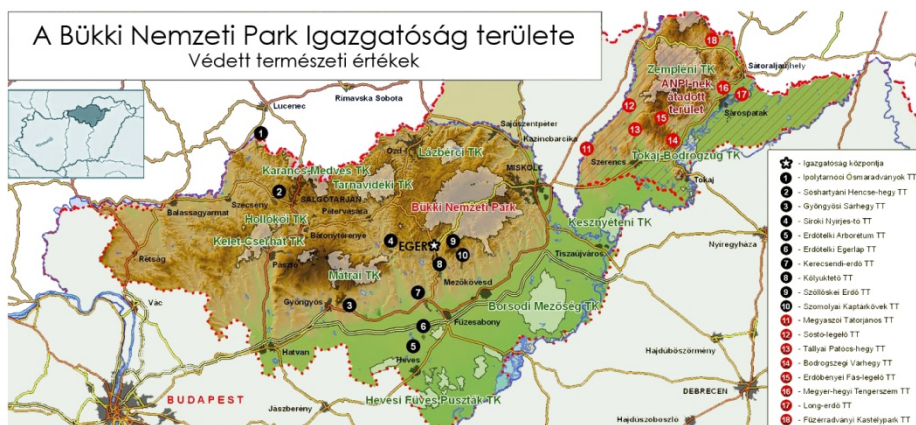
Eger és a környező települések kiváló adottságú környezete (természeti: erdők-mezők, dombok, kövek, vizek, épített és kulturális örökségek) elsődlegesen a turizmusnak kedvez. A térség kiemelt jelentőségű adottsága például a gyógy- és termásvíz kincs. A természeti környezet alapja az évszázados szőlő és bortermelésnek.

Eger város arculatát meghatározó elemek, védendő értékek a gyógyvízre épülő idegenforgalom, a borászattal kapcsolatos tradíciók és a szép, harmonikus természeti környezetet. Eger egyedi táji arculatát a természeti értékekben gazdag hegyvidéki táj, a változatos domborzatú területeken a változatos területhasználat látványa, és a domboldalakon a történelmi egri borvidék szőlőterületeinek sajátos hangulata adja.

A természeti értékekben gazdag környezet az egyik fontos tényezője a város vonzerejének, az idegenforgalom természeti hátterét biztosítja. A fejlesztési területek meghatározása, a tájhasználat a természeti értékek megőrzésével történhet:

A Büki Nemzeti Park területein, tervezett bővítési területein és védő puffer zónájában továbbá természeti területeken, az országos és helyi természetvédelmi területeken a természetvédelem szempontjainak kell elsőbbséget biztosítani.

A város szerkezetének fontos elemét kell képeznie a nemzeti ökológiai hálózat területeinek (NECONETT) megtartása, szerepét betölteni képes rendszerré fejlesztése. Feladatok főként a vonalas, összekötő elemekkel kapcsolatban adódnak: az Eger-patak mentén a zöldsáv továbbfejlesztése a déli iparterületen is; a tömbszerű, nagyterjedésű és pontszerű elemek összekötése erdősávokkal, gyepek aljnövényzetű fasorokkal; a külterületi és belterületi zöldfelületek összekapcsolása.

Eger üdülési, idegenforgalmi célpont (történelmi város, az Egri borvidék része), amely szerepkör magas követelményeket támaszt a zöldfelületek településképi megjelenésével és használati értékével szemben. A zöldfelületeknek az idegenforgalmi funkcióból adódó „feladataikon” (minőséget sugárzó környezet, sportolási-, pihenési-, szabadidős területek,) túlmenően igen fontos a szerepük az egészséges környezet kialakításában is (ökológiailag aktív felületek, átszellőzős biztosíthatósága stb.).

A meglévő zöldfelületek fejlesztési elvei és megővésük érdekében szükséges feladatok:

- Meg kell akadályozni, hogy a közterületi zöldfelületek nagysága csökkenjen, a városi szintű közparkok (Érsek-kert, Szépasszony-völgy), a lakótelepek zöldfelületeinek kiterjedése nem csökkenhet, más célra történő felhasználásuk nem megengedhető.
- A város karakterének erősítése végett az idegenforgalmi szempontból frekvenciált helyeken, barokk épületek környezetében kialakításra, átalakításra kerülő zöldfelületeknek is a barokk kor sajátosságait kell hordozniuk. A lakótelepek, nagyobb közterületi zöldfelületek rekonstrukciója során törekedni kell a zöldfelületek gazdagítására, a hiányzó, térhatároló szerepet betöltő cserjeszint pótlására.
- Az É-D-i zöldfelületi tengely (Eger-patak menti) fennmaradását városépítészeti eszközökkel lehetővé kell tenni. Továbbra is biztosítani kell, hogy a fejlesztések a város átszellőző folyosóinak szerepét ne csökkentsék. A zöldfelület-fejlesztési koncepcióban ki kell dolgozni, hogy az átszellőző folyosók zöldfelületei közül melyek azok, amelyeket továbbra is közterületi zöldfelületként kell megőrizni, ill. vizsgálni kell, hogy milyen egyéb módon biztosítható az átszellőző folyosók sávjában a zöldfelületek szükséges aránya.

A város zöldfelületi borítottsága viszonylag kedvező, mely elsősorban a családi házas beépítésű területeknek, a lakótelepek környezetében kialakított zöldfelületeknek, a sűrű beépítésű belvárosi részben található nagyobb kiterjedésű közterületi zöldfelületeknek (közparkok), a fásított utcáknak, valamint a nagyszámú, jelentős zöldfelületi borítottságú intézménykertnek köszönhető. Alacsony növényborítottság többnyire csak a város D-i részén alakult, összefüggő gazdasági területeket jellemzi, melyek megjelenése – elhelyezkedésük révén – azonban jelentős szerepet játszik a településképi megítélésében. Értékelni kell, hogy a területre vonatkozó rendezési terv zöldfelületi előírásainak miért nem sikerül érvényt szerezni.

A település funkcionális zöldfelületi ellátottsága a kedvező zöldfelületi borítottság ellenére nem megfelelő, kevés a használati értékkel bíró zöldfelület, a játékra, sportolásra lehetőséget nyújtó zöldterületek aránya alacsony. Városi szintű közparknak csak az Érsekkert minősíthető, amely a szomszédságában elhelyezkedő zöldfelületi létesítményekkel (sportcsarnok, fürdő) együtt Eger legjelentősebb, komplex rekreációs lehetőséget nyújtó zöldfelületi eleme. A város peremterületei felé haladva a zöldfelületi mutató értéke egyre csökken, több városrészben teljesen hiányoznak a funkcionális zöldfelületek. **Az idegenforgalmi szerepkörhöz kapcsolódó, komplex funkciójú városi szintű zöldfelületi rendszer kialakítása szükséges.**

A várost É-D-i irányban átszelő Eger-patak mentén zöldfelületi tengely, átszellőző folyosó alakult ki. A patakot sok helyen ugyan csak keskeny gyepsáv kíséri, a ráfűződő, nagykiterjedésű zöldfelületi elemekkel (Érsek-kert, strand, lakótelepek zöldfelületei, volt kemping, intézménykertek stb.) együtt azonban széles átszellőző folyosót biztosít hosszanti irányban a település belsejében. A zöldfelület-fejlesztés fontos feladata ezen átszellőző folyosó funkciójának erősítése a belterület déli részén.

Vízbázis

Eger és környéke rendkívül gazdag vízkészlettel rendelkezik. A természetes vízfolyásokon kívül (Eger-patak, Tárkányi-patak, Laskó-patak, Szóláti-patak, Mészvölgyi-patak, Berva-patak, Kígyóspatak, Villói-patak illetve több kisebb vízfolyás) több mesterséges víztározó épült a patakok vizére alapozva (Egerszalóki-víztározó, Egerszalóti-víztározó, Verpeléti-víztározó, Ostorosi-víztározó).

A térség gazdag termálkincssel is rendelkezik, a vízáadó réteg a hévízkivételi telepek 40%-a esetében triász vagy eocén mészkő (pl.: Miskolc, Eger, Bükkszék, Bogács, Egerszalók). A hévízkutaknak több mint a fele felső pannon homokrétegre települt (pl.: Tiszaújváros, Jászárokszállás, Tarnaméra), a hévízkivételi létesítmények 53%-a 30–40 °C hőmérsékletű vizet ad.

Az Észak-Magyarországi Régióban napjainkig 56 db olyan felszín alatti vízkivételi objektum létesült, amely hévizet tárt fel. A vízkivételi objektumok elhelyezkedését az 1. ábra mutatja be. A hévízkivételi létesítmény legtöbb esetben kút, ugyanakkor Miskolcon (pl.: Termál-forrás) és Egerben (pl.: Török fürdő forrása) termálvizet adó források is üzemelnek.

Eger város területén a vízellátás több vízbázison kitermelt vízzel történik. Ezek a vízbázisok az Északi Vízmű, az Almári Vízmű, az Andornaktályai déli Vízmű és a Petőfi téri Vízmű. A vízbázisok közül az Északi Vízmű Felnémet északkeleti részén helyezkedik el, míg az Almári Vízmű telep Felnémétől északnyugatra található, mind a négy vízművet a Heves Megyei Vízmű Zrt. üzemelteti.

II.3.2. Épített környezet, helyi építészeti értékek vizsgálata

A műemléki barokk belváros hangulata vonzó a városlátogató turisták részére. Számos múzeum és kiállítóhely várja az iskolai kirándulások résztvevőit. Hagyományos célja az egri látogatásnak a középkori vár, melyet az 1552-es ostrom, és Gárdonyi Géza regénye tett ismertté. A Dobó István Vármúzeum Magyarország leglátogatottabb vidéki múzeumai közé tartozik.

A török kori emlékek, a minaret, a Törökfürdő a külföldi turisták részére is különleges célpontok Magyarországon.

Eger fürdőkultúrája több évszázados múltra tekint vissza, amelyet erősítenek a megvalósult és folyamatban lévő fürdőfejlesztések. Az egeri Termálfürdő mellett nemzetközi jelentőségű fürdőfejlesztés zajlik Egerszalókon is. Ez utóbbi hatása minőségi változást hozhat Eger vendégkörében is.

Eger leglátogatottabb műemléke a vár, mely országos viszonylatban is jelentős turisztikai vonzerővel rendelkezik, és megelőzi több jelentős budapesti látványosság látogatottságát is.

Építészeti értékek:

Eger barokk jellegű belvárosa a XVIII. században alakult ki. A városképet olyan katolikus főpapok, egeri püspökök építkezései határozták meg, mint Telekessy István, Erdődy Gábor, Barkóczy Ferenc és Eszterházy Károly. A barokk városmag meghatározó épületei osztrák, német és olasz származású tervezők, építőmesterek munkáját dicsérik. Olyan külhoni építészek dolgoztak és telepedtek le Egerben, mint Gerl Mátyás, Gerl József, Fellner Jakab, Giovanni Battista Carlone, Falk János, Nitsmann János, Franz József, s rajtuk kívül a városban élt Fazola Henrik vasműves mester, valamint a kor egyik leghíresebb európai freskófestője, Kracker János Lukács. Ez utóbbi művész alkotta meg az Eszterházy Károly Főiskolának helyet adó Líceum szemet gyönyörködtető barokk freskóit.

A felsorolt művészek munkájának köszönhetően ma Eger Magyarország legszebb barokk jellegű települése: a belvárosban szép számmal található barokk templomok, más egyházi épületek, paloták – mint például a kis- és nagypréposti palota -, oktatási létesítmények – mint a már említett Líceum, Eger egyik legszebb barokk és copf-stílusú nevezetessége – valamint ma már feltett műemlékeknek számító egy- vagy többszintes polgári lakóházak is.

Évekkel ezelőtt Egerben talált székhelyére a műemlékvédelem nemzetközi szervezetének a Történelmi Városok Nemzetközi Bizottsága (ICOMOS).

A város utcahálózata őrzi a középkori városszerkezetet, melyre barokk felépítmények kerültek. A XVIII. század folyamán kialakult már az egész belváros, a Maklári és a Hatvani hóstyák egy része. A Maklári hóstya az Egerrel szomszédos Almagyar községből alakult ki. Később létrejött külvárosok: a Felnémeti és Cifra hóstyák, valamint a Sánc. A városfal a XIX. század 3-4. évtizedéig állott. Kapui a következők voltak: Maklári-, Hatvani-, Cifra- és Szent Miklós- (Rác-).

Eger építészeti értékei javarészt a Belvárosban található, ahol a történelmi városmag karakter két típusra bontható.

Történelmi városmag karakter I.:

- Szűk íves utcák, földszintes házak, változatos telekméretek, a szélesebb belvárosi utcákban jellemzően emeletes beépítéssel
- a Cifrakapu térhez délről érkező utcák
- a Maklári kapuhoz (Szarvas térhez) északról érkező utcák
- Széchenyi és Kossuth L. utcák egy része

Történelmi városmag karakter II.:

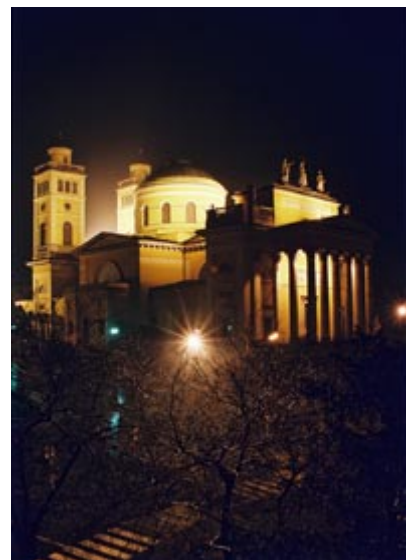
- A széles utcák melletti egyházi telkek
- Knézich utca (egykori Káptalan utca)
- Széchenyi utca (érdeki palota, rendházak, templomok)
- Kossuth L. utca (későbbi Kanonok sor palotákkal, rendházzal, Líceummal, stb.)
- nagy telkek, nyitott kerítések, egy-kétemeletes épületek

A történelmi belváros épített értékei

Líceum, Eszterházy Károly

Az Eszterházy téren található a későbarokk stílusban épült Líceum tekintélyes épülete, melyet a XVIII. század végén egyetem céljából építtetett Eszterházy Károly gróf, s ahol ma főiskola működik. Az épület szerkezete a barokk stílust követi, de általában rokokó díszítőelemek ékesítik, kivéve a bazilika felé forduló főhomlokzatot, amelyet a kezdődő klasszicizmus jellemez. A Líceum első emeletén tekinthető meg az országszerte híres egyházmegyei könyvtár, ahol számos régi kódex, kézirat, s a Magyarországon fellelhető egyetlen eredeti Mozart-leveél is látható. Az épület tornyában működő Csillagászati Múzeum és "Specula" periszkóp szintén kuriózumnak számít.

Bazilika

Eger egyetlen klasszicista építménye, Magyarország második legnagyobb temploma, a Bazilika. Hild József tervei szerint 1831-1837 között épült Pyrker érsek megrendelésére. A főszékesegyház előtti téren álló szobrok Marco Casagrande alkotásai. A Bazilika orgonáját a XIX. század végén a salzburgi Moser cég szállította. Főszéken mindennap a déli órákban orgona-bemutatót hallhatnak az ide betérő érdeklődők.

Kossuth Lajos utca

Eger barokk emlékekben leggazdagabb utcája a székesegyházig vezető főútvonal. A gyönyörű épületekben hangulatos kávézók, fagyizók, éttermek is helyet kapnak, s bár az utca forgalmas, hatalmas fáival egyedi látvány, kellemes sétahely. Késő középkori neve Hatvani belső utca volt, később a Barátok utcájának és Káptalan utcának is nevezték.

Kisréposti palota

A Kossuth Lajos utca Eger barokk műemlékekben leggazdagabb utcája. A Kossuth utca 4. szám alatt található a Kisréposti palota épülete. A Hatvani kapu téren a Gárdonyi Géza Színház megújult épülete található, a főhomlokzatát Eger és Heves megye címere díszíti.

Nagyréposti palota, megyei könyvtár

A volt nagyréposti lak 1774 és 1776 között épült Fellner Jakab tervei szerint. A kapu feletti erkélyt füzéres jón oszlopok tartják, ablakait rokokó stílusú vasrácsok díszítik.

Érsekkert

Az Érsekkert Eger belvárosának legnagyobb zöldfelülete. A mintegy 22 hold kiterjedésű parkot Eszterházy püspök idejében építették, a közepén található szökőkutat 2000-ben avatták fel. A francia parképítő művészet hagyományait őrző park 1919 óta közkert. Délnyugati sarkában futball- és tenispályák, valamint a stadion található.

Termálfürdő

A Petőfi téren található az egri termál- és élményszerető. A melegvizű strand hat szabadtéri és egy részben fedett medencével várja a látogatókat. Eger 1976-ban országos jelentőségű gyógyhellyé nyilvánították. A természetes forrásokból naponta több ezer köbméter víz tör elő.

Török fürdő

A termálfürdő mellett található a Török fürdő. Más néven Arnaut Pasa fürdője a XVII. században létesült, később többször bővítették és átalakították. Jelenleg a megyei kórház kezelésében áll, kizárólag gyógyászati célból látogatható. Vize a mozgásszervi megbetegedésekre, a nőgyógyászati panaszokra és a gerincoszlop betegségeire kedvező hatással van.

A Frank Tivadar utcában található a Bitskey Aladár olimpiaköről elnevezett fedett uszoda, melynek tervezője Makovecz Imre.

Megyeháza és Fazola-kapu

A Kossuth Lajos utca 9. sz. alatt áll a megyeháza épülete. A kétemeletes, barokk stílusú megyeháza Gerl Mátyás bécsi építész tervei szerint épült 1748-1756 között a régi Fekete Sas fogadó helyén. Az épület legfőbb ékessége, egyben a magyarországi kovácsoltvas-művesség kiemelkedően gazdag, igényes és egyben reprezentatív darabja a főkapu fölötti félköríves vasrács, a Hit, Remény és Szeretet allegorikus alakjaival, valamint a kovácsoltvas kapuk, amelyeket Fazola Henrik készített 1758 és 1761 között. Az épület udvarában, a volt börtönépületben a XVIII-XIX. század hangulatát idéző várostörténeti kiállítás és a megye sporttörténetének kiállítása található.

Egri Vár és Dobó István Vármúzeum

Az ország egyik leglátogatottabb, legismertebb műemléke az egri vár és az itt működő Dobó István Vármúzeum. Népszerűségét többek között annak köszönheti, hogy ez az egyik legjobb állapotban megmaradt egykori végvár.

A várat a tatárjárás után kezdték építeni, és az azt követő évszázadokban mindig fontos stratégiai szerepe volt, de hírnevét 1552-ben vívta ki. Ekkor Dobó István várkapitány vezetésével a kétezer egri hős visszaverte a több tízezres ostromló török sereget. A vár és vitézeinek tette a XX. században lett legendává, amikor Gárdonyi Géza megírta Egri csillagok című regényét. Az író a várban helyezték örök nyugalomra.

Ma is a harcokat látott bástyák, lőréses falak között lehet feljutni a belső várba - ami az erődítmény legősbibb és legfontosabb része. A várudvar meghatározó épülete az 1475 előtti években emelt egyemeletes püspöki palota, mely Eger városának és várának legrégebbi épülete.

A Várban több látnivaló is található, többek között a Kazamata, a Hősök terme, a várostörténeti és időszakos kiállítás (a Gótikus Palotában), a Képtár, a Romkert, a Börtönmúzeum, Gárdonyi Géza sírja, az Ispotály pince, a Panoptikum, és az Éremverde.

Gótikus püspöki palota

Az egri vár egyik látnivalója a 15. században épült gótikus püspöki palota, amely a Dobó István Vármúzeumnak is otthont ad.

A palota Bekensloer János püspök regnálása alatt épült egyrészt a püspöki udvar kényelmére, másrészt a várat gyakorta meglátogató illusztris vendégsereg kiszolgálására. Ez idő alatt nem egy alkalommal látta vendégül a királyt Eger vára, és így szükségessé vált egy olyan épület, amely alkalmas a fogadások, ünnepélyek, díszbédék lebonyolítására, illetve a díszes társaság elszállásolására. A palota a korra jellemző gótikus stílusban épült és 1476-ra készült el. A török megszállás idején az épület alsó szintjét börtönként használták, és börtönkápolna is működött itt. Ma a gótikus palota az 1957 és 65 közötti felújítás eredményeképpen régi pompájában tündököl, és az alsó szintjén egyrészt időszakos kiállításoknak ad otthont, másrészt itt található az 1552-es harcosok emlékére kialakított Hősök terme, ahol a Dobó Ferenc által faragott, Dobó István sírjáról származó márvány szarkofág, a Kiss István által 1965-ben készített katona szobrok, illetve az 1552-es hősök névsora látható. Az épület a történelmi városmag karakter II. besorolásba tartozik.

Gárdonyi-ház

A Vár északi (vagy hátsó) bejáratától ötven méterre található az Egri csillagok című regény írójának, Gárdonyi Gézának az emlékháza. Gárdonyi Géza 1897-ben költözött Egerbe, ahol művei közül a leghíresebbet, az Egri csillagok című regényét is megírta. Lakóháza 1923 óta múzeum, előbb családja, majd 1952-től a megyei múzeumi szervezet fenntartásában. Az emlékmúzeum három szobából áll, bennük az író bútorai, használati tárgyaival és könyvtárával. Az író sírja a várban, a Bebek-bástyán van.

Minaret

A vár déli vagy főbejáratától a Dobó utcán keresztül lehet eljutni a török kori Minarethez, mely a Knézich Károly utcában áll. A Minaret Európa legészakiabb török korból származó emlékműve. Az építmény 14 szög alaprajzú és 40 méter magas. A faragott homokkőből épült torony viszonylag jó állapotban vészelte át az évszázadokat. Magas törzsén belül 97 csigalépcsőfok vezet fel a körerkélyre, amelyet vaskorlát övez. A keleti oldalához épített dzsámit városrendezési okokból 1841-ben lebontották.

Dobó tér

A Dobó tér Eger legegységesebb, legzártabb tere. Kisfaludi Stróbl Zsigmond és Stróbl Alajos alkotásai a főtéren állítanak emlékművet az 1552-es többszörös török túlerővel szembeni dicsőleges győzelemnek. A tér délnyugati sarkában álló Végvári vitézek című szoborkompozíció a város jelképévé nemesedett.

Minorita templom

A Dobó téren emelkedik Közép-Európa egyik legszebb és egyedi templombelsővel rendelkező barokk temploma, a Minorita templom. A templom a híres barokk kori építész, Kilian Ignaz Dientzenhofer alkotása. A templom tornyainak magassága 57 m, erősen kiugró párkányokkal többszörösen tagoltak. Különleges értékűek a templom berendezésének famunkái.

Érseki palota

A Széchenyi utca 5. sz. alatt található az Érseki palota, ami 1740-től az egri érsek rezidenciája. A barokk stílusú palota a XVIII. század folyamán több részletben épült. A kápolna falait rokokó-stukkók díszítik, és remekműnek számít a felsőtárkányi márványból faragott házi oltár.

Ebben az épületben található az Érseki Gyűjteményi Központ kiállítása, ahol értékes egyházi kincseket őriznek. A kiállított tárgyak a XVIII. és XIX. század ötvös- és textilművészetének remekei: szentségtartók, kelyhek, ereklyetartók, miseruhák, palástok. Különösen értékesek az Erdődy Gábor egri püspök személyéhez kapcsolódó tárgyak, amelyeket Mária Teréziától kapott ajándékba. A palást, amely ugyancsak a királynő ajándéka volt, arról nevezetes, hogy az ajándékozót abban koronázták királynővé.

Buttler-ház

A XVIII. században, barokk stílusban épült ház nevét a Mikszáth Kálmán Különös házasság című regénye által híressé vált Buttler János egri városparancsnokról, egykori tulajdonosáról kapta. Ma turistaház, az épület a történelmi városmag karakter I. besorolásba tartozik.

Kis Zsinagóga

Az egri Hibay Károly utca 7. szám alatti Kis Zsinagóga Eger legrégibb zsinagógája. Az 1840-es években kialakított épület a XIX. században vallási célokat szolgált, majd 1924-től a zsidó hitközség kulturális, társadalmi és szellemi életének centruma lett egészen a 40-es évek közepéig. A második világháború tragikus következményeinek tudható be, hogy megszűnt az egri hitközség, és az ún. Kis Zsinagóga a város tulajdonába került át.

A Kis Zsinagóga egy alulról építkező kezdeményezésként egri fiatalok lelkesedéséből egy kulturális térré fejlődött az elmúlt két év során, az épület a történelmi városmag karakter I. besorolásba tartozik.

Vitkovics-ház

Az 1760 körül barokk stílusban épült volt plébániaházban született Vitkovics Mihály költő 1778-ban. Az egykori görögkeleti (ortodox) plébánián ma múzeumi kiállításokat rendeznek. Az épület a történelmi városmag karakter II. besorolásba tartozik.

Dobó István Gimnázium

Az épületet a jezsuiták építették 1754-ben. A rend feloszlása után a ciszterciek kapták meg az épületet. 1787-től királyi gimnáziumként működött. A múlt században a hadsereg kaszárnyaként használta. 1890-ben Eger város képviselői bezáratták, hogy városi támogatással egy állami reáliskolát hozzanak létre.

Rác templom

A Széchenyi utca északi végén egy kis dombon áll a Görögkeleti vagy Szerb templom. Az egyhajós templom copfstílusban épült 1784-99 között Povolny János tervei alapján, ikonosztázát Jankovich Miklós készítette. A templom belső berendezése késő barokk-rokoko stílusú. Szószéke gazdagon faragott, copf stílusú. A templom körüli kertben XVIII-XIX. századi síremlékeket láthatunk. Az egykori plébániaházában ma Vitkovics Mihály szerb költő emlékszobája és Kepes György magyar művész kiállítása tekinthető meg. Kepes György a vizuális művészetek XX. századi történetének kiemelkedő fontosságú képviselője. A kiállításon több mint 200 műve (festmények, fotók, fotogramok, tervek, vázlatok) mutatja be sokrétű életművét, melyet gazdag dokumentációs anyag egészít ki.

Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium

Az 1699-1727 között épült kora barokk jezsuita rendházban kapott otthont a ciszterci gimnázium. Az államosítás után is iskola volt az épületben, amely a rendszerváltozás után ismét a cisztercita rend tulajdonába került. A nagy múltú gimnázium előtt egy Daidalosz-szobor áll, amely Segesdi György alkotása.

Cisztercita (Szent Bernát) templom

A volt jezsuita, majd ciszterci templom 1731-1743 között épült barokk stílusban. Előcsarnoka rokoko. Az 1769-ben készült főoltára, Anton Kraus műve a hazai barokk szobrászat egyik legkitűnőbb alkotása

Angolkisasszonyok Sancta Maria Gimnáziuma

A gimnázium barokk épülete a XVIII. században épült G. B. Carlone tervei szerint. Itt volt eredetileg a Foglár György által alapított jogi iskola. 1853-tól működött itt az Angolkisasszonyok Leánynevelő Intézete.

Barátok temploma

A ferences rendi szerzetesek templomát 1736-1755 között G. B. Carlone tervei szerint építették barokk stílusban, az eredetileg itt lévő Szent Demeter-templom egyes részeinek felhasználásával.

Jezsuita iskola, Dobó István Gimnázium

Az egykori jezsuita iskolát 1754-ben építették, barokk stílusban, oromzatos, szobrokkal és felirattal díszített homlokzattal. A XIX. század végén bővítették, és részben átalakították.

Kaszinó, Ifjúsági Ház

A XVIII. századi Spetz-ház (később kaszinó) barokk stílusban épült, majd 1812-1814 között, Povolny Ferenc tervei alapján klasszicista stílusban átalakították, és 1850 körül emelettel bővítették.

Valide Szultána fürdőhelye

A Valide fürdő alaprajzi elrendezése, valamint a fűtés és vízellátás kérdése már az 1958. és 1962. évi feltárások eredményeként nagyrészt tisztázható volt.

A kissé nyújtott téglalap alaprajzú fürdőépület hosszanti tengelyével észak-déli irányban helyezkedik el, keskenyebb homlokzatával a Dobó utca teresedésére nézett. Bejárata az északi oldalon levő előcsarnok felől volt, míg a déli oldalon a fürdő üzemeltetéséhez szükséges épületszárnyat találjuk. A fürdő középpontját egy négyzet alaprajzú, kilenc osztású tér alkotja, amely a tulajdonképpeni fürdőhelyiség volt.

A fürdőhelyiség falikútjai alatt mosdómedencék állottak, amelyeknek nyomvonala az északnyugati kamra padozatán és falán egyaránt megmaradt.

Galassy-ház

A ház a XVIII. században épült, de a hagyomány szerint a török időkben dervis-iskola volt itt. Ma vendégfogadót található benne.

Oroszlán vendégfogadó

A barokk épület 1754-ben épült. A volt Oroszlán vendégfogadó mai homlokzatát a XX. század második felében alakították ki. A felújított épületben irodákat nyitottak.

Kórház

A volt Irgalmas Kórház és kolostor G. B. Carlone tervei alapján 1726-1843 között épült barokk stílusban. Ma itt működik a Markhot Ferenc Megyei Kórház egy része.

Panakosztá-ház

A XVIII. század elején barokk stílusban épült házat 1770 körül és 1797-ben késő barokk stílusban átalakították, majd 1879-ben eklektikus stílusban megújították. Itt kapott helyet a zeneiskola.

Római katolikus, szervita templom

A Szent János apostol és a Fájdalmas anya tiszteletére szentelt volt szervita templom 1733-ban épült barokk stílusban. Tornyai 1754-ben készültek. A főoltár szintén a XVIII. században készült barokk stílusban

Római katolikus (Szent Anna) templom

Az épületegyüttes közepén álló, Szent Anna tiszteletére szentelt kis templom az 1730-as években épült egyszerű barokk stílusban, belső berendezése neogótikus.

Római katolikus (Szent Rozália) templom, Felnémet

A barokk templom 1715-ben, és 1746 és 1750 között épült G. B. Carlone tervei alapján. A berendezés jelentős része - a fő- és mellékoltár, a szószék - szintén a XVIII. század közepén készült.

Szent József Kollégium

A kora barokk stílusú épület 1700 körül készült. Északi szárnyát a XX. század elején bővítették és átalakították. A kollégium a rendszerváltás után ismét az egyház tulajdonába került.

Szervita rendház, plébánia

A szervita rendház 1728 körül épült barokk stílusban. A refektórium freskója J. L. Kracker alkotása. Az egykori rendházban kapott helyet a Szent János apostol és Fájdalmas anya-templom plébániája.

Tábornok-ház

Az úgynevezett Tábornok-ház barokk épületét 1756-1758 között emelte Pichler György. Valamikor - amint erre az elnevezés is utal - a katonai parancsnok háza volt ez, majd iskola lett.

Trinitárius templom

Az egykori trinitárius templom valószínűleg 1730-1763 között épült barokk stílusban, Kilian Dietzenhofer tervei alapján.

Szépasszony-völgy

A ma közel 200 pincét számláló Szépasszony-völgy az elmúlt évszázadokban szorosán összekapcsolódott az egri borok hírnevével. A pincéket az Eger határában több száz méter vastagságban megtalálható vulkanikus eredetű riolituffába vágták, mely kiválóan alakítható. A pincékben a bor állandó, 10-15 °C-os hőmérsékleten tartható az esztendő minden szakában, az itt élő mohák és a nemes penész sajátos atmoszférát teremtenek, kellemes illatuk elősegíti a bor érlelődését, zamatának kialakulását.

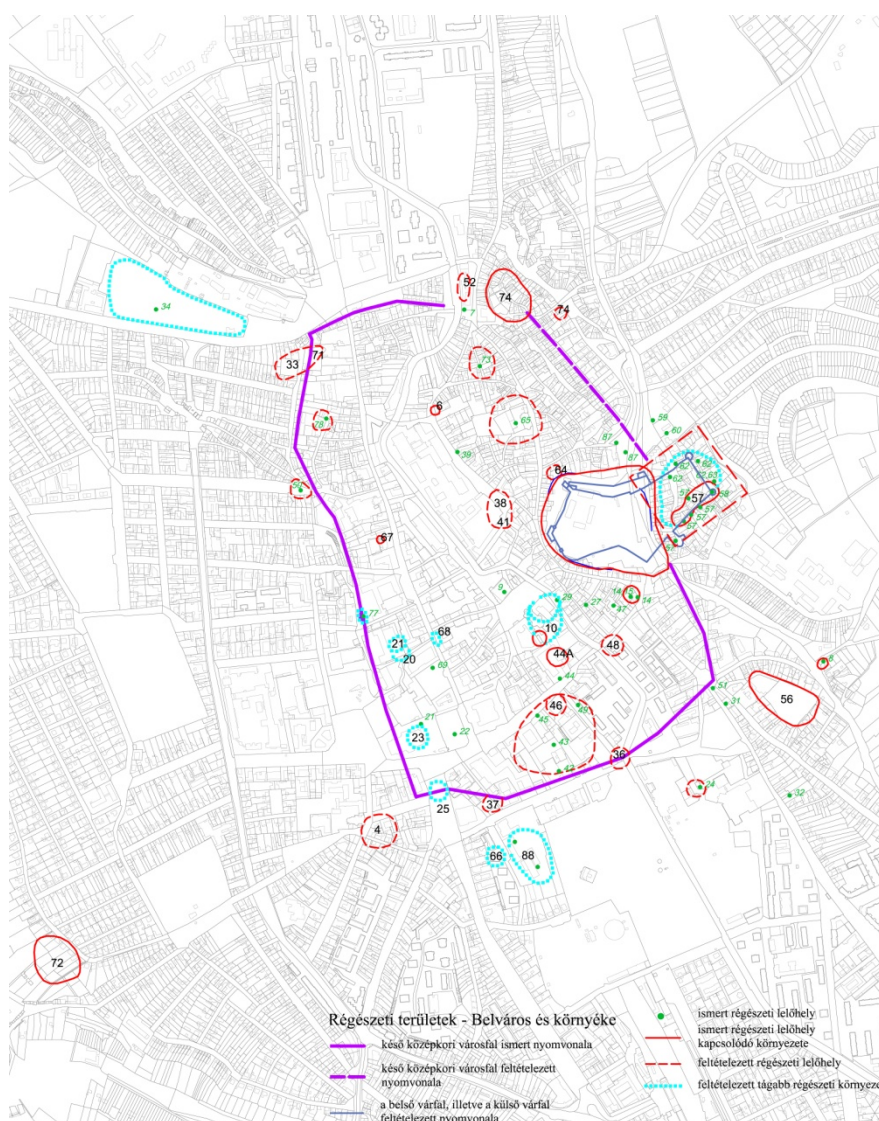

Műemlékek

Városrendezési és Építési Szabályzatának és Szabályozási Tervének jóváhagyásával a védelem alatt álló helyi művi értékek:

Hauser-Bodnár ház, Plitzner-Buday ház, Hagen-ház, Faul-Titz ház, Vécsey-ház, Bárány-kocsmá, Hanyisz-Martonffy-ház, Csutorás-villa, Barchetty-villa, Szarvas fogadó, Keresztény-ház, Nagyf-ház, Valner-ház, Paplanos-Najman-ház, Duzi-ház, Wittmann-ház, Droschel (Trossel)-ház, Frajdentaller-ház, Nagy Literhez címzett fogadó, Zelenka-ház, Valide szultána fürdő, Gallasy-ház, Barlanglakás, Fürdőépület, Kertészház, Strand öltöző, Gárdonyi-ház, Érsekkert, kertkapuk, Érsekkert, kőhíd, Fazola-ház, Toborzóház, Haragönt ház és kapuja, Kis zsinagóga, Nesztor-ház, Klmfauer-Gaiger-ház, Tolli-Hibay-ház, Polgármesteri hivatal, Kötélverő-ház, Fájdalmas Szűz temetőkápolna, Johann Lucas Kracker síremléke, Ráctemplom műemléki környezete, Minaret, Irgalmasrendi templom, Irgalmasrendi kolostor, Díszkapu, Csank-Jetléry-Nánássy-ház, Nagypréposti palota, Kanonoki ház, Steinhauser-ház, Halasy-Szigeti-ház, Buttler-ház, Herner-ház, Rókus-kápolna (Rozália-kápolna), Farenson-Povolny-ház, Joseffi-Szász-ház, Mária-oszlop, Római katolikus templom, volt trinitárius Vár, püspöki palota és székesegyház.

Helyi védelem alatt álló természeti területek:

Érsekkert: 17/1994. (V:18.) sz. önk. rend. (Örökségvédelmi törv. 2001.év LXIV.törv. mód: 2005. évi LXXXIX. törv. – 36-37.§)

Grőber urnatemető: – temetőkert — 45/1998. (IX.30.) sz. önk. rend. (Örökségvédelmi törv. 2001.év LXIV. törv. mód: 2005. évi LXXXIX. törv. – 36-37.§)

Hősök temető – kegyeleti park — 59/2000. (XI.24.) sz. önk. rend. (Örökségvédelmi törv. 2001. évi LXIV.törv. mód: 2005. évi LXXXIX. törv. – 36-37.§)

Helyi védelem alatt álló természeti értékek:

4 piramistölgy (Grőber urnatemető), 2 közönséges vasa, 1 tamariska, 1 papíreperfa (Gárdonyi Géza emlékmúzeum kertje), 5 juharlevelű platán, 3 mocsárciprus (strand), 7 tiszafa (Dohánygyár), 18 kislevelű hárs (Vörösmarty utcai fasor), 1 páfrányfenyő (Egészség ház utcai lakótelep parkja), 1 japánakác (Csákány u.-Kötő u. sarok hrsz: 6426/2), Diófakút utcai forrás és diófa, vadgesztenye fasor a Mátyás király út keleti oldalán, 1 juharlevelű platán (Markoth F. u. 1.).

II.3.3. Lakásállomány vizsgálata

Eger város területén a legutóbbi népszámláláskor közel 9000 lakó- és üdülőházat írtak össze, ez a megyeinek 8,6%-át jelentette. A lakóházak 98%-os hányadot képviselnek, arányuk nagyobb, mint a megyei átlag (95%). a lakó- és üdülőházak többsége földszintes és egy lakásos. A 4, illetve ennél több lakásos lakó- és üdülőházak aránya közel 13% (a megyében mindössze 2%).

Kizárólag földszintes épületekből áll a falusias jellegű lakóövezet, a szociális szempontból nem megfelelő övezet, az üdülőterület, és ezek legnagyobb hányada egy lakásos. Jelentős még a földszintes épületek részesedése a kertvárosias lakóövezetben, a hagyományos beépítésű belső lakóterületen és villanegyedekben is. A lakótelepeken a lakóépületek közel kétharmada 11, illetve több lakásos, ez különösen a felsővárosi lakótelepre jellemző.

Eger lakásállománya 2001. február 1-jén 23633 lakásból állt, ez 5,3%-kal több mint 1990. január 1-jén. A lakásállomány a megyeinek 18%-át jelentette, részesedése kissé nagyobb, mint 1990-ben. A 2001. évi népszámlálás adatai alapján a lakások 91%-át, 21530 lakást lakták, 8%-át nem lakták, és egy százalékát egyéb célra használták. A lakott és nem lakott lakások hányada a megyeiből egyaránt 18%-os arányt képvisel.

A lakások legnagyobb hányada (34%) a hagyományos beépítésű belső lakóterületeken, ezt követően a lakótelepeken (33%-a) található. A kertvárosias lakóövezetben, a lakások 18%-át írták össze, a többi funkció szerinti részesedés 0,1-7,6% között szóródott. A lakások mindegyikét lakták az üdülőterületen. A nem lakott lakások legnagyobb hányada a belvárosban volt, ezt követően a hagyományos beépítésű belső lakóterületen. A nem lakott lakások száma és aránya a szociális szempontból nem megfelelő övezetben a legkisebb.

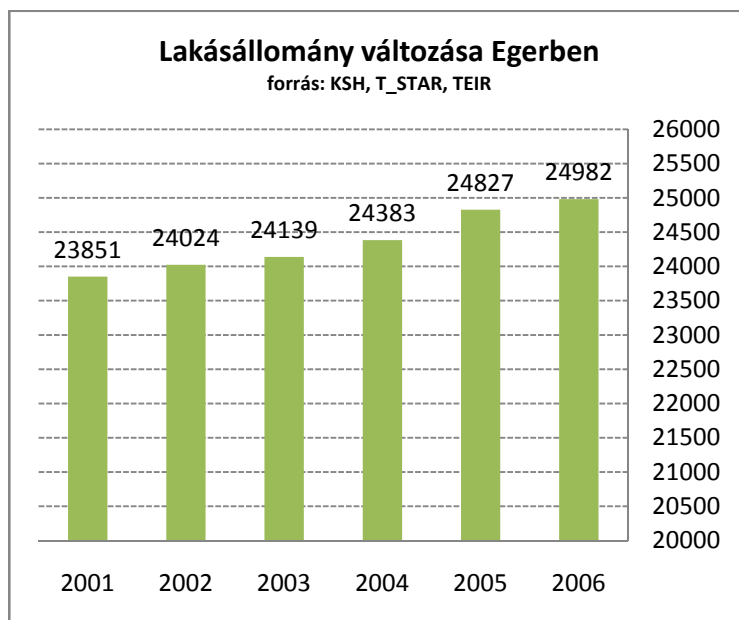
A 90-es évek lakásépítési tevékenysége Egerben nem egyenletes. A lakásátadások (használatbavételi engedélyek) mennyiségi mélypontja 1993-ban volt. Azóta a lakásépítések száma – kisebb visszaesésekkel – növekvő tendenciát mutat. 2000 után – valószínűleg összefüggésben az állami lakásépítési támogatások rendszerének megváltozásával – megugrott az építkezések száma.

A lakásépítési tevékenységhez kapcsolódó vállalkozói réteg kialakulásához, illetve megerősödéséhez időre volt szükség, amellyel közel párhuzamosan tapasztalható az önkormányzati lakástámogatási rendszer kibontakozása, illetve a központi kormányzat hasonló módon kedvező intézkedéseinek életbe léptetése.

A Polgármesteri Hivatal adatszolgáltatása szerint 1992–2002 között mintegy 800 db lakás megépítése akciószerű, vagy jelentős lakástöbblettel járó lakásberuházás keretében került előkészítésre. Ebből 500 db 1997–2003 között meg is valósult, kb. 300 db lakás megépítése átnyúlt 2003–2004-re. Közelítő számítások szerint a foghíjszerű beépítésekből származó lakástöbblet további 450 lakást jelentett 1992–2002 között.

Az Egerben folyó lakásépítési tevékenységgel összefüggésben röviden ki kell térnünk Eger és városkörnyékének viszonyára. A városkörnyéki településekre való kiköltözés folyamata, nem sorolható a dezurbanizáció általános, országos folyamatába. Az elköltözés hátterében minden valószínűség szerint az ingatlanpiaci, egyes rétegek számára szinte elérhetetlenül magas árak, illetve a rendszerváltást követő kezdeti lakásépítési nehézségek húzódnak meg legfőbb okként.

Különösen nagy elvándorlás mutatkozott Egerben 1990–96 között, amikor az állami lakásépítés teljes megszűnését még nem váltotta ki a vállalkozói lakásépítés, illetve eredményei még nem mutatkoztak meg. (Ugyanezen idő alatt nagyszámú – családi házas – magán-lakásépítés történt a városkörnyéki településeken.)

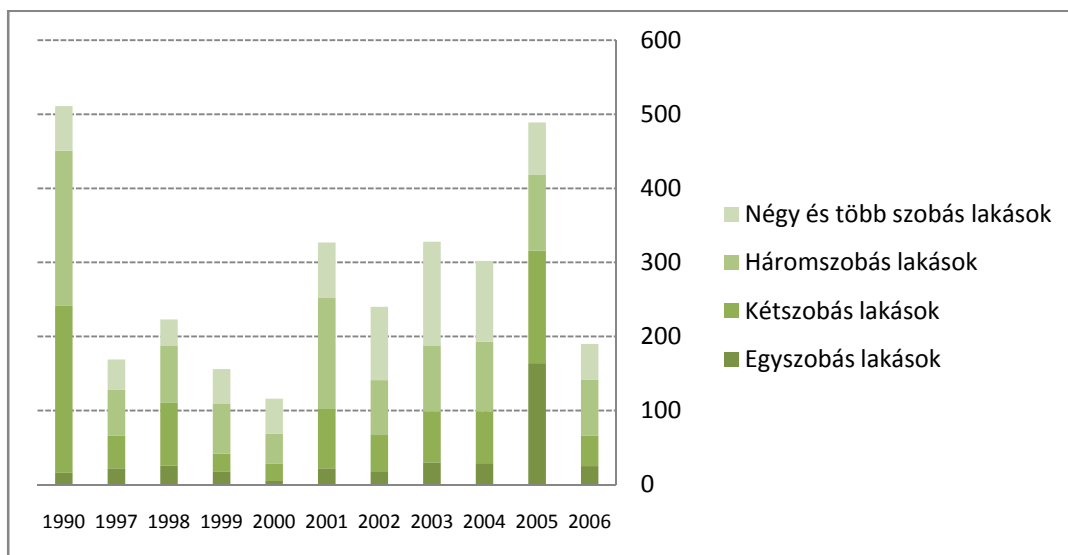

A város lakásállománya 1990-2001 között a KSH adatai szerint 22921 db lakásról 23851 db lakásra növekedett, azonban az 1990-es adat az éves lakásépítési és megszűnési stat. alapján, 80-tól a 84. évi mikrocenzus, 90-től népszámlálás alapján becsült adat.

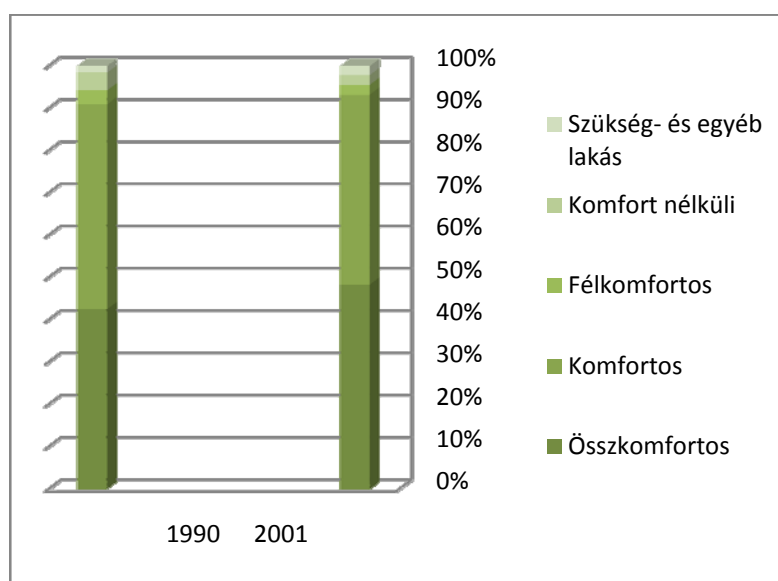
2001-hez képest 2006-ra a lakásállomány 1131 db lakással növekedett. 2001-ben az alacsony komfortfokozatú lakások aránya 6,05 százalék volt. A lakások 90,5 százaléka magántulajdonban van.

Az alábbi grafikon az adott év során épített lakásokon belül mutatja a lakások szobaszámára vonatkozó megoszlásokat:

forrás: T-Star, TEIR

2007-ben az épített lakások száma már csupán 140 db lakás volt (ez 50 db lakással kevesebb, mint a 2006-os évben), ebből 21 db lakás épült egy szobával, 48 db lakás épült két szobával, 38 db három szobával, és 33 db épült négy vagy annál több szobával. 2007-ben a lakásépítéshez kiadott építési engedélyek száma ezzel szemben Egerben 297 db volt, lakóparki formában épített lakások száma pedig 40 db volt. Családi házas formában épített lakások száma 2007-ben 31 db volt.

forrás: KSH

Eger jelenlegi lakáshelyzetére tehető legfontosabb megállapítások a következők:

- A lakáskínálat, lakásépítési tevékenység közvetlenül hat a népességi vándormozgalomra.
- Amióta a szervezett terület előkészítés és lakásépítés újra megindult Egerben, a településből való elvándorlás folyamata erőteljesen csökkent.
- 2002-ben az utolsó olyan nagyobb összefüggő önkormányzati földtulajdon is értékesítésre került, amellyel az Önkormányzat a terület-előkészítést hatékonyan tudta támogatni.
- A város rendezési tervében kijelölt, illetve bármely szóba jöhető új terület előkészítése a korábbinál jelentősebb infrastrukturális befektetéseket igényel.

Az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján az önkormányzati tulajdonú lakások számának alakulása Egerben:

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Önkormányzati tulajdonú lakások száma (db)	1185	1101	1037	925	857	795	877	954	956	954	942

II.3.4. A települési infrastruktúra vizsgálata

Energiaellátás

A település energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia és a földgáz közvetlenül, illetve közvetve áll rendelkezésre. A nem vezetékes energiahordozók használata bár folyamatosan csökken, mégis – ma is és várhatóan a jövőben is – szerepet fog betölteni a település energiaellátásában. A belterületen, illetve a beépítésre szánt területeken nem vezetékes energiahordozók közül a szén, fa, olaj használata termikus célra egyaránt jellemző a vezetékes gázzal el nem látott, illetve a gázhálózatra nem csatlakozó telkeken. A PB használata, szintén a gázzal el nem látott ingatlanokra jellemző, elsődlegesen főzési célra.

A villamosenergia jelenleg a világítás és technológiai célú energiaigények kielégítését szolgálja. A földgáz közvetlen, komplex hasznosításával -beruházási és üzemeltetési költségeiben még elfogadhatóan- a termikus energiaigények (fűtés, használati melegvíz termelés és főzés) teljes körű kielégítésére alkalmas. A termikus hőellátás lakótelepi, épületenkénti, lakásonkénti, vagy a legtöbb esetben lakóhelyiségenkénti (parapet konvektoros) ellátási móddal került kivitelezésre.

Villamosenergia-ellátás: Eger villamosenergia ellátásának üzemeltetője az ÉMÁSZ-ELMŰ Rt. Egeri Kirendeltsége. Eger villamosenergia ellátása az országos villamosenergia rendszerből a 120 kV-os főelosztó hálózaton keresztül történik. Erről a 120 kV-os hálózatról kap betáplálást a város két 120 kV-os alállomása, a déli un. Eger, és a Cifrakapu magasságában üzemelő Eger-Észak alállomás.

A külterületen, a beépítésre nem szánt területen a villamosenergia az egyetlen biztosan általánosan igényelt és ezért gazdaságosan kiépíthető vezetékes energiahordozó. A földgáz kiépítése csak bizonyos beépítési sűrűség, illetve jelentkező igény mellett válhat gazdaságossá. Jellemzően a beépítésre nem szánt övezetben a villamosenergia ellátáson túl jelentkező összes egyéb energiaigényt nem vezetékes energiahordozóval kell megoldani. A tartályos pb gázzal a fogyasztói oldalról nézve a vezetékes gázzal azonos értékű, komfortot nyújtó ellátást lehet biztosítani.

Az ÉMÁSZ Nyrt. Önkormányzat által bekért adatszolgáltatása alapján Eger városa áram és közvilágítás tekintetében a belterületen teljes lefedettségű. Az áramszolgáltató új fejlesztést nem tervez.

Földgázellátás: Eger földgázellátása már történelmi múltú, ennek következménye, hogy az ellátottság teljes körűnek (93,4 %-os) tekinthető. Az ellátást a TIGÁZ Rt. biztosítja. Eger gázellátása az országos nagynyomású földgázhálózatról történő vételezéssel történik. A város ellátásának alapbázisa az Eger-Hajdúhegyi gázátadó-gázfogadó és nyomáscsökkentő állomás, az innen induló nagy-középnomású vezetékekkel biztosítják az egész város és annak térségének gázellátását.

A keletre induló gerincvezeték Eger ellátását szolgálja. A nyugatra induló a szomszédos települések gázellátását biztosítják. A délre induló Demjén, Kistálya, Andornaktálya, Nagytálya, Ostoros, Novaj, Szomolya, Bogács gázfogadóját táplálja. Északra induló Felnémet, Felsőtárkány gázfogadóját táplálja.

	Azon utcák, ahol részben, vagy egészben nem találhatóak	A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma az el nem látott utcában	A városszrész(ek) nevei, ahol az utcák találhatóak
Gáz			
Pormentes út			

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok csak részlegesen állnak rendelkezésre.

Távhőellátás: A panelos lakótelep és több közintézmény számára létesítették a távhőellátást Egerben. A távhőellátási mód a legmagasabb komfortot jelentő, legköltségesebb hőszolgáltatás, olyan épületállomány hőellátására létesült, amelynek műszaki adottsága a hőszolgáltatást nagyon költségessé tette.

A távhőellátás relatív magas, illetve a fizetőképességet meghaladó költsége miatt, a hőtermelés fejlesztése, a jól szabályozhatóság elérése, az egyedi mérés megoldása, a hálózatok korszerűsítése, a hőveszteség csökkentése stb. fedezet hiányában sokáig nem volt megvalósítható. Nagy lépésnek tekinthető, s az önköltség csökkentését szolgálja, hogy Egerben a hőtermelés korszerűsítésére a kapcsolt energiatermelésre gázmotoros fejlesztést valósítottak meg. A távhőszolgáltatás gazdasági és energetikai eredményeket hozó műszaki fejlesztésének megvalósítása bár előnyös, de nem elégséges.

Vízellátás

Egerben a komfortos közműellátás legfontosabb eleme, a vezetékes ivóvíz ellátás megoldott, a vízellátó hálózat 100 %-os szintre kiépítettnek tekinthető, az ivóvíz vezeték minden utcában kiépült. A vízellátást a Heves Megyei Vízmű Rt. biztosítja. Eger változatos topográfiai adottságai miatt a vízellátó hálózati rendszer különböző nyomáshozókra van felosztva, amelyekben a szükséges vízmennyiséget és a víznyomást a zónák tározói és a gépházak biztosítják.

Vezetékes hírközlés

Eger vezetékes távközlési ellátását jelenleg a T-COM Rt. biztosítja. A Miskolci szekunderközpontba tartozó Egri primerközpont a vezetékes távközlési ellátás bázisa. Az országos optikai hálózatról, Füzesabonytól épült ki a település optikai hálózattal történő bekötése. A város 36-os körzetszámmal csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz, biztosítva ezzel a kedvező távközlési lehetőséget. A vezetékes távközlési ellátottság 90 % közeli, így teljes körű, az igények kielégítettek.

Vezeték nélküli hírközlés

A távközlési ellátottságot tovább növeli a vezetékek nélküli mobiltelefonok használata. Ennek területi korlátja nincs. Egerben valamennyi vezetékek nélküli táv- (T-MOBIL, Pannon GSM, Vodafone) és hírközlési szolgáltató megfelelő vételi lehetőséget tud biztosítani.

A település közigazgatási területét érinti a vezetékek nélküli ellátás biztosítására kialakított mikrohullámú összeköttetés, amely Füzesabony irányából érkezik. Eger OTH telephellyel is rendelkezik, bázisállomása 750165 és 285514 koordinátájú ponton található.

II.4. KÖZSZOLGÁLTATÁSOK VIZSGÁLATA

Eger MJV településhálózaton belül betöltött szerepköréből adódóan a közzolgáltatások tekintetében kiemelkedően ellátott. A városban a lakosok a közzolgáltatások széles spektrumát helyben érik el, Heves Megye központjaként Eger számos megyei intézménnyel is rendelkezik, valamint az Észak-Magyarországi Régió és az Egri Kistérség intézményei is zömmel a városban találhatóak meg.

Közzolgáltatások	A feladatellátás fenntartói háttere					
	Önkormányzat saját fenntartású intézménye vagy gazdasági társasága	Kiszervezett formában non profit, civil, egyházi szervezet, vagy gazdasági társaság	Intézmény-fenntartó társulás	Többcélú Társulás	Megyei önkormányzat	Egyéb
Óvodai nevelés	X	X			X	X
Általános iskolai oktatás	X	X	X		X	X
Alapfokú művészetoktatás	X	X				X
Gyógynevelési tanácsadás	X					
Korai fejlesztés és gondozás					X	
Fejlesztő felkészítés					X	
Nevelési tanácsadás	X					
Logopédiai ellátás	X			X	X	
Továbbtanulási-, pályaválasztási tanácsadás						
Gyógytestnevelés	X				X	
Gyermekjóléti szolgáltatás	X					
Bölcsőde	X					
Családi napközi				X		
Iskolai napközi	X	X	X		X	
Házi gyermekfelügyelet	X					
Családok átmeneti otthona				X		
Középiskolai oktatás	X	X	X		X	X

forrás: EMJVÖ Települési Köznevelési és Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése

Az alábbi felsorolás a teljesség igénye nélkül számba veszik az Egerben található főbb intézményeket:

Regionális Intézmények

- Észak-Magyarországi Regionális Munkaügyi Központ
- ÁNTSZ Észak-magyarországi Regionális Intézete
- Észak-Magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal
- Magyar Turizmus Rt. Észak-Magyarországi Regionális Marketing Igazgatóság

Megyei Intézmények

- Heves Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Heves Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal
- Heves Megyei Munkaügyi Központ
- Heves Megyei Főügyészség
- Heves Megyei Bíróság
- Heves Megyei Rendőr-főkapitányság
- Heves Megyei Földhivatal
- Heves Megyei MGSZH Erdészeti Igazgatóság
- Heves Megyei Levéltár
- Heves Megyei Múzeumi Szervezet
- Heves Megyei Önkormányzat Pedagógiai Szakmai és Közművelődési Szolgáltató Intézménye
- Heves Megyei Gyógypedagógiai Szakszolgálati Központ
- HMÖ Egységes Gyermekvédelmi Intézménye
- HMÖ Markhot Ferenc Kórház- Rendelőintézet
- Tisza vízgyűjtő Programrégió Önkormányzati Társulás
- Gárdonyi Géza Színház
- Harlekin Bábszínház

Kistérségi Intézmények

- ÁNTSZ Egri, Bélapátfalvai, Pétervásári Kistérségi Intézete
- Családok Átmeneti Otthona
- Gyermek Átmeneti Otthona

Eger

Önkormányzati Intézmények

- Eger Városi Gyámhivatal
- Egri Önkormányiroda
- Polgármesteri Hivatal
- Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság, Eger
- EVAT Zrt.

Kulturális Intézmények

- Bartakovics Béla Művelődési Központ (Heves Megye Önkormányzatával együttes fenntartásban)
- Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár Mátyás k. utca 52.
- Egri Kulturális és Művészeti Központ Bartók Béla tér 1.

Egyházi központi szerepkörből adódó intézmények

- Érseki Hivatal
- Érseki Gyűjteményi Központ
- Egri Főegyházmegye – Főegyházmegyei Hatóság
- Érseki Bíróság

Egyéb intézmények

- Tourinform Iroda
- Eger Körzeti Földhivatal
- Polgári Védelmi Kirendeltség, Eger
- Egri Nyomozó Ügyészség
- Egri Városi Ügyészség
- Egri Városi Bíróság
- Városi Rendőrkapitányásg

Települési kommunikáció

Helyi újság:

- Városi Újság
- Heves Megyei Hírlap
- Egri Est
- Royal club – Heves megye
- Egri Szín

Internetes média felület

- eger.hu – Eger Megyei Jogú Város hivatalos portálja
- Heol – Heves Megyei Online
- Heves megye portál: a megye hírei
- Egri Szín Online – Közéleti kulturális hetilap
- agria.hu – Eger legfrissebb hírei

Helyi televízió:

- Városi Televízió Eger: Egerben húsz éve, 1988-tól működik városi televízió. Azóta rendszeresen készítik műsoraikat, melyek 1995-ig a városi kábelhálózat segítségével, majd 1996 tavaszától sugárzott adásként is eljutnak a nézőkhöz.
- Líceum Televízió
- Agria Televízió

Helyi Rádióállomások:

- Rádió 1 (101,9 MHz)
- Rádió 7 (106,9 MHz)
- Rádió Eger (101,3 MHz)
- Szent István Rádió (91,8 MHz)
- Gazdasági Rádió (100,7 MHz)

II.4.1. Oktatás-nevelés helyzete

Óvodák

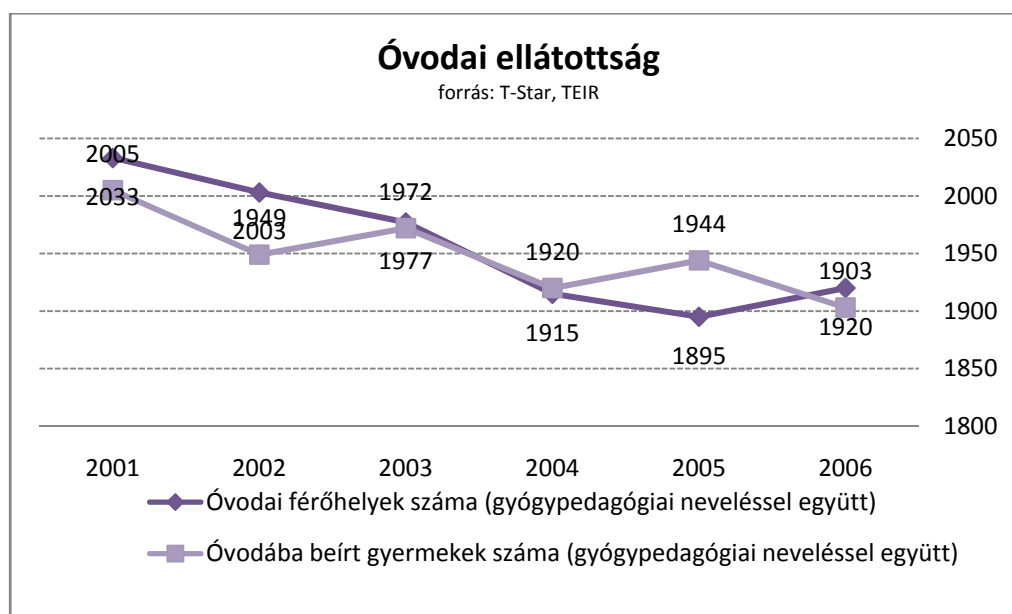
	2006	2005	2004	2003	2002	2001
Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)[db]	21	21	21	23	23	23

forrás: T-Star, TEIR, KSH

Önkormányzati óvodák – Önkormányzati fenntartásban jelenleg 17 óvoda működik:

- Napközi-Otthonos Óvoda
Hibay Károly út 7.;
Farkasvölgy út 4.;
Epreskert út 3/a.;
Kodály Zoltán út 1.;
Széchenyi út 4.;
I.sz. lakótelep 9 ép.
Köztársaság tér;
Deák Ferenc út 17.;
Nagyváradi út;
Ifjúság út 7-9.;
Tavaszi út 1.
- Joó János Óvoda
Kallómalom út 1-3.
- Eszterlánc Óvoda
Remenyik Zs. utca 17.
- Szivárvány Napközi-Otthonos Óvoda
Kertész út 38.
- Csillagfény Óvoda
Tittel Pál út 8.
- Benedek Elek Napközi-Otthonos Óvoda
Vallon út 4.
- Gyermeklánc Óvoda
Vízimolnár út 1.

Nem önkormányzati fenntartásban, Egerben 4 óvoda működik, a városban összesen 21 db óvoda található jelenleg.

Általános iskolák

A városban 15 általános iskola működik, melyből az alábbi iskolák működnek önkormányzati fenntartásban:

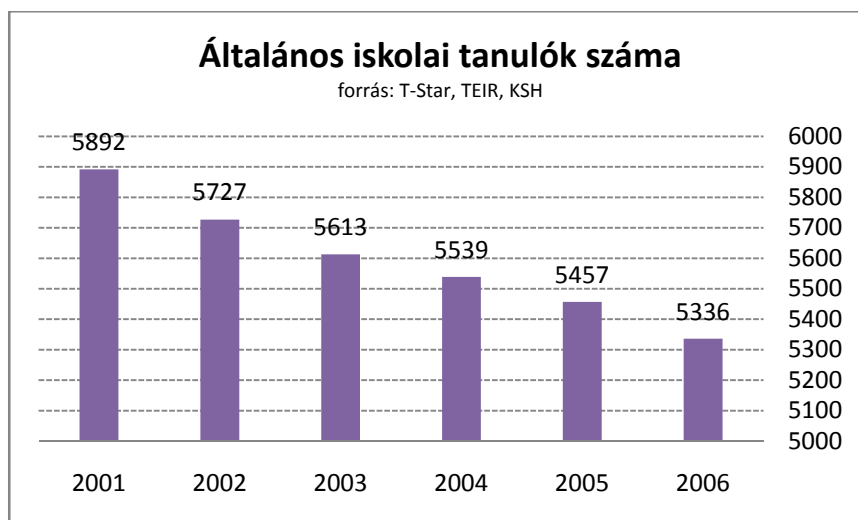
Neve	Székhelye
Lenkey János Általános Iskola	3300 Eger, Markhot Ferenc u. 6.
Lenkey János Általános Iskola Egerszóláti Tagiskolája	
Hunyadi Mátyás Általános Iskola	3300 Eger, Fadrusz u. 1/a.
Hunyadi Mátyás Általános Iskola Andornaktályai Tagiskolája	
Dr. Kemény Ferenc Általános Iskola	3300 Eger, Kodály Z. u. 5.
Dr. Kemény Ferenc Általános Iskola Árpád Fejedelem Tagiskolája	
Felsővárosi Általános Iskola	3300 Eger, Iskola u. 4.
Felsővárosi Általános Iskola Balassi Bálint Tagiskolája	
Felsővárosi Általános Iskola Tinódi Sebestyén Tagiskolája	
Felsővárosi Általános Iskola Egerbaktai Tagiskolája	
Pásztoryölgyi Általános Iskola és Gimnázium	3300 Eger, Pásztoryölgy u. 25.
Móra Ferenc Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola	3300 Eger, Bem tábornok u. 3.

Három iskola a Heves megyei Önkormányzat fenntartásában működik:

- Arany János Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola;
- Mlinkó István Általános Iskola, Diákotthon, Óvoda és Szakszolgálat;
- Szalaparti Speciális Oktatási- Nevelési Központ és Szakszolgálat).

Egyéb fenntartású általános iskolák:

- Deák Ferenc Római Katolikus Általános Iskola – Egri Főegyházmegye fenntartásában,
- Sancta Mária Általános Iskola Alapfokú Művészetoktatási Intézet Leánygimnázium és Kollégium – Angolkisasszonyok Szerzetesrend fenntartásában,
- Eszterházy Károly Főiskola Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény,
- Egri Autisták Speciális Iskolája és Óvodája

Középiskolai képzés

Eger Megyei Jogú Városban működő számos középfokú neveléssel-oktatással foglalkozó intézmény nagyobb hányada nem önkormányzati fenntartású. Önálló önkormányzati középiskolák:

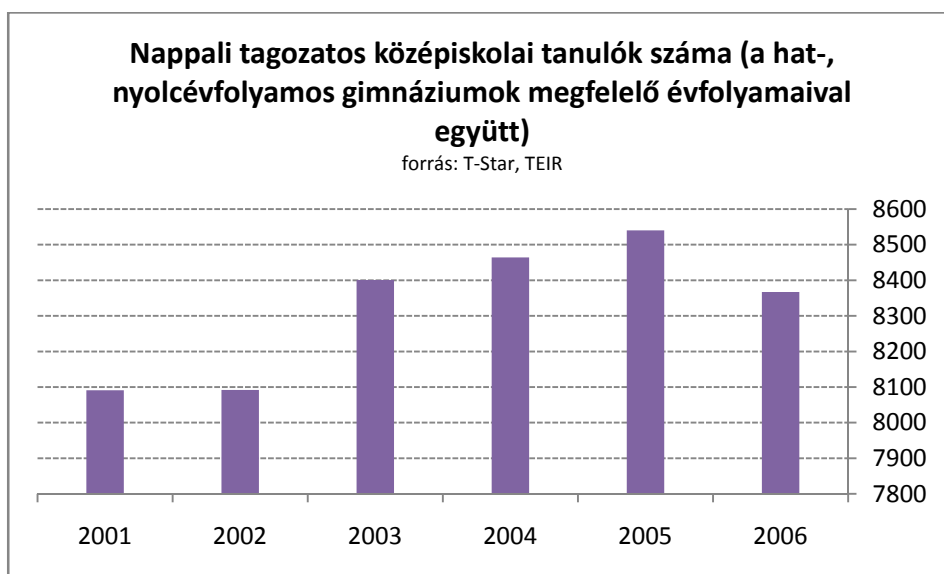
Neve	Székhelye
Dobó István Gimnázium	3300 Eger, Széchenyi u. 19.
Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium	3300 Eger, Ifjúság u. 2.
Pásztoryölgyi Általános Iskola és Gimnázium	3300 Eger, Pásztoryölgy u. 25.
Andrássy György Közgazdasági Szakközépiskola	3300 Eger, Klapka Gy. u. 7.
Kossuth Zsuzsa Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium	3300 Eger, Bem tábornok u. 3.
Egri Kereskedelmi, Mezőgazdasági, Vendéglátó-ipari Szakközép-, Szakiskola és Kollégium	3300 Eger, Pozsonyi út 4-6.
Bornemissza Gergely Szakközép-, Szakiskola és Kollégium	3300 Eger, Kertész út 128.

Egyéb fenntartású középfokú neveléssel-oktatással foglalkozó intézmények:

Neve	Székhelye
Gárdonyi Géza Ciszteci Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium	3300 Eger, Csiky Sándor út 1.
Neumann János Középiskola és Kollégium	3300 Eger, Rákóczi út 48.
Wigner Jenő Műszaki, Informatikai Középiskola és Kollégium	3300 Eger, Rákóczi út 2.
KONTAWIG Műszaki és Üzlettudományi Szakképző Iskola	3300 Eger, Rákóczi út 2.
Eventus Üzleti, Művészeti Középiskola, Szakiskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Kollégium	3300 Eger, Cifrakapu tér 4.
Szent Lőrinc Vendéglátó és Idegenforgalmi Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium	3300 Eger, Rákóczi út 95.
Gimnázium, Informatikai, Közgazdasági, Nyomdaipari Szakközépiskola és Szakiskola	3300 Eger, Mátyás király út 165.
Európai Üzleti Ismeretek Szakközépiskolája	3300 Eger, Katona tér 5.
Egri Agrárképzésért Alapítvány Európai Szaktudás Szakiskolája	3300 Eger, Kistályai út 8.
Eszterházy Károly Főiskola Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	3300 Eger, Barkóczy u. 5.
Arany János Általános Iskola és Szakiskola	3300 Eger, Iskola u. 3.
"Sancta Maria" Általános Iskola, Leánygimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	3300 Eger, Kossuth Lajos u. 8.

Az alapítványi fenntartásban működő középfokú neveléssel-oktatással foglalkozó intézményekre elsősorban szakközépiskolai, szakiskolai képzés, valamint a szakképzés jellemző, közülük mindössze egyben folyik gimnáziumi képzés is.

Az önkormányzati iskolák tanulólétszáma évek óta csökken az egyéb fenntartású szakképzést is folytató iskolák tanulóinak száma az utóbbi három évben inkább növekedett.

Szakképzés

Az önkormányzati intézmények szakképzési kínálatát az egyéb fenntartású intézmények szakképzéssel foglalkozó intézményei egészítik ki. Ez a helyzet számos szakmacsoport esetében képzési párhuzamosságokat teremt:

- gépészet,
- elektronika-elektrotechnika,
- informatika,
- könnyűipar,
- közgazdaságtan,
- kereskedelem-marketing,
- vendéglátás-idegenforgalom
- mezőgazdaság

A képzési sokszínűség ellenére a városban jelenleg működő szakképzési rendszer nem képest a munkaerőpiaci igények megfelelő színvonalú kielégítésére.

Egyéb közoktatási feladatokat ellátó intézmények nem önkormányzati fenntartásban:

- Heves Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és Szakmai Szolgáltató
- Heves Megyei Önkormányzat Pedagógiai Intézete
- Egri Autisták Speciális Iskolája és Óvodája
- "Ifjú Tehetségek Műhelye" Egri Alapfokú Művészeti Iskola
- Jelképző Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Szakközépiskola
- Agria Alapfokú Táncművészet-oktatási Intézmény
- Egri Csillagok Középiskolai Kollégium
- Érseki Szent József Kollégium
- Minorita Rend Szent Hedvig Kollégiuma
- Szent Orsolya Rend Egri Kollégiuma

Felsőoktatási intézmények

Eszterházy Károly Főiskola

Az Eszterházy Károly Főiskola (korábban: Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola) 1774-ben nyílt meg Egerben. 1989-ben felvette az építető, Eszterházy Károly püspök nevét. A főiskolát gróf Eszterházy Károly egri püspök alapította, aki négyfakultásos egyetemet szándékozott létrehozni a városban. A képzés 1774-ben indult meg, jogi filozófiai és teológiai oktatás is folyt, később azonban nehéz helyzetbe került az intézmény: a Ratio Educationis miatt 1784-ben megszüntették a filozófia és a jog oktatását, két évvel később pedig a papnevelde Pestre került. II. József halála után azonban Eszterházy mindezt visszahelyezte Egerbe.

Az intézmény a városon belül több épületben helyezkedik el, a legrégebbi, az „A” épület („Líceum”) barokk stílusú. Ebben működik a Főegyházmegyei Könyvtár, melyet még Eszterházy püspök alapított. A Líceum épületében csillagvizsgáló és camera obscura is található.

A képzés szerkezete az „általános főiskola” irányában változott: a **tanárképzés meghatározó súlyának megtartása** mellett növekedett a nem tanárszakok képzési kínálata és hallgatóinak száma. A tanárképzésben részt vevők aránya az elmúlt 5-6 évben 64%-ról 50%-ra csökkent a nem tanárszakok hallgatói létszámának dinamikus emelkedése révén.

A főiskolai alapképzés **négy új nem tanári szakkal** bővült: biológus laboratóriumi operátor, informatikus könyvtáros, programozó matematikus, programtervező informatikus. Az egyetemi alapképzés területén ugyancsak négy új szak indult: történelem (tanár és bölcsész), informatikus könyvtáros, magyar nyelv és irodalom, etika, ember- és társadalomismeret. A **felsőfokú szakképzés kínálata a korábbi egyről 11-re gyarapodott**, a régió gazdasága és intézményei szakemberszükségletének figyelembevételével:

- médiatechnológus,
- intézményi kommunikátor,
- számviteli szakügyintéző,
- élelmiszer-ipari menedzser,
- hulladékgazdálkodási technológus, stb.

AZ EKF jelenleg a hagyományos képzésben 29 főiskolai **és négy egyetemi szintű alapképzési szakon** végez képzést kifutó rendszerben. Az alapképzési szakokhoz 28 szakirányt vehetnek fel a hallgatók. Az alapképzésekhez kapcsolódóan több mint **20 szakirányú továbbképzési és mintegy 30 pedagógusszakvizsga**-program jelenik meg kínálatunkban. Ezek a szaktárgyi ismeretek továbbfejlesztése mellett olyan új ismeretek megszerzését kínálják, amelyek javíthatják a résztvevők munkaerő-piaci helyzetét: pályaaorientáció, szakértői, vezetői, vizsgálónői feladatokra való felkészülés, vállalkozási, gazdálkodási, számviteli ismeretek.

A nem diplomás tanfolyami képzések körében nagymértékben nőtt **az EU-csatlakozással kapcsolatos témák száma**, melyek közt megtalálhatók általános EU-ismeretek, közösségi marketing, EU-s speciális szabályozások, Európa kultúra- és esztétikája, az európai integráció története, euromarketing, regionális politika az EU-ban, vállalati gazdálkodás az EU-ban. A nappali, levelező és esti tagozatos képzéseken kívül az informatikus könyvtáros főiskolai szak **távoktatási** formában is működik.

A mesterképzés és doktori képzés indításának előkészületei már elkezdődtek az intézményben.

Az intézmény **gyakorlóiskoláján keresztül kiemelkedő szerepet lát** el Eger és vonzáskörzete **alapfokú köz- és művészetoktatási** feladatainak ellátásában. A **középfokú** képzés hatása főleg az emelt szintű képzéseket illetően (ének-zene, rajz-vizuális kommunikáció, idegen nyelv) regionális jelentőségű, mint az érettségire épülő művészeti jellegű és **egyéb OKJ-s** szakképzések.

Az **idegen nyelvű képzés** bevezetése érdekében elsősorban az előkészítés vonatkozásában történt előrelépés: a Főiskola kiadta **ECTS-katalógusát** és kiadványaiban szerepelteti az idegen nyelven is ajánlott tantárgyi programokat. Az idegen nyelvű képzésben tényleges eredmény az **Erasmus-program keretében ideérkező, növekvő számú külföldi hallgató** részvétele egy-egy szemeszteren, valamint egyiptomi és orosz diákok 1-2 hetes (kölcsonös) képzése.

Az intézménybe jelentkezők és felvettek számát és arányát, valamint a hallgatói létszámról vonatkozó adatokat az alábbi táblázatok mutatják:

Év	Jelentkezők száma (fő)	Beiratkozottak száma (fő)	A beiratkozottak aránya a jelentkezőkhöz (%)
2004	5340	1055	19,7
2005	5786	1152	19,9
2006	6496	1281	19,7

	Hallgatók száma fő		A változás mértéke %- ban
	2000	2005	
	év		
Hallgatói létszám mindösszesen	7596	10 171	133,9
Ebből egyetemi, főiskolai alapképzés	2825	3671	129,9
Részidős képzések	4771	6500	136,2
Hallgatói létszám egyenértékre átszámítva	4008	5100	127,2

A nappali tagozatos **főiskolai képzés** létszáma az elmúlt öt évben **mérsékelt ütemben nőtt**, de **dinamikus a felsőfokú szakképzés**, a szakirányú továbbképzés létszámának **növekedése** is. Az **egyetemi képzés** is hozzájárult a létszám emeléséhez. Az **esti és levelező** tagozat iránt az érdeklődés a számítottnál lényegesen **nagyobb mértékben nőtt** valamennyi képzési szinten. A **távoktatás** hallgatói létszáma **kezdetben jelentős** volt, de a következő években erősen csökkent.

Az intézmény kutatási tevékenysége

A főiskola **regionális beágyazottsága** megmutatkozik a tudományos kutatásban és művészeti alkotótevékenységben. Jelentősen megnövekedett a tudományos minősítéssel és habilitációval rendelkező oktatók száma az intézményben. Megélénkült a kutatás fejlesztését célzó pályázati tevékenység, jelentősen növekedett a kutatási célú pályázati bevételek összege. A főiskolán folyó **alapkutatások** feltétele, rendszere elsősorban a biológia, a történelemtudományok területén erősödött, továbbra is jó a nyelvészet vonatkozásában. Az **alkalmazott kutatásokban** jelentős az előrelépés az élelmiszer-analitikai, borászati, környezetvédelmi, földrajzi és közgazdasági területen.

Megtörtént a bekapcsolódás és részvétel a nemzeti kutatási és fejlesztési programokba elsősorban az informatika és a borászat terén. Nem elhanyagolható a bölcsész területen végzett kutatómunka sem, amely általában egyéni kutatásokat jelent.

Az egyéni kutatások mellett az utóbbi időben megnövekedett a teamekben folytatott kutatások száma, a **karokon kutatócsoportok jöttek** létre. A TTFK-n több éve sikeresen működik az MTA Bryológiai Kutatócsoportja. A külső kutatási igények jobb kielégítését a régió kutatóhelyeivel való együttműködést is segíti az **Integrált Természettudományi Szolgáltató és Kutatócentrum**. A TKTK-n a BME közreműködésével az **Információs Társadalom Oktatása és Kutatása Központ** jött létre. A GTFK-n a **Regionális Gazdaságfejlesztési Kutatócsoport** erősíti az intézmény és a régió gazdasági szférájának kapcsolatát, lehetővé teszi regionális témák kutatását.

2006-tól az intézmény innovációs szervezete az **EGERFOOD Regionális Tudásközpont**, amely az Észak-magyarországi Innovációs Stratégiával összhangban az innovációs képességek és tevékenységek fejlesztését, a kutatási tevékenységek összehangolását tűzte ki célul a gazdasági szféra számára is történő szolgáltatásával.

Művészeti alkotótevékenység

A Főiskola oktatói hagyományosan részt vesznek **a város és a régió művészeti életében**. A város és a régió képzőművészeti és zeneművészeti élete szorosan összefügg a főiskola művésztanárainak, illetve hallgatóinak tevékenységével. Az EKF Ez számos közös programban együttműködik a **Gárdonyi Géza Színházzal**. A főiskola aktív szerepet vállal a **Kepes Vizuális Központ** létrehozásának munkálataiban.

Egri Hittudományi Főiskola

- Teológus szak: Az EGHF az egri, a váci, Debrecen-nyíregyházi és határon kívüli magyar római katolikus egyházmegyék részére jól felkészült papokat képez.
- Katekéta - lelkipásztori munkatárs: A 2006/2007-os tanévtől a kétciklusú, Bologna-rendszerű képzés szerint a hittanár-nevelő diploma 5 év alatt szerezhető meg: 3 éves alapképzés és 2 éves mesterképzés keretében. A 3 éves alapképzés a katekéta-lelkipásztori munkatárs szakon folyik, és BA diplomával zárul (katekéta szakirányon vagy lelkipásztori munkatárs szakirányon).
- Állandó diakonátusi képzés

Gábor Dénes Főiskola

Egerben a főiskola konzultációs központja működik. Ilyen központok találhatók még: Érden, Győrben, Debrecenben, Vácott, Esztergomban, Gyöngyösön, Baján, Veszprémben, Zalaegerszegen, stb.

II.4.2. Egészségügyi ellátás helyzete

Markhot Ferenc Kórház, Eger

Az intézmény súlyponti egészségügyi ellátórendszer, súlyponti kórház és sürgősségi centrum. A kórház a történelmi belvárosban található, a Dobó tértől északra, a történelmi városmag központjában. Az intézmény bizonyos épületrészei igen elhanyagolt állapotban vannak, a kórház épületének beépítése idegen a történelmi városmag karakterétől.

A területén található intézmények nem képezi a zöldfelületi **rendszer** részét. A kórház a Heves Megyei Önkormányzat fenntartásában működik. Eger Megyei Jogú Város Közgyűlése határozatot hozott (1/2008. (I. 17.) sz. határozat), hogy a Heves Megyei Önkormányzat döntése alapján, a feladat ellátását szolgáló ingó és ingatlan vagyon tulajdonjogának, ennek hiányában vagyonkezelői jogának átruházása esetén átveszi a Markhot Ferenc Kórház-Rendelőintézet fenntartói feladatainak ellátását, az intézmény működtetését. A város (Eger MJVÖ) orvos-szakmai, gazdálkodási és vagyonkezelési programtervet készített.

Fekvőbeteg ellátó osztályok: A fekvő-betegeket ellátó osztályok között, de még az osztályokon belül is jelentősek a különbségek. A két ágyas, szociális helyiségekhez kapcsolt, hotel-szintű elhelyezési lehetőségek mellett megtalálhatóak a 6-7 ágyas kórtermek is. Még az 1970-80-as években épített egységekben is általában 2 és 6 ágyas kórtermeket alakítottak ki.

Krónikus szakellátások: ide tartozik a Hospice osztály, finanszírozás szerinti 20 db ágyszámmal, a Mozgásszervi rehabilitációs osztály, valamint a Pszichiátriai és egyéb rehabilitációk

Diagnosztika: ide tartozik a Központi Laboratórium, a Patológia, Izotópdiaagnosztika és Radiológia. A diagnosztikai terület egyre fontosabb szerepet tölt be, hiszen a hatékony gyógyítás alapja a hatékony, teljes körű és gyors diagnosztika.

Járó-beteg szakellátás: A megyei kórház területén működő járó-beteg szakellátás Eger és vonzáskörzete lakosságának szakellátását biztosítja, mely megközelítőleg 130.000 fő. Egyes speciális szakrendeléseik megyei feladatot látnak el, ennek értelmében az ellátandó lakosság szám is emelkedik, átlagosan kétszázezer fő. A rendelések több telephelyen működnek.

- **Rendelőintézet:** A járóbeteg-ellátás a Knézich Károly utcai épületcsoportban, külön épületben, két szinten kapott elhelyezést. A rendelők alapterületileg többnyire megfelelőek, de a berendezésük mára korszerűtlenné vált. Jelen körülmények között a járó-beteg ellátás fogadóhelyei helyenként rendkívül zsúfoltak, korszerűtlenek. A gép-műszer park hiányos, az előjegyzési idők hosszúak, a betegek várakozása, kiszolgáltatottsága napjainkra kezelhetetlenné vált.
- **Tüdőgondozó:** A rendelés az Érsek kert szélén egy régi villaépületben kapott helyet, ennek megfelelően a rendelő nem a célnak megfelelő, az egyébként szép épület leromlott műszaki állapotú, felújításra szorul. A kötött építészeti megoldások miatt a minimum-feltételeket meghatározó rendelet által előírt elvárásokat nem tudja teljesíteni.
- **Törökfürdő:** A Törökfürdő és hozzá tartozó, hotelszolgáltatást nyújtó 45 ágyas reumatológiai osztály működési körülményei korszerűek. A kórtermek 2-3 és 4 ágyasak, felszereltségük megfelelő.

Az intézmény jelenleg 6 telephelyen működik, így a kórház-rendelőintézet széttagoltsága és az ingatlanok állapota is beavatkozást igényel.

Az Eger Megyei Jogú Város Közgyűlésén jóváhagyott együttműködési keretek között szerepel a Debreceni Egyetemmel már meglévő tudományos és szakmai kapcsolat további erősítése. A Markhot Ferenc Kórház-Rendelőintézet a DE OEC oktató kórháza. Heves megyének az Észak-magyarországi Régióban elfoglalt helye, szerepe alapján az intézmény megkezdte az együttműködés kialakítását a régió két súlyponti kórházával a Nógrád megyei és a miskolci, Borsod-Abaúj-Zemplén megyei intézménnyel is.

Önkormányzati egészségügyi ellátás

- háziorvosi ellátás 22 körzetben, házi gyermekorvosi ellátás 11 körzetben,
- városi védőnői szolgálat, iskola-egészségügyi ellátás,
- mentálhigiénés gondozás,
- felnőtt és gyermek hétközi nappali és éjszakai ügyelet a város és összevont központi hétvégi ügyelet a város és még 15 település részére,
- fogászati felnőtt és gyermek alapellátás 15 vegyes körzetben,
- iskolafogászati ellátás 6 körzetben,
- fogászati ügyelet, fogászati szakellátások,
- foglalkozás-egészségügyi szolgálat,
- hajléktalanok háziorvosi ellátása.

A város a korábbi években jelentős összegeket fordított fejlesztésekre, beruházásokra, elsősorban eszközfelújításra, a fogászati kezelőkre, akadálymentesítésre, az orvosi ügyelet és a hajléktalanok rendelőjének kialakítására.

Egerben 2002-ben 5 tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény működött, a megyei érték 19%-a. A férőhelyek száma 371, az intézményekben 403 személyt gondoztak. A férőhely-kihasználtság a megyei átlagnál nagyobb: száz működő férőhelyre 109 gondozott személy jutott.

Egerben 34 védőnő dolgozik: 16 fő területi feladatokat lát el, 18 fő iskola-és ifjúság védőnői tevékenységet folytat. Egerben a 2006-os adatok szerint 13 db gyógyszertár működik, fiókgyógyszertárak nincsenek.

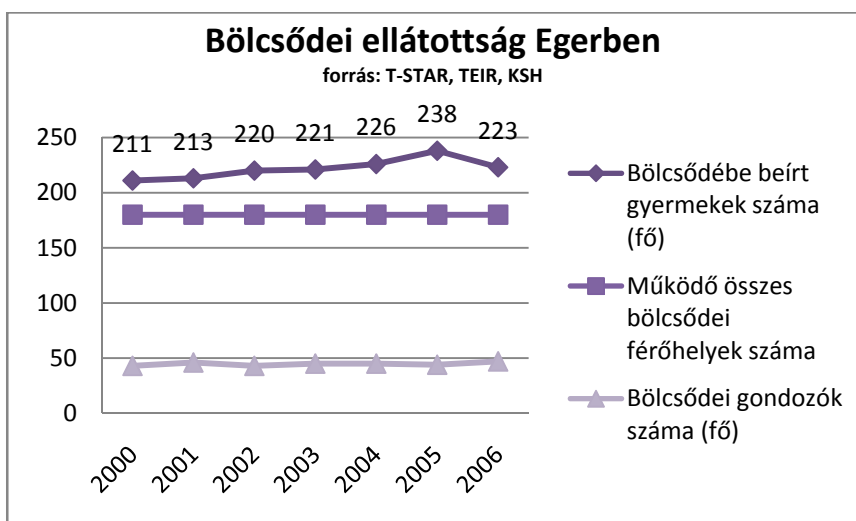
II.4.3. Szociális ellátás helyzete

Bölcsődei ellátás

Eger MJV fenntartásában egy bölcsőde működik, a Bölcsődei Igazgatóság Észak-Magyarországi Regionális Módszertani Bölcsődéje. A városban ezen kívül még 3 bölcsőde működik:

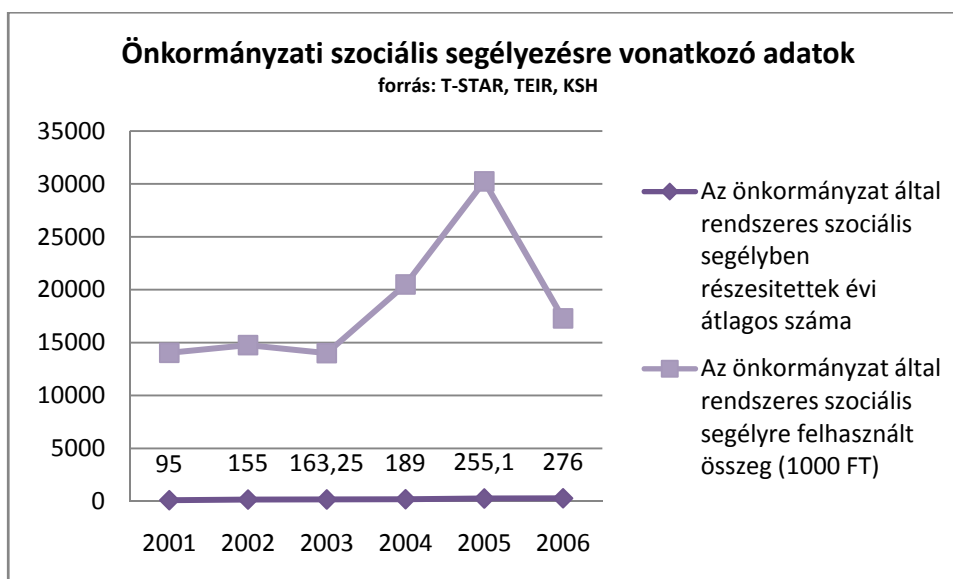
- Cecey Éva Bölcsőde
- Lajosvárosi Bölcsőde
- Semmelweis Bölcsőde

A bölcsődébe beírt gyermekek száma és a bölcsődei férőhelyek számának különbözete jól mutatja, hogy a város népességéhez és területi nagyságához viszonyítva a bölcsődék száma nem elegendő. 2006-ban a 180 bölcsődei férőhelyre 223 gyermek jutott. Ez a szám az elmúlt években tartósan magasabb.

Egyéb szociális ellátás

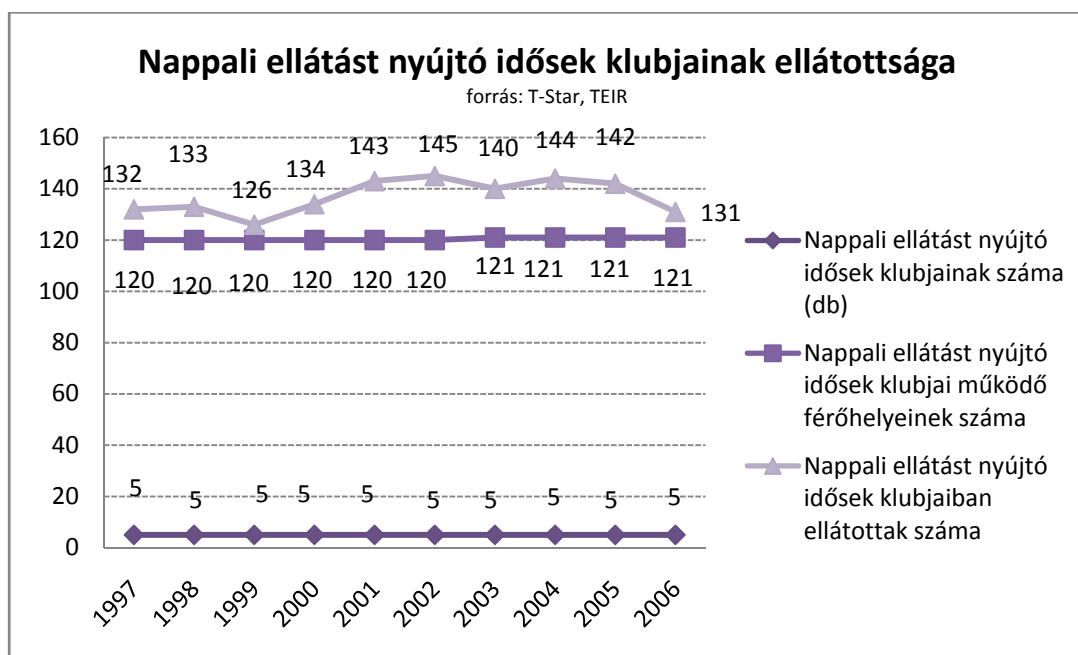
Rendszeres szociális segélyben részesítettek átlagos számára és a felhasznált összegekre vonatkozó adatokat az alábbi táblázat mutatja. Az értékekből leolvasható, hogy a segélyezettek száma egyre nő, míg a segélyezésre fordított összeg a 2004-ben felhasznált összegérték alatt volt 2006-ban.

A hajléktalanokra vonatkozóan pontos adatokkal nem rendelkezünk, a szociális szakemberek több mint 150 hajléktalan főről tudnak, az állandó gondozást igénylők száma mintegy 30 fő. Ennél valamivel kevesebben veszik igénybe a hajléktalanszálló szolgáltatásait. A T-STAR 2006-os adatai szerint Egerben hajléktalanok nappali ellátásába foglalkoztatott személyek száma 3 fő volt, a hajléktalanok nappali ellátása egységeinek napi átlagos forgalma 17 fő. A város jelen pillanatban keresi az új hajléktalanszálló helyét. A jelenlegi Kertész úti épület nem alkalmas a feladat ellátására. Az elképzelések szerint Felnémeten, a Tárkányi úton kapna helyet az új hajléktalanszálló.

Szociális Intézmény	Fenntartó neve	Intézmény által nyújtott szociális szolgáltatás típusa, fajtája
HMÖ GYERMEKOTTHONA ÉS FOGYATÉKOSOK OTTHONA Eger, Szalaparti út 84.	Heves Megye Önkormányzata	szakellátás: <ul style="list-style-type: none"> fogyatékos személyek otthona fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona alapszolgáltatás: <ul style="list-style-type: none"> fogyatékos személyek nappali intézmény
HMÖ IDŐSEK OTTHONA Eger, Petőfi út 26/b.	Heves Megye Önkormányzata	szakellátás: <ul style="list-style-type: none"> idősek otthona
IDŐSEK BÉVA-VÖLGYI OTTHONA	Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata	szakellátás: <ul style="list-style-type: none"> idősek otthona
CSALÁDSEGÍTŐ INTÉZET Eger, Deák Ferenc út 19.	Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata	A székhelyen nem nyújtanak szociális ellátást.
CSALÁDSEGÍTŐ INTÉZET GONDOZÓI HÁZ Eger, Kertész út 100.		szakellátás: <ul style="list-style-type: none"> hajléktalanok otthona hajléktalanok átmeneti szállása éjjeli menedékhely alapszolgáltatás: <ul style="list-style-type: none"> utcai szociális munka
CSALÁDSEGÍTŐ INTÉZET GONDOZÓI HÁZ Eger, Maklári út 91.		alapszolgáltatás: <ul style="list-style-type: none"> hajléktalanok nappali ellátása
CSALÁDSEGÍTŐ INTÉZET BELVÁROSI GONDOZÁSI KÖZPONT Eger, Érsek út 11.		alapszolgáltatás: <ul style="list-style-type: none"> étkeztetés házi segítségnyújtás idősek nappali ellátása
CSALÁDSEGÍTŐ INTÉZET NYUGDÍJASHÁZ GONDOZÁSI KÖZPONT Eger, Malomárok út 66.		alapszolgáltatás: <ul style="list-style-type: none"> étkeztetés házi segítségnyújtás jelzőrendszeres házi segítségnyújtás idősek nappali ellátása
CSALÁDSEGÍTŐ INTÉZET LAJOSVÁROSI GONDOZÁSI KÖZPONT Eger, Ifjúság út 9.		alapszolgáltatás: <ul style="list-style-type: none"> étkeztetés házi segítségnyújtás idősek nappali ellátása értelmi fogyatékosok nappali ellátása
CSALÁDSEGÍTŐ INTÉZET ZELLERVÁRI KÖZÖSSÉGI HÁZ Eger, Hadnagy út 43.		alapszolgáltatás: <ul style="list-style-type: none"> étkeztetés házi segítségnyújtás idősek nappali ellátása
CSALÁDSEGÍTŐ INTÉZET ÉSZAKI VÁROS RÉSZ GONDOZÁSI KÖZPONT Eger, Kallómalom 1-3.		alapszolgáltatás: <ul style="list-style-type: none"> étkeztetés házi segítségnyújtás idősek nappali ellátása fogyatékos személyek támogató szolgálata
CSALÁDSEGÍTŐ INTÉZET ÉSZAKI VÁROS RÉSZ CSALÁDSEGÍTŐ ÉS INFORMÁCIÓS IRODA Kallómalom út 88.		alapszolgáltatás: <ul style="list-style-type: none"> családsegítés
CSALÁDSEGÍTŐ INTÉZET BELVÁROSI CSALÁDSEGÍTŐ CSOPORT EGER, PACSIRTA ÚT 10.		alapszolgáltatás: <ul style="list-style-type: none"> családsegítés

Heves megyében a bentlakásos intézmények teljes kihasználtsággal és jelentős várólistával üzemelnek. A fenti grafikon mutatja, hogy pl. a nappali ellátást nyújtó idősok klubjainak kihasználtsága az elmúlt 10 évben folyamatosan a kapacitás feletti.

Az idősokorúak otthonaira vonatkozó adatok alapján leolvasható, hogy a 2001-ben csökkentett intézményszám ellenére a férőhelyek száma nem csökkent jelentősen. Ugyanakkor látható, hogy a gondozottak száma minden évben meghaladja a rendelkezésre álló férőhelyek számát.

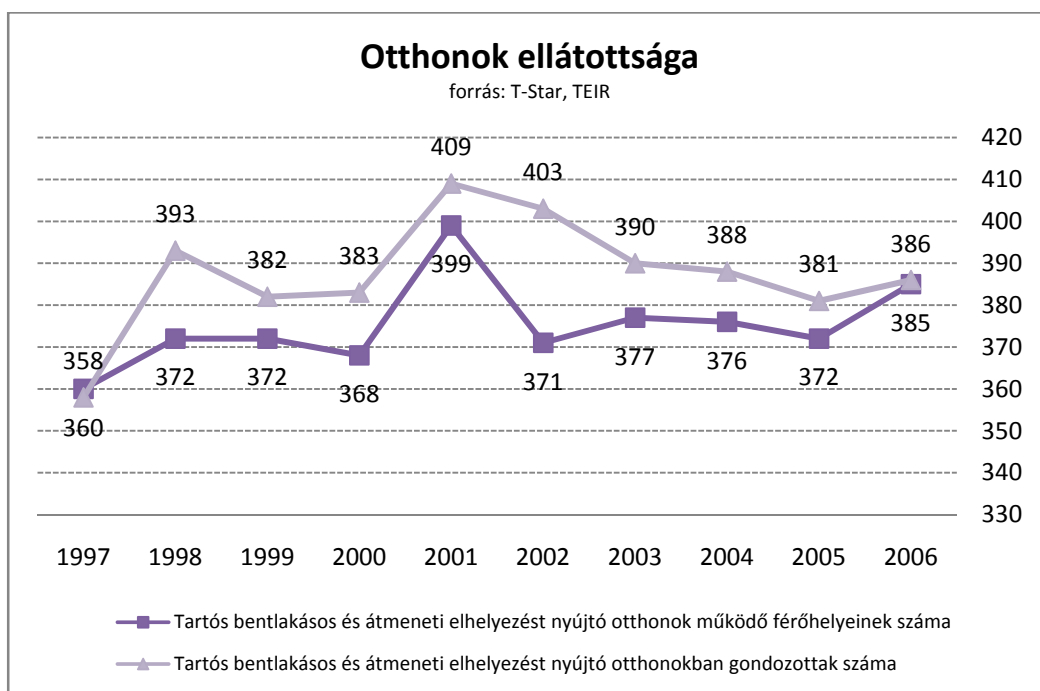
Kategória	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Az idősokorúak otthonainak száma	2	2	2	2	2	3	3
Az idősokorúak otthonai működő férőhelyeinek száma	129	130	130	130	130	157	139
Az idősokorúak otthonaiban a gondozottak száma	131	132	134	133	140	158	145

forrás: T-STAR, TEIR, KSH

A tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó otthonok tekintetében ugyanez tapasztalható. A rendelkezésre álló férőhelyek mellett a gondozottak száma mindig magasabb. Az intézmények nagy része ugyanakkor önkormányzati kezelésben működik.

Kategória	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
A tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó otthonok száma [db]	5	5	5	5	5	6	6
Az önkormányzat kezelésében levő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó otthonok száma [db]	4	4	4	4	4	4	5

forrás: T-STAR, TEIR, KSH

II. 4. 4. Hulladékgazdálkodás

A régióban a rendszeres hulladékgyűjtésbe – a 2003. évi adatok szerint – a lakások jelentős része, 93%-a volt bevonva.

Telep ülés	Lako ság szám a	Laká sok szám a	Beszolgált települési szilárd hulladék mennyisége üzemeltetői adatszolgáltatások szerint								
			2001.			2002.			2003.		
			Telep ülési szilárd hullad ék	Inert hulla dék	össze sen	Telep ülési szilárd hullad ék	Inert hulla dék	össze sen	Telep ülési szilárd hullad ék	Inert hulla dék	össze sen
Eger	56944	25024	25860	32320	58180	26240	42460	68700	26491	61044	87535

Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás:

A tagok Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Nógrád és Jász-Nagykun-Szolnok megye térségeiben a saját közigazgatási területükön keletkezett szilárdhulladék kezelésének megoldására, valamint a közigazgatási területükön található elavult, önkormányzati tulajdonú szilárdhulladék lerakók előírászerű rekultivációs feladatainak elvégzése céljából kötöttek megállapodást, amely feladatok végrehajtásában kiemelten érdekeltek az érintett települések önkormányzatai. A tagok a hulladékgazdálkodási rendszer kiépítése kapcsán kiemelt feladatuknak tekintik kommunális hulladéklerakó és annak működését, kiszolgálását biztosító mechanikai-, biológiai válogatók, átrakóállomások megépítését. A Társulás célját képezi továbbá az elavult szilárd hulladék-lerakók hatályos környezetvédelmi és műszaki előírásoknak megfelelő rekultivációjának biztosítása is.

II. 4. 5. Közműellátottság vizsgálata

Szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás, elhelyezés: Egerben elválasztott rendszerű szennyvízcsatorna hálózat üzemel, az általa összegyűjtött szennyvizeket a városi szennyvíztisztító telepen tisztítják meg. A szennyvíztisztító telep mechanikai és biológiai fokozatú technológiával rendelkezik. A mechanikai fokozat finomrácsból, homokfogókból és előülepítőkből, míg a biológiai fokozat mélylevegőztetéses eleveniszapos medencékből és utóülepítőkből áll. A telep tisztító kapacitása 19700 m³/nap. A tisztított szennyvizek befogadója az Eger patak, amely III. tisztítási kategóriájú vízfolyás. A tisztítótelep regionális szerepet tölt be, Eger szennyvizein kívül Felsőtárkány, Felnémet, Ostoros, Novaj települések szennyvizeit is fogadja. Eger szennyvízelvezető hálózatának üzemeltetője a Heves Megyei Vízmű Rt. A városban az elválasztott rendszerű szennyvízcsatorna hálózat közel 100 %-os szintre van kiépítve, azaz szinte mindenhol üzemel szennyvízcsatorna, csak néhány kisebb utcában nem épült még ki a csatorna. A rákötési arány 97,6 %-os. A hálózat gravitációs rendszerű, rajta a szükséges helyeken átemelők, és a hozzájuk tartozó nyomóvezetékek üzemelnek. A meglévő hálózat legrégebben épített csatornái kőagag, a később építettek anyaga zömmel beton és azbesztcement, míg a legújabban épített csatornák anyaga műanyag csatornacsövekből épültek.

A szennyvízelvezető hálózatot működtető Heves Megyei Vízmű Zrt. Önkormányzat által megkért adatszolgáltatása alapján a város ivó- és szennyvízhálózatának kiépítettségére vonatkozóan az alábbi adatokat szolgáltatotta:

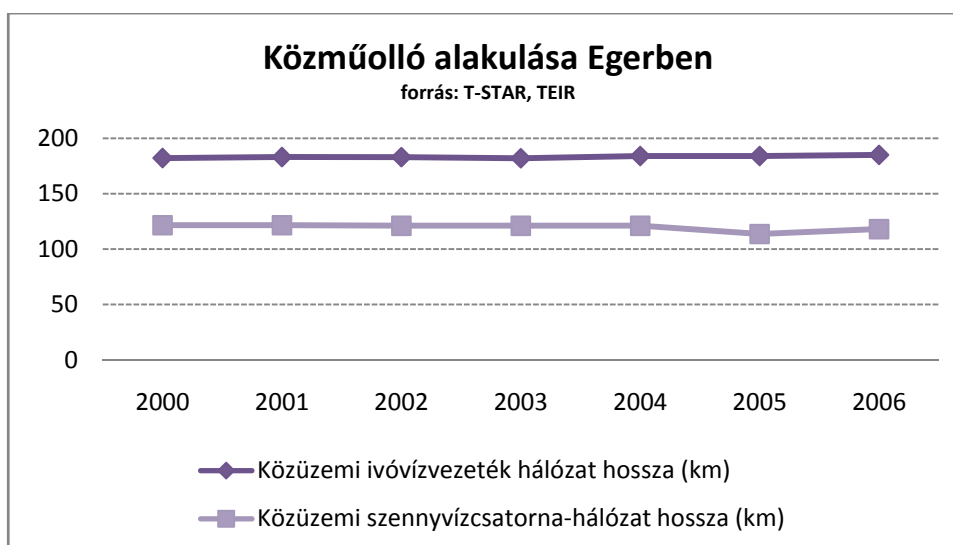
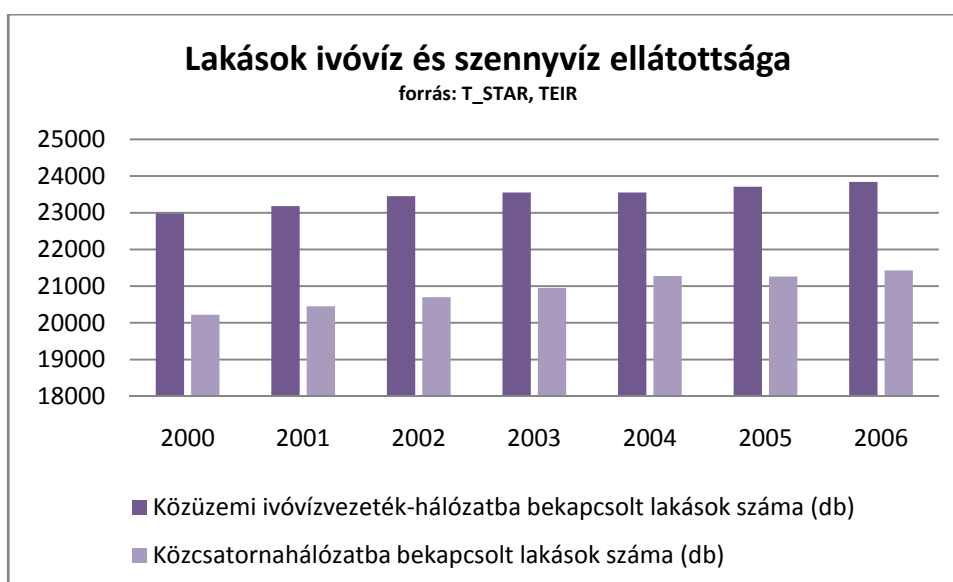
EGER VÁROS AZON BELTERÜLETI UTCÁI, AHOL RÉSZBEN VAGY EGÉSZBEN NEM TALÁLHATÓ				
Vezetékes ivóvíz			Ellátottsági szint ~99%-os.	
Szennyvíz csatorna			Ellátottsági szint ~93%-os.	
sorszám	Utcánév	Nincs	Részben van	Megjegyzés
1	Mátyás K. u.		x	Nagyváradi u. és a Volán között nincs
2	Kertész u.		x	A páratlan oldalon nincs csatorna (Mély út-Hadnagy u. közötti szakasz műszaki felülvizsgálata szükséges)
3	Kertalja u.	x		
4	Vécsei völgy u.		x	Páros oldalon nincs
5	Kőporos tér	x		
6	Ostorosi u.		x	Vasúti átkelőtől Ostoros irányában nincs
7	Árok köz	x		
8	Kocsis Bernát u.	x		
9	Ostrom u.	x		
10	Vasöntő u.	x		
11	Kistályai u.		x	Ipari terület ellátva
12	Fiumei u.	x		
13	Farkasvár u.	x		
14	Legányi u.	x		
15	Nagyköporos u.	x		
16	Sípköz	x		
17	Veres Péter u.	x		
18	Zseb köz	x		
19	Almagyar köz	x		
20	Ankli József u.		x	
21	Árva köz	x		
22	Faiskola u.		x	Zombori út-Szővetkezet út között nincs
23	Rókus u.	x		
24	Rókus köz	x		

Az egri szennyvízcsatorna hálózat főgyűjtő gerinccsatornái a város területén áthaladó szélesebb utcák nyomvonalán épültek ki. Ilyen főgyűjtők az Eger patak balpartjának főgyűjtői, a Régi Cifrakapu utcai Ø 40-es méretű gyűjtőcsatorna, amely a Malom utcai kereszteződésnél egyesül a Felsővárosi lakótelep Ø 50-es méretű gyűjtőcsatornájával.

Csapadékvíz elvezetés: Egerben elválasztott rendszerű csatornahálózat épült ki, azaz a város területére eső csapadékvizeket zárt csapadékcatorna-hálózat, illetve ahol az nem épült ki, ott nyílt árkos vízvezető rendszer szállítja a befogadó vízfolyásokba. A város fő vízfolyása az Eger patak. Az Eger patak Almár irányából érkezik Eger területére és észak-dél irányban, annak mélyvonalán halad keresztül a város területén. Az Eger patakba csatlakozik a városon belül a többi vízfolyás, illetve a csatornahálózat részvízgyűjtőinek gerinccsatornái.

Eger MJV Belterületi csapadékcatornázási koncepcióterve 2008. augusztus 12-én érkezett meg postai úton, nyomtatott formában. A kapott dokumentáció feldolgozása folyamatban van.

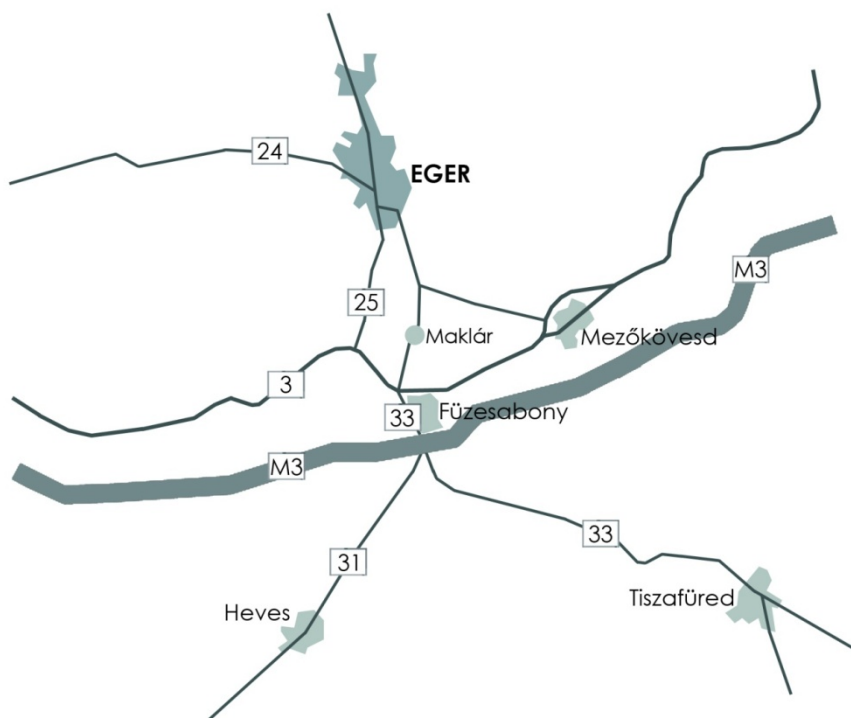

II.4.6. KÖZLEKEDÉS HELYZETE

II.4.6.1. Eger közlekedési kapcsolatai

Eger vasúton és közúton is megközelíthető, adottságai azonban mégsem mondhatóak jónak. A megyeszékhely elérhetőségét két elsőrendű főút (M3 autópálya, 3-as számú), két másodrendű főút (24-es, 25-ös) és több egyéb út biztosítja. A két elsőrendű főút közvetlenül nem érinti a várost. A városban a topográfiai viszonyokhoz, a beépítettséghez igazodva alakult ki az úthálózat. A várost észak-dél irányban a 25-ös számú főút szeli át, mely a kelet-nyugati irányú belterületi utakkal együtt hálós szerkezetet alkot. (A 24-es számú főút a Hajdúhegy városrész felől csatlakozik a 25-ös másodrendű főúthoz.)

Eger közlekedési kapcsolatai - Úthálózat

Jelenlegi közúthálózat

AZ M3 autópálya Debrecenig és Nyíregyházáig történő üzembe helyezésével nemcsak Budapest irányából javultak a város megközelítésének feltételei, hanem Kelet-Magyarországról is. Általában elmondható, hogy a közúti megközelítés területén jelenleg kapacitás problémák nincsenek, azonban a város elérhetősége rossz, az úthálózat állapota közepesnek mondható, helyenként a felújítás már időszerű lenne. Mivel a város továbbra sem fog nemzetközi, vagy országos közlekedési főirányba bekerülni, ezért a városnak az M3 autópályához kapcsolódó korszerű, igényes bekötése továbbra is feladatként jelentkezik. (M25)

25-ös főút

A 25-ös főút Eger város átkelési szakasza 1976-1982 között épült, a megépítéstől kezdődően a forgalom fejlődése folyamatosan nő (délen ipari park, északon bevásárlóközpont). Valamennyi országos közút elem, valamint jelentős számú út ehhez kapcsolódik K-Ny-i irányból, keresztezik a 25. sz. főutat, emiatt az É-D irányú forgalom lelassul.

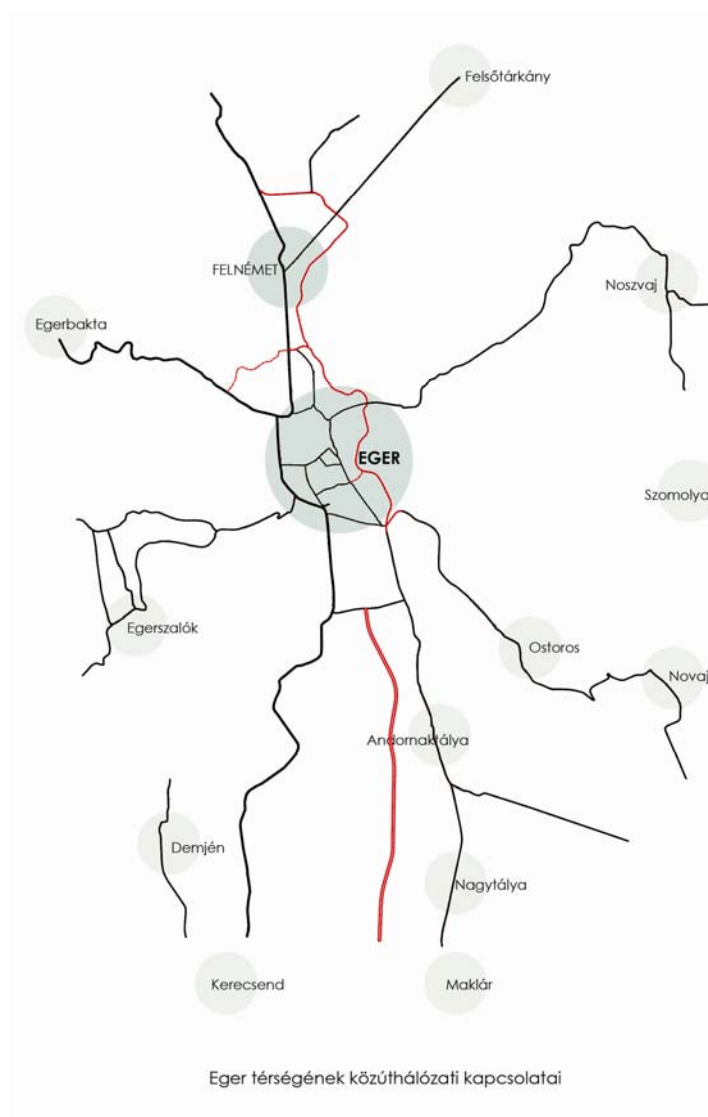

Jelenleg a város keleti oldalán gyengén kiépített városi utakon halad, az É-D-i forgalom egy része (Kistályai-Kertész-Mekcsey-Bástya-Tetemvár-Cifrakapu utcák 3 db szintbeli vasúti átjáróval). Az átmenő forgalom és a városi belső forgalom jelentős növekedése miatt napjainkra egyes szakaszokon a kapacitás kimerült, csúcsórákban a forgalmi torlódások mindennaposak. Torlódásokat okoz továbbá, hogy az átkelési szakaszon hiányoznak a balra kanyarodó sávok, melyek kiépítése technikai okok miatt nem lehetséges. A főút választóvonalaként szeli ketté a várost, az azon való gyalogos átkelés nehézkes.

A környéki településekről érkező közutak nagyjából sugarasnak nevezhető hálózattal kapcsolódnak a rendszerhez.

A város úthálózati rendszerébe szervesen kapcsolódnak a további közel észak-déli és kelet-nyugati irányú gyűjtő és kiszolgáló utak.

Az alábbi ábrán a fekete vonallal jelölt utak a meglévő úthálózat elemei, a pirossal jelölt utak a tervezett nyomvonalak (M25-ös tervezett útvonala, keleti tehermentesítő út tervezett nyomvonala, ÉNY átkötés tervezett nyomvonala).

Vasúti közlekedés

A meglévő vasúti hálózat állapota kielégítő, de felújítandók a közúti-vasúti kereszteződések, és a vasúti menetrend igényekhez igazítására célszerű lenne nagyobb gondot fordítani (a füzesabonyi csatlakozási lehetőségek bővítésével, közvetlen Budapest-Eger gyorsvasúti kapcsolat Intercity járatával).

A várost érintő Füzesabony-Eger B1 kategóriájú 1 vágányú, villamosított vasúti fővonal, valamint az Eger-Putnok B2 kat. (a felnémeti vasútállomásig villamosított, onnan diesel üzemű) vasúti mellékvonal fejlesztése a szerkezeti terv időtárvlatában nem valószínűsíthető, azonban a létesítmények és az iparvágányok tekintetében a piaci és gazdasági viszonyok indukálhatnak vasúti beruházásokat. A városrendezési terve a vasútvonalak korszerűsítését a megfelelő szolgáltatási színvonal ellátásának mértékében javasolja, fő szempontként a szinten tartás javasolt. Az iparvágányok fenntartása, fejlesztése a gazdasági beruházások függvénye, kialakításának lehetősége a vasútvonalak biztonságos üzemeltetésének fenntartásával lehetséges.

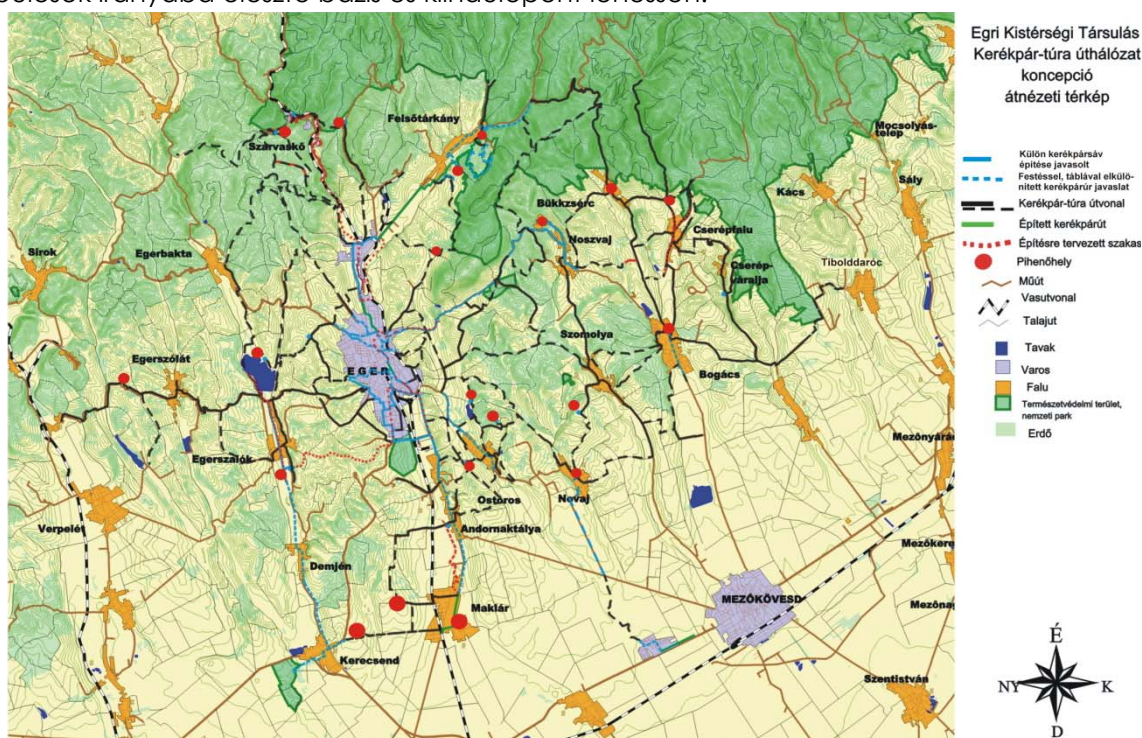
Az egeri fejállomás valamint a felnémeti vasútállomás fejlesztését a magasabb rendű tervek nem érintik. A megyei rendezési terv a rakodó térségében ipari parkot jelöl, amihez a MÁV logisztikai központ létrehozását tervezi. Ez mind a közúti megközelítés, mint a vasúthálózati kapcsolatok tekintetében is felvethet térségi jelentőségű kérdéseket.

A jelenlegi vasútállomás területén a buszpályaudvar ide telepítésével a közeljövőben Eger közlekedését könnyítő intermodális csomópont létrehozását tervezik.

Kerékpáros közlekedés

A települést érintő Karancs-Mátra-Tisza-tó országos törzshálózati kerékpárút (Somoskőújfalu-Salgótarján-Cered-Péteváras-Eger-Noszvaj-Mezőkövesd-Poroszló) a térség turista-forgalmának fő tengelyét alkotja. A térség kiváló lehetőségei és adottságai alapján kedvelt célpontja a kerékpáros-turizmusnak. Elkészült az „Egri Kistérség Kerékpártúra Úthálózata Kon koncepció”. Eger városa ebben a rendszerben csekély számú kerékpárútja miatt jelentősen nem épül be. A város azonban kitűnő adottságokkal rendelkezik, hogy a közvetlen természeti területek és kistérségi települések irányába elosztó bázis és kiindulópont lehessen.

II.4.6.2. Eger belső közlekedésének jellemzése

Tömegközlekedés

A helyközi autóbusz-állomás a város központjában található, a Bazilika mellett. A helyi tömegközlekedésről az Agria Volán Zrt. gondoskodik, amely kizárólag autóbuszokkal végzi az utasok szállítását. A vonalak kétharmada Eger déli részét a Belvároson keresztül az északi városrészekkel kapcsolja össze, a többi a keleti és nyugati részek összeköttetését biztosítja (jóval ritkább követési idővel).

Eger város urbanizációs változásaihoz szorosan kapcsolódva alakult ki a város tömegközlekedési rendszere. A város területén a 2002. évi adatok alapján a helyi autóbusz közlekedés viszonylatának száma 18, a vonalhálózat hossza 45 km. A helyi autóbusz járatok vonalhálózatát alapvetően a város földrajzi helyzete, a belső útszerkezete, urbanizációs folyamatok, a vizsgált és felmerült utazási igények határozzák meg.

Az Egerben található városrészek zömmel megközelíthetők autóbusszal. Nagyobb „rágyaloglást” igénylő területek pl. a sétáló belváros keleti része a közvetlen várkörnyékkel, a Rác hóstya észak-nyugati területe, a Szépasszony-völgy Kőkút úti része.

A helyi autóbusz közlekedést a hosszú viszonylatos rendszer jellemzi. A viszonylatok közül az autóbuszok menetideje a leghosszabb a 10-es és 14-es esetében. Ezek az autóbuszok érintik a Lajosváros, a Hatvani hóstya, a Belváros, a Károly város, a Cifra hóstya, a Felsőváros és Felnémet városrészeket. Ezt az útvonalat Felsővárosig több viszonylat is érinti, az egyik legsűrűbb járatszámmal a 12-es. A város kelet-nyugati összeköttetését a 37-es, a nyugati és a déli városrészekét a 4-es autóbusz biztosítja. A Felsővárost a déli iparterülettel az 5-ös autóbusz köti össze.

Gyalogos felületek

A járdahálózat állapota elsősorban a közműépítések, azok helyreállításának szakszerűtlensége miatt nagyon vegyes képet mutat. A járdahálózaton általában a felületi egyenetlenségek, süllyedések, és a meghibásodások miatti javítások nyomai a jellemzőek.

Parkolási rendszer

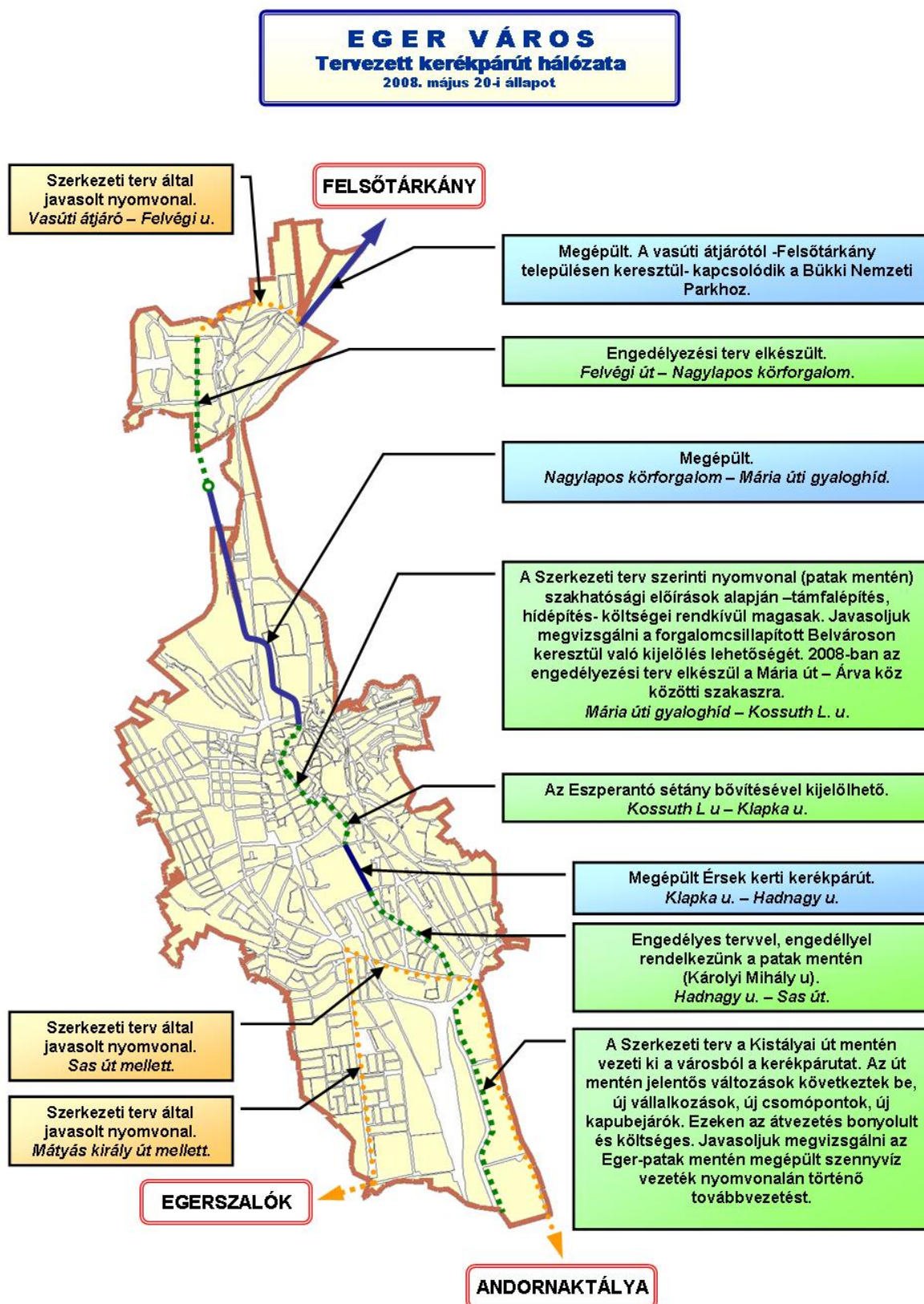
A város közlekedésében jelentős szerepe van a személygépkocsi használatnak. 2002. év végén 16616 személygépkocsit tartottak nyilván, és az ezer lakosra jutó számuk (291) jóval nagyobb, mint a megyei átlag (236). A városban a személygépkocsi használatot nagyban megnehezíti a parkolási lehetőség. Eger Megyei Jogú Város Közgyűlésének 17/1998. (V:20.) számú rendelete és ezek módosításai szabályozzák a fizető, várakozó helyek kijelölését és használatát. Három övezetet alakítottak ki: kiemelt, I., II. Az övezetek elsősorban a belvárosban találhatók. Idényjellegű parkolókat a strand mellett, a Szépasszony völgyben üzemeltetnek.

A történelmi város szerkezetéből adódóan nem alkalmas a motorizáció mai követelményeinek eleget tenni. Eger belvárosában és közvetlen környezetében a felszíni parkolóhelyek számát tovább bővíteni nem célszerű, erre a terület nem is ad lehetőséget. Az 1998-2002 közötti években készült belvárosi parkolóhely-kihasználtsági felmérések adatai egyértelműen mutatják, hogy nőtt a kihasználtság és egyre többször és egyre több parkolóhelyen 100 %-os a mért adat, vagyis telített a parkolóhely. Ebben a környezetben a felszíni parkolók szám alapvetően már nem bővíthető, az újabb forgalom generálása nélkül és az egyéb zöldterület védelmi, és környezetvédelmi szempontok figyelembevételével nem is ajánlatos.

Kerékpáros közlekedés

A településen az Eger-patak menti kerékpárút teljes hosszban való kiépítése mellett további nyomvonalak szükségesek Felnémet-Pásztóvölgy bekötésére, valamint Felsőtárkány irányából. Jelentős a kerékpáros forgalma a Sas utcának és a Kertész utcának is. Az utóbbira megoldást ad a patak menti kerékpárút teljes hosszban való kiépítése, azonban a Sas utcán javasolt önálló kerékpárút kialakítása.

A K2 út É-i oldalán szerkezetileg a hálózatba illeszthető kerékpáros nyomvonal megvalósulása új műtárgy építését teszi szükségessé a vasútvonal felett, mivel a jelenlegi hídon a kerékpárút helyigénye nincs biztosítva. Szintén jelentős kerékpáros forgalom várható a város déli részén elkészült egerszalóki átkötés miatt, itt a tervek az úttal párhuzamos kerékpáros nyomvonalat is tartalmaznak.

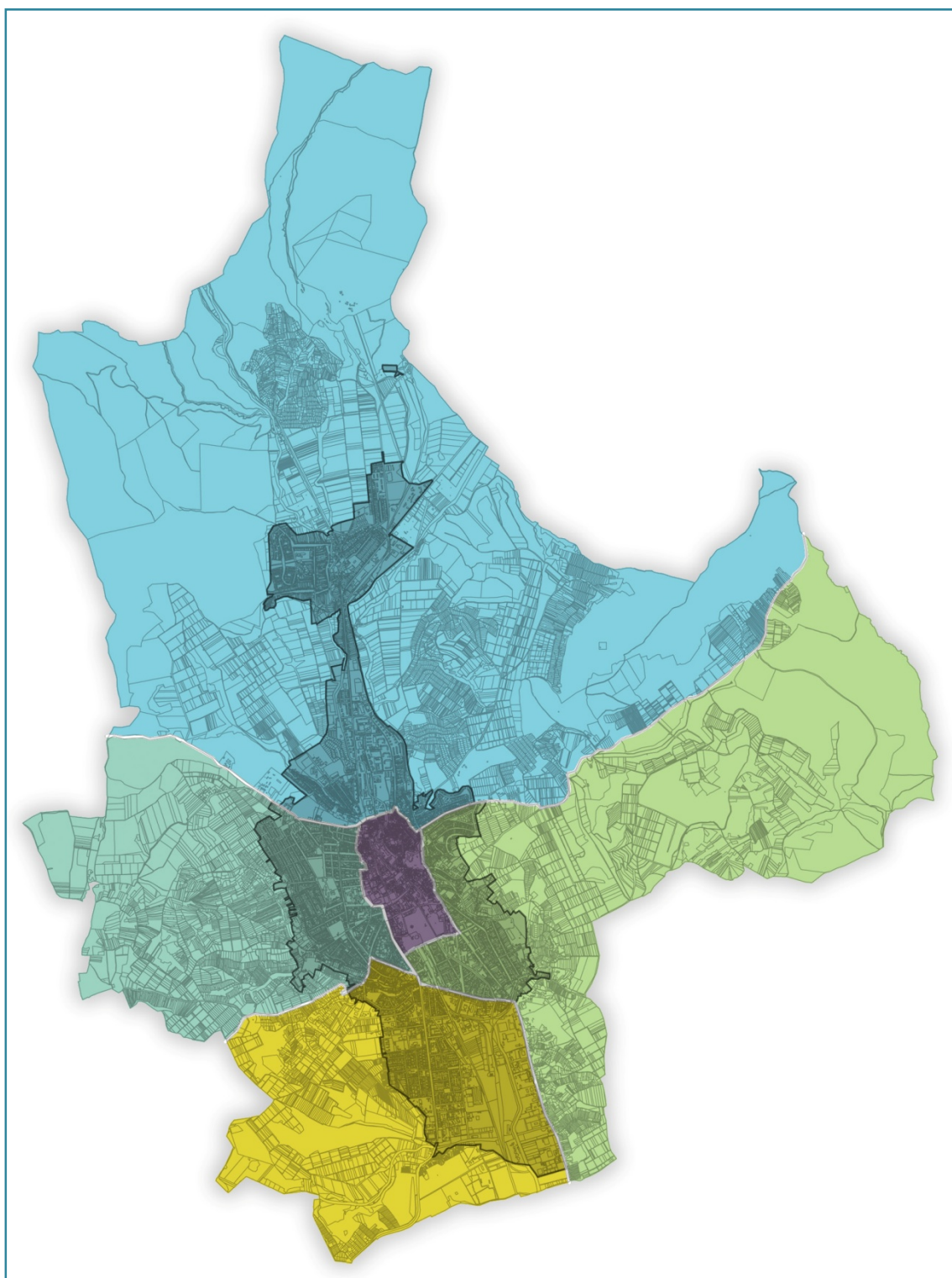

Eger speciális helyzetéből fakadó problémák:

- a védett Belváros, ahová nem lehet gépkocsival behajtani
- az intenzív turistaforgalom, melynek nagy része autóbuszokkal és személygépkocsival érkezik
- sűrűn beépített belső városrész, ahol nincsenek parkolásra alkalmas helyek
- Forgalom-csillapítási intézkedésekkel (csak ott lakók célforgalma, korlátozásokkal megvalósuló áruszállítás és tömegközlekedési lehetőségek) kell a belváros közterületeit, az utcákat visszaadni a gyalogosoknak, a kerékpárosoknak és zöldterület növelési intézkedéseket kell fogantatni.

III. EGER VÁROSRÉSZEINEK TERÜLETI MEGKÖZELÍTÉSŰ ELEMZÉSE

Eger - városrészek

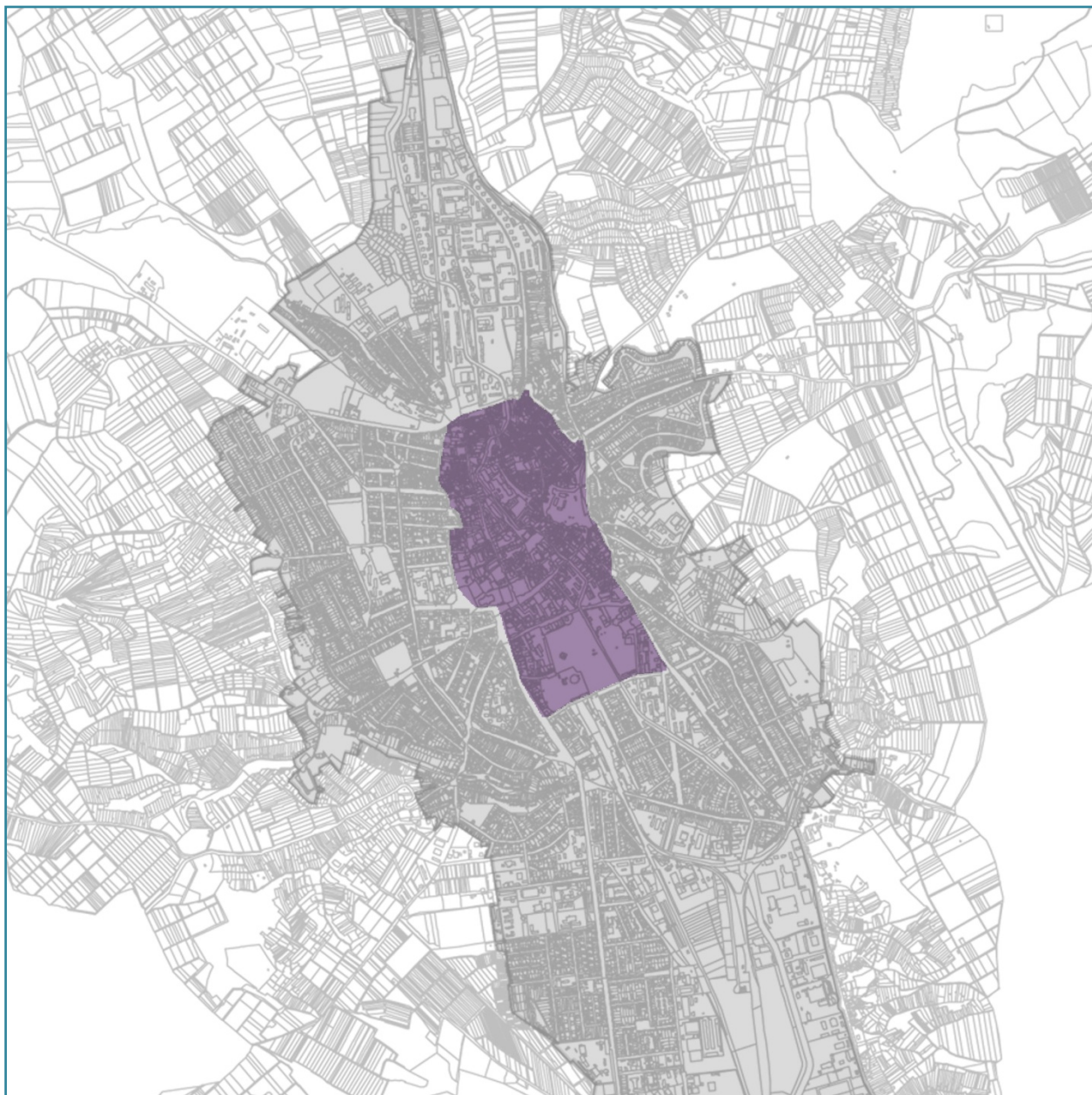

III.1. BELVÁROS

Területi határai

Nyugaton a Vitkovics Mihály utca, a Tündér park, a Barkóczy utca, a Deák Ferenc utca, délen a Hadnagy utca, keleten a Gárdonyi, Bástya, Mekksey és Kertész utcák, északon a Malom utca, a Tetemvár utca és a Vécsey utca határolja.

Lakossága: 6336 fő (2001-es adat)

Történelme, kialakulása

Eger belvárosi területe a kőkorszak óta lakott, a korai középkorban német, avar és szláv törzsek éltek itt. A magyarok a 10. században foglalták el a területet, ahol Szent István püspökséget alapított. Az első, mára elpusztult székesegyház a Várhegyen épült, mely a köré épült lakóházakkal együtt alkotta a város történelmi magját. Ettől kezdve a település, mint püspöki székhely már a korai középkortól jelentős helyet foglalt el a magyar városok sorában. A környék természeti adottságai, az Alföld és a hegyvidék találkozási pontja különböző országrészek közötti gazdasági és kulturális kapcsolat létesítését tette lehetővé.

A tatárok felégették a várost, elvonulásuk után azonban hamarosan megindult az élet. Az egeri püspök IV. Béla királytól kővár építésére kapott engedélyt. A csaknem teljesen elpusztult város így feltámadt és a XIV-XV. században elérte középkori fejlődésének csúcspontját. Ebben az időszakban a város széléig terjeszkedő erdőket nagyrészt kiirtották, s helyükre szőlőt telepítettek. A településen egyre több polgári ház épült. Kialakultak a várba és az északi bányavárosok felé vezető útvonalak, a régi vízfolyást követő belvárosi, ma is kanyargós mellékutcák. A különböző környékbeli települések, például Almagyar, Czigléd összeépültek Egerrel. Hunyadi Mátyás király uralkodása alatt, mikor a reneszánsz kultúra elterjedt Magyarországon, Eger püspökei nagy építkezésekbe kezdtek. Bekensloer János püspök építtette át gótikus stílusban a várbeli püspöki palotát.

Az 1526-ban bekövetkezett mohácsi vész után, a kettős királyság idején a város szinte évente cserélt gazdát, majd Eger városának a törökökkel is fel kellett vennie a harcot. Ez a tény követelte meg a vár megerősítését. 1552 őszén Dobó István várkapitánynak és maroknyi hadinépének sikerült megvédeni a várat, sőt ez által Észak-Magyarországot is a terjeszkedő Török Birodalomtól. Az ostrom után szükségessé vált a vár teljes átépítése. 1553 és az 1596 közötti években kiváló olasz hadmérnökök tervei alapján végbement a belső és a külső vár újjáépítése. 1596-ban a sokkal nagyobb ellen Nyáry várkapitány hatnapos ostrom után feladta a várat. A török hódoltság időszakában Eger egy több szandzsákot magába foglaló török tartomány székhelye lett.

A török kiűzése után a felszabadított várost a császári kormányzat 1688-ban szabad királyi várossá nyilvánította. **Megkezdődött az építkezések kora a mai Belváros területén. A meglévő középkori városszerkezetre felépült barokk kisváros ekkor nyerte el máig meghatározó hangulatát.** Ekkor épültek a város barokk és copf stílusú épületei, köztük a Bazilika, az Érseki Palota, a Megyeháza, a Líceum (ma az Eszterházy Károly Főiskola épülete), a Minorita templom, a Kisréposti Palota, a Nagyréposti Palota (ma Megyei Könyvtár), a Vármegyeháza, benne Fazola Henrik két gyönyörű kovácsoltvas kapujával, és a szerb (rác) templom. A korábbi mecsetekből is keresztény templom lett. A lakosság száma ugrásszerűen megnövekedett. Míg 1688-ban csak 1200 fő volt, addig 1787-ben már több mint 17000 fő. Ekkor Eger lélekszámát tekintve az ország hatodik legnépesebb városa volt.

A 19. század katasztrófákkal indult: 1800-ban a belváros fele tűzvészben pusztult el, 1801-ben pedig a vár déli fala omlott le, megrongálva több lakóházat. Eger 1804-ben lett érseki székhely. Az egeri Bazilika építése Pyrker János Lukács érsek nevéhez kötődik. Hazánk második legnagyobb temploma 1832 és 1837 között épült Hild József tervei alapján.

Az első világháború után lassan indult újra a gazdasági élet Egerben, de 1925-től újra megkezdődtek a nagy építkezések, és az „Egri csillagok” népszerűsége ösztönzőleg hatott a vár régészeti ásatásainak megkezdésére is. A második világháború során a visszavonuló német csapatok nagy pusztítást végeztek; részben leszerelték a gyárakat, üzemeket, megrongálták a vasútállomás épületét és felrobbantották az Eger-patak valamennyi hídját. A további rombolások következtében számos épület összedőlt.

A második világháború utáni időszakban jelentős mennyiségű épületet emeltek városszerte. A Belvárost sem hagyta érintetlenül az új építészeti stílus: megépült a nagy Dobó téri áruház és új (azóta ismét átépített) külsőt kapott a Gárdonyi Színház is. A 80-as évekre elkészült a 25-ös főút Belvárost elkerülő szakasza, így a Széchenyi út déli szakaszáról, valamint a Belváros számos utcájából kitiltották a közforgalmat. A Maklári és Hatvani Hóstyá területén is épültek kisebb panelépítésű lakótelepi részek.

A Belvárosi városrész területéhez tartozik a történelmi városmag mellett a Maklári hóstyá nyugati és a Hatvani hóstyá északkeleti része valamint a Cifra hóstyá.

Lakossága

A Belváros lakónépességének növekedése kicsit alulmarad a város egészére vonatkozó tendenciákhoz képest, mivel a területi lehatároltságából adódóan nem tud komolyabb lakóterület-növekedés létrejönni. A lakosság korcsoportonkénti megoszlása alapján a városrész elöregedő. A lakosság összetételét tekintve azt láthatjuk, hogy ebben a városrészben a legmagasabb a 60 évnél idősebbek (25,9%) és a legalacsonyabb a 14 év alattiak (11,8%) és az 15-59 évesek (62,4%) aránya. A Belváros városrész lakásállományát és lakónépességét tekintve is a legkisebb városrész. A város lakosságának alig több mint egytizede (10,9%) él itt.

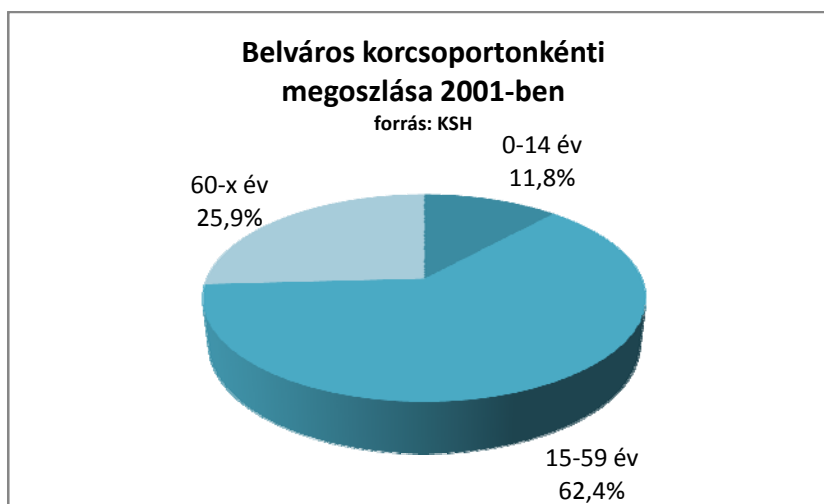
Eger városára és a Belváros városrészre vonatkozó demográfiai KSH adatok (2001-es Népszámlálás adatai):

Mutató megnevezése	Eger összesen	Belvárosi városrész
Lakónépesség száma	57 986	6 336
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,7	11,8
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	66,5	62,4
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	18,8	25,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	15,4	18,2
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	22,3	28,5
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40,7	49,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	10,3	13,7
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	55,9	47,8
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	36,1	49,2
Állandó népesség száma	55 051	5 164

Az itt élők iskolai végzettségét tekintve azt láthatjuk, hogy a legfeljebb általános iskolát (18,2%) és az egyetemet végzetek (28,5%) aránya ebben a városrészben magasabb a városi átlagnál.

A foglalkoztatottak aktív korú népességen belüli aránya a városban itt a legkisebb (47,8%). A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők (49,3%), valamint a legalacsonyabb iskolai végzettségű és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (13,7%) is magasabb a városi átlagnál. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 13,1 százalékkal magasabb a városi átlagnál és ez a legmagasabb érték (49,2%) a városrészek között.

Egerben a munkanélküliek aránya az országos átlag alatt van, de a Belvárosban a foglalkoztatottság aránya a 15-64 éves korosztályon belül 47,8%, mely jelentősen elmarad a város egészének 55,9%-os átlagától.

	Városrész szintű adat
Lakónépesség (fő):	Önkormányzati Népszámlálási nyilvántartó jelen időpontra (városrészekre és szegregátumokra is)
Lakónépességen belül az alábbi korcsoportok aránya 0-14 15-59 60-x	Önkormányzati Népszámlálási nyilvántartó jelen időpontra
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktívkorúakon (15-59 évesek) belül	Önkormányzati Népszámlálási nyilvántartó jelen időpontra
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	Önkormányzati Népszámlálási nyilvántartó jelen időpontra
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	Önkormányzati Népszámlálási nyilvántartó jelen időpontra
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	Önkormányzati Népszámlálási nyilvántartó jelen időpontra
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	Önkormányzati Népszámlálási nyilvántartó jelen időpontra

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Gazdasága

Városközponti szerepénél fogva a kereskedelmi és vendéglátó-ipari létesítmények száma az elmúlt tíz évben többszöröződött a területen, továbbá itt található a városi piac, illetve a különböző pénzügyi intézmények is. A turisztikai központi szerepből adódóan a területen magas a vendéglátóipari és szolgáltató egységek koncentrációja, emellett a városban található szálláshelyek többsége is itt található. A turisztikai ipar három jelentős ága kötődik a Belvároshoz: a történelmi-, a rendezvény- és a fürdőturizmus. A területen a borturizmus minőségi ágai is megtalálhatók, úgy mint a borászati szaküzletek, és a borkóstolók különböző borboltokban.

	Városrész szintű adat
Kiskereskedelmi üzletek száma (humán gyógyszertárak nélkül) Ebből élelmiszer jellegű ruházati jellegű	Önkormányzati adatbázis (elegendő összesen a kiskereskedelmi üzletek száma).
Vendéglátóhelyek száma	Önkormányzati adatbázis

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Funkcióellátottsága

Egerben, mind a város önazonosságának, közösségi létének mind a városba látogatók fogadásának szempontjából meghatározó jelentőséggel bír a hagyományos városközpont, a Belváros. A Belváros területén a lakó és intézményi funkciók együttes jelenléte, vagyis a településközpont vegyes területek térbeli terjeszkedése figyelhető meg. E terület ugyanakkor szerves egységet képez az önálló intézményi településközponti vegyes területekkel, valamint azokkal a kisvárosias lakóterületekkel, ahol az egyéb, elsősorban kereskedelmi, vendéglátó és szolgáltató jellegű funkciók mérsékelt jelenléte mellett, továbbra is a lakófunkciók egyértelmű fölénye tapasztalható. A Belváros területe a település történelmi magja.

	Városrész szintű adat
Bölcsődék száma	Önkormányzati nyilvántartás
Óvodák száma	Önkormányzati nyilvántartás
Általános iskolák száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Önkormányzati nyilvántartás
Középiskolák száma (gimnázium és szakközépiskola együtt)	Önkormányzati nyilvántartás
Idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtsága (ellátottak száma és a férőhelyek aránya)	Önkormányzati nyilvántartás: az adott városrészben van-e idősek nappali intézménye

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

A Belvárosban koncentráltan található meg az igazgatási, pénzügyi, kereskedelmi, oktatási, egyházi, egészségügyi, kulturális, szociális, stb. létesítmények. Eger Heves megye székhelye és az Egri Kistérség központja is, így az ebből a státusból adódó hivatalok is a Belvárosban található meg. Eger tehát egyközpontú településnek tekinthető, a terület a hagyományos városközpont szerepét teljes mértékben betölti.

A tágabb térséget szolgáló intézmények döntő többsége, de az alapellátást nyújtó létesítmények jelentős része is a Belvárosban található. A történelmi örökségből fakadóan számos kulturális funkcióval rendelkezik a terület (Vár, török-kori és egyházi emlékek), továbbá az egyedülálló fürdőkultúra is itt található. Az egri Főiskola és könyvtárának jelenléte tovább bővíti a kulturális sokszínűséget.

A Cifra hóstya területének nagyobb részét lakófunkció jellemzi. A területen a kilencvenes évek derekán mintegy 650 lakás volt található. Intézmény jellegű épületek a Jankovits utcában, a Servita utcában, a Balassi B. utcában, a Knézich utcában településközponti övezetekben találhatók. A Vécseyvölgy és a Tetemvár utcai üzletek, kereskedelmi épületek részben lakó, részben településközponti övezetben működnek. A terület alapfokú és középfokú szolgáltató, vendéglátó, kereskedelmi üzletekkel jól ellátott.

A Maklári hóstya városrésze funkcionális adottságait elsősorban a hidrogeológiai adottságok, források, gyógyvizek, valamint a szűken vett Belváros közelsége határozza meg. A lakóterületi funkció jellemzi a Maklári hóstya területeinek mintegy fele részét, a kialakult beépítés alapján meghatározott terület-felhasználási egységbe sorolva.

Útcszerkezete, megközelíthetősége, területei, szabályozása

A vár építését a tatárok pusztítása után kezdték meg a völgy fölé emelkedő fennsíkon, a XIII. század második felében. A vár alatt – a mai Dobó utca és a Szervita utca nyomvonalán – haladt a középkorban az Eger-patak völgyének egyetlen fontos közlekedési útja. Az út és a patak között létrejött középkori település keresztirányú útjainak nyomvonalát a domboldalról lefutó vizek alakították az átmenő, vár alatti útvonal és a patak közti területen.

A történetileg kialakult településszerkezet a mai napig fennmaradt, de a vár alatti útvonal fokozatosan elvesztette átmenő közlekedési útvonal szerepét. Ma az idegenforgalom elsősorban gyalogosmozgásokat gyűjtő és elosztó tengely szerepe van. **A mai városszerkezet a XVII. század végén és a XVIII. század elején alakult ki. A barokk formavilága a középkori és török emlékek között jellegzetes építészetet teremtett.**

A Belvárosi városrészhez tartozó területek

- **Történelmi belváros** – A Belváros keleti területén található a Dobó tér, a régi városközpont, az egykori piactér megtartotta szerepét, ma is a városi közigazgatás és a kereskedelem tere. A Dobó tér fő eleme, meghatározója a barokk templomépítészet remeke, a minorita templom és rendház. Az észak felé húzódó, keskenyedő tér tipikusan egri légkört áraszt: az Eger patakon átfelőlő kis híd fölé kapuszerűen emelkednek az épületek, jó térhatást nyújtva. A Belváros nyugati részén a mostani főtérről, az Eszterházy tér fekszik. Ezen a téren található a maga nevében páratlan művészeti alkotás a Líceum, az építője nevét viselő Eszterházy Károly Főiskola, amely monumentális négyszögletes pulthömbjével a délkeleti oldalán helyezkedik el, vele áll szemközt a Pyrker érsek által épített Egri Bazilika, amely az esztergomi után az ország legnagyobb és legszebb egyházi intézménye. Az egymástól eltérő két épület sok szempontból harmonikus együttest alkot. Országos jelentőségű értékei miatt a Belváros teljes területe műemléki jelentőségű területként országos védelem alatt áll, Eger város műemléki területének részeként.

- **Cifra hóstya** – A Belvárostól északra fekvő városrész, tele szűk, egyirányú utcákkal és apró házakkal. Itt található a Tűzoltó Múzeum, valamint Vitkovics Mihály szülőháza.
- **Vár** – A Vár és a Vár alja területe Eger történeti városának magja, legrégibb városrésze. Értékei a középkori vár, az utca- és térszerkezet, a középkori telektömbökön belüli telekszerkezet, a terület nagy részén fennmaradt hagyományos beépítési karakter, valamint a mintegy 25 műemlék épület, mely helyenként műemléki együtteseket alkot. **A Vár területét egyedi jelentősége különleges történelmi és kulturális hagyományai, helyhez kötöttsége miatt a szerkezeti terv különleges területfelhasználási egységbe sorolja.** A Vár területfelhasználásának az elhelyezhető építmények körének meghatározásánál elsődleges szempont: a Vár régészeti és műemléki értékeinek védelme; a kultúra magas színvonalú terjesztéséhez szükséges állandó és ideiglenes rendezvények tér és helyigényének biztosítása.
- **Hatvani hóstya északkeleti része** – A városrésze a villasor karakter a jellemző. Itt van Eger egyetlen református temploma, a Belváros legnagyobb összefüggő zöldterülete az Érsekkert, valamint a városi stadion is.
- **Maklári hóstya** – Az utóbbi 10-15 évben indult fejlődésnek; a legtöbb új épülettel (nagy részt társasházakkal) rendelkező városrészek egyike. Itt található az Egri Malom, a Bitskey Aladár Uszoda és a Strandfürdő is.

A Belváros keleti részének telekszerkezete a középkorban alakult ki, és kisebb átalakításokkal, de a mai napig fennmaradt. Alig változott a patak és a Hibay utca közötti tömbök telekszerkezete, de a Hibay utca északi oldalán a korábbi nagyméretű telkek felosztódtak. Ellentétes folyamat történt a Dobó utcai telkek esetében, ahol jellemzően a korábbi keskeny telkek helyenként összevonásra kerültek, különösen az utca Dózsa György tér felőli szakaszán. Itt a korábban a külső várfalig futó teleksor mélysége a Dózsa térhez közeli telkek esetében jelentősen lecsökkent a várfal alatti zöldterület utólag történt kiszabályozásával.

Telekszerkezet szempontjából a legnagyobb beavatkozás a Kossuth Lajos utca – Dobó utca – Fazola utca – Hibay utca által határolt telektömbben történt, ahol a tömb-rehabilitáció keretében – a szakma akkori elveinek megfelelően – a telkek tömbbelső felé eső részeit összevonva a tömbbelsőben közterületet hoztak létre. Szerencsés ugyanakkor, hogy bár a telkek jogi állapota megváltozott, a régi telkek határán álló földszintes épületek jelzik a régi telekszerkezetet, és annak megfelelően jó léptékű terekre tagolják a létrejött, jogilag nagyméretű tömbbelső.

A fent részletezett beavatkozások ellenére a városrész középkori telekszerkezete jellemzően fennmaradt. A szabályozás eszközeivel mindent el kell követni annak érdekében, hogy ez a szerkezet tovább ne torzuljon. Így különösen fontos a további telekösszevonások megakadályozása, mert ezzel jelentős garancia teremthető a történetileg kialakult beépítési struktúra fennmaradására.

A **Cifra hóstya** városrész belvároshoz kapcsolódó területein a halmazszerű, szabálytalan alakú, aprótelkes szerkezet a jellemző.

A telekméretetek sok helyütt 200 m² alattiak (Bérc és a Darvas utca között, a Cifrapart, Darvas, Tetemvár, Fügedy, Türk utcákban és az Árok közben). A telekalakzatok szabálytalanok (keskeny, kismélységű) az utcahálózatból adódó és domborzati viszonyokhoz illeszkedő szerkezethez igazodók. A szabályosabb egységesebb telekrendszer a Tetemvár - Darvas - Bérc utca között alakult ki a telkek továbbosztása és rétegvonalhoz igazodó új utcanyitások révén.

400 m²-nél nagyobb telkek találhatók a szélesebb Knézich utca mentén (a középkori káptalansor megmaradt szerkezeteként), Balassa utca - Régi Cifrakapu utca és az Eger patak között, Servita, Bárány, utcákban a domborzati adottságokból fakadóan.

A Cifrakapu utca mentén út menti keskeny, mély szabálytalan alakú sortelkes szerkezet alakult ki és őrződött meg napjainkig. Ezen a területen nem ritkák az a 700-1000m² feletti telekterületek. A XX. század második felében létrejött telekosztások révén Ludányi utcában és környékén a szabályosabb alakú nagyobb telkek a jellemzők.

A **Maklári hóstya** a török hódoltságot követően – elsősorban német telepesek által – legkorábban benépesült városrész. Szerkezetét a városba vezető utak határozták meg, melyek a Maklári kapuhoz érkeztek. Az utak találkozásánál, a kapu előtti térségben alakult ki a városrész főtere – a mai Szarvas-tér – mely történetiségén túl a mai napig megőrizte szerkezetalkító-, és ezzel együtt városrészközpont képző jelentőségét. Az organikus létrejött terek kronológiáját tekintve a tér jellegzetes, szabálytalan alaprajzú „csillag tér”, hat történelmileg kialakult út találkozási pontja. Ezek közül domináns szerepet játszanak a közel észak-déli irányban futó utak: az Andornaktálya felől Egerbe érkező Kertész utca és a Maklári út; valamint a Maklári kapun túl a város (városfalon belüli) területeit feltáró Mecskey utca, mely az Almagyar városrész felé-, és az Almagyar utca, mely a vár előtti (ma Dózsa) térhez vezet.

A városrész történetileg kialakult és a mai napig fennmaradt telekszerkezete jellegzetes hóstyai karakterrel rendelkezik.

A Szarvas-tér környékén, az Almagyar utca mindkét oldalán, valamint a Maklári út Folyás utca és a Szarvas-tér közötti szakasza mentén már csak néhány keskeny telek jelzi a korábbi telekstruktúrát, mely a telekösszevonások következtében fokozatosan eltűnik. A folyamat a közelmúltban is folytatódott, melynek következtében helyenként a kialakult telekszerkezettől idegen „óriás” telkek jöttek létre a beépítés hagyományos struktúrájától eltérő módon, tömbtelek-szerűen, több épülettel beépítve. A terület nagy részének országos szintű védettséget élvez (műemléki jelentőségű terület).

Lakás- és épületállománya, beépítési módja

A város lakásállományának 12 százaléka található ebben a városrészben. A lakásállomány összetételét jellemzi, hogy itt a legnagyobb az alacsony komfortfokozatú lakások aránya (7,3%).

Eger városára és a Belváros városrésze vonatkozó KSH adatok (2001-es Népszámlálás adatai):

Mutató megnevezése	Eger összesen	Belvárosi városrész
Lakásállomány (db)	23 505	2 828
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	6,5	7,3

	Városrész szintű adat
Lakásállomány	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Épített lakások száma (üdülők nélkül)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Megszűnt lakások száma	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Közcatorna hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Alacsony komfort fokozatú lakott lakások aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükség lakás)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Zöldfelületek nagysága (m ²)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

A történelmi városmag karaktert a szűk íves utcák, földszintes házak, változatos telekméretek, a szélesebb belvárosi utcákban jellemzően emeletes beépítés jellemzi. Ide tartoznak a Cifrakapu térhez délről érkező utcák, a Maklári kapuhoz (Szarvas térhez) északról érkező utcák, valamint a Széchenyi és Kossuth L. utcák egy része. A történelmi városmagot alkotó másik jellemző karakter: a széles utcák melletti egyházi telkek található nyitott kerítésekkel, egy-kétemeletes épületekkel. Ide tartoznak: Knézich utca (egykori Káptalan utca), Széchenyi utca (érseki palota, rendházak, templomok), Kossuth L. utca (későbbi Kanonok sor palotákkal, rendházzal, Líceummal).

A beépítés karaktere jellemzően zárt, zárt sorú beépítéssel. Hézagosan zárt sorú beépítés csak néhány telek esetében található. A régebbi beépítésű telkek esetében az épületek oldalszárnyakkal épületek, melyek hossza a telek mélységével összefüggésben változó. Telekösszevonások következtében kialakult szélesebb telteken kétoldali oldalszárnyak U alakú épületeket eredményeztek. Körülépített udvaros beépítés nem jellemző, csak kivételes esetben, sarokteleknél illetve nagyméretű átmenő telkeknél jött létre. Az újabb építésű, foghíjszerű épületeknél az oldalszárnyak elmaradnak, sokszor takaratlanul hagyva a szomszéd épület telekre néző tűzfalát.

Zárt sorú beépítésnek megfelelően az épületek utcával párhuzamos tetőgerinccel rendelkeznek, melyek kisebb-nagyobb eltérésekkel egymáshoz illeszkedve, karakteresen kirajzolják az utca menti telekstruktúrát.

A beépítés jellemző magassága F+1 szint, a tetőtér-beépítés elterjedt gyakorlatával. Az 1996-os rendezési terv a Hibay utca mentén a beépítés magasságát „visszafogta”, így – különösen az utca Kossuth Lajos utca – Fazola utca közötti szakaszán – a földszintes beépítés a jellemző.

A terület beépítésének nagyon karakteres része az Eger-patak menti közterület elmaradásával közvetlenül a patak mellett létrejött F-F+1 szintes zárt beépítés olyan sajátos adottság, mely mindenképpen megőrzésre érdemes.

A **Cifra hóstya** területén kisméretű telkeken és a régi városhalon belüli területeken a túlépítettség a jellemző, nem ritka a 60-70, sőt 85% közötti beépítettség. Ezt a beépítettségi intenzitást az 1990-es évek közepén készült szabályozási terv megőrizte, tovább éllette, az adottságokhoz igazodó helyi szabályzatot határozott meg.

A Cifra hóstya területére zárt sorú, illetve a hézagos zárt sorú beépítés jellemző. A zárt sorú épületek utcával párhuzamos gerincű nyereg tetővel épültek. A hézagosan zárt sorú beépítésnél utcára merőleges tetőgerincű, kontyolt házakat épített kőkerítés, vagy kapu köti össze. A szélesebb telkeknél az utcával párhuzamos homlokzati hossz és tetőgerinc a jellemző. Oldalhatáros és szabadon álló beépítés csak a legújabb telekalakításoknál van a Vécsey, Darvas, illetve a Tiba, Ludányi utcákban. Itt sátoztetőt, valamint ennek változatait alakították ki.

Az utóbbi évek telekbeépítéseinél többször előfordult, hogy nem a régi beépítési vonalat követték, hanem a telekhatárra merőlegesen építettek. Így az utcakép szempontjából kellemetlen, fűrészfogas utcaszakaszok alakultak ki vagy a városrésztől idegen előkertes, kerítéssel létrehozott térfal - utcakép alakult ki a Jankovics utca és a Cifrakapu utca egy-egy szakaszán. Az előkertes beépítés lehetőségét az elmúlt 10-20 év szabályozásai adták meg. Ezeken az utcaszakaszokon a változatlan közterületi szélesség mellett a térfal képzést a magas lábazatos (60-100 cm) kerítések teremtették meg.

A városrész egyéb területein – kivéve a Knézich Károly, a Balassi Bálint és a Jankovics utcákat, illetve a Cifrakapu utca Tetemvár utca találkozásának nyugati oldalát – jellemző és megőrzendő a földszintes beépülés. Az épületek többsége a városrészben földszintes, de a földszintes házak homlokzatmagasságai között is jelentős különbség van területi elhelyezkedésük szerint. Az apró telkes, sűrű beépítésű területen és a nagyobb lejtésű utcák mentén álló régi házaknál 3m körüli a párkánymagasság, míg a Knézich K. u., Servita u., Bárány utcában a nagyobb belmagasságú épületek esetén az 5-6 m-t is eléri.

A Knézich utcát kivéve a védelemre javasolt területeken az emeletes épülettömegek az utóbbi évtizedekben alakultak ki. A '80-as évek körül épült néhány egyemeletes, illetve építési engedélytől eltérően kétemeletes ház is, amely városképi szempontból kedvezőtlen hatású.

Az utóbbi néhány év építkezéseire a földszintes, lejtős területen a lejtő felől emeletes tetőtér beépítéses megoldás inkább a jellemző. Az épületek magastetővel épültek, épülnek kontyolva vagy ormfallal. A terület egyetlen lapostetős háza a Servita templom melletti kollégium.

A lakóházakban épületenként átlagban egy lakás található. Néhány házban fordul elő két lakás. Három-hétlakásos épületek is vannak a Knézich utcában társasház jellegű átépülés eredményeként.

A településrész karakteréhez és a történelmi hagyatékhoz hozzátartoznak a felszín alatti létesítmények, a pincék is. Pincecsoportok találhatóak a Régi Cifrakapu u. 52-62. sz. alatti kertvégeken. A Tetemvár utca környékének korábbi terveihez készült részletes pincet tanulmány. Ez alapján kimutatható, hogy a pincék kb. harmada rossz és életveszélyes állapotú, döntő többségük közepes és néhány jó állapotú is található.

A belvárosi városrészhez a **Maklári hóstya** lakótelepi beépítései is hozzátartoznak: a korábban beépítetlen területek, kertek vagy avult épületek teljes szanálásával felszabadított területek

tömbtelkes, 4–10 emeletes lakótelepszerű beépítése (Gólya-Egészség ház u., Csákány és Hadnagy utca) található.

A hóstyai karaktertől idegen beépítés alakult ki a Hadnagy utca mentén, mely különösen a Kertész utca és a Csákány utca által határolt tömb esetében jelent durva beavatkozást mind a beépítési karakter, mind a városkép szempontjából.

A **Fürdőnegyed** területén az egyedi építészeti jellegzetességeket képviselő épületek egységes karaktert nem hoztak létre. Az újabb beruházások, fejlesztések esetén fontos szempontként kell kezelni a történetileg kialakult csatlakozó területek beépítési karakteréhez történő illeszkedést. A fürdő mellett található a Bitskey Aladár uszoda, amelyet Makovecz Imre tervezett és 1998-2000 között épült. A versenyuszoda alapterülete 5080 m², a kupola gerincmagassága 24,5 m, a nagymedence 8 pályás 50 m-es és 220 cm vízmélységű.

Közműellátottsága

• vezetékes ivóvíz ellátottság	95,5 %
• közcsonna ellátottság (szennyvíz elvezetés)	86,2 %
• földgáz ellátottság	96,3 %
• villamosenergia ellátottság	100,0%-osnak tekinthető
• vezetékes távközlési ellátottság	95 %

Úthálózata, közlekedés

A területen főutvonal nem halad át, mellékutczák, és kanyargós történelmi múltú szűk utcák jellemzőek, melyek a megnövekedett terhelést nehezen bírják. A meglévő sétáló utcák és a csökkentett forgalmú utcák nem alkotnak összefüggő rendszert.

A belváros nyugati részén található a helyi és helyközi buszpályaudvar, mely forgalmával rendkívül terheli a környező utcákat, továbbá jelentős légszennyező forrást is jelent.

A belvároson több kerékpárút is áthalad, ezek többnyire az Eger-patak vonalát követik.

Az Eger-Putnok vasútvonal észak-déli irányban áthalad a területen, a Vár alatt a Sánc területén az Egervár nevű megálló található.

Parkolás

A legjelentősebb jármű-elhelyezési problémák a Belvárosban és annak környezetében kialakított fizető várakozóhelyeken jelentkeznek, ahol a parkolóhelyek kihasználtsága több helyen 90-100 % között mozog. Ezért szükséges a parkolóhelyek számának növelése annak figyelembe vételével, hogy az így kialakuló szabad kapacitások ne növeljék meg a Belváros terhelését.

A Belváros térségében három alapvetően elkülönülő parkolási igény jelentkezik:

- a műemléki környezetben elsősorban turistákra kell számítani, akik jellemzően autóbusszokkal érkeznek, ezért ebben a térségben főként csak az ott lakók járműveit kell elhelyezni. Főként a nyári idegenforgalmi szezonban jelent problémát a turistabuszok elhelyezése.

- az intézményi területeken jelentős az ügyintézéshez kapcsolódó gépjárműforgalom. Jellegéből adódóan ez a legintenzívebb parkolási igény, melyhez a tárolóhelyeket közvetlenül a célállomás környékén kell biztosítani
- a szabadidős tevékenységhez kapcsolódó gépjármű-használat is intenzív igényként jelentkezik, de kisebb gyaloglási távolság a parkoló és a célállomás között még elfogadható.

A Belváros területén megépült az érsekkerti kerékpárút a Klapka és a Hadnagy utcák között, ennek déli folytatása érvényes építési engedéllyel rendelkezik az Eger-patak mentén a Hadnagy utca és a Sas út között. Az érsekkerti kerékpárút északi irányban az Eszperantó sétány bővítésével kijelölhető a Kossuth és a Klapka utcák között.

Zöldfelület

A Belváros a város zöldfelületi rendszeréhez magával a vár alacsony sűrűségű beépítésével, a volt bástyák gyepes felületeivel, valamint az Eger-patak menti kisebb-nagyobb magán kertekkel kapcsolódik. **A sűrű beépítésű városrész a zöldfelületi rendszerben elhanyagolható a többi városrészhez képest.** A vár területén az épületekhez, látnivalókhoz igazítottan fákkal, cserjékkel beültetett gyepes zöldfelületek találhatóak. A Belváros turisztikai célpont. A történelmileg kialakult keskeny utcákon fasor telepítésére sok helyen nincs lehetőség, ezért edényes növények (cserjék, virágok) kihelyezésével díszítik a közterületet. A Dózsa György téren kiemelt szegélyű zöldszigetet alakítottak ki a helyszűke miatt, amit zöldterületként nem lehet bevonni a zöldfelületi rendszerbe, de értékes eleme a szoborral együtt a városi közterületeknek.

A városrész legnagyobb összefüggő, intenzíven fenntartott zöldfelülete a kórház kertje, mégsem látja el intézménykertként a zöldfelületi rendszerben szerepét. A régi épülettömbben található idős faállomány, kis kert védelme és felújítása biztosítandó az egyébként műemléki környezetben.

A Belváros délnyugati területén fekszik Eger legnagyobb összefüggő zöldterülete, az Érsekkert. A város legjelentősebb belterületi zöldfelületi elemei közül ebben a városrészben található a jelentős zöldfelülettel bíró strandfürdő, a Petőfi téri park, az újonnan épült gyógykert. A csaknem összefüggő zöldfelület mellett fontos kiegészítő elemek a lakótelepek közkertjei.

A zöldfelületek szigetszerű elemeinek fontos összekötő eleme az Eger-patak mentén található sétány és kerékpárút melletti intenzív zöldfelületek, amelyek ebben a városrészben a lakótelepek közkertjének is része, illetve az idős fasorok.

A strandfürdő az Érsekkert mellett a második legnagyobb összefüggő zöldfelülettel bíró zöldfelületi elem a városban. A medencék és a burkolt felületek ellenére az erőteljes növekedésű, idős fa és cserjeállomány miatt jelentős kondicionáló szerepet tölt be a város életében. A több száz éves –védett– famatuzsálemek is tartalmazó strandfürdő zöldfelületi szempontból is egyik legszebb eleme a városnak.

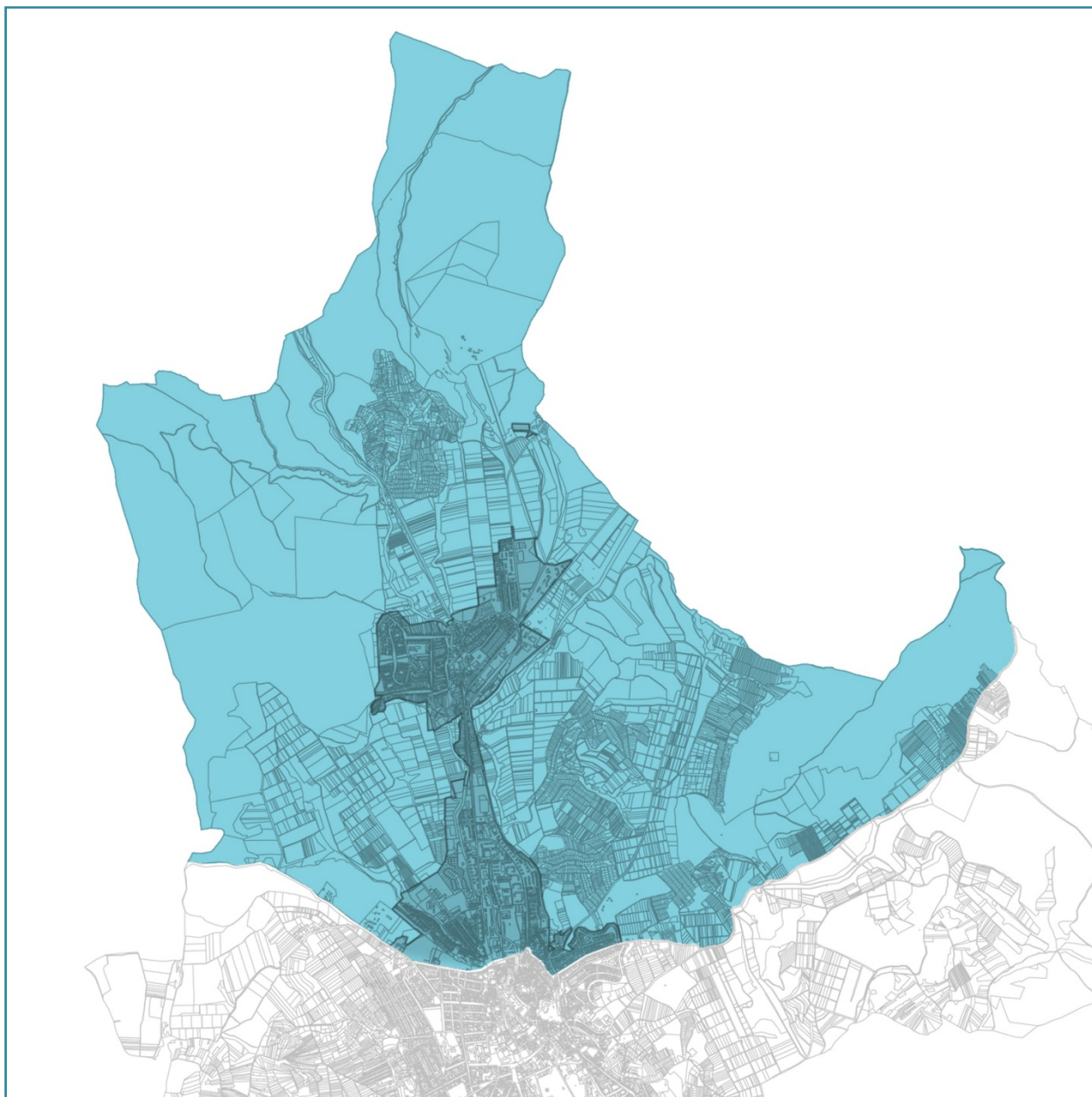

III.2. ÉSZAK VÁROS RÉSZ

Területi határai

Északon, nyugaton és keleten Eger MJV közigazgatási határa, míg délen a Baktai utca, Kisasszony utca, Malom utca, a Tetemvár utca, a Vécsey utca és a Vécseyvölgyi utca határolja.

Lakossága: 21071 fő (2001-es adat)

Történelme, kialakulása

Az Északi városrész területéhez tartozik a történelmi Tetemvár mellett a Vécsey-völgy és Bikalegelő, a Rác hóstya (korábbi nevén Felnémeti hóstya), Eger legnagyobb lakótelepe a Felsőváros, illetve Nagylapos területe, továbbá a korábban önálló község Felnémet is.

A Tetemvár kertváros nevét onnan kapta, hogy állítólag az 1552-es ostrom török harcosait temették ide.

A Rác hóstya a Felsővárostól nyugatra fekszik, szintén kertváros, déli részében található a borkombinát. A XVI. század végén a törökök elől menekülve és velük együtt érkezve különféle balkáni népek költöztek Eger városába. A település északi részén laktak, földműveléssel, szőlészettel foglalkoztak. A magyarok egyetlen szóval rácnak illették őket, így lakóhelyüket is Rác-hegynek nevezték. A hóstya szó a hóstát kifejezésből ered, melyet a német Hofstadt szóból vett át a magyar nyelv, az eredeti szóhoz hasonló jelentéstartalommal. A hóstátok a városból kivezető utak mentén, alkalomszerűen keletkezett, vár(os)falon, vár(os)kapun kívüli településrészek voltak. Főleg a XVI. és a XVII. században használták a szót külváros jelentéssel.

Vécseyvölgy az Almagyar-domb északi lejtőjének alján fekszik, ugyancsak kertváros. Keleti részében lakóparkok épülnek. Innen 1-2 km-re található az Apolló sportrepülőtér.

Felsőváros Eger központi belterületének északi lakótelepét jelentő 65 hektáros területrésze. A településszerkezeti tervben meghatározott városrész határai: keleten az Eger- Putnok vasútvonal, illetve a Cifra hóstya régi Cifrakapu utca menti beépítése, délen Malom utca, nyugaton a Rákóczi Ferenc utca. Az 1960-as évek végén, az 1970-es évek első felében jellemzően négy- és tízemeletes lakóházakból létesült a korábban Csebokszári lakótelep néven ismert városrész. Felnémet település Egerhez csatolása előtt e városrész volt a város legészakibb beépült területrésze. Felnémet városrészévé válása, majd a két belterület közötti területsáv kereskedelmi-negyeddé alakulása megindította a központi belterület és Felnémet belterületének összenövését.

Felnémet – Az Eger mellett fekvő, ma már Egerhez tartozó Felnémet település nagy történelmi múltat tekint vissza. A múlt század második felében Egerhez csatolt település megőrizte falusias jellegét. Valaha itt volt a (mai nevén) Felsőtárkányi Állami Erdei Vasút végállomása.

Az első írásos említés, mely Felnémetről szól, 1261-ből, IV. Béla király oklevelében olvasható. Az Eger völgyén elterülő falvakat, pedig II. Géza alatt (1125) a Lüttich környékéről származott német-flamand telepes csoport szállta meg. Felnémet ettől a német települő csoporttól vette nevét, míg vele szemben, Eger város déli oldalán fekvő másik falu, melynek lakói magyarok voltak, Almagyar nevet nyert.

Felnémet ősi, középkori telephelye az Eger pataktól nyugatra a patak völgyében volt. Felnémet a középkorban a megye egyik legnépesebb települése, mezővárosa, Eger virágzó külvárosa lett. Felnémet községet az 1552. évi ostromból dicstelenül visszavonuló török szeptember 17-én felgyújtotta. De mivel Eger megmenekült, és a visszatért felnémetiek biztonságérzete megerősödött, rögtön fölépítették faházait, a falu egy éven belül újjáépült. 1596-ban maga Eger vára is a török kezébe került. Felnémet pedig elpusztult, lakatlanná vált 110 évre, 1706-ig. Végleg elpusztult Cegléd és Szöllőske, melyek korábban szintén népes falvak voltak. A három pusztá falu határát 110 éven keresztül az eriek használták.

A török korszak mindezek ellenére nem múlt el Felnémet fölött egészen eseménytelenül. Az Eger megszálló török katonaság Felnémet ékes templomát földig lerombolta, köveiből pedig Eger város egy részét fallal körülkerítette. Felnémet első újjáépítése 1706-ban történt. A 110 éves elnéptelenedés után Felnémet lakossága az ország legkülönösebb tájairól terelődött össze. 1711-ben, a szatmári békekötés évében kapott Felnémet ismét új betelepülőket. Ez volt Felnémet második újjáépítése. A XVIII. század végén felépült a barokk stílusú templom, a plébánia, az uradalmi kasznár lakóháza. Az első felnémeti iskolát Fischer István érsek 1916-ban építtette, a hozzá tartozó tanítói lakással együtt. Felnémet a falvak között, továbbra is szőlő- és bortermelő településnek számított. 1961-ben csatolták végleg Egerhez.

A Berva lakótelep az egykori egri Finomszerelvénygyár dolgozóinak épített lakótelep Felnémet városrész északkeleti részén található. 1945 után Felnémet település déli és keleti irányban tovább terjeszkedett, 1950 után pedig kialakult a falutól északkeletre fekvő Ötös gyári lakótelep, ma Berva lakótelep. A falu határában ezt követően újabb ipari telepek és szolgáltató központok jelentek meg, ide épült az egyik dohányipari cég logisztikai központja is.

Lakossága

Az északi városrész lakásállományát és lakónépességét tekintve is a legnagyobb városrész. A város lakosságának több mint egyharmada (36,3%) él itt. A lakosság összetételét tekintve azt láthatjuk, hogy ebben a városrészben a legmagasabb a 14 év alattiak (16,9%) és a legalacsonyabb a 60 évnél idősebbek aránya (14,7%). A 15-59 évesek aránya is 1,9 százalékkal magasabb a városi átlagnál.

Az itt élők iskolai végzettségét tekintve azt láthatjuk, hogy a legfeljebb általános iskolát végzettek aránya ebben a városrészben a legmagasabb (18,8%); az egyetemi végzettségűeké pedig a legalacsonyabb (14,8%). A foglalkoztatottak aktív korú népességen belüli aránya 2 százalékkal magasabb a városi átlagnál (57,9%). A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya kisebb, mint a városi átlag (38,9%). A legalacsonyabb iskolai végzettségű és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül 11,5%, ami 1,2 százalékkal magasabb a városi átlagnál. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 4 százalékkal alacsonyabb a városi átlagnál és ez a legalacsonyabb érték (32,1%) a városrészek között.

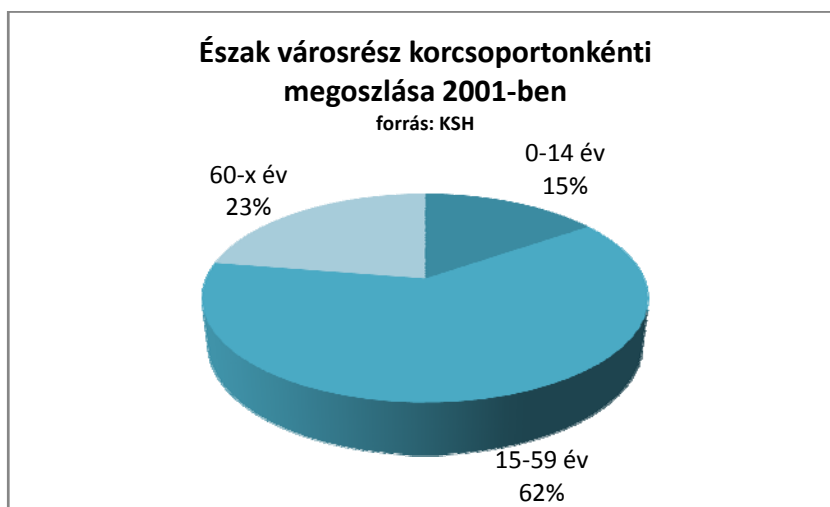
Eger városára és az Észak városrészeire vonatkozó demográfiai KSH adatok (2001-es Népszámlálás adatai):

Mutató megnevezése	Eger összesen*	Északi városrész
Lakónépesség száma	57 986	21 071
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,7	16,9
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	66,5	68,4
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	18,8	14,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	15,4	18,8
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	22,3	14,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40,7	38,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	10,3	11,5
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	55,9	57,9
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	36,1	32,1
Állandó népesség száma	55 051	20 848

	Városrész szintű adat
Lakónépesség (fő):	Önkormányzati Népszámlálástól jelen időpontra (városrészekre és szegregátumokra is)
Lakónépességen belül az alábbi korcsoportok aránya 0-14 15-59 60-x	Önkormányzati Népszámlálástól jelen időpontra
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktívkorúakon (15-59 évesek) belül	Önkormányzati Népszámlálástól jelen időpontra
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	Önkormányzati Népszámlálástól jelen időpontra
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	Önkormányzati Népszámlálástól jelen időpontra
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	Önkormányzati Népszámlálástól jelen időpontra
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	Önkormányzati Népszámlálástól jelen időpontra

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Egerben a munkanélküliek aránya az országos átlag alatt van, de az Északi városrészben a foglalkoztatottság aránya a 15-64 éves korosztályon belül 57,9%, mely a második legmagasabb érték az öt vizsgált városrész között a város egészének 55,9%-os átlagához viszonyítva.

A felsővárosi lakótelepen lakik Eger népességének egyharmada.

Eger város alacsony státuszú lakosságot koncentrálnak területei mind az északi városrészben helyezkednek el. A Rác hóstya területét, a KSH övezeti besorolása alapján 2001-ben 3 nagyobb részre osztották: belvárosi övezet, lakótelepi övezet és egy szociális szempontból nem megfelelő övezet (ebben benne foglaltatik a KSH által megjelölt szegregátum is.) Az itt élő népesség korösszetételét tekintve kevésbé előregedő, mint a városrész másik két részében élők, hiszen másfél-kétszer akkora a gyermekek aránya, és valamivel alacsonyabb a 65 éven felüliek aránya.

Szegregáció, szociális problémák

A 2001. évi népszámlálás két olyan területet talált Egerben, amelyet a „szociális szempontból nem megfelelő övezet” kategóriába soroltak. Ezek főként romák által lakott területek; az egyik a Szalapart, a másik a felnémeti Béke-telep. Mindkettőhöz kapcsolódik egy „holdudvar”, illetve a teleptől távolodva egyre jobb minőségűek a lakások, és egyre vegyesebb a lakosság összetétele.

A népszámlálási adatok azt mutatják, hogy a romák által lakott területek jellemzői jelentősen eltérnek a városi átlagtól. A gettószerű, szegregált telepen és a soron kétszer annyi gyermek él, mint a város egészében, az idősek aránya ugyanakkor csak harmada az egri átlagnak. Az alacsony iskolai végzettségűek aránya és a munkanélküliség háromszor nagyobb, mint a teljes várost tekintve. A lakáskörülményekben, a lakások minőségében is nagy a telep lemaradása, a vízellátás különösen a Béke-telepen megoldatlan. Miközben a városban összesen két százalék a komfortnélküli lakások aránya, itt majdnem eléri a hetven százalékot. Az aktívkorú népességben a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező lakók aránya a Béke-telepen 67,9%, a Szala területén még ennél is magasabb 75,5%.

A szegregált területek problémáinak kifejtése, helyzetelemzése, valamint a problémák feloldására kialakított stratégia az Anti-szegregációs fejezetben kerül részletesen kifejtésre.

Gazdasága

Az Északi városrészben található az északi iparterület, továbbá a Felsőváros és Felnémet között kereskedelmi központ alakult ki multinacionális áruházak idetelepülésével: pl. Tesco áruház, Obi áruház.

A gazdasági területek között az Egervin és az Egri Csillagok borászati komplexumai vannak jelen a Rác hóstya városrészben. Az Egervin Borgazdaság Zrt. több évtizedes múltra tekint vissza. Az 1949-ben alapított cég az évek során sokszor változott, többször átalakult. Jelenlegi formájában 100%-os magyar tulajdonban lévő magáncéggént 1993. június 1. óta működik és ez idő alatt a belföldi palackos borpiacon piacvezető pozíciót harcolt ki magának és exportőrként is a magyar borgazdaság egyik legjelentősebb szereplője lett. Az Egri borvidékről egyébként évente összesen 80 ezer hektoliter bikavér kerül forgalomba. Több utcában is található pincesorok, melyekben kisebb helyi bortermelő pincészetek működnek.

	Városrész szintű adat
Kiskereskedelmi üzletek száma (humán gyógyszertárak nélkül) Ebből élelmiszer jellegű ruházati jellegű	Önkormányzati adatbázis (elegendő összesen a kiskereskedelmi üzletek száma).
Vendéglátóhelyek száma	Önkormányzati adatbázis

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Funkcióellátottsága

A **Tetemvár** területének nagyobb részét lakófunkció jellemzi, de a terület alapfokú és középfokú szolgáltató, vendéglátó, kereskedelmi üzletekkel jól ellátott.

A **Rác hóstya** nagy része lakóterület. A nagyvárosias, a kisvárosias és helyenként a kertvárosias karakter is megtalálható. Nagy az intézményi területek aránya, óvoda, általános- és középiskola, csecsemőotthon, valamint mentőállomás is üzemel a területen belül, többségük annak északi részén. Gazdasági és kereskedelmi létesítmények főleg a városrész déli területein helyezkednek el, általában a borászattal hozhatók kapcsolatba. Honvédségi és különleges, műemlékvédelmi területek (temető) állnak a terület déli határán. A változatos domborzat, melyre a városrész felkapaszkodik, sok helyen már nem teszi lehetővé a területek használatba vételét. Itt zöldfelületeket találunk, sűrű, beállt, természetközeli növényzettel.

A hatályos szabályozási terv által kijelölt különleges területek körében a Temető, a Honvédség, a Kórház került beállt funkcióként szabályozásra. A Verőszala utca menti tömbben az országos műemlékként és a Településszerkezeti Tervben helyi védelemre javasolt borházakhoz, pincészetekhez kapcsolódóan került kijelölésre a Különleges pincés idegenforgalmi övezet, amely kimondottan az értékvédelmet és a hagyományos borászati funkciókat támogatja. A temető részeként kegyeleti parkként működik a Hősök Temetője.

A **Vécsey-völgy** beépült területei jellemzően családi házas, kertvárosias lakóterületi funkcióval bírnak. Szolgáltató tevékenységek a Vécseyvölgy utca mentén jellemzőek a lakóterületi terület-felhasználáson belül. Eger Településszerkezeti terve a lakóterület-fejlesztési területek kijelölésékor fontos célnak tekintette a széleskörű választék biztosítását is, ezen belül a tájképileg érzékeny adottságú Bikalegelő területét a táji-, domborzati adottságokhoz illeszkedő, nagytelkes, villaszerű építkezések számára alkalmas, egyedi igényeket kielégítő lakóterületi fejlesztés területeként határozta meg. A tervezett keleti elkerülő út mentén védelmi rendeltetésű erdőterület-sáv biztosítja a lakóterületek védelmét, funkcionális elválasztását.

A korábban beépítetlen **Nagylapos** területén az Egri út keleti oldalán felépített lakótelep északi részének folytatásaként építettek fel gazdasági létesítményeket, bevásárlóközpontokat.

A **Felsővárosnak** nevezett lakótelepen a város méretéhez képest kis területen él Eger lakosságának közel harmada. Jelenleg a Rákóczi út két oldalára települt negyedben 7200 lakásban 17.300 lakos él. A sok-ezer lakással rendelkező, közel negyven éves lakásállományú városrész igen sok környezet-alakítási, közterület rendezési feladatot igényel.

A városrészben található 2 általános iskola, három óvoda és három középiskola. Itt működik a Wigner Jenő Műszaki, Informatikai Középiskola, Neumann János Közgazdasági Szakközépiskola és Gimnázium, Szent Lőrinc Vendéglátó és Idegenforgalmi Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola. A városrész Eger-patak menti, Malom utcai bejáratú nagy-telkén található a római katolikus főiskola kollégiuma. Található továbbá a területen 4db Óvoda-Bölcsőde együtteseként megépült létesítmény, melyek bölcsődei részében mára már orvosi rendelők, illetve családsegítő szolgálat működik. Konkrét építési igény merült fel Felsőváros legészakibb óvodájának telkén, ahol ma is a volt bölcsődei épületrészben orvosi rendelők működnek.

Északi szomszédja a területnek az utóbbi években a városrész és Felnémet között kiépült gazdasági terület, „bevásárló negyed”. A lakótelepen belül jelentősebb méretű új kereskedelmi létesítmény elhelyezését a hatályos szabályozási terv nem javasolja.

A városrész megváltozott városszerkezeti szerepe, felértékelődött helyzete megkívánná a közterületek ilyen irányú rendezését, átalakítását. Különös jelentőséggel bírna a városrész fejlesztési programjában a városrészen átfelőlő Eger-patak mentén lévő zöldterületek megfelelő hasznosulása.

Felnémet: A Belváros és egyre tágabb kiterjedésű közvetlen környezetén túl, az intézményi és lakófunkciók együttes jelenlétének hagyományos területe még Egerben Felnémet központja, mely terület az utóbbi időben jelentősen veszített térszervező erejéből, ennek ellenére több általános iskola és óvoda is található itt.

	Városrész szintű adat
Bölcsődék száma	Önkormányzati nyilvántartás
Óvodák száma	Önkormányzati nyilvántartás
Általános iskolák száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Önkormányzati nyilvántartás
Középiskolák száma (gimnázium és szakközépiskola együtt)	Önkormányzati nyilvántartás
Idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtsága (ellátottak száma és a férőhelyek aránya)	Önkormányzati nyilvántartás: az adott városrészben van-e idősek nappali intézménye

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Útcszerkezete, megközelíthetősége, területei, szabályozása

Rác hóstya városrész Eger város északi részén, a 24-es, Mátra felé vezető főút, és a 25-ös, Bükk felé vezető főút közötti negyedben található. Megközelítése a Ráckapu térről és a Rákóczi útról, a Kővágó téren keresztül lehetséges. A városrésznek csak ezeken a pontokon van kapcsolata a várossal, egyébként a domborzat, és különféle nagytelkes intézményi funkciójú területek vágják el a városszövet többi részétől. A városrész utcászerkezete sugaras jellegű, mely a Szala patak által kialakított domborzati viszonyokból következik. A Szala patak völgye, és a Baktai út között közel 40 m szintkülönbség van. A Baktai út és a Szalaparti utcák felé emelkedik a terep, majd a Rákóczi út felé újra lejt. A Ráckapu tér a legmélyebb pontja a területnek, amely felett viadukt vezet át, így a főutak szinte azonos magasságban futnak ki a városból. A városrész területe mintegy 105 ha; a területhasználat tekintetében változatos képet mutat.

A Szala patak völgyében (Verőszala utca, Árnyékszala utca és Rudivár utca) a borházson az épületek szinte teljesen lefedik a telkek területét. A telkek mérete 80 és 150 m² között változik, közel téglalap alakúak rövidebb oldalukkal csatlakoznak az utcához. Az egymás mellett álló épületeknek sokszor ugyanaz a tulajdonosa, így iparszerű gazdálkodásra is nyílik lehetőség. A Szalapart utcai Kertvárosias fejlesztésre kijelölt ingatlanok között található a megye tartalék intézményfejlesztési területe. Felmerült többek között szociális intézményfejlesztés, megyei kutatóbázis kialakítása, de programszinten egyik sem került kidolgozásra.

Rákóczi Ferenc utcát szegélyező panelházak úszótelken állnak, az egyes épületszárnyak alatt külön helyrajzi számmal ellátva. A házak épületrész-egységeként kb. 2 hektár nagyságúak. A garázssoron 5 db kétszintes garázs alkot egy épületegységet, minden egységhez külön helyrajzi szám tartozik. Mivel kétszintes kialakítású, egy egységben összesen 10 db garázs van.

A Szala parti intézmények számára kijelölt telkek változó méretű, nagy tömbtelkek, 0,2-től 5 hektár kiterjedésűek. A két viszonylag kisebb telken a beépítés mértéke kb. 30 %-os, a nagyobb telteken kb. 15-20 % a beépítés mértéke. A telkek kiosztása tervezés eredménye.

Az Egervin területe több százszorosa a körülötte levő telkek méretének, a településszerkezetből élesen kiválik. A települési rész látképét a környező dombokról, illetve a 25-ös főút viaduktjáról rendkívüli mértékben lerontja.

A **Tetemvár** városon belüli szerkezetét a történelmileg kialakult nőtt település utcahálózata és a domborzati viszonyok határozták meg. A Ceglédi utcától északra fekvő terület nyugati lejtésű domboldalon és a domboldal aljában helyezkedik el. A területen a 15-20 m-es szintkülönbség sem ritka. A belvároshoz közeli és a domborzatilag tagolt részeken halmaz jellegű, a Régi Cifrakapu utca menti területek szalagtelkes településkarakterrel rendelkeznek. Az utcahálózat szélessége és vonalvezetése, valamint a telekméret ennek jegyeit a mai napig őrzi. Az utcák keskenyek, szűkek, a mai forgalmi terhelés lebonyolítására kevésbé alkalmasak, ezért a területen sok az egyirányúsított utca. A településszerkezeti tervben a hagyományőrző területeket vegyes településközponti és „az elhelyezhető építmények körének és magasságának korlátozásához” kötött kisvárosi lakóterületi használatba kerültek. A településszerkezeti terv a nagyobb forgalmú, zajos utak menti területeket jellemzően településközponti vegyes övezetbe sorolta, függetlenül attól, hogy milyen mértékben vegyes, illetve tisztán lakófunkció jellemzi a telkeket.

A **Vécsey-völgy** városrész 1920-as években kialakult területein (a Vécsey-völgy utca, Zoltai utca, Bornemissza Gergely utca és Bolyki Tamás utca Ny-i fele) az átlagosan 150 – 300 m² nagyságú telkek a jellemzőek. A Bolyki Tamás utca páratlan és K-i oldala, valamint a Füzér, a Faggyas és a Donát utcák telekosztása az 1960-as években jött létre. Itt átlagosan 450 – 700 m² a telkek mérete. A Kis- és Nagy-Eged utcák telekszerkezete és beépítése az 1970-1990-es évekre tehető. Jellemző itt is a 450 – 700 m² méretű telek, de néhány nagyobb, 900 m² körüli telek is található

A Vécsey-völgy, Bikalegelő városrészek közül a Vécsey-völgy része beépült településrész, a **Bikalegelő** rész dél-nyugati részének beépülése megkezdődött, a Bikalegelő nagy része jelenleg még beépítetlen, a Településszerkezeti terv funkciójában jelentősen megváltozó területként, tervezett kertvárosi lakóterületként tartalmazza.

Felsőváros - A felsővárosi lakótelep szerkezete a XX. század második felének lakótelep építési lázában alakult ki. Fő szerkezetét, az Egerre jellemző, hosszan elnyúló észak-déli tengely határozta meg. E szerkezetet hangsúlyozza a vasút, az országos főút és az Eger-patak szintén észak-dél irányú nyomvonala.

A lakótelepi úszótelkes tömbházak mellett a nagyméretű, több ezer négyzetméteres intézményi telkek jellemzik a területet. Néhány telkesített (sok esetben úszótelkes) kereskedelmi, vendéglátó és városüzemeltetést biztosító létesítmény változó mérettel képezi még a telkek további változatait. Az Eger-patak és a Malomárok utca mentén 8db ikerházas beépítésű egyedi jelensége a telepnek a magánkertes telekcsoport. Az Eger-Putnok vasútvonal mentén egészen a Cifrakapu városrészig úszótelkes sorgarázsok húzódnak.

A lakótelepet kiszolgáló úthálózat, illetve rajta keresztül haladó városi főút nem rendelkezik megfelelő méretű út-telekkel, mivel útburkolat méretűek az utcák telkei. A szabályozási terv az utcák telekszélességét olyan mértékig növeli, hogy az a városüzemeltetés számára is kezelhető feladatként jelentkezzen.

A lakótelep telekszerkezetét áttekintve megállapítható, hogy rendezetlen a sportpályák területe. Megszüntetett árok telekjogilag még árok, a nagy méretű sportpályák a korábbi területhasználatot tükröző telkeket lefedően, azokat figyelembe nem vevő módon jöttek létre. Bár ezek a telkek városi tulajdonban vannak, mégis indokolt azok rendezése, hiszen építési jogot így egyik esetben sem lehet érvényesíteni ezeken a területeken.

A Településszerkezeti terv az alábbi területfelhasználási területeket különböztette meg a városrészben. Nagyvárosi lakóterület, melyen belül úsznak az intézmények központi vegyes területként jelölt tömbjei. Átszeli a lakótelepet az Eger-patak vízgazdálkodási területként, hozzá tapad délen a Cifrapu és Malom utcák találkozásában egy településközponti vegyes területfelhasználási egységbe sorolt tömb. A tömb városrésze eső területén az egyházi kollégium telket, valamint a Cifrapu városrésze eső területén az átépülésre váró lakótelkeket felölelően, rögzíti a településközponti vegyes funkciók térnyerésének lehetőségét a nagyforgalmú Cifrapu utca és Tetemvár utca környezetében. Szigetként jelenik meg a patak mentén a kertvárosi lakóterület besorolást kapott iker-társasházi beépítésű telekcsoport. Különleges sportterület a sportpályák területe.

Felnémet térségében, a szerkezeti terv részben a hagyományos településközpont megerősítését, részben e területek terjeszkedési lehetőségét tartalmazza az új iskolaközpont irányába. A településközpont vegyes területek kiterjesztésének kettős célja, a közösségi használati területek rendszerbe foglalása, valamint egyes területek rehabilitációs jellegű megújulásának elősegítése. További, szerkezeti ellentmondást jelent a Felnémet Pásztoryölgyi lakóterületi fejlesztésekhez kapcsolódó intézményfejlesztés, mellyel összefüggésben nem történt meg az új fejlesztések és az ófalu központjának tervezett szerkezeti összekötése, melynek hiánya a hagyományos központ teljes elszoradásához vezetett. A Felnémet-kelet Berva irányába történő tervezett és részben megvalósult fejlesztések, a közlekedési kapcsolatok megoldása (életveszélyes út-vasúti csomópont halmaz kiváltása) nélkül történt meg.

A lakóterületi területfelhasználást tekintve a szerkezeti terv által meghatározott lakóterületi besorolások egyes esetekben problémát okoztak a szabályozás során, hiszen az egymás melletti, hasonló kialakult beépítéssel rendelkező – falusias, fésűs beépítésű lakóterület hol kisvárosias (és ennek 2 különböző kategóriájába tartozó), hol kertvárosias lakóterület, néhol pedig településközponti vegyes területbe sorolt.

Lakás- és épületállománya, beépítési módja

A város lakásállományának több mint harmada (34,9%) található ebben a városrészben. A lakásállomány összetételét jellemzi, hogy itt a legkisebb az alacsony komfortfokozatú lakások aránya (5,9%).

Eger városára és az Észak városrésze vonatkozó KSH adatok (2001-es Népszámlálás adatai):

Mutató megnevezése	Eger összesen*	Északi városrész
Lakásállomány (db)	23 505	8 202
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	6,5	5,9

	Városrész szintű adat
Lakásállomány	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Épített lakások száma (üdülők nélkül)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Megszűnt lakások száma	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Közcatorna hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Alacsony komfort fokozatú lakott lakások aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükség lakás)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Zöldfelületek nagysága (m ²)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Eger robbanásszerű növekedése, sokszor a város működését is megbénító területi terjeszkedése valójában csak a 60-as években, az emberek tömeges városba vándorlásával és letelepedésével indult meg. A város szerves működését nehezítő jelentős É-D-i irányú völgyi terjeszkedés, illetve a domboldalak túlzott beépítésének folyamata lényegében az 1960-as évektől kezdődően vált jellemzővé. Először csak a túlzott területi terjeszkedés (családi házas beépítés), majd a lakótelepi tömeges lakásépítések jelentették a város működési egyensúlyának megbomlását.

A Rác hóstya területén a telkek jelentős része 300 m² alatti méretű, de gyakoriak a 100 m² alatti, keskeny, rövid telkek is. Az intézmények és a gazdasági üzemek telkei több hektáros kiterjedésűek, csakúgy, mint a különleges területek telkei. A tömbházas, társasházas területek telekalakítása eredetileg úszótelkes. Az új lakóparkos beépítésű társasházi tömbök nagy, több hektár kiterjedésű, volt intézményi telkeken helyezkednek el. A városrészen csak kis területen található 7-800 m²-es telkek, melyeken kertvárosias a területhasználat. Néhány esetben, főleg a városrész keleti végei felé előfordulnak üres, beépítetlen, vagy csak melléképülettel beépített telkek.

A Szala patak völgyében az utca folytatásában a lakóépületek mögött a föld alatt vannak a pincék. A földalatti létesítmények kialakítására valóban kiválóan alkalmas a házsorok mögött futó meredek domboldal. A borpincesoron gazdasági tevékenységet folytatnak, főként bort termelnek és tárolnak, illetve palackoznak.

A Szala patak partja melletti utcák a legrégebben kialakult vonalvezetésű utcák, már az 1783-as katonai felmérés során készült térképek szerint is lakott volt a terület. Az építmények magassága jellemzően földszintes, átlagosan 4 méteres homlokzatmagassággal. A tetőidomok jellemzően utcára merőleges gerincű kontyolt tetők, cserépfedéssel. Gyakoriak a melléképületekkel beépített udvarok, így a beépítési mérték 40-50 %-os.

A házak között csak rendkívül szűk oldalkert van, előtte a kerítés tömör jellegű, általában csak egy bejáratú kapuból áll. Rengeteg a rossz állapotú épület, és az elhanyagolt közterület. A Szala völgy felső szakasza nem csak minőségében, de társadalmi összetételben is elkülönül a többi utcától.

A Rákóczi Ferenc utcát szegélyező panelház sor beépítése nagyvárosi, földszint, plusz 4-5 emelet, felette magastető cserépfedéssel. Az egyes udvarok parkosítottak, és 10 db parkolóhely található minden egyes „u” alakú udvarban. A panelházak szerviz útja mentén kétszintes kialakítású garázssor van. Ezek felső része a párhuzamos Harangláb utcából közelíthető meg, mely magasabb szinten helyezkedik el.

A városrészben két gazdasági jellegű terület van, az egyik a Rákóczi utca és a Harangláb utca közötti területen lévő benzinkutat, a Harangláb utca végén kialakított 15 férőhelyes parkolót és a mögötte lévő területen működő Peugeot márkakereskedést foglalja magába. A területet jelenleg kertvárosias lakóterületbe sorolja a szerkezeti terv. A márkakereskedés tömegképzésében, anyaghasználatában illeszkedik a kialakult utcaképhez. A másik gazdasági terület az Egervin gyárterülete és az Egri Csillagok borászata. Az előbbi üzem fejlesztése az utóbbi években nagy területi terjeszkedéssel járt, ennek következtében megszűnt az Árnyékszala utca közvetlen kapcsolata a Rác kapu térrel. A Halom utca a 25-ös főúthoz épített Viadukt létesítésével egyidejűleg tűnt el. Az üzem telepítése rendkívül rossz, idegen testként ékelődik a városrészbe, a 25-ös főút felüljárójáról rendkívül rossz képet mutat a városrészről, a borpincesor teljesen eltörpül mellette. Az Egervin hátsó bejáratánál, a Verőszala utcában épült az Egri Csillagok Rt. épülete, melyben ugyancsak üzemi tevékenység folyik. Ezen épület homlokzati képzése beleillik a kialakult utcaképbe.

A **Tetemvár** majdnem a teljes területe magántulajdonban van, az önkormányzat az iskola és az óvoda területén kívül jellemzően beépítésre alkalmatlan területsávokkal, továbbá meredek közterületekkel, támfal- vagy útépítés előkészítéséhez megvásárolt telekkel rendelkezik.

Az utóbbi évek telekbeépítéseinél többször előfordult, hogy nem a régi beépítési vonalat követték, hanem a telekhatárra merőlegesen építettek. Így az utcakép szempontjából kellemetlen, fűrészfogas utcaszakaszok alakultak ki vagy a városrésztől idegen előkertes, kerítéssel létrehozott térfal - utcakép alakult ki a Jankovics utca és a Cifrakapu utca egy-egy szakaszán. Az előkertes beépítés lehetőségét az elmúlt 10-20 év szabályozásai adták meg. Ezek az utcaszakaszokon a változatlan közterületi szélesség mellett a térfal képzést a magas lábazatos (60-100cm) kerítések teremtették meg.

A Cifrakapu utca Ceglédi utcától felfelé eső szakaszának követendő építési karaktereként, a meglévő közterületi szélesség, majd a lakóteleppel való közvetlen érintkezés okán a kötelezően egyemeletes beépítést jelöli meg a helyi építési szabályzat javaslata.

Ennek indokoltságát adja egyrészt a Cifrakapu utca jelentős gépjárműforgalma, másrészt az előkert nélküli beépítés miatt az utcáról nyíló földszinti lakóhelyiségek csökkent értékűek, vagyis kialakításuk szinte lehetetlen. Építészeti megjelenést tekintve a tetőterek „túlzott beépülését, tetőidomok felszakadozását” eredményezik a kényszerű földszintes beépülések. A 7,5m-es maximális építménymagasság meghatározásával ennek elkerülését kínálja a terv, de egyben meg is követeli a nyugodtabb utcakép elérésének érdekében az utcával párhuzamos tetőformák lecsendesítését, a tetőkiemelések tiltását.

A Cifrakapu utca kisvárosi jellegének erősítését szolgálja a 10-12m széles telkek zárt sorú emeletes beépítés lehetősége, szemben a földszintes, kertfelé elnyúló beépüléssel szemben. A Cifrakapu utca nyugati oldali teleksoránál a 40-45m mélységű telkeken a kertvégek a különleges besorolású sportterülettel határosak, ezért a kertekre nem emelhetőek melléképítmények. A 60-100m hosszú keleti oldali telkek jelentős részén a kertek szerkezeti jelentőségű zöldfelületekként jelöltek, melyek építési tevékenység alól ezért is kizártak.

A Ceglédi – Türk – Vécsey – Bárány utcák által határolt beépített terület sűrűn, helyenként több szintben is alápincézett. Ezek egy részét már korábban – részben az út- és épületszakadások miatt – tömedékelték. További pincesorok találhatóak a Donát temető alatti kertvégeken.

A **Vécsey-völgy** területén a beépítés karaktere „sűrű családi házas” karakter. A terület DNY-i része (a Vécsey-völgy utca, Zoltai utca, Bornemissza Gergely utca és Bolyki Tamás utca Ny-i fele) alakult ki a legkorábban, az 1920-as években. A Bolyki Tamás utca páratlan és K-i oldala, valamint a Füzér, a Faggyas és a Donát utcák első telkei az 1960-as években. A Kis- és Nagy-Eged utcák telekszerkezete és beépítése az 1970-1990-es évekre tehető. A terület telekszerkezete, valamint a rajta kialakult beépítési karakter a sajátos domborzathoz igazodik. A Vécsey-völgy a terület mélyvonala, mely K-felé emelkedik, az ettől É-ra lévő utcák egy D-i lejtésű domboldalon állnak, néhol a szintvonalakra merőleges vezetéssel. Az így kialakult jellemző beépítés emeleteltolós, nagyrészt magasföldszinttel és a tetőtér beépítésével.

A beépítés módja a 60-es évekig épült részeken szabadonálló vagy ikerházas (egyaránt jellemző a sátoztetős és a nyeregtetős fedés), az 1990-es években beépült részeken sorházas. A Bolyki Tamás utca épületei néhány kivétellel mind fehér színű terméskő lábazattal épültek. A területen jellemző a domborzatból adódóan, hogy az utcák egyik oldala magasföldszintes, a szemközti oldal pedig földszintes, tetőtér beépítéssel.

Eger Nagylapos városrésze a gyakorlatilag régen beépített Eger város és a Felnémet városrész közötti beépítetlen terület volt. A két régi beépítésű településrészt az Egri út köti össze, mely mindkét oldala a két település irányából egy-egy sor házzal épült be, de a két beépítés a legutóbbi időkig nem ért össze. Ekkor az Egri út keleti oldalán felépített lakótelep északi részének folytatásaként építettek fel gazdasági létesítményeket, bevásárlóközpontokat.

Felsőváros (korábbi nevén a „Csebokszári”) minden átmenet nélkül tapad rá a történelmi városszerkezetre, annak utca és városképi sajátosságai figyelmen kívül hagyásával. A városrész zömmel 5 és 10 szintes tömbházas lakótelepi karakterű. Magas, fűszintes házai többnyire sávházak és pontházak formájában épültek. A városszerkezeti adottságok és a tájolási szempontok figyelembe vételével többnyire észak-déli tengelyűek.

Az alacsonyabb és a magasabb beépítésű lakóházak váltakozása mellett a nagy alapterületű és nagy tömegű közintézmények adják az építészeti karakter további lakótelepi jellemzőit. A lépcsők és a kétszintes tömegek sablonossá vált kapcsolatai adják a megépült kocka-architektúrájú iskola-óvoda-bölcsőde együtteseket. A középiskolák épületei magastetős kialakításuk építészeti igényesebb tömegképzéssel.

Felnémeten jellemző a történelmi faluközpont funkcióvesztése, a korábban megosztott, nadrágszík-parcellás jellegű területek teljes leromlása, egyéb helyeken az életmód változását követő foghíjserű, általában az építés idejére jellemző építészeti divatot követő új épületek megjelenése.

Az ófalu központjára a hagyományos falusias beépítés jellemző, hosszútelkes, kertes szerkezettel. Az 1950-60-as évektől indult meg erőteljesen Felnémet településképeinek megváltozása, a tájra korábban nem jellemző, a hagyományos településképet degradáló kocka-alakú és több emeletes házak megjelenése. Ma ezek elburjánzása okozhat jelentős gondot, hiszen egyre többen költöznek ki Egerből, a központi településről ide és vásárolnak régi parasztházakat, telkeket, melyeket később teljesen átalakítanak. Egyre inkább terjed a nem tájba illő építkezés, valamint a hétvégi-kertek megjelenése (Felnémétől északra). A Berva lakótelep körzetében kertvárosi jellegű lakóövezet található.

Közműellátottsága

Eger **Ráchóstya** városrésze a település régen beépített területe. A terület közművekkel való ellátottsága jónak mondható, hiszen a közterületi utcák nyomvonalain minden közműágazat vezetéke kiépült. Így az utcák burkolata alatt kiépült a vízellátó, a szennyvízelvezető, a földgázellátó, a villamosenergia ellátó és vezetékes távközlési hálózatok vezetékei, sőt néhány utcában a csapadékelvezető zárt csatornahálózat is kiépült. Ugyanakkor néhány utcában a csapadékvíz elvezetés egyáltalán nincs megoldva. A terület mélyvonalán folyik a Szala árok, melynek medre egy hosszú szakaszán nagyon rendezetlen, növényzettel benőtt, ugyanakkor az Eger patakba való becsatlakozása előtti szakasza zártszelvényű, amely rendezett. A közművek a tervezési területen hagyományosan, földbe fektetve épültek, kivéve a villamos-energia ellátást és a távközlést.

Eger város **Felnémet** városrésze történelmi múlttal rendelkezik, központi része régen beépített területe a városnak, kedvelt elhelyezkedése és topográfiai adottsága miatt fokozódott az érdeklődés e városrész iránt, amelynek kielégítésére a beépített területét a közelmúltban jelentős, főleg lakóterületi, valamint gazdasági célú hasznosítású bővítéssel növelte. A korábban csak részleges közműellátással rendelkező városrészben ma már a teljes közműellátás kiépítése terjed, csak a felszíni vízrendezés marad el a teljes közműellátásra vonatkozó előírástól. A városrész közműellátására a vezetékes ivóvíz, a villamosenergia-, a földgázellátás és a közcsatornás szennyvízelvezetés, valamint a vezetékes hírközlés kiépítésre került, hiányosság a felszíni vízrendezés megoldásában található.

A **Nagylapos** városrész beépítésétől eltérő a terület közművekkel való ellátottsága, hiszen minden közműágazat vezetékei kiépültek a két település közműrendszereinek összekötésére. Így nagy átmérőjű vízvezetékek haladnak keresztül a területen, a Felnémeti szennyvízcsatorna hálózat fő gerincvezetéke halad az Eger patakka párhuzamosan, több jelentős gázvezeték épült ki a Bervai iparterület számára és a területen, főleg észak-dél irányban több 20 és 35 kV-os, valamint egy 120 kV-os villamos szabadvezeték is áthalad.

Nem elhanyagolható, hogy a terület mélyvonalán folyik le az Eger patak, amely a város csapadékvíz-elvezetésének fő befogadója és a vizek elvezetője.

Úthálózata, közlekedés

A Rác hóstya területének A terület távlati közlekedéshálózata szempontjából meghatározó a 24-25 sz. főutak közötti majdani átkötés. Ez elsősorban a területfejlesztési hatása miatt indokolt, a közúton átmenő-forgalomként megjelenő igényekkel önmagában nem támasztható alá.

Azonban tekintettel kell lenni arra, hogy a Rác hóstya intenzív fejlesztéseinek forgalomgeneráló hatására megjelenő többletforgalom a terület jelenlegi, a magasabbrendű közúthálózattal kapcsolatot biztosító csomópontjaira nem terhelhető. Ezért –figyelembe véve az infrastrukturális fejlesztéseket meghaladó beruházásokat- javasolt első ütemben a Szalapart út és a 25. sz. főút közötti újabb kapcsolat mielőbbi megvalósítása. A tervezett nyomvonal célja az útmenti területek megfelelő kapcsolatainak biztosítása. Ez elsősorban nem sűrű kapubehajtókat, hanem a szükséges és indokolt csomóponti távolságokban a kiszolgálóutak útcsatlakozásának kialakításait jelenti. A tervezett átkötőút javasolt kapcsolatrendszere a következő: Baktai út (induló csomópont) - 35895 hrsz. telek felosztását követően kialakuló terület kiszolgálóúti kapcsolata - Árnýékszala u./Verőszala u. kapcsolata - Szalapart u. keresztezése - volt Kemping területének kiszolgálóútja - Nagylapos tervezett gyűjtőútjának csatlakozása - Bükk sétány - Tövískes tér.

Felsőváros városrészt a keleti elkerülő út tervezett nyomvonala a vasút keleti oldalán É-D-i irányban határolja. Az elkerülő út a városrész északi részén a vasutat lekeresztvezően lép vissza a belterületre. Ezen külön szintűre tervezett vasút alatti átjárón kívül még egy helyen létezik vasutat keresztező út, a városrész irányából indulóan mely a mezőgazdasági területek megközelítését is szolgálhatja. E szintbeli kereszteződést a szerkezeti terv déli irányba, mintegy 120m-re délebbre áthelyezésre jelölte. Ennek az útszakasznak gyűjtőút jelölését adja a terv, hiszen csomóponttal fog az elkerülő útra kapcsolódni. A mezőgazdasági területek megközelítését elsősorban a városrész az északi határán létesülő csomópontra kell terelni tehermentesítve a lakótelepet a mezőgazdasági területek átmenő forgalmától. A lakótelep gyűjtőútjai és kiszolgáló útjainak telke csak az útpályára terjed ki, a járdák a zöldterületi közterületre esnek. Ez a kezelés szempontjából kedvezőtlen. Az Olasz utca 25 sz. főút és Malomárok utca közötti szakaszának telke sincs. A lakótelepen kiépült garázssorok megközelítését biztosító utaknak sincs önálló telke.

Vécsey völgy – Bikalegelő: A terület gyűjtőútja a Donát utca a vasútvonaltól északra 16 m közterületi szélességű, a 2x1 sávós útpálya 5 - 6 m széles. Szintbeli vasúti keresztezésben a láthatóság feltételei nincsenek meg.

Eger-Felnémet területét a Szarvaskői út (25 sz. főút), Tárkányi út (2505 j. út) és a Bervai út (25103 j. út) tagolja. A Felnémet területén áthaladó Eger Putnok vasúti B2 kategóriájú mellékvonal, és a fenti főforgalmi és forgalmi utak kereszteződései jelentős problémákat jelentenek. A területen található utak nagy része rossz minőségű, vagy a közlekedési terület szélessége nem megfelelő.

Eger városába északról érkező forgalmat a 25-ös számú II: rendű főút, a 2505 j. út (Tárkányi út) és a 25103 j. út (Bervai út) bonyolítja le. A Bervai út és a Tárkányi út forgalma önmagában nem jelentős. A Bervai úton Eger belvárosa felé csúcsidőben 100, ellenkező irányban 80 egységjármű/óra forgalom mérhető. A Tárkányi út forgalma a belváros felé 150 Ej/óra, ami igaz a Felsőtárkány felé is.

A 25-ös sz. főút forgalma a Tárkányi út becsatlakozásánál eléri a 700 egységjármű/óra forgalom nagyságot, míg Szarvaskő felé 500 egységjármű/óra forgalom mérhető. A forgalom lebonyolódását önmagában ez a forgalom nem nehezíti, azonban az utak torkolatának forgalomtechnikai kialakítása ezt hátrányosan befolyásolja.

Az északi városrészben parkolási problémák jelentkeznek a nagyobb lakótelepek térségében, ahol 150 szgk/1000 lakos parkolási viszonyszámot már jóval túllépve közel 300 szgk. a jellemző érték. Ezeken a területeken is további parkolóhelyeket – elsősorban felszín alatti gépkocsitárolók kialakításával - célszerű létesíteni.

Az északi városrész területén területén található Eger leghosszabb, összefüggő kerékpárútja, mely a nagylaposi körforgalomtól déli irányban a Mária úti gyaloghídig tart. Ennek tervezett északi irányú folytatása a nagylaposi körforgalomtól Felvégi útig tart, melynek engedélyezési terve már elkészült. A szerkezeti terv által javasolt északkeleti továbbépítés a Felvégi úttól a felnémeti vasúti átjáróig épülne meg.

Zöldfelület

A **Tetemvár** területén jellemzően kisvárosias lakóterületeket találunk. A zöldfelületi rendszer elemeiként a lakóterek, ezen belül dísz-, pihenő- és konyhakertek jelennek meg, melyek szigetszerűen javítják az ökológiai állapotot. Ezen kertek összetétele, nagysága, használata, növényzettel való fedettsége rendkívül változó.

A **Rác hóstya** területén közpark nincs, egész területe gyakorlatilag fasorhiányosnak mondható. Ez a helyzet a meredek domboldalokon kialakult szűk utcás településszerkezet következtében többnyire érthető, ám az újabb építésű nagyvárosias részekben s a szélesebb, vagy a dombtetőkön futó utcákra is alig telepítettek fasorokat. A szűk utcákban többnyire fák sincsenek, igazán szép facsoport is csak néhány található.

Az Eger patak rendezetlensége szembeötlő a Bükk sétány mentén. A terület északi határát képező Cifrakapu patakhíd felett a még természetes partok között futó vízfolyás szép fákkal övezett látványával szemben itt csupasz, gondozatlan a patakpart. Sajnos, itt betonteknőben folyik a víz, a meredek részükhöz alsó része is betontámaszt kapott. Környezeti, tájvédelmi szempontból még fontosabb lenne a patak kanyarulatában lévő nagyszámú tájidegen bálványfa (*Ailanthus althissima*) végleges eltávolítása a vízfolyás mentéről. A Rác-hóstya másik vízfolyása a Verőszala és Árnyékszala utca között húzódik végig a völgyben kanyarogva. Az ÉNY-felől érkező Szala patak a 35896 hrsz-ú külterületi telek aljában sásos, zsombékos, vizenyős ér. A kertek alatt kanyarogva partjai rendetlenek, szemetesek. A felgyűlt hordalék, szemét a két utcát összekötő hídról jól látható.

A hídtól a város felé folyva az Árnyékszala utca felé már nyitott a medre, széles, rendezetlen zöldsáv kíséri a 2763/2 hrsz-ú telekig, majd a borkombinát területén halad át. Mindkét patak rendezése fontos feladat lenne, hogy azok jelentős zöldfelületi értékkel válhassanak.

Az intézménykertek elhelyezkedésük miatt városszerkezeti szempontból is kiemelkedő jelentőségűek. Mivel nagyméretű kertekkel rendelkeznek, meghatározó és fontos zöldfelületi elemek. Sehol sincs Egerben a Bükk hegységnek ilyen mélyen a városközpontig húzódó zöldfelületi kapcsolata, amely épp általuk valósul meg.

A Ráchegyi szőlőterületek felől a Szalapart utca vonalán alakult ki ez a kapcsolat. A Baktai út mentén pedig a másik fontos közvetlen csatlakozás követhető a Bükk irányába.

A Felsővárosban a zöldterületek közül a lakóterületi szintű közpark kategóriát egy terület nyert el a lakótelepen, melyen 4db kisebb méretű sport/játék-pálya található.

Felnémeter a környező táji adottságok nagyon kedvezőek, a település közvetlen kapcsolatban áll a Bükkalja karsztbokorerdős lankáival. Az Eger-patak szép galériaerdős növényállománya, kanyargós medre É-D irányban folyik át a területen. A Tárkány-patak a Berva-patakkal egyesülve a területet ÉK-ről határolja, majd beömlik az Eger-patak medrébe. Ezek a legfontosabb zöldfelületi értékek, amelyek feltétlenül megtartandók, fejlesztendőek, s a zöldfelületi rendszer gerincét képezik. A zöldfelületi rendszer további fontos elemei a jó színvonalúan kialakított, s fenntartott intézménykertek; a településrész középső részén Ny-K-i irányban viszonylag egyenletes sűrűséggel oszlanak el: a Pálvölgyi úti Általános- és Középiskola tágas, nagy kertje jó elrendezésű, a BNPI központi fekvésű kertje nagyon szép, a vízmű területének nagy zöldfelülete a Tárkányi út mentén szintén fontos zöldfelületi érték.

Külterületek

A Bikalegelő városrész még beépítetlen részén a korábbi részletes rendezési tervi elhatározásokhoz képest koncepcióváltást tartalmaz a Településszerkezeti terv, egyedi lakókörnyezet iránti igénytel összefüggő, villaszerű, nagytelkes (min 1000-1500m² nagyságú) laza beépítésű lakóterület kialakítását fogalmazta meg, a szabdalts domborzatú részen. A Vécseyvölgy u. és a tervezett keleti elkerülő út csomópontjának térségében a jelenlegi gazdasági területhasználat átalakulásával, új városkapu kialakulásával számol a terv, a gazdasági terület központi vegyes területté való fokozatos átalakulásával. A meglévő lakóterületek nagy részét a Településszerkezeti terv kertvárosias lakóterület területfelhasználási egységbe sorolta, ahol a terv távlatában is a csendes, kertvárosias életmódot biztosító lakófunkció marad a jellemző.

Az északi városrész külterületi részein találhatóak jelentős honvédelmi területek, a szőlőtermesztés egy jelentős része az itt lévő dűlőkön folyik. A területen található továbbá a mezőgazdasági szakközépiskola tanyagazdasága is. A városrész északi részeire benyúlik a Bükki Nemzeti Park, melynek területén és közelében is jelentős erdőségek találhatók.

Eger északi városrészében egy külszíni művelésű bánya található, mely jelentős tájsebet okoz: „Eger III.-mészkő” védnevű, Eger Felnémeteri mészkőbánya.

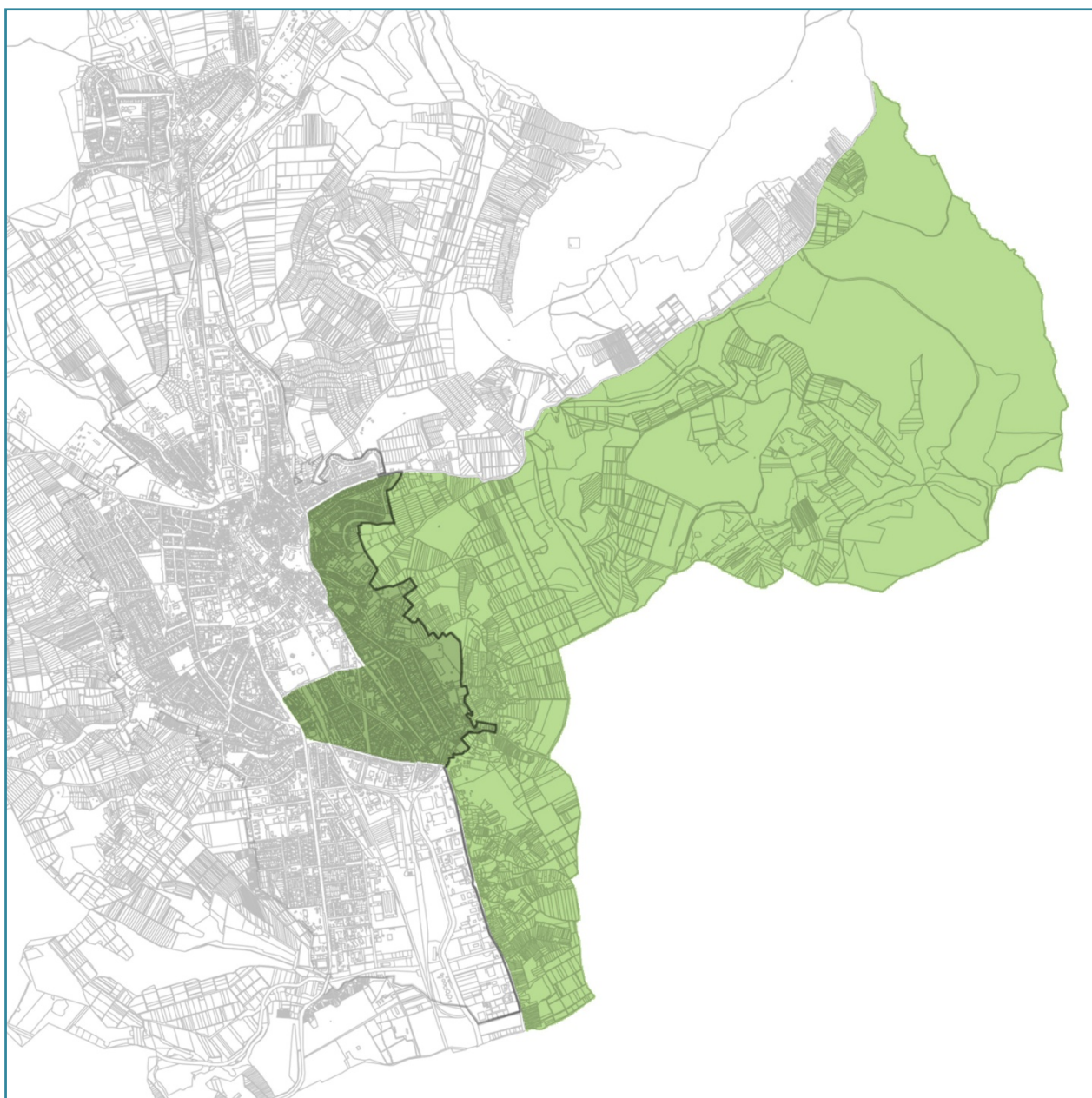

III.3. KELET VÁROS RÉSZ

Területi határai

Keleten és délen Eger MJV közigazgatási határa, északon a Vécseyvölgyi utca, nyugaton a Gárdonyi, Bástyá, Mekcsey, Kertész, Hadnagy, Deák Ferenc, Sas és Kistályai utcák határolják.

Lakossága: 8302 fő (2001-es adat)

Történelme, kialakulása

Az Északi városrész területéhez tartozik a történelmi Sánc (Almagyar) és a Maklári hóstya keleti része, továbbá a Tihamér és Csákó városrészek.

A külső vár felrobbantása helyén keletkezett a Sánc városrész, amelyet főleg iparosok laktak. A Sánc a vasúttól keletre lévő városrészen az Almagyar domb nyugati, erősen lejtő oldalán épült. Az Almagyar a város keleti oldalán található domb, Eger legelegánsabb része. Déli oldalára épült az Eszterházy Főiskola több tanszéke és kollégiuma. A Csákó városrész egykori neve Szent István-város. Csendes kertvárosi negyed, jórészt nagyobb lakóházakkal, nyugati oldalán található az egri vasútállomás. A Csákó városrész és az Almagyar domb a XX. században épült be. Az Eger délkeleti részén elterülő Tihamér városrész szerkezete és közterületi hálózata a XVIII. század végén alakult ki.

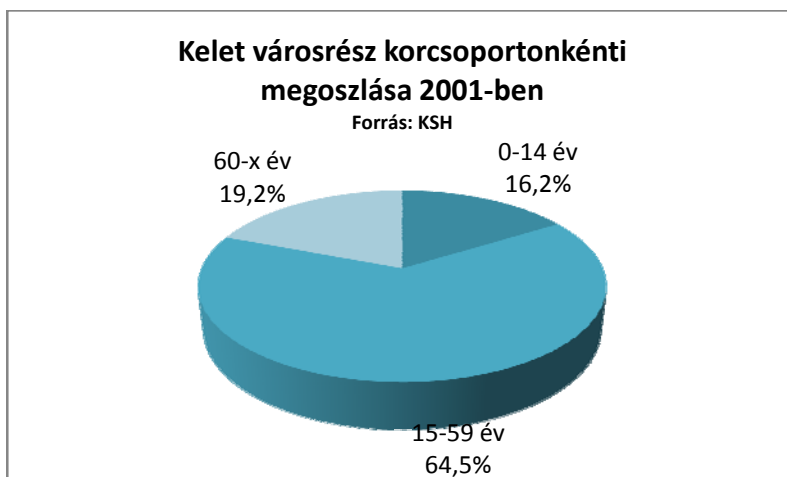
Lakossága

A keleti városrészben él Eger lakosságának egyhetede (14,3%). A lakosság összetételét tekintve azt láthatjuk, hogy ebben a városrészben a városi átlagnál magasabb a 14 év alattiak (16,2%) és a 60 évnél idősebbek aránya (19,2%). A 15-59 évesek aránya 2 százalékkal alacsonyabb (64,5%) a városi átlagnál. Az itt élők iskolai végzettségét tekintve azt láthatjuk, hogy a legfeljebb általános iskolát végzettek (11,7%) aránya alacsonyabb, az egyetemi végzettségűek aránya (26,7%) magasabb a városi átlagnál.

A foglalkoztatottak aktív korú népességén belüli aránya ebben a városrészben kis mértékben alacsonyabb (53,6%) az átlagnál. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya viszont magasabb a városi átlagnál (43,2%). A legalacsonyabb iskolai végzettségű és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül szinte alacsonyabb a városi átlagnál (9,1%). A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 1,9 százalékkal haladja meg a városi átlagot.

Eger városára és a Kelet városrésze vonatkozó demográfiai KSH adatok (2001-es Népszámlálás adatai):

Mutató megnevezése	Eger összesen*	Keleti városrész
Lakónépesség száma	57 986	8 302
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,7	16,2
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	66,5	64,5
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	18,8	19,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	15,4	11,7
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	22,3	26,7
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40,7	43,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	10,3	9,1
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességén belül	55,9	53,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	36,1	38,0
Állandó népesség száma	55 051	7 749

Egerben a munkanélküliek aránya az országos átlag alatt van, de a Keleti városrészben a foglalkoztatottság aránya a 15-64 éves korosztályon belül 53,6%, mely elmarad a város egészének 55,9%-os átlagától.

	Városrész szintű adat
Lakónépesség (fő):	Önkormányzati Népszámlálórendszer jelen időpontra (városrészekre és szegregátumokra is)
Lakónépességen belül az alábbi korcsoportok aránya 0-14 15-59 60-x	Önkormányzati Népszámlálórendszer jelen időpontra
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktívkorúakon (15-59 évesek) belül	Önkormányzati Népszámlálórendszer jelen időpontra
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	Önkormányzati Népszámlálórendszer jelen időpontra
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	Önkormányzati Népszámlálórendszer jelen időpontra
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	Önkormányzati Népszámlálórendszer jelen időpontra
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	Önkormányzati Népszámlálórendszer jelen időpontra

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Gazdasága

A Keleti városrész turisztikailag nem a legfrekvenciáltabb része Egernek, ennek ellenére sok borospince, panzió és étterem található a területen. A jellemző szőlőterületek a következők: Almagyar-tető, Merengő-dűlő, Almagyar-dűlő, Almagyar-domb, Kőporos-tető, Tihaméri-szőlők. Ezekhez a szőlősökhöz kapcsolódó pincészetek: Kőlyuk pincészet, mely 150 pincéből áll, Bocsa Pincészet (Eger, Kistályai út 15.), Simon Pincészet (Eger, Nagykőporos út 80.)

	Városrész szintű adat
Kiskereskedelmi üzletek száma (humán gyógyszertárak nélkül) Ebből élelmiszer jellegű ruházati jellegű	Önkormányzati adatbázis (elegendő összesen a kiskereskedelmi üzletek száma).
Vendéglátóhelyek száma	Önkormányzati adatbázis

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Funkcióellátottsága

A **Sánc** területén a lakóépületek dominálnak a Bástyá utca mentén és a Gárdonyi utca Leányka utca felőli részén vendéglő, panzió, üzletek és egyéb szolgáltatások is megjelentek. A tágas Bástyá utca, a rálátás a várra és a városra, olyan adottságok, melyek a lakóértéket növelik, azonban a vasút és a nagy forgalmú települési főút zaja, környezeti terhelése az intenzívebben igényelné a lakófunkció leváltását. A Gárdonyi utca 28. szám alatt található Gárdonyi Géza egykori lakóháza, amely 1923 óta múzeum és emlékház; az író sírja a várban, a Bebek-bástyán van.

A **Csákó** városrész funkcionális szempontból teljesen homogén lakóterület. A területen mindössze néhány kisebb intézmény található (lakótelken), a Hadnagy utca, az Eger-patak, valamint a Sas út mellett. Az intézmények területe a szabályozás során a továbbiakban is lakóterületei övezetbe sorolt, a területen csak olyan tevékenység engedélyezhető, mely a lakóterületre nincs káros hatással.

A Csákó városrészben a vasútállomás térsége, mind funkcionális, mind városépítészeti szempontból heterogén és befejezetlen jellegű. A terület a lakó és intézményi funkciókon túl jelentős mértékben egyéb gazdasági funkciókat is hordoz magában, valamint Eger egyik jelentős fogadótérségeként, lehetőségeihez képest alulhasznosított területként jellemezhető.

A Tihamér városrész funkcionális adottsága, hogy dominánsan lakóterület, az ellátást biztosító intézmények is a lakóterületbe ágyazottan helyezkednek el, elsősorban a Hadnagy utcai lakótelephez kapcsolódóan. A városrészben értékvédelem alatt álló, vagy arra javasolt épület, illetve terület nem található. A Tihamér városrész területén található a Rozália temető, melynek a majdani keleti elkerülő út létesítése nyomán megszűnő részét keleti irányban fogják pótolni a jelenlegi bányatelek rekultivációját követően.

A Maklári hóstya keleti részének funkcionális adottsága a Rókus temető, mely jelentős zöldfelületi értéket képvisel. Az Ostorosi út bevezető szakaszán jelentős pincés területek találhatóak, melyekhez kapcsolódnak fejlesztési igények, közterület-rendezési és egyéb forgalomszervezési feladatok is.

A keleti városrészben található az Apolló sportrepülőtér, mely Egertől keletre a Vécsey völgy úton át Noszvaj, Eged hegy felé vezető úton az Eger vége tábla utáni dombtetőn terül el. A repülőtér a tulajdonos engedélye alapján lehet igénybe venni, mely kizárólag nappali repülésre alkalmas.

Az egri vártól 2 km-re az Eged-hegy lábánál Eger és Noszvaj között található a Mátyus Udvarház Lipicai Lovastanyája. A lovastanyán - ahol vendéglő és panzió áll vendégeink rendelkezésére - a tulajdonos lipicai lovak tenyésztésével és lovas szolgáltatások biztosításával foglalkozik.

	Városrész szintű adat
Bölcsődék száma	Önkormányzati nyilvántartás
Óvodák száma	Önkormányzati nyilvántartás
Általános iskolák száma (gyógyypedagógiai oktatással együtt)	Önkormányzati nyilvántartás
Középiskolák száma (gimnázium és szakközépiskola együtt)	Önkormányzati nyilvántartás
Idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtsága (ellátottak száma és a férőhelyek aránya)	Önkormányzati nyilvántartás: az adott városrészben van-e idősek nappali intézménye

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Útcszerkezete, megközelíthetősége, területei, szabályozása

A **Sánc** az Almagyar domb erősen lejtő nyugati oldalán épült. A határoló Zöldfa és Bástya utca legmagasabb és legmélyebb pontja között közel negyven méteres szintkülönbség van. A dombról levezető utcák meredeksége 10-14%-os. A Sánc szerkezetét a természetes terep, a vár egykori kapuinak helyei, a várárok és a külső várfal maradványai határozták meg. A településszerkezeti terv a lakótelkeket az elhelyezhető építmények körének és magasságának korlátozásához kötött kisvárosi lakóterületi használatba sorolja. A Gárdonyi kert tömbjét magassági korlátozású kisvárosi lakóterületként kezeli. A tömb laza beépítettségű, egyes része beerdősült. A város felőli oldalán a Gárdonyi múzeum épülete és a volt óvoda épülete áll, a Zöldfa utca felőli sarkon művészlakások épültek. A tömb funkcióvédelmének és a laza beépítettség megtartása érdekében a szabályozási terv vegyes központi terület övezeteibe sorolja.

A telkek fele 300 m²-nél kisebb, 500 m²-nél nagyobb telkek aránya a telkek 20-25%-át teszi ki. Tehát az aprótelkes szerkezet a jellemző. Az aprótelkek a lejtőlábnál zárt sorú beépítést eredményezően alakultak ki. A nagyobb telkek a terepadottságok, lejtésviszonyok miatt a Gárdonyi utca nyugati oldalán és a Szabó Sebestyén utca északi oldalán jöttek létre. A meredekebb lejtésű területeken az apró telkek jellemzően inkább fekvőtelkek utcavonalra merőleges kis mélységgel (Bástya utca menti telkek). Ezeken a telkeken az épületek az utcával párhuzamos hossz tengellyel épültek.

Csákó városrész Eger egyik legkarakteresebb kertvárosias területe. Az Érsekkerttől délre, az Eger-patak és a vasútállomás közötti területen alakult ki a XX. század első felében.

A városrész tervezetten létrejött telekszerkezettel, arányos, a kertvárosias életformának megfelelő telekhasználatra alkalmas építési telkekkel rendelkezik. A telkek szélessége az alkalmazott beépítési móddal összefügg. A Nagyrét utcától északra elhelyezkedő két szabadonállóan beépített telektömb telkei szélesebbek, az ikres beépítési móddal beépült telektömbök telkei keskenyebbek. Néhány – elsősorban saroktelkek – esetében utólagos telekalakítással telekmegosztás történt. A városképileg kedvezőtlen tendenciát a legkisebb telekméret meghatározásával lehet megállítani.

A vasútállomás térsége a településközpont vegyes területfelhasználási kategóriába sorolt területeken belül, kiemelt jelentőségű, s a fentiektől eltérő sajátosságokat hordozó terület. E terület több, egymástól eltérő tevékenység számára helyet biztosító rendeltetési egységet foglal magába. A terület a tervezett intermodális csomópont helybiztosításának feltételével elsősorban az ahhoz kapcsolódó jelentősebb kereskedelmi, szolgáltató egységek elhelyezésére szolgál, valamint megteremti a városba érkezés kulturált feltételeit és zöldfelületi elemekkel kapcsolatot teremt az Érsekkerttel.

Tihamér városrész Eger délkeleti részén terül el, a Füzesabony-Andornaktálya irányából érkező és a belváros felé futó utak két oldalán. Keletről és Délről a vasútvonal, illetve a Sas út melletti iparterületek, Nyugatról az Eger-patak határolja. Településszerkezeti adottsága a közel Észak-déli utak, ezzel összefüggésben, az Észak-déli irányban hosszan elnyúló telektömbök dominanciája, valamint a Hadnagy utca északi oldalán kialakult Maklári hóstya városrészrel való közvetlen kapcsolata.

Tihamér városrész hagyományosan kialakult telekszerkezete nem homogén. A Maklári úttól Nyugatra fekvő területek igen hosszú telkekből, mély telektömböket alkottak. A korábbi telkek szabályozásával később a tömbbelsőket hasznosították telepszerű beépítésekkel. (Homok utcától Északra fekvő területek) vagy új utcanyitásokkal (Menház utca, Kalcsit utca). A Maklári út – Újsor utca által közrezárt tömb telekszerkezete többé-kevésbé homogén, viszonylag arányos, 500-800 m²-es telkekből áll, míg az Újsor utca és a vasút közötti telektömb nagyméretű, változatos, de nagyon mély telkeket tartalmaz, melyek a vasút szabályozási vonaláig futnak. A városrész beavatkozások következtében kialakult jelenlegi telekszerkezetét alapvetően három méretrendbe sorolható telkek alkotják: kistelkes területek (200-500 m²), közepes méretű telkekből álló lakótömbök (500-900 m²) valamint nagytelkes teleksor a vasút mentén (1000-5000 m²).

A Maklári hóstya keleti területén domináns szerepet játszanak a közel észak-déli irányban futó utak: az Andornaktálya felől Egerbe érkező Kertész utca és a Maklári út. A hóstya területén különleges szerkezeti adottsággal rendelkezik a Maklári út – Diófakút utca – vasútvonal – Agyagos utca által határolt terület, melynek telekszerkezete a jelenlegi telektömb belsejében lévő Rókus-temető dombjának körülépítésével jött létre. A környezettől viszonylag elzárt, – csak két zsákutcás megközelítési lehetőséggel rendelkező temető – „kiszabadítására” a korábbi rendezési tervek kísérletet tettek, de a hatályos terv visszaállítja a tömb megnyitásának és telekszerkezetének történetileg kialakult jellegét.

A Kertész utca és a Maklári út által közrezárt telektömbben a Maklári útra felfűződő telkek mérete lényegesen kisebb a Kertész utca melletti telkek méreténél, ahol a telkek mélysége helyenként a 100-120 métert is eléri. A hóstyai telekstruktúrára jellemzően a Maklári útról nyíló keresztirányú utcák (Agyagos utca, Mély utca) mentén az átlagostól eltérő, aprótelkes szerkezet alakult ki, mely a mai napig fennmaradt. Hasonlóan kisméretű telkek jellemzik a Maklári út Mély utcától északra eső szakaszát egészen a Szarvas-térig.

Lakás- és épületállománya, beépítési módja

A város lakásállományának 14%-a található ebben a városrészben. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya (6,7%), ami csaknem megegyezik a városi átlaggal.

Eger városára és a Kelet városrészre vonatkozó KSH adatok (2001-es Népszámlálás adatai):

Mutató megnevezése	Eger összesen*	Keleti városrész
Lakásállomány (db)	23 505	3 294
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	6,5	6,7

	Városrész szintű adat
Lakásállomány	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Épített lakások száma (üdülők nélkül)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Megszűnt lakások száma	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Közcatorna hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Alacsony komfort fokozatú lakott lakások aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükség lakás)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Zöldfelületek nagysága (m ²)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Az Önkormányzat eddigi adatszolgáltatása alapján a legtöbb új lakás a keleti (Tihamér-, Maklári Hóstyák, Almagyar domb) és az északi részen (Gyermekváros, Felnémet) épült, a legtöbb lakás a keleti részen szűnt meg. Építési szempontból a legstabilabb városrészt a belvárosi.

A **Sánc** területén egységes építészeti arculat nem érzékelhető. Az apró, földszintes épületek zöme az elmúlt 10-15 évben vagy tetőtérrel bővült, vagy jelentősen átépült. A legtöbb beépítési mód megtalálható az utcákban. Zárt sorú beépítési mód jellemzi a Bástyá utcát, a Gárdonyi és a Janicsár utcák egy-egy szakaszát. Ikerházas beépítés a Cecei Éva utcában található. Az építménymagasság változatos képet mutat a földszintes lakóépületek és az emelt lakóépületek sorakoznak a Bástyá utcában és a Gárdonyi utcában is. A Bástyá utcában az egyoldali beépítés, a várak, illetve a vasút területe tágas légtérarányt biztosít. A Sánc elmúlt 15-20 évben beépült része a Gárdonyi utca északi szakasza, a Cecei Éva utca ikerházai, vagy a Gárdonyi kert művészlakásai. Egyre több lakóépület épül újjá, vagy újra a Szabó Sebestyén utcában is.

A városrész jelentős mértékben alapincézett. Részben a korábbi szőlőhegyi hasznosítás részeként, részben a várhoz kapcsolódó külső kazamata-rendszer részeként. Korábbi felmérések alapján 2500m² feltárt pincerendszer húzódik a telkek alatt, melyek egy része a korábbi beomlások következtében tömedékeltek. A külső vár területére áthúzódó kazamata ágak feltárása még várható. A városkép összességében még őrzi a régi képet. Néhány, tömegében, tetőformájában kirívó épületen kívül jóvátehetetlen seb csak egy - két utcaszakaszon keletkezett. A városrész fekvéséből, domborzatából, a vár közelségéből adódóan városképi szempontból rendkívül érzékeny.

Csákváros városrész hagyományosan kertvárosi jellegű. A beépítés karakterét a dominánsan ikresen csatlakozó-, kisebb részben szabadonállóan épített földszintes, földszint + tetőteres, magastetős lakóépületek határozzák meg. Ettől a karaktertől csak az északi két szabadonállóan beépített telektömbben, tömbfeltárással létrehozott F+1 szintes épületegyüttes tér el, mind beépítési karakterében, mind magasságában. A városrészben értékvédelem alatt álló épület nem található. A területet északról határoló Hadnagy utca északi oldalán a városrész szomszédos a védett Érsekkert területével, így a Hadnagy utca melletti ingatlanokra kiterjed a védett kert műemléki környezete.

Tihamér városrész történelmileg kialakult beépítési karaktere földszintes, zárt sorú, illetve hézagosan zárt sorú beépítés volt, az utcaképek zártágát legalább a tömör és fedett kapuval, illetve kerítéssel biztosították. A telek oldalhatárára jellemzően oldalsó szárny épült a kert irányába, változó hosszúságban, mely a melléképületekkel gyakran keresztszárnnyal is kiegészült. A hagyományos beépítési mód a Maklári út két oldalán és az Újsorra felfűzött telkeken még jellemzően megmaradt, értéknek tekintendő. A Kertész utca szabályozási vonala mentén a hagyományos beépítési mód továbbélésével az épületek szintszáma már megnövekedett, a fokozatos átépítések során többnyire F+1(+TT) szintes épületek jönnek létre a korábbi hatályos terv alapján. A Kertész utca menti lakótelkek közvetlen kapcsolatban vannak a tömbfeltárások során létrehozott többszintes épületekkel, így városképileg fontos, megfelelő átmenetet biztosító szerepet töltenek be.

A hagyományos beépítési karakter jelenlétén túl jellemzően új beépítési jelleg alakult ki a közelmúltban a Hadnagy utca, Hell Miksa utca és a Maklári út közti szakaszának két oldalán a lakótelep szomszédságában alacsonyabb (F+2;3) de intenzív városias beépítéssel. A magastetős, - a telkeket zárt sorúan keretező beépítés a lakótelepnél kevésbé bántó beavatkozást jelent a hagyományos karaktert illetően; a Tihamér városrész és a Maklári hóstya között egy intenzív, a városrészek beépítési jellegétől idegen „sziget” jött létre, mely falként választja el a két, történelmileg összenőtt városrészt. A fásított utcák – a beépítés jellegén túl – meghatározzák a városrész karakterét.

A Maklári hóstya keleti részén a több száz méter hosszú szerkezetalkító utcák mentén (Maklári út, Kertész utca), a település, jellemzően zárt, elsősorban zárt sorú beépítési móddal beépült telkek által meghatározottan. Néhány helyen a beépítés csak hézagosan zárt, de a zárt karaktert ezekben az esetekben is biztosítják a zárt jellegű kerítések, illetve kapuzatok.

A Maklári útról nyíló keresztutcák esetében a hézagosan zárt sorú beépítés a jellemző, de néhány telek esetében utcára merőleges tetőgerincű kontyolt épület is található a hézagosan zárt és zárt sorú beépítést jellemző, utcával párhuzamos tetőgerincű épületek mellett.

A Maklári hóstya keleti területének beépítési karaktere tipikus hóstyai jellegzetességekkel rendelkezik. A hóstya területén jellemzően a telkek északhoz közeli oldalhatárára az épületek oldalszárnnyal rendelkeznek változó mélységben. Szélesebb telkek esetében az oldalszárnnyal mindkét oldalhatárára megismétlődik. A hagyományos hóstyai karakter: A XVIII.–XIX. században a városfalon kívül – a városkapuk előtti területek beépítése. Több száz méter hosszú utcák mentén az utcavonalra jellemzően nem merőleges határvonalú telkekkel. Általában az egy tömbön belüli telkek az egyik utca mentén hosszabbak, a másik utca mentén rövidebbek.

A keresztutcák mellett kis telkekkel zárt sorú épületekkel, vagy zárt sorú utcaképet alkotó ún. hézagosan zárt sorú, az utcával párhuzamos tetőgerincű épületekkel (az oldalhatáron álló házakat épített kapuzat, tömör kerítés köti össze), jellemző a telek egyik vagy mindkét oldalán hátranyúló oldalszárny, esetenként az udvar és a kert közötti keresztszárny, kisméretű telkek esetében a hátranyúló szárny (átriumos jellegű beépítés), utcára merőleges tetőgerincű kontyolt lakóházakkal, fedett zárt kapuval, szélesebb teleknél tömör kerítéssel. Mindkét esetben utcavonali – előkert nélküli – beépítéssel.

Az utcaképet a zártággal összefüggésben az utcával párhuzamos tetőgerincű beépítés jellemzi, a Maklári út déli szakaszán a keleti oldalon a Folyás utca térségéig, valamint a nyugati oldalon a Szarvas-térig földszintes, másutt F-F+1 szintes magassággal. A Maklári út menti beépítés földszintes jellege olyan beépítési karaktert képvisel, melyet jelen szabályozás meg kíván őrizni a keresztirányú Agyagos utca és Mély utca mentén kialakult földszintes beépítéshez hasonlóan. A korábbi rendezési tervek előírásai alapján a Kertész utcai beépítés heterogén magasságú, itt az utcakép egységességének elősegítése érdekében az F+1 szintes épületek építését lehetővé kell tenni.

Közműellátottsága

• vezetékes ivóvíz ellátottság	95,5 %
• közcsonna ellátottság (szennyvíz elvezetés)	86,2 %
• földgáz ellátottság	96,3 %
• villamosenergia ellátottság	100,0%-osnak tekinthető
• vezetékes távközlési ellátottság	95 %

Úthálózata, közlekedés

Tihamér városrész: A Maklári út jelenlegi szabályozási szélessége 20 m, a 2x1 sávós út és parkolás számára megfelelő. Déli csatlakozása a Kertész utcához kedvezőtlen, a putnoki vasútvonal szintbeni keresztezésének közelsége miatt. A Homok utca közterületi szélessége 12 m, az útpálya szélessége 5 - 6 m.

Csákó városrész: A városrész tengelyében húzódó Mocsáry L. utca - Tinódi Lantos Sebestyén utca 2x1 sávós, közterületének szélessége 18 m.

A keleti városrész szélén haladna át az Eger városát elkerülő tervezett keleti tehermentesítő út. Az elkerülő út, mint az országos közúthálózat része, az É-D-i irányú elemek tehermentesítésére és a közúthálózati szerkezet hiánypótlására tervezett. Szerepe egyrészt az országos mellékutak színvonalasabb kapcsolatainak biztosítása, másrészt a 25. sz. főúttal párhuzamosan egy új, É-D-i irányú szerkezeti elemként, a főút átkelési szakaszának forgalomcsillapítása. A város szerkezeti tervében szereplő nyomvonal alapján két ütemre tagolható, egyrészt a Kistályai út és a Cifrakapu u.(Eger elkerülése), másrészt a Cifrakapu u. és a 25. sz főút északi csatlakozása (Felnémet elkerülése) közötti szakaszokra. Az út egri szakaszának megvalósulása realitás, míg a felnémeti szakasz megépülése csak nagytávban valószínűsíthető.

A keleti városrészen halad át az Eger-Putnok B2 kat. (a felnémeti vasútállomásig villamosított, onnan diesel üzemű) vasúti mellékvonal. Az Eger-Putnok vasútszakaszon éjjeli időszakban nincs forgalom, nappali időszakban is a forgalom igen kismértékű, a zajterhelés messze határérték alatti a referencia távolságnál, a vasúttól 25m-re.

Zöldfelület

A **Sánc** városrészt a zöldfelületi rendszerhez a városrész a kisvárosi kertek kapcsolják, a vonalas zöldfelületi elemek hiányoznak és a közparkok nagy felületei is hiányoznak.

Csákó az egyik legkedvezőbb beépítésű adottságokkal rendelkező városrész Egerben. A jellemzően kertvárosi beépítéshez tartozó kertekkel és út menti fasorokkal kapcsolódik a város zöldfelületi rendszeréhez.

Tihamér az egyik legsűrűbben lakott városrész Egerben. A jellemzően nagyvárosi és kisvárosi beépítéshez tartozó közkertekkel kapcsolódik elsősorban a város zöldfelületi rendszeréhez. Jelentős szerepet kapnak a zöldfelületi rendszer biztosításában a szerkezeti jelentőségű zöldfelületi elemek és az utak menti fasorok. Az Eger-patak szerepe ebben a városrészben (és Csákó városrészben is) kevés szerephez jut.

A **Maklári hóstya keleti részén** található lakótelepek (mind a nagyvárosi, mind a kisvárosi besorolású lakótelepeken) közkertjei többnyire intenzíven fenntartott, jelentős fa és cserjeállománnyal bíró felületek. Az 1950-70-es években épült lakótelepekhez készült közterek mára jelentős, több helyen védelmet is érdemlő növényállománnyal bírnak. További jelentős zöldfelületet jelentenek az itt található temetők (Rókus és Rozália temető) és a főiskola intézménykertje.

Külterület

Eger keleti városrészében két jelentősebb bánya található, melyek működésével hosszabb távon is számolni kell:

- „Eger I.-agyag” védnevű, Eger I. számú Merengő-völgyi agyagbánya,
- „Eger IV.-riolittufa” védnevű, Eger Tihaméri riolittufa bánya,

Mindkét bányaterület jelentős tájsebet okoz és turisztikailag frekventált területen található. Eger közigazgatási területén a meglévő bányatelkek nem bővíthetők, kizárólag újabb bányatelkek jelölhetők ki.

A keleti városrészben található az Apolló sportrepülőtér, mely jelenleg sportcélú üzemeltetésű, továbbá a külterületi részen található egy lovastanya is.

A jellemző szőlőterületek a következők: Almagyar-tető, Merengő-dűlő, Almagyar-dűlő, Almagyar-domb, Kőporos-tető, Tihaméri-szőlők.

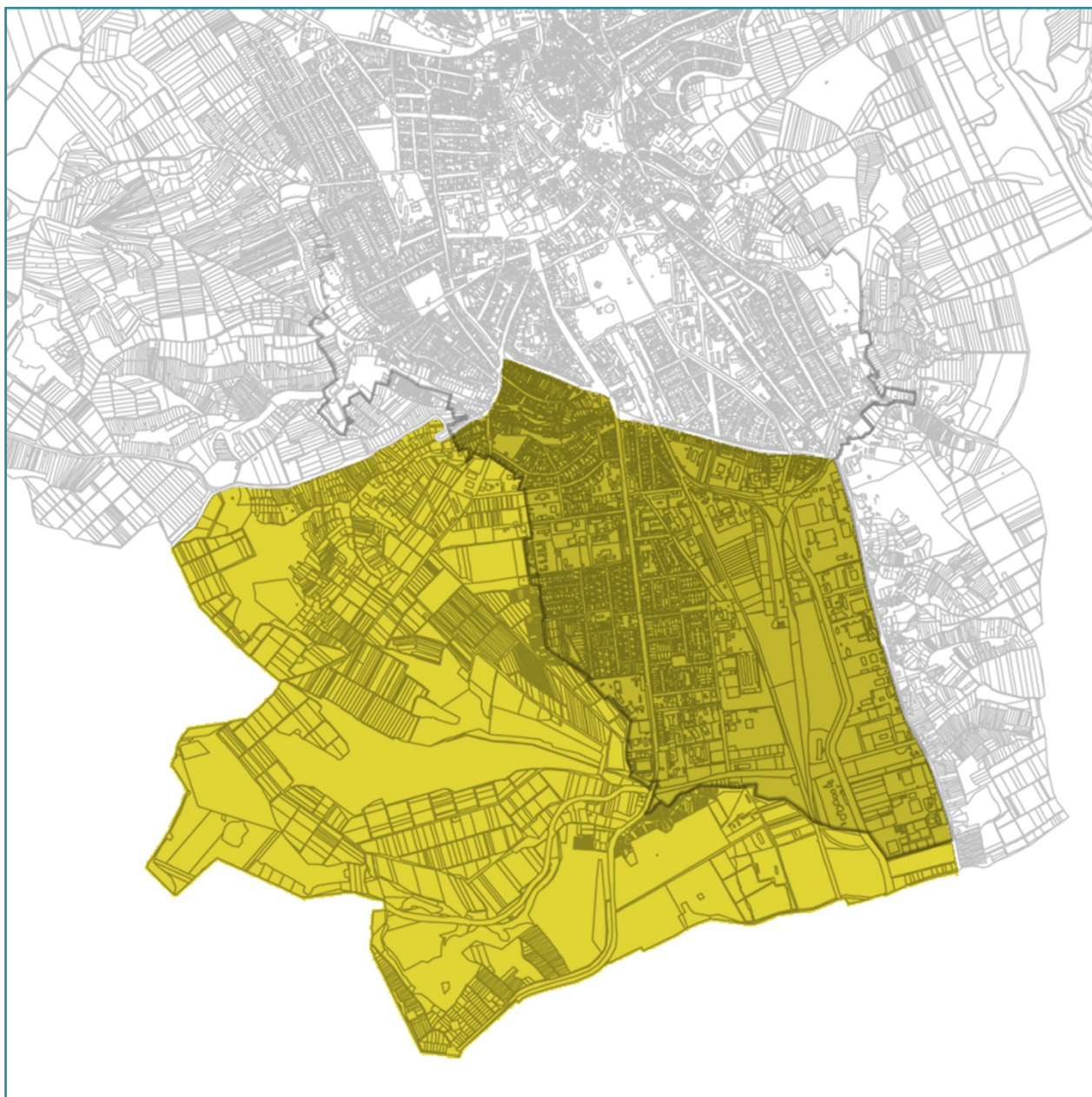

III.4. DÉL VÁROSRÉSZ

Területi határai

Nyugaton és délen Eger MJV közigazgatási határa, Északon a Szalóki utca, a Szvorényi utca, az Árpád utca és a Sas utca; keleten pedig a Kistályai utca határolja.

Lakossága: 9681 fő (2001-es adat)

Történelme, kialakulása

Dél városrész területei: a Hatvani hóstya déli része, Lajosváros, déli ipari park. Ezeknek a területeknek Eger MJV szabályozási tervében külön városrészként önálló szabályozásuk van.

Eger városához kapcsolódó hóstyák közül a Hatvani hóstya elsőként alakult ki az ország belső területei felé vezető út mentén. Mai napig fennmaradt, történetileg kialakult közterületi- és tömbstruktúrája jellegzetes: az Árpád utca – Koháry utca vonalától délre eső városrész közterületi- és tömbszerkezetét elsősorban a terület morfológiai adottságai határozzák meg. A történetileg kialakult településszerkezet a városrész karakterének meghatározó alkotóeleme. Eger egyetlen református temploma is itt található.

Lajosváros Eger legdélibb városrésze, több középiskola (Szilágyi Erzsébet Gimnázium; Egri Kereskedelmi, Mezőgazdasági, Vendéglátóipari Szakközép-, és Szakképző Iskola és Kollégium) és kollégium épült ide. A terület nagy része kertvárosi jellegű, de számos többemeletes, kertvárosi beépítéstől eltérő jellegű épület is található itt.

Jelentős kulturális, történeti és építészeti értéket képvisel a városrészben található Kőlyuki pincesor.

Lakossága

Eger városára és a Déli városrésztre vonatkozó demográfiai KSH adatok (2001-es Népszámlálás adatai):

Mutató megnevezése	Eger összesen	Déli városrész
Lakónépesség száma	57 986	9 681
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,7	12,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	66,5	69,8
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	18,8	17,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	15,4	14,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	22,3	21,1
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40,7	43,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	10,3	10,2
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	55,9	53,6
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	36,1	34,0
Állandó népesség száma	55 051	8 973

Dél városrészben a korcsoportonkénti megoszlás kevésbé tér el az egész városra vonatkozó arányoktól, ugyanakkor a 0-14 évesek aránya, valamint a 60 éven felüliek aránya alacsonyabban van a városi átlagnál. Ebben a városrészben a legmagasabb az aktív korúak aránya a lakónépességen belül (69,8%). Eger lakosságának közel 17 %-a él ebben a városrészben. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya, valamint a felsőfokú végzettségűek aránya is elmarad a városi átlagtól.

Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül: 10,2%, mely tulajdonképpen megegyezik a város egészére jellemző adatokkal.

	Városrész szintű adat
Lakónépesség (fő):	Önkormányzati Népeségnyilvántartó jelen időpontra (városrészekre és szegregátumokra is)
Lakónépességen belül az alábbi korcsoportok aránya 0-14 15-59 60-x	Önkormányzati Népeségnyilvántartó jelen időpontra
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktívkorúakon (15-59 évesek) belül	Önkormányzati Népeségnyilvántartó jelen időpontra
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	Önkormányzati Népeségnyilvántartó jelen időpontra
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	Önkormányzati Népeségnyilvántartó jelen időpontra
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	Önkormányzati Népeségnyilvántartó jelen időpontra
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	Önkormányzati Népeségnyilvántartó jelen időpontra

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Gazdasága

Egri Ipari park

Az ipari parkot működtető társaságba 1997. áprilisában új tulajdonosokként lépett be Eger M.J.V. Önkormányzata, és felvette az Egri Ipari Park Kft. nevet. A park kezdeti 14,3 ha-os területének infrastrukturális beruházásai 2000-re befejeződtek, megépült a K2 feltáró út állami és önkormányzati támogatások segítségével. Kezdetben 3 vállalkozás működött a park területén, melyek mintegy 100 főt foglalkoztattak. Az Egerben kialakított Ipari Park 107 hektáron fekvő 90%-ban beépített gazdasági övezetben 65 vállalkozás közel 3 ezer embert foglalkoztat ma már.

Az Egri Ipari Park által támogatott szektorok, termelési ágak:

- Élelmiszergyártás
- Textilia, valamint ruházati termékgyártás
- Fafeldolgozás, bútór-, papír és papírtérkép gyártás
- Fémfeldolgozási termékek gyártása
- Gép- gépi berendezés-, villamos ipari-, híradástechnikai-, közúti járműgyártás

Az ipari parkban környezetszennyezéssel, illetve környezetkárosítással járó tevékenységek nem folytathatóak tekintettel Eger város idegenforgalmi, turisztikai jellegére.

Logisztikai adottságai alapján az Egri Ipari Park Eger közlekedési kapcsolataiból adódóan nem a legkedvezőbb. A Park elhelyezkedése a városközponttól mintegy 2 km, közvetlenül Lajosváros

városrész mellett található, viszonylag közel a lakóterületekhez. Közvetlen főútvonaltól való távolsága 0,5 km, ugyanakkor az autópályától való távolsága mintegy 28 km. A vasútvonal közvetlenül a Park mellett halad el, vasútállomás 1 km-re található, a Park saját iparvágánnyal rendelkezik. Repülőtértől való távolsága kb. 10 km, Budapesttől való távolsága pedig mintegy 130 km.

Az Ipari Park által nyújtott szolgáltatások között megtalálható a műszaki, jogi, pénzügyi tanácsadás, valamint pályázatfigyelés. A Park területén biztonsági szolgálat őrzi a bérelhető irodákat, valamint az ott dolgozók számára étkezési és kiskereskedelmi szolgáltatások is találhatóak. 2002-ben megépült a Parkban az Innovációs és Technológiai Központ. Az inkubátorház és szolgáltató központ funkciót betöltő központban 12-20 m²-es irodák és 80-120 m²-es üzemcsarnokok vehetők bérbe kezdő, illetve kisvállalkozások számára a piaci árnál kedvezőbb bérleti díjért. A központ rendelkezik tárgyaló- és a konferenciateremmel is.

Az Ipari Park fejlesztési elképzelései szerint a cél a park további betelepítése külföldi és belföldi befektetőkkel. Az Egri Ipari Parkba betelepült vállalkozások közül a legjelentősebbek a teljesség igénye nélkül:

- ZF Hungária Kft.
- Bosch Rexroth Pneumatika Kft.
- Elso Elbe Hungária Acélipari és Kereskedelmi Bt.
- Leoni Hungária Kft.
- Vilati Ingatlan Kft., Vilati Gyártó Kft.
- Raab Karcher Rt.
- EBM Hungary Kft.
- Zodel-Hungária Kft.
- Agroker-Eger Kft.
- Lasselsberger Hungária Kft.

	Városrész szintű adat
Kiskereskedelmi üzletek száma (humán gyógyszertárak nélkül) Ebből élelmiszer jellegű ruházati jellegű	Önkormányzati adatbázis (elegendő összesen a kiskereskedelmi üzletek száma).
Vendéglátóhelyek száma	Önkormányzati adatbázis

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Funkcióellátottság

A Hatvani hóstya déli része dominálón lakóterület, a szerkezeti jelentőségű utak találkozásánál létrehozandó intézményterülettel. A déli városrész legjellemzőbb adottsága a vasút mentén elterülő nagyterjedésű gazdasági terület, és annak közvetlen szomszédságában létrejött lakóterületek kettőssége.

A gazdasági funkció vélelmezhetően távlatban is megtartja jelentőségét, legfeljebb bizonyos területeken várható a kisebb kereskedelmi és szolgáltatási egységek számának növekedése a lakóterületi funkciótól idegen raktározási és üzemi tevékenységgel szemben.

A lakóterületi funkció erősödését jelenti az Egri Patyolat Kft. telephelyének lakóterületi átminősítésére vonatkozó igény. Hasonló szándékok támogatását irányozza elő a jövőben az Önkormányzat is a pl. a Faiskola utca mentén.

Az 1970-es évek koncentrált lakásépítéseivel egy időben épült általános iskola és óvoda megfelelő alapellátást nyújt a városrész szempontjából.

	Városrész szintű adat
Bölcsődék száma	Önkormányzati nyilvántartás
Óvodák száma	Önkormányzati nyilvántartás
Általános iskolák száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Önkormányzati nyilvántartás
Középiskolák száma (gimnázium és szakközépiskola együtt)	Önkormányzati nyilvántartás
Idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtsága (ellátottak száma és a férőhelyek aránya)	Önkormányzati nyilvántartás: az adott városrészben van-e idősek nappali intézménye

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

A városrészben található a Tűzoltóság, melynek elődje 1874. július 12-i mostani Dobó tér leégése miatt alakult Egri Önkéntes Tűzoltó Egylet néven, valamint itt található a Szennyvíztisztító telep területe is, a szabályozási tervben védőtávolsággal ellátva. A telep kommunális és ipari szennyvíztisztítással is foglalkozik.

Oktatási intézmények a városrészben:

- Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium,
- Hunyadi Mátyás Általános Iskola,
- Vendéglátóipari Szakközép-, Szakiskola és Kollégium,
- Egri Agrárképzésért Alapítvány Európai Szaktudás Szakiskolája,
- Informatikai, Közigazgatási, Nyomdaipari Szakközépiskola és Szakiskola

Útcszerkezete, megközelíthetősége, területei, szabályozása

A Hatvani hóstya déli részén az Árpád utca – Koháry utca tengelyétől délre kialakult tömbök esetében az eredeti hóstyai telekszerkezet megmaradt, és a területre vonatkozó helyi védelem fennmaradása célja az Önkormányzatnak.

Lajosváros utcahálózata és telekszerkezete az 1930-as évek körül alakult ki. A Madách Imre utca – Kazinczy utca közötti tömb őrzi még az eredeti telekszerkezetet, nagyméretű, közel 1000 m²-es lakótelkekkel, melyek kertvárosias, ikerházas beépítésűek. Az 1970-es években a nagyobb tömbbelső feltárásával – a mély lakóterületeket leszabályozva – a tömbbelső egy részében többszintes házak épültek telepszerű, úszótelkes formában, durván beavatkozva a kertvárosi telekstruktúrába. A feltárt telektömbök esetében a kertvárosi beépítésre szolgáló lakótelkek 400-500 m² területűek. Ez a domináns telekméret Lajosváros területén. A Zólyomi utca mentén láncházias beépítés alakult ki a tömbfeltárás során, szabályos 300-500 m²-es telkekkel.

A városrész legapróbb telkei – mintegy 200 m²-es területtel – a Kazinczy utca és a Nagy László utca mentén található sorházas beépítéssel jöttek létre, a telekszerkezet és a beépítési mód tekintetében egyaránt a környező kertvárosias karaktertől eltérő módon.

Szabályos telekszerkezettel rendelkezik a Puky Miklós utca és a Breznay Imre utca által határolt lakótömb, melyet 800-900 m² nagyságú telkek alkotnak. A telkeken felépült 4 lakásos épületek alaprajza ikresített jellegű, ennek következtében megindult a telkek megosztása.

Sajátos telekstruktúra alakult ki a Liszt Ferenc utca és a Madách Imre utca közötti területen, a tömb utólagos parcellázásával. Az egysoros telektömb mintegy 300 m²-es telkei alapvetően eltérnek a városrész karakterétől, városiasabb, sűrűbb beépítést eredményezve.

A Faiskola utca és a vasút között húzódó gazdasági terület változatos méretű és formájú telkeket tartalmaz. Az utóbbi évtizedekben végbement gazdasági átalakulás következtében a gazdálkodó egységek számának növekedésével nőtt a telekalakítási igények száma is. A korábbi nagyméretű telkek elaprózódása egyértelműen kimutatható tendencia, mely gyakran szabálytalan alakú telkek kialakításához vezet.

A terület terhelhetősége, valamint a telkek beépíthetősége és funkciójának megfelelő használata szempontjából a telekterületek minimumának szabályozását javasolja az Önkormányzat a gazdasági területeken.

Lakás- és épületállománya, beépítés módja

Eger városára és a Dél városrészre vonatkozó KSH adatok (2001-es Népszámlálás adatai):

Mutató megnevezése	Eger összesen	Déli városrész
Lakásállomány (db)	23 505	3 686
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	6,5	6,0

	Városrész szintű adat
Lakásállomány	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Épített lakások száma (üdülők nélkül)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Megszűnt lakások száma	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Közcatorna hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Alacsony komfort fokozatú lakott lakások aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükség lakás)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Zöldfelületek nagysága (m ²)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

A Hatvani hóstya területén a beépítés karaktere szorosan összefügg a történetileg kialakult telekszerkezettel. A hóstyai beépítés jellemzője a zártság, keskenyebb telkek esetében zárt sorú beépítéssel, szélesebb telkek, illetve kisebb épületek esetében hézagosan zárt beépítéssel, zárt kerítéssel és kapuzatokkal.

Lajosváros beépítési karaktere még a lakóterületeket illetően sem homogén. A domináló kertvárosias karaktert megzavarják néhol a tömbbelső beépítései. Ezek közül különösen idegen a Veres Péter utcára kinyúló, telepszerűen beépült tömbbelső és a kertvárosias környezetének kapcsolata mind a beépítés magasságának, mind a beépítés módjának szempontjából. Hasonló problémát hordoz a Faiskola utca – Brassói utca által közrezárt tömbbelsőben felépült A+F+4 szintes épület léptéktelen tömege.

A Mátyás király út mentén felépült F+4 szintes sávházak az 1970-es évek technológiájának és városépítési elveinek megtestesítői, és bár a kertvárosias városrésztől eltérő, de legalább egységes karaktert adnak a Mátyás király út érintett szakaszán.

Egységes beépítési karaktert képvisel a Puky Miklós utca és a Breznay Imre utca között létrejött F+1 szintes, magastetős beépítés, mely léptékében, tömegarányában illeszkedik a városrészben dominánsan jelenlévő ikerházas, magastetős, kertvárosias beépítéshez. A Külső sor utcától Délre fekvő új lakótömb telekalakításánál és beépítésénél jelenleg hatályos szabályozási terv javaslata ennek a beépítési karakternek a folytatására irányul.

Közműellátottsága

A Mátyás király utcában részben van vezetékes ivóvíz és szennyvíz csatorna, de a Nagyváradi utca és a Volán között nincs. A Kistályai úton részben van, az ipari terület teljesen ellátva. A Farkasvár utcában nincs vezetékes ivóvíz és szennyvíz csatorna. A Faiskola utcában részben van, kivéve a Zombori út és Szövetkezet út között.

Úthálózata, közlekedés

A 25.sz. főút, mely Eger legfontosabb országos főúthálózati kapcsolata, a belterületi szakaszon 2x2 forgalmi sávok keresztmetszettel épült ki, innen közelíthető meg Kerecsend, Gyöngyös és Budapest. A főút csomópontjai jelzőlámpás szabályozásúak, a Ráckapu téri különbszintű csomópontot kivéve. Az út a kismértékű átmenő forgalmon kívül a belső észak-déli forgalom tengelye, szakaszonként a forgalmat csak torlódásokkal képes lebonyolítani. A kapacitás hiányát elsősorban egyes csomópontok forgalomszabályozása okozza, önálló balra kanyarodó sávok hiányában. A főút közterülete változó szélességű: a Mátyás király úton 30 m, megfelelő, a Deák F. úti és 24.sz. főúti csomópont között 22-24 m a korábbi szabályozás szerint, Ráckapu téri csomóponttól északra min. 24 m.

A vasútvonalak által körbezárt terület megközelítését biztosító Külső sor utca 2x1 sáv, 15-20 m széles közterületű. A vasút menti gazdasági terület gyűjtőútja a Faiskola utca 16 m széles telken, 2x1 sáv. A 25. sz. főút és a Faiskola utca közötti kapcsolatot a Liszt Ferenc utca - Madách utca egyirányú útpár, illetve a Szövetkezet (2x1 sáv) utca biztosítja gyűjtőút jelleggel. Eger településszerkezeti terve a Sas utca – Kistályai út útvonal szintbeli vasúti keresztezését és az út csomópontjainak jelzőlámpás szabályozását tartalmazza, annak figyelembevételével, hogy a város észak – déli tehermentesítő útja a Kistályai út folytatásában a vasútvonal keleti oldalán halad.

Egerszalóki út: Az új 5 km hosszú út megépülésével nem csak Eger elérhetősége javult a déli kistérségek felől, hanem a délkeleti Maklár, Nagytálya, Andornaktálya és a délnyugati Egerszalók, Demjén települések közötti összeköttetés is Eger közbeiktatása nélkül. Így újabb szakasszal bővült a déli elkerülő úthálózat.

Az út megépülésével megindult a közművek építése (ivóvíz, szennyvíz, elektromos hálózat) és a gazdasági vállalkozások is fokozatosan birtokba veszik a feltárt területeket. Az Egerszalókon megvalósuló turisztikai fejlesztés jelentős vendégforgalmat generál a térségben. A minőségi turizmus alapvető feltétele a megfelelő színvonalú elérhetőség. A jó közlekedési kapcsolat lehetővé teszi, hogy a fürdővendégek a megyeszékhelyet is gyakran meglátogassák és igénybe vegyék idegenforgalmi, kulturális, gasztronómiai szolgáltatásait.

Ezen a városrészen megy keresztül a déli vasúti közlekedés, megközelíthető déli irányban Füzesabony, Budapest, Miskolc, északi irányban Ózd és Szilvásvár. Eger- Szilvásvár- Putnok vasútvonalat 1908. november 12-én adták át a forgalomnak, és évtizedeken át helyi érdekű vasútként (HÉV) üzemelt.

A parkolás a családi házas beépítés miatt közterületeken oldható meg. A városrészben kerékpárút nincs, de a Sas út és a Mátyás király út mellett tervezik kerékpárút létrehozását.

Zöldfelületei

A városrész zöldfelületi rendszerében egyforma szerepet kapnak a nagyvárosi és kisvárosi beépítés lakótelepeinek közkertjei, valamint a kertvárosias és kisvárosias családház-társasházak kertkapcsolatos beépítései. A lakótelepi közkertek növénytelepítési intenzitásuk és fenntartásuk miatt, míg a kertek elsősorban területük nagysága miatt jelentősek. Ettől eltérnek a gazdasági területek beépítetlen területei. A nagy szabad felülettel bíró területeken sok a burkolt felülete, a kondicionáló hatású növénytelepítések csak kevés helyen találhatóak meg. A központi vegyes területek zöldfelületei nagyon vegyes képet mutatnak. Összességében elmondható (az oktatási intézményekre vonatkozóan is), hogy a gazdasági területekhez hasonlóan nagy burkolt felülettel rendelkeznek, még ha a zöldfelületük intenzívebb beültetéssel rendelkezik is.

A családház és az alacsony lakásszámú társasházak mögött működő kertek mérete változó a városrészben. Az apró kertek mellett megtalálhatóak nagy kertek is. Ezek megőrzése és bővítése kiemelt fontosságú.

A nagyvárosi és a kisvárosi úszótelkes beépítései körül található közkertek állapota, növénytelepítési intenzitása jónak mondható, bár a városrész egészében javítható az állapotuk. Az értékes idős növényállomány megtartása mellett javasolt kertépítészeti terv alapján új funkciókkal megtölteni a közkerteket és a játszótereket felújítani. A saját telektulajdonnal bíró nagyvárosias és kisvárosias területek társasházi kertjei „közkert” módjára működnek, fenntartásukat nem egyértelműen a lakóközösség végzi, és minőségükben sem térnek el a közkertektől.

Eger e városrészén is keresztül folyik az Eger patak és rajta kívül még kettő kisebb mellékpatak is.

Külterülete

A déli iparterület térségében – eddig beépítetlen (a vasúti rendező pályaudvar, és az Eger-patak közötti területsávban), valamint a jelenleg MÁV kezelésében lévő, de vasúti szállítási szempontból feleslegessé váló (a vasúti vágányok közötti) területen van lehetőség új gazdasági területek kijelölésére. E fejlesztési terület déli irányba a K2-es útig terjed és ipari, valamint kereskedelmi szolgáltató gazdasági területet egyaránt magába foglal.

A közigazgatási terület déli részét érinti a MOL Rt. (Kiskunhalas) Demjén néven nyilvántartott szénhidrogén lelőhelyének bányatelek határa. E bányatelek azonban a felszíni tájhasználatot nem befolyásolja. A bányatelken belüli terület délnyugati részén található néhány még üzemeltethető olajkút.

A kistérség települései közül innen érhető el Egerszalók és Egerszólát.

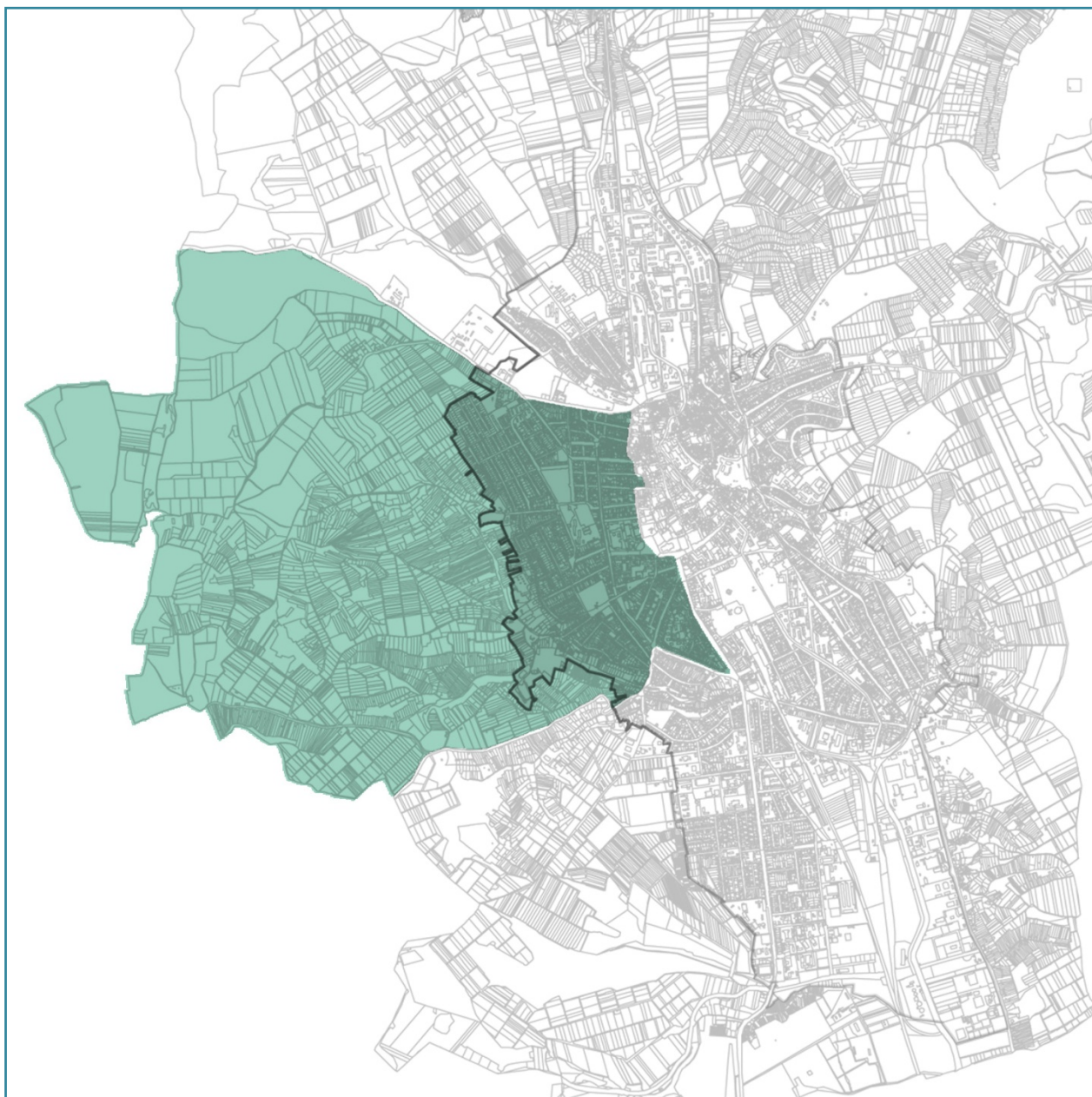

III.5. NYUGAT VÁROS RÉSZ

Területi határai

Északon a Baktai utca és a Kisasszony utca, keleten a Vitkovics Mihály utca, a Tündér park és a Barkóczy utca, délen az Árpád és a Szalóki utca határolja.

Lakossága: 12 444 fő (2001-es adat)

Történelme, kialakulása

Nyugat városrész területei: Károlyváros, Hatvani hóstya északi része, Hajdúhegy, Szépasszonyvölgy, Rózsásdűlő.

Károlyváros, mely Eszterházy Károly idejében épült ki, a történelmi belvároshoz nyugatról csatlakozó területen található. Legkorábban beépült része a Sertekapu utca és a Kisasszony utca közötti, mozgalmas terepadottságokkal rendelkező északi terület, melynek legmélyebb vonala – a Kisvölgy utca – a Sertekapu utcához átlós irányból csatlakozó, karakteres területi struktúrát határoz meg. Ezt a morfológiailag determinált, organikusan létrejött struktúrát egészíti ki az 1700-as évek második felében Eszterházy Károly püspök tudatos városépítő tevékenysége következtében létrejött merev, derékszögű utcahálózat, illetve tömbstruktúra, mely Károlyváros jelentős részére kiterjed.

A **Hatvani hóstya** a többi hóstyához hasonlóan a XVIII. században épült ki. Az egykori külső városrészek, a hóstyák házai többnyire kis telkekre épültek. Olyan kicsire, hogy a lakóház mellett annyi hely maradt a szomszéd portáig, hogy csak a széles nagykapu fért el rajta. A múlt századi hagyományokat még őrző házak kapuja szervesen hozzáépült a homlokzathoz, úgyhogy az utca zárt sorú beépítés képét mutatja. Ezek a kapuk kétszárnyúak és deszkából készültek, kiskapu nélkül, mert arra már nem volt hely. A régi hóstyai házak nagyobb része kőből készül, mely az utcai homlokzatot is meghatározta annyiban, hogy a sokszor kontyolt nyeregvető alatt többé-kevésbé díszített, vakolt oromzat állt.

A Nyugati városrész legfőbb nevezetessége a **Szépasszony-völgy**. A völgy nevéhez legendák sora fűződik. Bakó Ferenc néprajzkutató szerint a "Szépasszony" az ősvallás egyik istenasszonya volt, Vénuszhoz hasonló alak, a szerelem istennője. Neki mutattak be áldozatot ezen a helyen. A földművesek egy híresen szép asszonyról mesélnek, aki itt árusította az egyik pincében a jó egri bort. Mások szerint egy úri villa kikapós szép asszonyáról kapta nevét a völgy. A levéltári adatok alapján nem állapítható meg egyértelműen a név eredete, mint ahogy az első pincék építésének ideje sem. A völgy Öregsorának kialakítását 1774-ben kezdték püspök-földesúri engedély alapján. A pinceépítést fokozta Barkóczy püspök gazdaságpolitikája, aminek következtében fellendült a bortermelés, kialakult a bor piaca, tehát szükség lett megfelelő tároló helységekre. 1781-ben már 32 borospincéről számol be egy összeírás. Az egri bor hírneve az elmúlt évszázadban szorosan kapcsolódott össze a több mint 150 pincét számláló Szépasszony-völgygel. A völgy mai pincecsoportja a II. világháborút követően, a földreform után épült meg.

Eger és a környékén található pincék, kevés kivételtől eltekintve, riolittufába vágott lyukpincék. A riolittufa kiválóan alakítható, benne a bor állandó 10-15 °C-os hőmérsékleten tartható. Sajátos típust alkotnak, eltérően az alföldön használatos, bár földalatti, de téglá- vagy kőboltozatos pincéktől, vagy a Dunántúl egyes borvidékeinek a föld fölé épített kő vagy borona prэшáz pincéitől. Az említett Dunántúli és az Észak-Magyarországi forma között a lényeges különbség abban áll, hogy míg a Dunántúli pincék keletkezésekor a borház volt az első, addig Egerben és környékén a földbe vájtt üreg, míg a bor tárolásának és érlelésének helye, melyhez csak későbbi időkben járult a borház.

A Szépasszony-völgy területe az egri püspök tulajdona volt. Pincét vágni csak a püspök engedélyével lehetett. Így alakulhattak ki a csoportos, egyidejűleg vágott, utcába rendeződött pincék sorai.

Lakossága

Eger városára és a Nyugat városrészre vonatkozó demográfiai KSH adatok (2001-es Népszámlálás adatai):

Mutató megnevezése	Eger összesen	Nyugati városrész
Lakónépesség száma	57 986	12 444
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,7	13,1
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	66,5	64,0
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	18,8	22,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	15,4	10,9
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	22,3	29,4
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40,7	35,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	10,3	7,3
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	55,9	60,0
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	36,1	36,6
Állandó népesség száma	55 051	12 171

A Nyugati városrész korcsoportonkénti megoszlásából leolvasható, hogy a városrész jellemzően előregedő: a városi átlagnál magasabb a 60 év felettiek aránya is, ugyanakkor alacsonyabb a 0-14 év közöttiek száma.

Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül: 10,9%, mely jelentősen alacsonyabb a városi átlagnál, leolvasható tehát, hogy a városrész tudásbázisa magas. Ezt mutatja a felsőfokú végzettségűek magas aránya is: 29,4 %.

Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül: 7,3%, mely alátámasztva az előbbi adatokat szintén azt mutatja, hogy a városrészben a magasan kvalifikált lakosok élnek. Ebből következik, hogy a városi átlagnál jelentősen magasabb a városrészben a foglalkoztatottak aránya is az aktív korúakon belül. A foglalkoztatott nélküli háztartások városival megegyező aránya az időskorúak magas arányának tudható be.

	Városrész szintű adat
Lakónépesség (fő):	Önkormányzati Népszégnnyilvántartó jelen időpontra (városrészekre és szegregátumokra is)
Lakónépességen belül az alábbi korcsoportok aránya 0-14 15-59 60-x	Önkormányzati Népszégnnyilvántartó jelen időpontra
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktívkorúakon (15-59 évesek) belül	Önkormányzati Népszégnnyilvántartó jelen időpontra
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	Önkormányzati Népszégnnyilvántartó jelen időpontra
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	Önkormányzati Népszégnnyilvántartó

	jelen időpontra
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	Önkormányzati Népszégnyelvántartó jelen időpontra
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	Önkormányzati Népszégnyelvántartó jelen időpontra

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Gazdasága

A kereskedelmi és vendéglátó-ipari létesítmények száma ebben a városrészben egyre nő, mivel Eger egyik fő látványossága, a Szépasszony-völgy itt található. Felmérések szerint az Egerbe látogató turisták közül a legtöbb ellátogat a Nyugati városrész híres pincesorához.

- Kereskedelem területi koncentrációja magas
- Borkultúra hagyományai jellemzőek
- Társadalmi státusza magas

Agria Park

Eger történelmi belvárosához közel, az 1896 óta itt álló, egykori Egri Dohánygyár épületének rehabilitálásával alakították ki az Agria Park bevásárlóközpontot. A bevásárlóközpont a Belvárosban jelen lévő piactér sokszínűségének és sétálóutcák nyüzsgő hangulatának alternatívájaként jelenik meg. 2008. március 7-én nyílt meg a 2005-ben pályázat keretében kiírt, 15 hónap alatt megvalósult fejlesztés. A közel 22000 m² alapterületű bevásárlóközpont három szinten üzleteket, kiállításokat, programokat kínál és felújított ősfás parkkal rendelkezik.

A Park építése és kivitelezése során a befektető célja egy olyan épületegyüttes kialakítása volt, amely megőrzi és illeszkedik a történelmi városképhez, és méltó utódja lehet az itt álló egykori dohánygyár épületének. A bevásárlóközpont egyedülálló a hazai piacon, rendhagyó koncepciója – a hagyományos és modern külső, valamint a funkcionális belső terek ötvözése – ugyanis egyedi megjelenést kölcsönöz a komplexumnak.

	Városrész szintű adat
Kiskereskedelmi üzletek száma (humán gyógyszertárak nélkül) Ebből élelmiszer jellegű ruházati jellegű	Önkormányzati adatbázis (elegendő összesen a kiskereskedelmi üzletek száma).
Vendéglátóhelyek száma	Önkormányzati adatbázis

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Funkcióellátottsága

Főként a Szépasszony-völgyében található idegenforgalmi és kereskedelmi létesítmények, valamint az újonnan megépült Agria Parkban. Károlyváros területének domináns részét a lakóterületi funkció jellemzi, valamint funkcionális adottsága, hogy a Belváros szomszédsága következtében területén az alapfokú intézményeken túl városi, illetve megyei szintű ellátást

szolgáltató intézmények is találhatóak (középiskola, földhivatal, bíróság, szabadidőközpont, stb.) melyek területét a TSZT központi vegyes területként jelöli ki, de területbővítéssel járó fejlesztésüket nem irányozza elő.

A városrész egyedi adottsága funkcionális szempontból, két nagyterjedésű, területigényes létesítménye a laktanya, valamint a volt dohánygyár épületében kialakított Agria Park, mely a kistérség legnagyobb bevásárló-, szolgáltató és szórakoztató komplexuma.

A városrészben található az **APEH Észak-magyarországi Regionális Igazgatósága**, mely 2007. január 1-jén, közigazgatás korszerűsítési folyamat részeként jött létre. Három korábbi igazgatóság és illetékhivatal feladatait látja el Heves, Nógrád és Borsod-Abaúj-Zemplén megye területén. Ebben a városrészben található a Vállalkozók Háza Szervező és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság is.

A Nyugat városrészben található a Hatvani temető, valamint az Urna temetőis. Ebben a városrészben, a Belváros városrészsel közvetlen határos területen kapott helyet a Heves Megyei Bíróság, valamint az Egri Városi Bíróság épülete is, ezek mellett közvetlenül található az egri Büntetés-végrehajtási Intézet. A Bem tábornok utcában helyezkedik el a Városi Ellátó Szolgálat, és a Városi Sportiskola. A városrészben található még ezeken felül a Móra Ferenc Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola, az Egri Autisták Speciális Iskolája és Óvodája is.

	Városrész szintű adat
Bölcsődék száma	Önkormányzati nyilvántartás
Óvodák száma	Önkormányzati nyilvántartás
Általános iskolák száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Önkormányzati nyilvántartás
Középiskolák száma (gimnázium és szakközépiskola együtt)	Önkormányzati nyilvántartás
Idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtsága (ellátottak száma és a férőhelyek aránya)	Önkormányzati nyilvántartás: az adott városrészben van-e idősek nappali intézménye

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Utcaszerkezete, megközelíthetősége, területei, szabályozása

Károlyváros, ez a mérnöki tevékenység eredményeképpen kialakult szabályos városrész a Székesegyház mögötti vásártérig, illetve a jezsuiták kertjéig kiterjedt (dr. Nagy János utca – Bem tábornok utca vonaláig).

A Károlyvárost jellemző, viszonylag homogén utcahálózat szempontjából jelentős beavatkozást jelentett a 25. számú főközlekedési útnak a Vörösmarty-Bartalos utcák nyomvonalára történő áthelyezése az 1970-es évek végén. A forgalmi út mintegy „szétfeszíti” a nem ilyen forgalmi funkcióra tervezett utca- és tömbszerkezetet, északi szakaszán – a Kisvölgyön átvezető híd következtében – pedig megoldhatatlan városszerkezeti konfliktust okoz.

Károlyváros jelenlegi telekszerkezete a terület kialakulásával, beépülésével összefüggésben különböző karakteres „mintákat ” jelenít meg. A legkorábban beépült terület a Kisvölgy utcára, mint közterületi tengelyre felfűződő térség telekszerkezete jellegzetes hóstyai karaktert tükröz.

A viszonylag szűk utcai fronttal rendelkező telkek mélysége a terepadottságok függvényében változó. A Kandra Kabos és Bocskai István utcák a Kisvölgy utcát Y alakban metszik, találkozásuknál jellegzetes amorf közterületeket hozva létre. Ez az a térség, ahol egyfajta „központi hely” alakult ki, pincékkel, borházakkal.

A településszerkezeti védendő hosszirányú utcákra merőleges utcák, közök mentén a hóstyai karakterre jellemző aprótelkes szerkezet alakult ki (pl: Nyíl utca mentén).

Eger városához kapcsolódó hóstyák közül a **Hatvani hóstya** elsőként alakult ki az ország belső területei felé vezető út mentén. Mai napig fennmaradt, történetileg kialakult közterületi- és tömbstruktúrája jellegzetes: az Árpád utca – Koháry utca vonalától északra eső területeken határozottan a volt városkapuhoz irányuló tendenciát jelenít meg, míg az útvonaltól délre eső városrész közterületi- és tömbszerkezetét elsősorban a terület morfológiai adottságai határozzák meg.

Az Árpád utca – Koháry I. utca két oldalán kialakult városrész tömb- és telekszerkezete eredetileg tipikusan hóstyai karakterű volt. Az átmenő úttól északra – a Belváros irányába – fekvő tömbök az 1970-es – 1980-as években radikális beavatkozás következtében alapvetően átalakultak. A nagyobb méretű telkekből álló telektömbök belül a telepszerű, koncentrált lakásépítés területeivé váltak, az eredeti telkek leszabályozás után megmaradt része keretként kíséri a közterületeket. Az eredeti telekstruktúrából ezekben a tömbökben csak torzó maradt.

A Szvorényi J. úttól nyugatra, az utakra szerveződő hóstyai beépítési karakter fellazul, a később beépült tömbök kertvárosi karaktert mutatnak. Az Almási Pál utca ikres, előkertes beépítésű szakaszát a legutóbbi években készült sorházas beépítés folytatja az előbbitől és a hóstyai karakterből is eltérő telekszerkezettel.

Lakás- és épületállománya, beépítési módja

Eger városára és a Nyugat városrészre vonatkozó KSH adatok (2001-es Népszámlálás adatai):

Mutató megnevezése	Eger összesen	Nyugati városrész
Lakásállomány (db)	23 505	5 444
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	6,5	7,1

	Városrész szintű adat
Lakásállomány	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Épített lakások száma (üdülők nélkül)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Megszűnt lakások száma	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Közcatorna hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Alacsony komfort fokozatú lakott lakások aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükség lakás)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra
Zöldfelületek nagysága (m ²)	Önkormányzati nyilvántartás jelen időpontra

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában a jelen időpontra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

Károlyvárosban a hóstyai karakterű telekszerkezet a Sertekapu utca-Vörösmarty utca-Kilián utca vonaláig ismerhető fel. Ettől délre a volt vásártér, illetve a jezsuiták kertje területéig terjed az Eszterházy Károly püspök által parcelláztatott terület, a homogén, tervszerű telekosztású tömbök zárt sorú beépítésével létrejött „károlyvárosi” telek- és beépítési struktúra. Az eredetileg 500-700 m²-es telkeket illetően a későbbiek során kétféle tendencia figyelhető meg. Egyrészt spontán módon megindult a telkek elaprózódása az eredeti telkek hosszirányú (utcai telekhatárra merőleges) megosztásával. Másrészt az utóbbi évtizedekben – főleg jelentősebb utak mentén – az eredeti telkek összevonásával kialakult nagyobb telkeken a hagyományosan földszintes, vagy földszint plusz egy emeletes épületek helyén több emelet magasságú épületek jöttek létre. Ebből a szempontból a legdurvább beavatkozás a Csiky Sándor utca és a Rózsa Károly utcák közötti hosszú tömb esetében regisztrálható, ahol a Rózsa Károly utca mentén F+3, F+4 szintes „úszótelkes” beépítés jött létre lakótelkekből egyesített közterületen, a tömbbelsőben elhelyezett F+4 szintes lakóházakkal.

A telekmegosztási, illetve a telekegyesítési törekvések következtében Károlyváros eredetileg homogén telekszerkezete differenciálódott, de az utcaszerkezeteknek a nagy része megmaradt. A további telekaprózódás, illetve a túlzott mértékű telekösszevonások megakadályozása érdekében az övezetekhez rendelt „kialakítható legkisebb telekméret”, illetve a telekalakításra vonatkozó illeszkedési szabály (HÉSZ) nyújt szabályozási eszközt, biztosítva a károlyvárosi karakter fennmaradását.

A Hatvani hóstya területén a beépítés karaktere szorosan összefügg a történetileg kialakult telekszerkezettel. A hóstyai beépítés jellemzője a zártág, keskenyebb telkek esetében zárt sorú beépítéssel, szélesebb telkek, illetve kisebb épületek esetében hézagosan zárt beépítéssel, zárt kerítéssel és kapuzatokkal. A fontosabb útvonalak mentén elhelyezkedő lakótömbök jellemző magassága a F+T-es, fokozatosan záródó hézagosan zárt sorú beépítéssel. Az Almási Pál utca mentén kialakult kertvárosias beépítés ikresen, illetve szabadonállóan elhelyezett épületei többnyire előkerttel csatlakozva a közterülethez, a hóstyaitól eltérő karaktert képviselnek.

Egyedi értéket jelentenek a Deák F. út keleti oldalán épült, többnyire helyi védelem alatt álló villák, nemcsak egyedi építészeti értékük, hanem egységes beépítési karakterük szempontjából is. A viszonylag nagy telkeken, előkertes beépítéssel létrejött villasor szabadon álló, és ikresen csatlakozó épületeket egyaránt tartalmaz, sőt egy szakaszon a zárt sorúvá válás is megindult, ennek ellenére az egységes előkertek zöldfelülete karakteres, az utca másik oldalától eltérő városképi megjelenést biztosítanak az Érsek-kert (Belváros városrészben található) szomszédságában.

Közműellátottsága

Eger gázellátása az országos nagy-nyomású földgázhálózatról történő vételezéssel történik. A város az országos nagynyomású hálózat egyik gócpontja, a városrészben található Eger-Hajdúhegyi gázátadó-gázfogadó és nyomáscsökkentő állomásról induló nagy-középnomású hálózatok biztosítják a térség gázellátását. Csapadékvíz-elvezetés, vezetékes víz, csatornázás megtalálható.

Úthálózata, közlekedés

Itt halad át a 25-ös számú főút, 2x2 sávos, mely Eger legfontosabb országos főúthálózati kapcsolata a belterületi szakaszon. Az út a belső észak-déli forgalom tengelye, szakaszonként a forgalmat csak torlódásokkal képes lebonyolítani. Az önálló balra kanyarodó sávok hiányában kapacitás hiányát elsősorban egyes csomópontok forgalomszabályozása okozza. A Kisvölgy utcában található egy felüljáró a hóstyai rév fölött.

A Deák Ferenc utca (Belváros határa) 2x2 forgalmi sávos, csomópontjai jelzőlámpás szabályozásúak, megfelelő kapacitással. Kossuth Lajos utcai végcsomópontjának körforgalommá alakítását javasolja a településszerkezeti terv. Gyűjtőútként funkcionál Károlyvárosban a Baktai út - Sertekapu utca, Csokonai M. utca - Mindszenty utca - Király utca, Kisfaludy utca - Bem tábornok utca útvonalak, a forgalmi igényeknek megfelelő kapacitással.

A 25.sz. főút és a Belváros között a Széchenyi utca - Csiky S. utca - Barkóczy utca vonala kétirányú forgalmú, fontos tömegközlekedési útvonal. Ebből a városrészből közelíthető meg Egerszalók és Egerszólát (2416 ök. út). Ebben a városrészben kerékpárút nincs.

Külterülete

A szőlészettel foglalkozó területeken nadrágszík-parcellás jellegű telekstruktúra található, általában keskeny feltáró utakkal. Jellemzően szőlőművelésű telkek, gyümölcsös, kerthasználatú területek vegyesen helyezkednek el a városrészhez tartozó külterületeken. Az Egerszólátra vezető út mentén (Rózsások területén) mezőgazdasági területen „szintiszta” lakóterületi rész alakult ki, egyértelműen megállapítható, hogy nem mezőgazdasági műveléshez kapcsolódóan, hanem attól függetlenül.

Zöldfelületei

A városrészben nincsenek nagy zöldfelülettel rendelkező közparkok, közkertek, mégis ez a városrész az egyik legzöldebbnek érzékelhető városrész Egerben az utcák intenzív zöldfelületének köszönhetően. Másrészt a családi házas és az alacsony lakásszámú társasházak mögött működő kertek intenzív fenntartása és jelentős faállományának köszönheti a városrész „zöld” jellegét.

A városrészben található négy kis területű közkert csak minimálisan tudja biztosítani az itt élők közparki igényét, ezért tovább kell erősíteni az utcák zöldfelületi intenzitását egységes fasorok telepítésével, a meglévő fák megtartása mellett. A Hatvani temető kegyeleti parkként működik, de a zöldfelületi rendszerben a közpark nem tudja betölteni a szerepét. A kis terület, az alacsony mértékű zöldfelület és a korlátozott funkció mellett a terület helyzete is hátráltatja a használhatósági érték növekedését. Javasolt a közparki funkción belüli használatváltás lehetőségének mérlegelése.

A Rózsa Károly utca és a Csiky Sándor utca melletti tömbbelsőben való beépítések a későbbiekben nem javasoltak, mert jelentősen csökkentik a zöldfelületet. A már meglévő tömbbelső kialakítások környezete rendezett, intenzíven fenntartott zöldfelülettel rendelkeznek, de ezek mérete a növekvő gépjárműszám miatt folyamatosan csökken. Ezt a tendenciát meg kell akadályozni legalább a kötelező zöldfelületi minimum megtartásával. Sajátos helyzettel bírnak a városrészben a honvédelmi illetőségű területek zöldfelületi szempontból is, mindkét tömbben jelentős idős, nagyon értékes faállomány található. A városrészen egy patak is átfolyik.

IV. STRATÉGIAI FEJEZET

A fejezet és alfejezet-pontjainak véglegesítésére a társadalmasítást és a véleményezést követően kerül sor.

Eger Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája egyrészt épít a város már meglévő stratégiai dokumentumaira, fejlesztési koncepcióira, ágazati programjaira, másrészt az egyes korábbi elképzelések integrálása érdekében egy olyan új alaprendszer került meghatározásra, mely egységes szerkezetben építi össze a korábban említett dokumentumokat, valamint területi szemlélettel gazdagítja a célrendszert.

A felhasznált és stratégiai szempontból beépített jelentősebb dokumentumok a következők:

- Eger MJV 184/2003. (v. 29.) számú közgyűlési határozattal jóváhagyott Településfejlesztési Koncepciója
- Eger MJV 279/2004. (VI. 24.) sz. közgyűlési határozattal jóváhagyott Településszerkezeti Terve
- Eger Megyei Jogú Város Stratégiai Terve, 1995
- Eger és térségének Iparfejlesztési Koncepciója, 2005
- Eger Helyi Építési Szabályzata, 27/2008. (VI.27.) sz. önk. rend.
- Eger MJV Önkormányzata Kulturális Koncepciója, 2008
- Eger MJV Önkormányzata Szolgáltatástervezési koncepciója, 2007
- Eger MJV Önkormányzata Települési Közoktatási és Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése, 2008
- Eger Körzete Kistérség településeinek Idegenforgalmi Stratégiája és Programja, 2005

Az IVS összhangban van a Településfejlesztési Koncepcióval, mind a város településhálózatban elfoglalt helye, mind a helyzetértékelés vonatkozásában, valamint a stratégiai célok megfogalmazásában. Az IVS és a város Építési Szabályzata összhangban van, a városrészekre kitűzött célok és az akcióterületek projektelemeinek megvalósítását a rendezési terv lehetővé teszi.

A város meglévő fejlesztési irányjaival összhangban, új alaprendszerre történő ráépítéssel, a város gazdasági és természeti, táji adottságaira, regionális, megyei és kistérségi szerepkörére támaszkodva, ezek egy összefüggő viszonyrendszerben való újragondolása által rajzolódik ki Eger Megyei Jogú Város mottója és hosszú távú jövőképe.

Módszertan

A stratégia és a célrendszer elkészítésében a megadott módszertani sablont Eger-specifikusan alkalmazva, a város helyzetének elemzését két részre bontva, egyrészt megtörtént a város **analízise, az objektív összetevők elemzése**, másrészt **anamnézis** készült, mely a város helyzetét meghatározó **szubjektív elemeket** veszi számba.

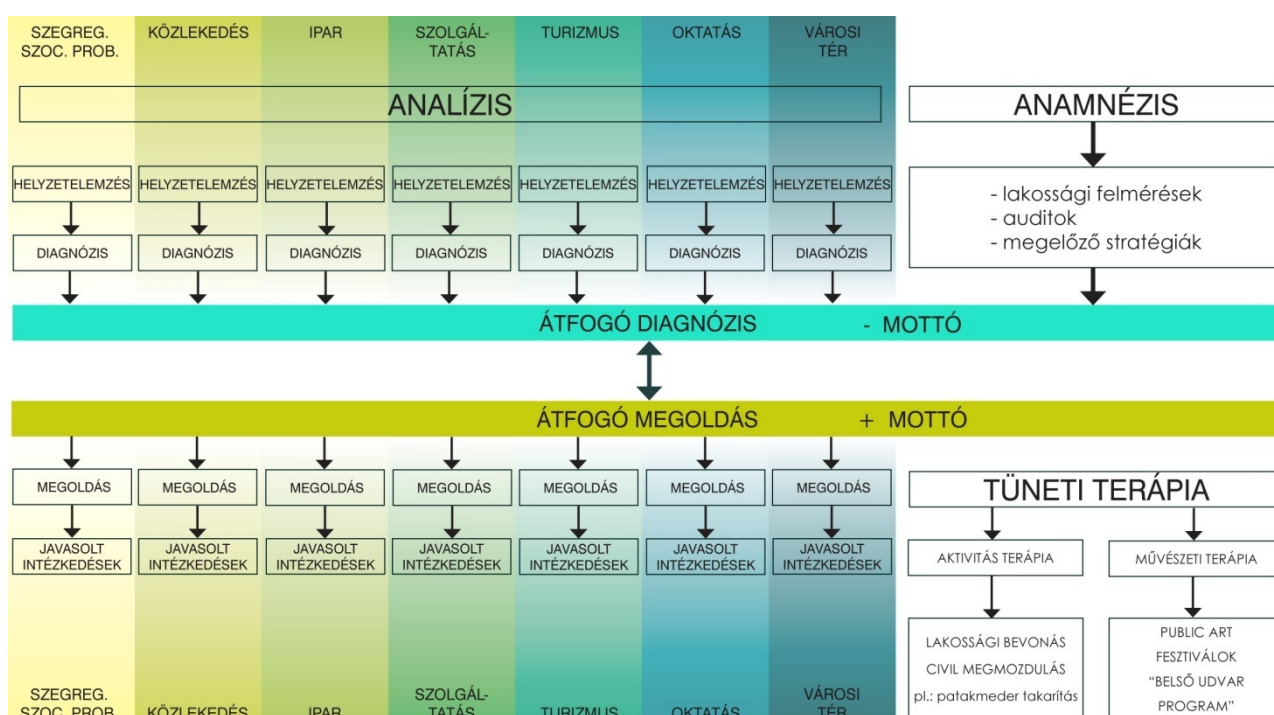
Az **analízis** a város egészére, és területi szemléletben a városrészekre vonatkozó demográfiai, gazdasági, környezeti és ágazati elemzés keretében határozta meg a beavatkozásokat igénylő egyes területeket.

Az **anamnézis** keretében személyes beszélgetések, auditok során, valamint a lakosság körében végzett 2007-ben készült lakossági felmérésre támaszkodva és a korábbi stratégiákat összevetve kialakult egy személyesebb, szubjektív diagnózis Eger városát illetően.

A két terület **közös diagnózisaként** kerültek lehatárolásra azok a stratégiaileg beavatkozást igénylő területek, melyek a várost dinamizálva a további fejlődés kulcsát jelentik Eger számára.

A szubjektív elemek diagnózisa alapján megállapítható, hogy a lakosság kapcsolata a városban zajló fejlesztésekkel közösségi szempontból nem egy mai, interaktív, közösségi erőt sugárzó kapcsolat, ugyanakkor az Egerben élők a felmérések alapján ragaszkodnak városukhoz és kiemelkedő Eger-tudattal rendelkeznek. **A stratégia elkészítése során éppen ezért jelentős szerepet kapott a lakosság aktivizálására irányuló, a fejlesztési beavatkozásokat előkészítő közösségi célú stratégiai elemek kidolgozása és beillesztése.**

Az elemzések eredményeképpen feltárt problématerképre adott válaszként megfogalmazott **pozitív mottó** adja a város jövőbeni fejlesztési irányát és egy vezérelvet, melynek mentén levezethetőek a stratégia elemei és az egyes fejlesztési területek.

A pozitív mottó alapján megfogalmazott jövőképből levezethető a pozitív **terápia**, azaz a városfejlesztés átfogó, tematikus és városrészi céljai, valamint az ezeket megvalósító indikatív akcióterületek. A terapia, városfejlesztés integráltságát biztosítja, hogy a két terület kezelése a fent bemutatott módszertan alapján **egy integrált rendszerre** épül.

Eger Megyei Jogú város SWOT analízise

Erősségek

Gazdaságban versenyképes iparágak és vállalatok jelenléte

Gazdasági ágazatok széles spektrumának jelenléte
– több lábon állás (turisztika és idegenforgalom, ipar, szőlészet-borászat)

Növekvő K+F tevékenység

Nincs jelentős környezetszennyező ipar

Kereskedelem területi koncentrációja magas

Komplex idegenforgalmi adottságok jelenléte

- Bor, szőlő
- Történelmi emlékek jelenléte
- Fürdőturizmus-termáلكincsek
- Fesztiválturizmus
- Természet-turizmus - rekreáció

Magas társadalmi státusz, kedvező tudásbázis, jelentős értelmiségi réteg

Tradicionális iskolaváros - széles oktatási kínálat

Csökkenő és relatíve alacsony munkanélküliség

Védett természeti területekkel való közvetlen kapcsolat, kiemelkedő táji adottságok

Kedvező infrastrukturális ellátottság

Jelentős kulturális központ

Kiépült intézményhálózat

Nyugalmas, kedvező kisvárosias hangulatú városi környezet

Aktív jelenlét a civil szférában

Egyházi központ

Eger-patak és mellékpatakok jelenléte a városban

Érsek kert - jelentős összefüggő zöldfelület a történelmi belvárosban

Erős "Eger - tudat"

Gyengeségek

Gazdasági szolgáltatások komplexitásának hiánya

A külföldi tőke jelenléte mobilis – kivonuló nagyvállalatok

Északi iparterület kedvezőtlen fekvése

Déli iparterület és lakóterület közelsége – iparterület növekedése városi szinten korlátozott

Ipari eredetű szennyezett talajú területek jelenléte

Komplex, szervezett és összehangolt idegenforgalmi programcsomag hiánya

Szálláskínálat spektruma nem teljes

Várospropaganda, aktív városi marketing hiánya

Előregedő népesség – fiatalok elvándorlása – csökkenő gyermekszám

Kedvezőtlen közlekedési kapcsolat autópályához, vasúti törzshálózati fővonalhoz

Belső közlekedési kapcsolatok, észak-déli irányú közlekedési rendszer, parkolás megoldatlansága

Korszerűtlen tömegközlekedési eszközpark

Magas zaj- és légszennyezettség

Bizonyos területek épületállománya és épített környezete, nem megfelelő (pl. lakótelepek)

Összefüggő, a város léptékéhez igazodó zöldfelületi rendszer hiánya

Városi információs - tájékoztatási rendszer hiánya

Felnémet városrész szeparált a városszerkezettől

Beépített városszerkezet – szűkös építési telkek – magas ingatlanárak

Munkaerő piaci kereslet és képzés összehangolatlansága

Infrastrukturális fejlesztések magas költségszintje

Szegregáció jelenléte

Lehetőségek

Intenzív pályázati és lobbizási tevékenységgel források lehívása

PPP lehetőségek kiaknázása

Informatikai alapú intézményfejlesztési és adatbázis-fejlesztési lehetőségek kihasználása

A gazdasági innovációhoz kapcsolódó oktatási és kutatási bázis fejlesztése

Meglévő tudásbázis felhasználásával Informatikai - humán logisztikai szektor lehetőségeinek kiaknázása

Eger a kistérség adottságaira is építve a térség turisztikai elosztóbázisa lehet

Kistérségi fejlesztések központi szerepének felvétele – új gazdasági területek kistérségi szintű értelmezése

Honvédelmi területek és külterületi ingatlanok térségi szemléletű hasznosítása

Borászat, szőlészetek, bortermelés komplett látványosságként történő kihasználása

Új idegenforgalmi szektorok kiépítése a meglévő adottságokra alapozva:

- termálvíz-készletre alapozott gyógyturizmus
- török fürdőkultúra jelenlétére alapozott egyedi fürdőturizmus
- konferenciaturizmus
- természeti- és rekreációs-turizmus
- biotermékek és ökoturizmus

Meglévő városon belüli vasúti infrastruktúra helyi érdekelttségű használata

M25 autópálya megépülésével közvetlen közlekedési kapcsolat a közúti gerinchálózathoz

Európai Unió csatlakozás következtében EU-konform rendszerek kiépítése

Főiskola országos megítélése a jól pozícionált oktatási spektrum kialakításával javul

Veszélyek

Hátrányos külső és belső közlekedési kapcsolatok fennmaradnak

Kvalifikált munkaerő, illetve végzős diákok elvándorlása folytatódik

Megtartó erő tovább csökken

Környezeti értékek, a várost körülvevő kultúrtáj jelentősége csökken

Helyi tőkefelhalmozási képesség korlátozottsága

Rendelkezésre álló anyagi és szellemi erőforrások szétforgácsolódása a sok adottság között (fókuszált fejlesztések elmaradása)

EU-csatlakozással, a régió intézményeinek felállításával hátrányba kerülhet a város (Miskolc erőtere megnövekszik, az egri pénzügyi, közigazgatási, idegenforgalmi központi szerep csökkenhet)

Külföldi piacképes tőke elvándorlása

Megyei, kistérségi központi szerep tovább csökken

Településrészek leromlása – szegregáció további erősödése

Országos és helyi eltérő érdekszférák a városi érdekek ellen hatnak

Főiskola országos oktatási megítélése a hely-specifikus és piacképes oktatás megteremtése nélkül romlik

A város imázsának romlása a szolgáltatási színvonalának, versenyképességének alulmaradása miatt

Barnamezős beruházások esetén elmarad a valódi rekultiváció

Régió belüli versenytársakkal szembeni lemaradás

IV. 1. A VÁROS HOSSZÚ TÁVÚ JÖVŐKÉPE

Eger MJV hosszú távú jövőképe és mottója hármas egységre épül. A mottót alkotó három elem területileg és szellemiségében is lefedi a teljes várost, a három egység kölcsönhatása, interaktív kapcsolata olyan dinamizáló erő, mely képes a megfogalmazott célok elérésén túl a folyamatos lendület biztosítására. Ez a kulcs a hosszú távú fejlesztést igénylő aktivitás állandó jelenlétére.

Jövőkép:

EGER AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS, A PATAKOK ÉS A HAGYOMÁNY VÁROSA.

A fenti hármas egység mindegyik eleme megfeleltethető a város valamely elengedhetetlen elemének, alkotórészének, illetve olyan tulajdonságának, mely a város egyediségének kulcsa.

EGYÜTTMŰKÖDÉS ●.....➡ KÖZÖSSÉG – LAKOSSÁG – TÉRSÉGI SZEREPEKÖR

PATAKOK ●.....➡ TERÜLETI SZEMLÉLETŰ ALAPRENDSZER

HAGYOMÁNY ●.....➡ TÖRTÉNELMI ADOTTSÁGOK - KULTÚRA – A VÁROS SZELLEMISÉGE

IV.1.1. Együttműködésbeli jövőkép

A város stratégiájában az együttműködés a lakosság valamint a városban fellelhető működő és elhalóban lévő kapcsolatok dinamizálását jelenti. A jövőkép ezen eleme fedi le a városban lakó közösséget, azt a közösséget, mely Eger alkotja, és annak identitását megteremti.

Az együttműködés térségi szempontból a város nyitását, térségi kapcsolatainak kiaknázását és ápolását, valamint a településhálózaton belüli pozicionálását jelenti. Eger városa stratégiáját részben arra építi, hogy a város megerősíti regionális, megyei és kistérségi szerepkörét oly módon, hogy egyrészt vállalja a központi szerepből adódó kötelezettségei, valamint épít a régió, a megye és főként a szűken vett kistérség adottságaira és együttműködik a környező településekkel. A településhálózaton belüli szerep tekintetében Eger országos viszonyítási pontként a hasonló történelmi értékekkel és idegenforgalmi szereppel bíró városokkal (pl. Veszprém, Sopron, Kőszeg, Visegrád) van azonos pozícióban.

A közösség és lakosság vonatkozásában az együttműködés stratégiája a meglévő és erős helyi identitás, Eger-tudat dinamizálása, mai interaktív város-közösség kapcsolat létrehozása. A lakosság és városi tér, a lakosság és városvezetés, a közösség és történelem kapcsolatainak aktivizálása.

IV.1.2. Patakok rendszerére építő jövőkép

Eger városának kialakulásában és jelenleg is érzékelhető adottságaiban (pl. a város É-D irányultsága, hosszanti jellege) kiemelkedő szerepet játszik az Eger-patak, valamint a patakba csatlakozó mellékpatakok rendszere. Ez az alaprendszer Eger városának olyan egyedi adottsága és a város egészét lefedő alapegysége, mely nem egyes városrészekhez, hanem a teljes városhoz kötődik. A területi szemlélet jegyében lefedi a teljes várost és bevonja a várost alkotó egyes városrészeket, kapcsolódási pontokat hoz létre a térség irányába.

A stratégiában szereplő fejlesztési elképzelések összekötő gondolati eleme a zöldterületi-rendszer fejlesztése.

A város **zöldfelületi rendszerének** átfogó fejlesztése és közösségi tereinek, **közttereinek** integrált rendszerbe foglalása a kulcsa az **együttműködő város** létrehozásának.

A zöldfelületi rendszer és a közösségi terek hálózatos rendszerében jelenleg kimutatható, hogy azok nem alkotnak összefüggő rendszert és tekintetükben mennyiségi hiánnyal küzd a város (a zöldfelületek mennyisége 1/3-a a város léptékéhez mérten szükséges zöldfelületi mennyiségnek). A **mennyiségi korlátok** a város szerkezete és beépítettsége vonatkozásában adóttak. Következésképpen Eger városa jelentős új zöldfelület kiépítésére nem alkalmas. A város ezért olyan **zöldfolyosók** és **zöldfelületként értelmezhető területek** kialakítására törekszik, melyek képesek a korlátozott lehetőségekkel rendelkező városszerkezetben a zöldfelületi és közösségi terek rendszerét hálózatos formában összefogni.

A város voltaképpen az ún. **Barcelona-modell** alkalmazására törekszik kihasználva a terület jelentős természeti adottságait. A modell alapján a közterületek rehabilitációja és a zöldfelületek kiterjesztése garانتálja Eger számára a **minőségi** városrehabilitációt.

IV.1.3. A hagyományokra építő jövőkép

Eger jelentős történelmi múlttal és hagyományokkal rendelkező város. Eger stratégiájában a hagyomány a város szellemi erőforrásait, kultúráját és történelmi emlékeit jelenti. Eger városa ezen értékek jelenlétére és szellemi erejére építi stratégiáját és jövőképét. A város által évszázadok alatt felhalmozott helyi értékek jelentik ma a város számára a minőséget.

Eger stratégiája szempontjából kiemelten fontos a minőség definiálása. Eger városának történelmi múltja, hagyományai és építészeti értékei miatt a város olyan minőségi fejlesztések megvalósítására törekszik, melyek a 7-8 éves, valamint a 15-20 éves fejlesztések megvalósítása során újabb hagyományokat teremtenek. A város tehát stratégiai célként tűzi ki a minőség megteremtését, építve a meglévő értékekre.

A minőség tekintetében a város kiemelt figyelmet szán a megvalósuló fejlesztések építészeti minőségére. A fejlesztési elképzelések során megvalósuló újabb építészeti és történelmi értékek későbbi hagyományteremtő szerepének kulcsa a kortárs minőségi fejlesztés.

A fent bemutatott jövőképet meghatározó elemek alapján a város Átfogó célja:

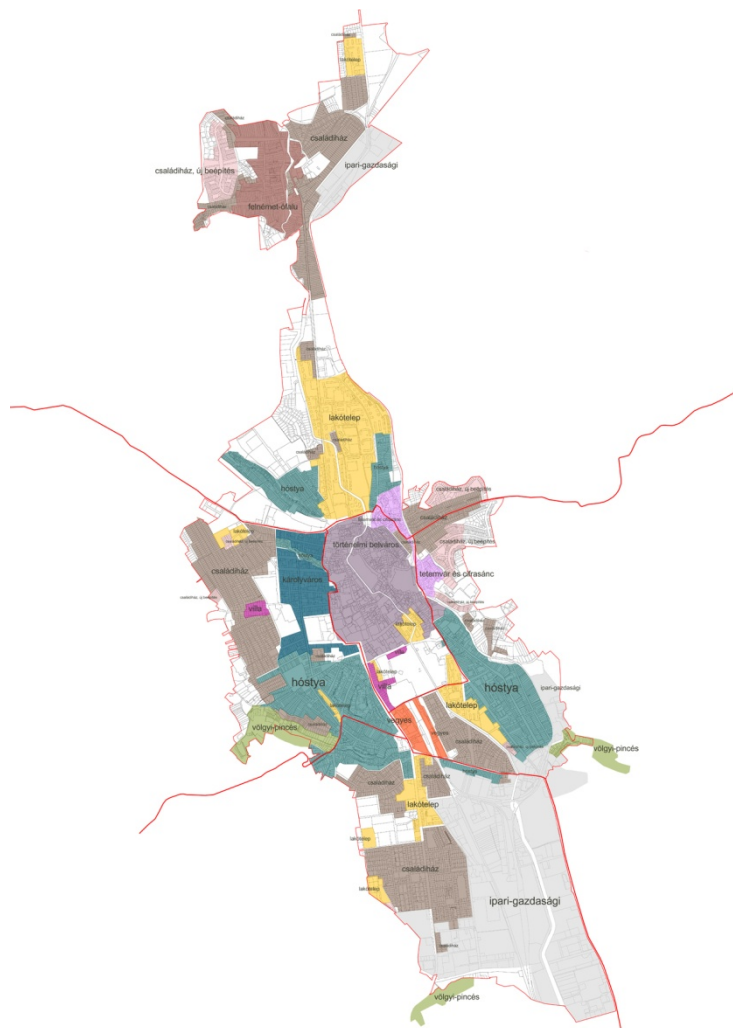
EGER VÁROSA AZ EGYÜTTMŰKÖDÉSEN ALAPULÓ, KAPCSOLATOKAT KIALAKÍTÓ VÁROS, MELY A PATAKOK RENDSZERÉRE, AZOK HÁLÓZATOS STRUKTÚRÁJÁRA TÉRBEN ÉS SZELLEMISSÉGÉBEN IS ÉPÍTVE TÖRTÉNELMI, BORÁSZATI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGAIT KOMPLEX MÓDON KIHASZNÁLVA MINŐSÉGET HOZ LÉTRE ÉS HAGYOMÁNYT TEREMT

IV.1.4. Objektív területekre vonatkozó jövőkép

Városi tér jövőképe

A városi tér és ezen belül a zöldfelületi rendszer integrált fejlesztése azokat a tereket és közösségi fórumokat célozza, mely a lakosság közösségi érintkezésének, városhasználatának közvetlen helyszíne.

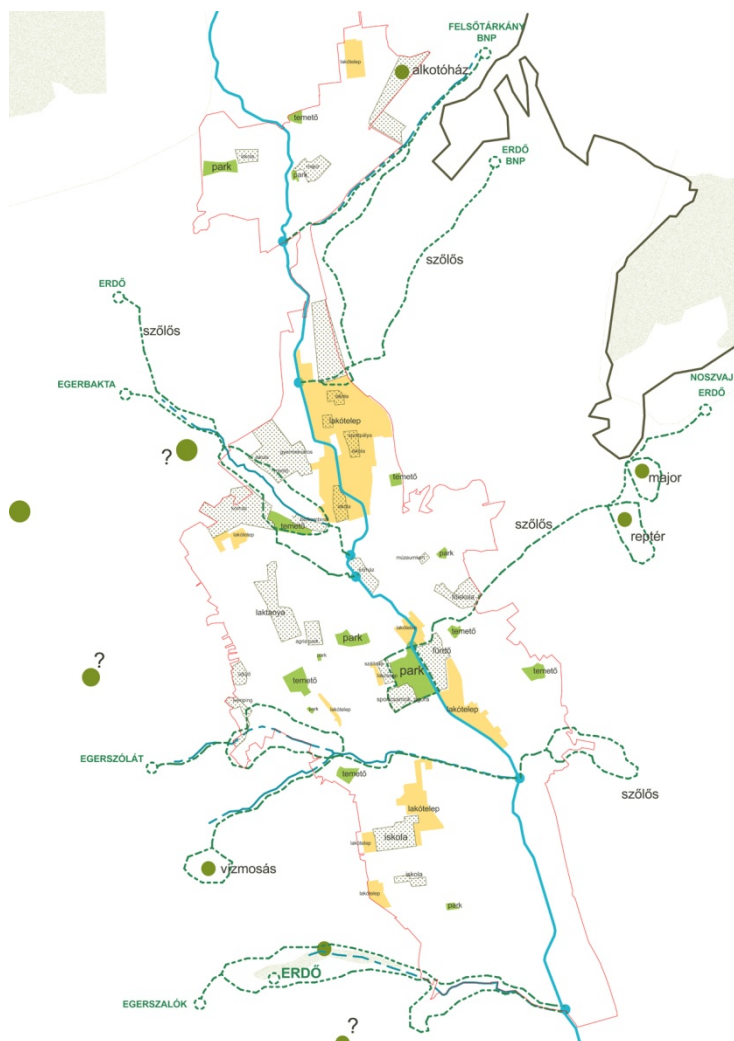
Eger város karaktereinek megoszlása a városszerkezetben

Eger városának stratégiai célja az egyes városrészeket meghatározó és a város arculatát kialakító karakterelemek hangsúlyozása és megőrzése. Ennek fontos szerepe van az identitás megőrzésében.

A zöldfelületi rendszer kiterjesztését a város a meglévő területek **újrértelmezésében** látja. Az **Eger-patak**, valamint a különböző városrészeknél hozzá csatlakozó **mellékpatakok** jelenleg is meglévő rendszerének rehabilitálása olyan új zöldfolyósókat hoz létre a városban, melyek egy összefüggő alaprendszerként a város információs rendszerét, rekreációs közlekedési rendszerét, valamint új zöldfelületek megjelenését garantálják.

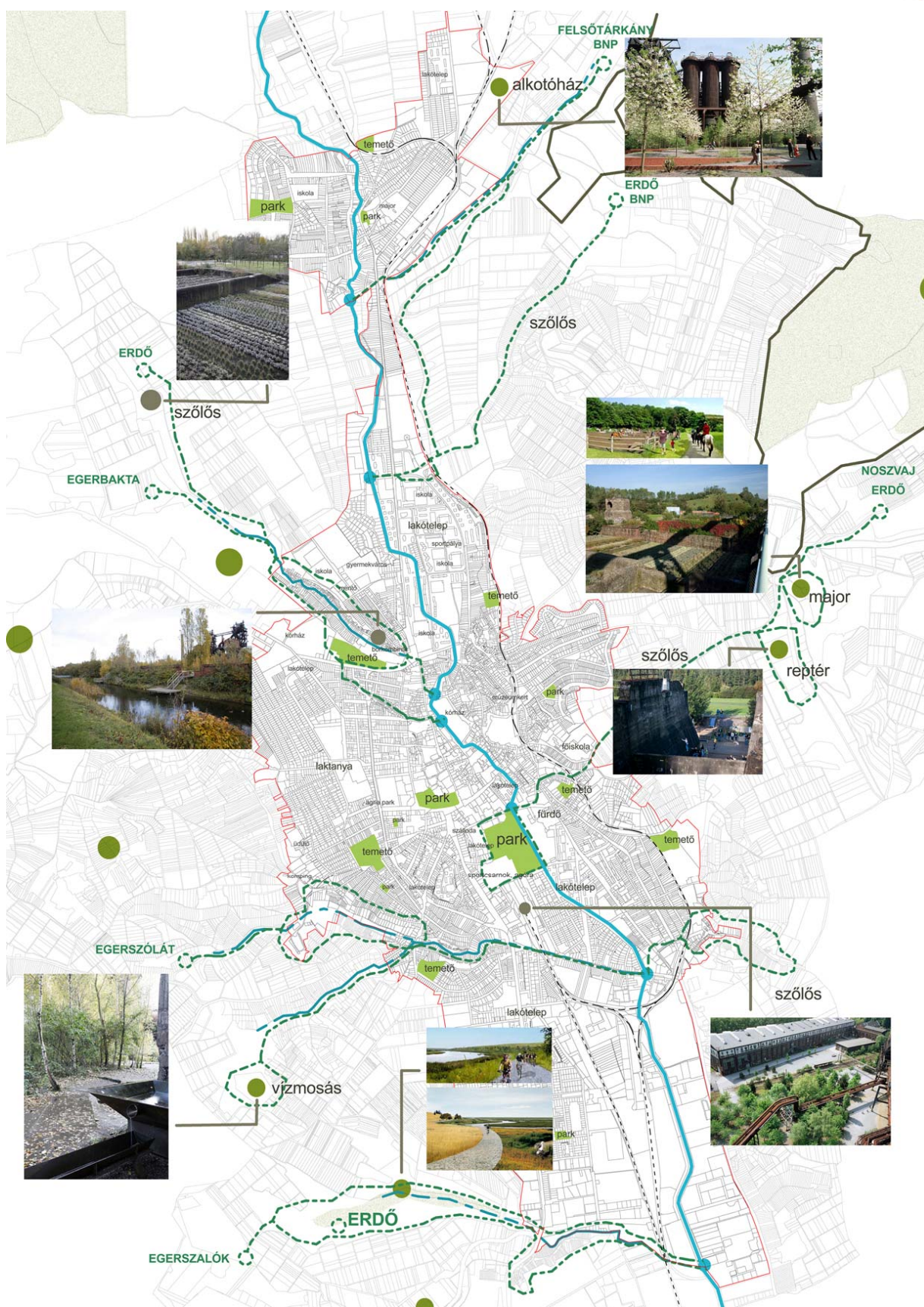
Így létrejön a hálózati rendszer alapja. Erre épülnek rá a meglévő **közparkok** és **temetők**, mint a zöldfelületi rendszer elemei. A rendszer új elemeként lép be a **meglévő intézménykertek** megnyitása és városi köztérként való értelmezése. A város új elemként tekint a **lakótelepek zöldfelületeire**, melyek rehabilitálása az adott városrész új zöld-köztereként a lakótelep rehabilitálásában, szociális problémáinak megoldásában is szerepet vállal.

A város zöldfelületi rendszerének modellje

A város adottságaiból adódóan lehetőség van a külterületeken lévő **erdős-gyepes zöldterületek** integrálására is, melyek a patakok zöldfolyosóin keresztül beköthetők a városszerkezetbe, és így új rekreációs területek hozhatóak létre (erdők, szőlősök, Bükki Nemzeti Park, s végül a szomszédos települések köthetők be a rendszerbe). Erre az alaprendszerre épül rá a pl. a város turisztikai potenciáljának tudatos bővítése, a kistérségi hálózat és együttműködés kiépítése, a kerékpárhálózat fejlesztése, a közlekedés rendszerének kialakítása, stb.

Eger város stratégiája a patakokra építő **hálózati rendszert** alkalmazza. Ez a rendszer a **rétegek** találkozási pontjainál kiadja azokat a területeket, melyek konkrét beavatkozásokat igényelnek.

A patakok épülő hálózatos rendszer – a területi szemléletű városfejlesztés alapja

Demográfiai jövőkép

Eger város lakossága az elmúlt években fokozatosan csökken. Az elmúlt 10 évben a város lakossága mintegy 3000 fővel csökkent, jelenleg az Önkormányzat adatai szerint a lakónépesség 57 590 fő (2007-es adat). A város demográfiai folyamatait prognosztizálva azt kapjuk, hogy a következő 10 évben a város lakosságszáma tovább fog csökkenni. 2017-re a lakosságszám várhatóan további 2000 fővel csökken (kb. 55 600 lakossal lehet számolni). A város reális célja tehát az, hogy ezt a várható csökkenést a következő 10-15 év fejlesztési munkái során visszafordítsa, megállítsa a csökkenő tendenciát és 15-20 év múlva a város a korábbi 60 000 fő körüli értéken mozog majd. Eger városa szerkezetileg és léptékében is ezt a lakosságszámot tudja minőségileg kiszolgálni.

A folyamat beindításának kulcsa a város megtartó erejének növelése. Cél a lakosság fiatalos korösszetételének előmozdítása, a népesedési potenciál megőrzése és fenntartása.

Oktatásbeli jövőkép

Eger oktatásbeli jövőképe tekintetében a város célja a jelenleg is működő széles spektrumú rendszer fenntartása és fejlesztése mellett a piacképes szakmák, valamint a város adottságaira építő szakképzések integrálása. A város kiemelkedő adottságainak gazdasági hasznosítása a rendelkezésre álló humán bázis hely-specifikus képzésében rejlik. Eger a jövőben megőrzi és fejleszti oktatási központ szerepkörét, valamint kiemelt figyelmet fordít az oktatási rendszerrel integrált kutatás-fejlesztési projektekre és azok gazdasági és társadalmi hasznosítására. A városon és a régióon belüli képzések átstrukturálása hozzájárul a tudás-alapú gazdaságfejlesztéshez.

A munkaerő-piaci feltételeknek megfelelő, magas színvonalú szakképzésnek köszönhetően a város megtartó ereje növekedik, a munkaerő jól képzett és rugalmas.

Gazdasági jövőkép

A gazdasági potenciál tekintetében Eger a jövőben tovább erősíti regionális, megyei és térségi pozícióját. A gazdasági hatósugár értelmezésében Eger városa az Észak-Magyarországi Régió túl nyit a szomszédos régiók, valamint a szomszédos országok irányába. További külföldi tőkebefektetések várhatóak, ennek következtében tovább erősödnek a magas technológia-igényű iparágak, melyek képzett munkaerőt igényelnek. Ezt a folyamatot erősíti a növekvő K+F tevékenység. Az ide érkező turisták és a lakosság fogyasztása növekszik, ezáltal megerősödnek a helyi kis- és középvállalkozások. Az átfogó turisztikai programkínálat és minőség következtében bővül a szolgáltató szektor munkakerő-piaci szerepe.

A kreatív gazdaság modelljét alkalmazva a helyi gazdaság és az érintettek igényeinek összehangolását követően, a tudás-technológiai-tolerancia értékei növekednek.

Idegenforgalmi és turisztikai jövőkép

A város megtartja országos jelentőségű turisztikai vonzerejét a komplex turisztikai programkínálat kialakítása, valamint az idegenforgalmi szakképzésnek köszönhető turisztikai szolgáltatások minőségjavulása következtében. Új turisztikai szegmensek (konferenciaturizmus, egészség- és gyógyturizmus, török fürdőkultúra, bio- és ökoturizmus, rekreációs turizmus) kialakítása következtében a megnövekedett tartózkodási időt Egerben töltő látogatók fogyasztása hozzájárul a szolgáltatási szektor gazdasági potenciáljának növekedéséhez.

Közlekedésbeli jövőkép

A keleti tehermentesítő út megépülésével, és a K-Ny-i belváros irányába történő bekötések megteremtésével a 25-ös főút terheltsége csökken, a város átmenő forgalma egyenletesen megoszlik. A város elérhetősége javul az M25-ös bekötőút megépülésével, mely az iparterületek logisztikai potenciálját is növeli.

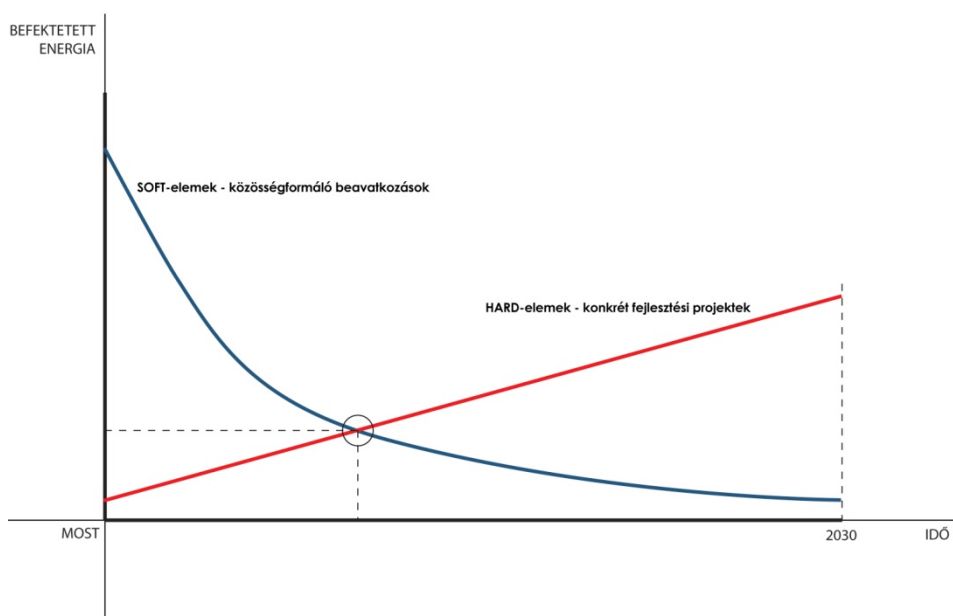
A történelmi belváros határpontjain épült térszín alatti parkolók tehermentesítve a belvárost és a környező utcákat a parkoló autóktól, megteremtik a valódi sétáló-belvárost, mely így maximális turisztikai és kulturális potenciált hordoz. Az Eger-patak mentén és a kistérség irányába megépült kerékpárút-hálózat következtében javulnak a légszennyezettségi mutatók, valamint növekednek a rekreációs turizmusból származó bevételek.

Szociális jövőkép

A szociális városrehabilitációs projektek következtében egyrészt a Felsővárosi lakótelepen élő közel 30 000 ember lakókörnyezetének minősége, közösségi tereinek állapota jelentősen javul, a városrészben az önálló alközpont kialakulásával javul a szociális ellátórendszer kiépítettsége is. Másrészt a Szala-telep és a Béke-telep rehabilitációja következtében a hátrányos helyzetű csoportok életminősége javul, a szociális szakmai programok következtében a feszültségek enyhülnek, felzárkózási esélyeik javulnak.

IV. 1.5. Szubjektív elemekre vonatkozó jövőkép

Eger MJV stratégiájának megvalósítása két pillérre épül. Egyrészt fejlesztési projektekre, melyek konkrét akcióterületként lehatárolva fejlesztési beruházásokat, az integrált városrehabilitáció „hard” elemeit jelentik. Ezek mellett a fentebb bemutatott módszertanon belüli szubjektív elemekre vonatkozóan a város a stratégia másik pilléréként olyan tüneti terápia beindítását tűzi ki célul, mely a lakosság aktivizálásán keresztül bázist teremt a fejlesztések megkezdésének idejére és valódi közösségformáló erővel bír. Ezek az integrált fejlesztés „soft” elemei.

A konkrét fejlesztési projektek beindításának megkezdéséig a város jelentős energiát fektet a közösségformáló projektek kialakítására, valamint az egyes fejlesztési beruházásokhoz is kapcsol egy-egy lakossági aktivitást generáló, közösségformáló projektelemet.

Ennek elérése érdekében a város két modellt alkalmaz:

Aktivitás-modell: Példaprojektek, civil megmozdulások, lakossági fórum és workshopok, közös patakpart-projekt beindításán keresztül a lakosság aktív részvételére építve a közösség és a városban zajló fejlesztési projektek közötti interaktív kapcsolat alakul ki.

Művészeti-modell: Építve az Egerben meglévő tudásbázisra és művészeti-kulturális fogékonyságra a lakosság és a város közterei közötti élő, kortárs kapcsolat beindítása, felélesztése public-art projektek, belső udvar program, köztéri installációk alkalmazásával.

IV.2. A JÖVŐBENI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

IV.2.1. Átfogó cél 15-20 éves távlatra vonatkozóan

Eger MJV hármas egységre épülő jövőképe épít az Eger MJV 184/2003. (v. 29.) számú közgyűlési határozattal jóváhagyott Településfejlesztési Konceptiójában megfogalmazottakra. A Településfejlesztési Konceptióban megfogalmazott célkitűzéseket az Integrált Városfejlesztési Stratégia a patakok jelenlétére építő, összefüggő, területi szemléletű hálózatos rendszer beépítésével, és a zöldterületek, városi tér közösségformáló erejére koncentrálvá fogja össze.

EGER VÁROSA AZ EGYÜTTMŰKÖDÉSEN ALAPULÓ, KAPCSOLATOKAT KIALAKÍTÓ VÁROS, MELY A PATAKOK RENDSZERÉRE, AZOK HÁLÓZATOS STRUKTÚRÁJÁRA TÉRBEN ÉS SZELLEMISSÉGÉBEN IS ÉPÍTVE TÖRTÉNELMI, BORÁSZATI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGAIT KOMPLEX MÓDON KIHASZNÁLVA MINŐSÉGET HOZ LÉTRE ÉS HAGYOMÁNYT TEREMT

IV.2.2. Középtávú Tematikus célok 7-8 éves időtávra vonatkozóan

T.1. A KISTÉRSÉGBEN A KÖZPONTI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE MELLETT ELOSZTÓ SZEREP KIALAKÍTÁSA GAZDASÁGI, TURISZTIKAI, KULTURÁLIS ÉS OKTATÁSI SZEMPONTBÓL

Eger fejlesztési potenciálját elsősorban a *kistérségével* alkotott szerves egység – szimbiózis – növelheti meg a következő területeken:

- Gazdaság környezetbarát ipar,
„forrás- és fejlesztési közösség”,
Kistérségi területi együttműködés az iparterületek tekintetében
„30 perces egri kistérség” komfortossá tétele;
- Szőlészet – borászat;
- Gyógy- és termálvíz fürdőkultúra,
gyógyturizmus;
- Tematikus kulturális-szórakoztató programok
- Rekreáció.

Szükség van arra, hogy a kistérségi együttműködés közös érték- és érdekalapú legyen, amely ezáltal – továbbgyűrűző hatásként – megnöveli a térség gazdasági potenciálját, ezzel a regionális, az országos és az európai integrációba való minél kedvezőbb betagozódást. A kistérségi és regionális együttműködés előnyt élvez az európai támogatások és projektfinanszírozások elérésében. Ennek értelmében olyan partneri viszonyt szükséges létrehozni város és kistérsége között, amely közös programokat dolgoz ki, összehangolja a települési költségvetéseket, közös fejlesztési projektek indít és menedzsel.

T.2. REGIONÁLIS GAZDASÁGI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE KIHASZNÁLVA A RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ HUMÁN BÁZIST

Az uniós integráció értelmében, a magyarországi regionalizmus fejlődésével, a régiók megalakulásával Eger városának szüksége van a regionális munkamegosztásban játszott szerepének erősítésére. Cél, hogy Eger regionális hatású, európai értékű és hírvárosá váljon. A regionális munkamegosztás kialakításában a város sok területen központi szerepre hivatott:

- **gazdasági** és ipari szerepkör
A régióban található városokkal (Miskolc, Hatvan, Gyöngyös) történő együttműködések elmélyítése, a térségben a szerepek pozicionálása, kapcsolódási pontok egyensúly megtalálása.

Nemzetközi szinten a Kárpátok Eurorégió és a testvérvárosi kapcsolatok jelentenek biztos alapot.

- oktatás
A városon és a régió belüli képzések átstrukturálásán keresztül a tudás-alapú gazdaságfejlesztés megteremtése.

T.3. REKREÁCIÓS TERÜLETEK MEGFELELŐ MÓDOZATÚ KIALAKÍTÁSA, TERMÉSZETI, TÁJI ADOTTSÁGOK REDSZERRÉ SZERVEZÉSE

A zöldfelületi rendszer külső kapcsolódási pontjainak megteremtéséhez szükséges célkitűzések:

- külterületek zöldfolyosóinak, erdős-gyepes területeinek rekreációs hasznosítása
- a külterületeken található természeti, egyedi táji pontok turisztikai hasznosítása
- borászat-szőlészet területeinek integrálása, idegenforgalmi szerepük kiterjesztése
- Bükk Nemzeti Park és természetvédelmi területek közvetett bekapcsolása a táji értékvédelem figyelembevételével
- kistérségi összeköttetések megteremtése a zöldfolyosók kapcsolódási pontjainak kiépítésével
- Tanösvények és Vadaspark kialakítása a külterületeken integrálva a turizmust és az oktatást

T.4. VÁROSI ZÖLDFELÜLETEK KITERJESZTÉSE, SZEREPÜK NÖVELESE ÉS ÖSSZEKAPCSOLÁSA

A város zöldfelületi rendszerének egységbe szervezése nyújtja az alapját a városfejlesztésnek. A rendszer felállításához szükséges célkitűzések:

- Eger-patak és mellékpatakok mentén a városi tér irányába a zöldfelületek kiterjesztése
- Lakótelepek zöldfelületeinek közösségi térként és a zöldterületi rendszer elemeként történő rehabilitálása
- Intézménykertek megnyitása, bekapcsolása a rendszerbe
- Meglévő közparkok, temetőkertek megőrzése, minőségjavítása, megnyitása

T.5. A GAZDASÁGI FEJLESZTÉSEKHEZ KAPCSOLÓDÓ HUMÁNERŐFORRÁS FEJLESZTÉS AZ OKTATÁS PIACKÉPES INTEGRÁLÁSÁVAL

Az oktatás területén a gazdasági igényeknek és a korszerű képzési feltételek megteremtésének eléréséhez az alábbi célok megvalósítására szükséges:

- Együttműködés az Eszterházy Károly Főiskolával a kulturális központi szerep és a város-specifikus, piaci igényeknek megfelelő felsőfokú képzések kialakításában
- Tanműhely, alkotóház és felnőttképzés integrálása az iparterületekhez
- Ösztöndíj rendszer, szakmai gyakorlati programok folytatása és indítása a munkaerő-piaci monitoring és igények függvényében

T.6. A KÜLSŐ ÉS BELSŐ MEGKÖZELÍTHETŐSÉG ÉS ELÉRHETŐSÉG JAVÍTÁSA

A város közlekedési kapcsolatainak és rendszerének fejlesztéséhez szükséges lépések:

- Az IVS kidolgozása alatt elinduló komplex közlekedésfejlesztési koncepció végleges kidolgozása, beépítve az IVS célkitűzéseit
- A keleti É-D irányú tehermentesítő út megépítése
- Tehermentesítő út K-NY irányú, a történelmi belváros irányába bekötési pontjainak kialakítása
- Az M25 bekötőút megépülésének érdekében a finanszírozási feltételekre koncepció kialakítása, a projekt végleges nyomvonalának kitűzése és egyeztetések megkezdése
- Közvetlen gyorsvasút-elérés helyreállítása
- Intermodális csomópont kialakítása a város léptékének megfelelően
- A meglévő vasúti rendszer kiaknázása a helyi közlekedés (Helyi Érdekű Vasút), a kistérségi turisztikai kapcsolatok, és a teherszállítási szempontok (Északi és Déli iparterület között) figyelembevételével
- Tömegközlekedés eszközparkjának fejlesztése és a buszpályaudvar kihelyezése az Intermodális csomópont kialakításának keretén belül, a meglévő buszpályaudvar épületének újraértelmezése (komplex turisztikai-térségi információs központ)
- Kerékpárhálózat kiépítése a patak nyomvonalára és a zöldfolyosók irányába

T.7. IPARI TERÜLETEK BŐVÍTÉSE A KISTÉRSÉG TELEPÜLÉSEIVEL EGYÜTTMŰKÖDÉSSEN, A MEGLÉVŐ IPARTERÜLETEK KIHASZNÁLTSÁGÁNAK MAXIMALIZÁLÁSA

Eger városa térségének fejlett infrastruktúrával rendelkező települése. Az iparterületek tekintetében a város területi korlátokkal rendelkezik, ugyanakkor a meglévő és az érkező befektetői szektor számára szükséges a megfelelő vállalkozói környezet megteremtése. Célok:

- A Déli Iparterület maximális kihasználtságának megteremtése
- Az Északi Iparterület funkcionális kialakításának újragondolása, a területre új integrált funkciók telepítése
- Együttműködés megteremtése a környező települések területkapacitását illetően

T.8. A BELVÁROS TEHERMENTESÍTÉSE, A SÉTÁLÓ-BELVÁROS TELJES RENDSZERÉNEK KIALAKÍTÁSA

Eger városa országos jelentőségű turisztikai célpont és sajátos történelmi hangulattal rendelkező kisvárosias hangulatú középváros. A belvárosban található épített értékek és a hangulat megőrzésének érdekében, valamint az idegenforgalmi szerep komplexitásának érdekében a város középtávú célja a belváros szerepének artikulálása:

- Sétáló - szórakoztató belváros megteremtése,
- A történelmi városmag karakterek megőrzése a kereskedelmi és szolgáltató területek párhuzamos fejlesztésével
- A történelmi belváros határpontjain, sétáló zónák határánál térszín alatti parkolók kialakítása,
- Vár és Fürdő környékén, intézmények mellett parkolásra alkalmas területek létrehozása
- Belvárosi gyalogoszóna kiterjesztése, az alközpontokhoz csatlakozó útvonalak kialakítása
- A belvárosi karakterjegyek és tömbök fejlesztési irányainak figyelembevételével a karakterek kihangsúlyozása
- Közterületek, városi terek összefüggő rendszerének és arculatának megteremtése
- Kulturális és információs központi jelleg kialakítása – belvárosi infopont és térségi turisztikai info-központ

T.9. KOMPLEX TURISZTIKAI KÍNÁLAT MEGTEREMTÉSE A KAPCSOLÓDÓ ÁGAZATOK INTEGRÁLT FEJLESZTÉSÉN KERESZTÜL

Eger MJV kiemelkedő turisztikai és idegenforgalmi adottságokkal rendelkezik nemcsak régiós és kistérségi szinten, hanem országosan is. A turisztikai adottságok komplex rendszerre fejlesztése és a lehetőségek maximális kiaknázása a város kiemelten fontos feladata, megőrizve Eger jellegzetességei. Az idegenforgalmi fejlesztések megvalósítása érdekében szükséges a lakosság és az ide látogatók aktív kapcsolatának kialakítása. Szükséges ugyanakkor az Egerben található turisztikailag fontos adottságok lakossági felhasználása, a történelmi emlékekkel való interaktív, mai kapcsolat kialakítása is.

Célok a komplex turisztikai kínálat megteremtéséhez:

- Az idegenforgalmi adottságok egységes rendszerbe integrálása, a rendelkezésre álló adottságok új ágazatként történő beépítésével a meglévő értékek szélesítése. A komplex csomag elemei
 - Fürdő- és gyógyturizmus
 - Bor- és gasztronómiai turizmus
 - Kulturális- és fesztiválturizmus
 - Egészségturizmus
 - Öko- és bioturizmus
 - Konferenciaturizmus
 - Történelmi turizmus
 - Természeti-, rekreációs turizmus
 - Sport- és Kalandturizmus
- Aktív városmarketing és idegenforgalmi szempontból egységes arculati rendszer kidolgozása
- A szállás-spektrum bővítésével a teljes látogatói szegmens kiaknázása
- A természeti és táji adottságok tekintetében a turizmus szélesítése a környező települések és a kistérség irányába, elosztó szerep és térségi turisztikai bázis szerep kialakítása
- Borászati szegmens arculati elemeinek és a területileg elszórtan elhelyezkedő egri pincesorok egységes fejlesztése – bortúrák – termelés bekapcsolása az idegenforgalomba
- A szolgáltatások minőségének fejlesztése az idegenforgalom területére képzett kvalifikált munkaerővel

T.10. A SZOCIÁLIS BIZTONSÁG MEGTEREMTÉSE ÉS A SZEGREGÁCIÓ OLDÁSA ÉPÍTVE AZ ERŐS CIVIL JELENLÉTRE

Egerben a szociális ellátás helyzetének javítása céljából, valamint a szegregációs problémák jelenlétének oldása végett a város célul tűzi ki szociális városrehabilitáció megvalósítását a 2007-2013 közötti időszakban. Az IVS keretén belül elkészült Anti-szegregációs terv a városban található szegregált területekre vonatkozó stratégiát tartalmazza. A város a szociális problémák kezelésére egyrészt alkalmazza az Anti-szegregációs Tervben foglaltakat, másrészt figyelembe veszi a 2007-ben elkészült Szolgáltatástervezési Konceptióban foglaltakat.

T.11. A VÁROSRESZEK HETEROGÉN KARAKTEREINEK MEGŐRZÉSE, ALKÖZPONTJAİK MEGFELELŐ KIALAKÍTÁSA

Eger MJV egységes városszerkezetének kialakítása érdekében a város célként tűzi ki a meglévő karakterek megővését az épített értékek kortárs hasznosítása mellett. A városi életforma és környezet, valamint a kulturális folyamatok változása megkívánja a város épített környezetének maivá tételét, az értékek védelme melletti hasznosítást és a lakosság történelmi értékekhez való kapcsolatának interaktívvá tételét. A város célul tűzi ki olyan beruházások megvalósítását, melyek képesek a kortárs építészeti minőségen keresztül a város jellegéből adódó, a későbbi korok számára hagyományteremtő értékek létrehozására.

T.12. A VÁROS MEGTARTÓ EREJÉNEK NÖVELÉSE A LAKOSSÁG AKTIVITÁSÁRA ÉPÍTVE, VALAMINT MEGTEREMTVE A FENNTARTHATÓ VÁROSFEJLESZTÉS SEGÍTSÉGÉVEL A TUDÁSALAP ÉS AZ IDENTITÁS EGYSÉGÉT

Eger demográfiai adatai alapján a város egyik legfontosabb feladata a város megtartó erejének növelése a csökkenő lakosságszám és a fiatalok elvándorlásának ellensúlyozása végett. Fenntartható városfejlesztés megvalósítása esetén az integrált projektek és kiegészítő elemeik képesek a lakosság városhoz és identitáshoz való kapcsolatának dinamizálására. A megtartó erő egyik legfontosabb eleme a helyi identitás erőssége, mindezek mellett azonban szükséges a megfelelő tudásalap és városi szolgáltatások felépítése is. Eger MJV célul tűzi ki a megtartó erő növelésének érdekében:

- Lakossági aktivitás generálása, közösségformálásban való aktív és interaktív részvétel
- A városvezetés, a fejlesztések és a közösség állandó kapcsolatának megteremtése
- A Civil szféra erős jelenlétére építve folytatja és építi a kommunikációt a civil szegmenssel
- A fiatalok számára az oktatás és képzés piacképes strukturálásával megteremti a megfelelő tudásalapot a helybeni érvényesüléshez

IV.3.3. Városrészekhez kapcsolódó célmeghatározás

Belváros városrész

- A Belváros karaktereinek definiálása és erősítése
- Az eltérő karakterű területek kapcsolatainak megteremtése
- A Belváros magjának funkcionális kiterjesztése – az elosztó szerep funkcionális magjának megteremtése
- Sétáló-szórakoztató belváros megteremtése
- A Markhot Ferenc Kórház és intézménykertje városi szövetbe való integrálási lehetőségeinek kidolgozása
- A Dobó tér, mint kommunikációs platform kialakítása

Északi városrész

- Felnémetet és Felsővárost összekötő funkcionális alközpont kialakítása
- Szegregált területek társadalmi és területi integrációja
- A városrészben található lakótelepek rehabilitálása a zöldfelületi elemek és közösségi tere rehabilitálásán keresztül
- Északi iparterület újradefiniálása

Keleti városrész

- Közlekedési tehermentesítő szerep megvalósítása
- A meglévő karakterek fokozott megőrzése
- A történelmi belváros irányába a közlekedési becsatlakozó pontok kialakítása
- A Főiskola pozicionálása mellett a városrész oktatási jellegének erősítése

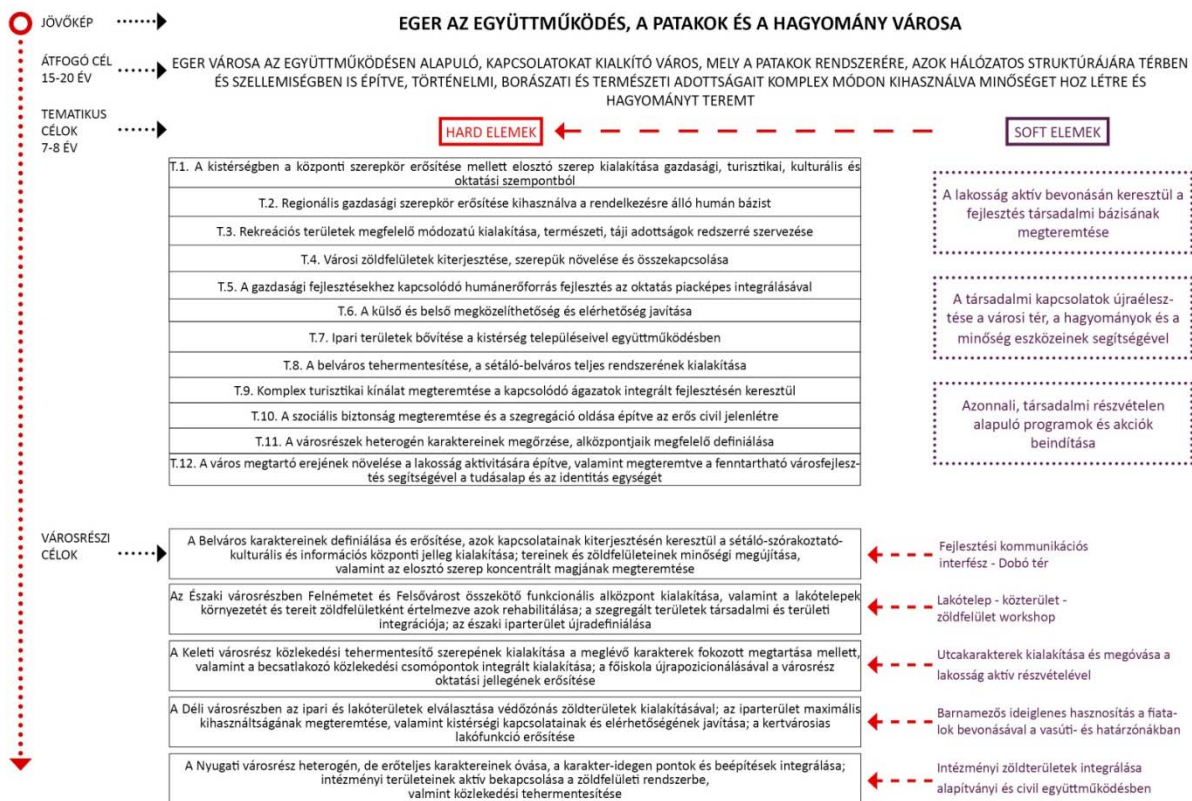
Déli városrész

- Iparterületek és lakóövezetek megfelelő módozatú elválasztása, szeparálása
- Iparterület maximális kihasználtságának megteremtése
- A városrész kistérségi kapcsolatainak, elérhetőségének javítása
- Kertvárosias, egységes lakófunkció erősítése

Nyugat városrész

- A városrész heterogén karaktereinek óvása
- Karakter-idegen pontok beépítése, integrálása
- Intézményi területek bekapcsolása a zöldfelületi rendszerbe
- A városrész közlekedési tehermentesítése

EGER STRATÉGIÁJÁNAK ÖSSZEFOGLALÓ ÁBRÁJA

V. A 2007-2013 SORÁN FEJLESZTENI KÍVÁNT AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE

**A FEJEZET ÉS ALPONTJAINAK VÉGLEGES KIDOLGOZÁSÁRA A
TÁRSADALMASÍTÁS ÉS VÉLEMÉNYEZÉST KÖVETŐEN KERÜL SOR !**

V.1. AKCIÓTERÜLETEK KIVÁLASZTÁSÁNAK SZEMPONTJAI

Az akcióterületek átgondolt kijelöléséhez a megfelelő alapot az IVS első három fejezetében elkészített helyzetelemzés és az ebből kidolgozott stratégiai fejezet adja. A stratégiai fejezetben megfogalmazott célrendszer megvalósításának területi szemléletű leképezése az akcióterületek és a határaikon belül megvalósuló előre meghatározott projektelemek kijelölése. Ezek a területek a város fejlődéséhez leginkább hozzájáruló induktív területek, gócpontok. Eger város stratégiájának nagyon fontos elemei a stratégiai részben már részletesen tárgyalt közösségépítő, társadalmi egységet generáló „soft” elemek, melyek közvetlenül nem a város területi fejlesztését szolgálják, hanem a fejlesztés projektjeinek zökkenőmentes megvalósításához és társadalmi támogatottságához nyújtanak biztos alapot.

Az Eger-patak jelenléte a városban domináns, ez a stratégiában már megfogalmazott interfész mind területileg, mind pedig gondolati síkon. Egyfajta összekötő kapocs. Az akcióterületek többsége is felfűzhető erre az interfészre, ezáltal biztosít egy egységes területi rendszert, eszmeiséget és jól köthető hozzá olyan „soft” elemek, melyeknek jelenléte az akcióterületek projektelemeinek meghatározásánál elkerülhetetlenek.

A város szakmai vezetése által meghatározott, részben vagy egészben előkészített induktív jellegű projektek illetve a városi infrastruktúra, szolgáltatások és nem utolsósorban szociális helyzet fejlődését szolgáló projektek jól integrálhatók az átfogó stratégia mentén meghatározott akcióterületekbe. Sok esetben ezeknek a már kidolgozott elemeknek az újragondolása azonban fontos feladat kell, hogy legyen.

A 2008 – 2013 során fejlesztendő akcióterületek meghatározása három problémakör, hiányosság megoldására fókuszált.

Városház központ fejlesztés jelentős történelmi hagyományok figyelembe vételével

Dobó tér – Eger-patak – Belvárosi térsor – Várkörnyék

Szociálisan hátrányos helyzetű kisebbségek lakókörnyezetének rehabilitációja

Szala-part szociális rehabilitáció

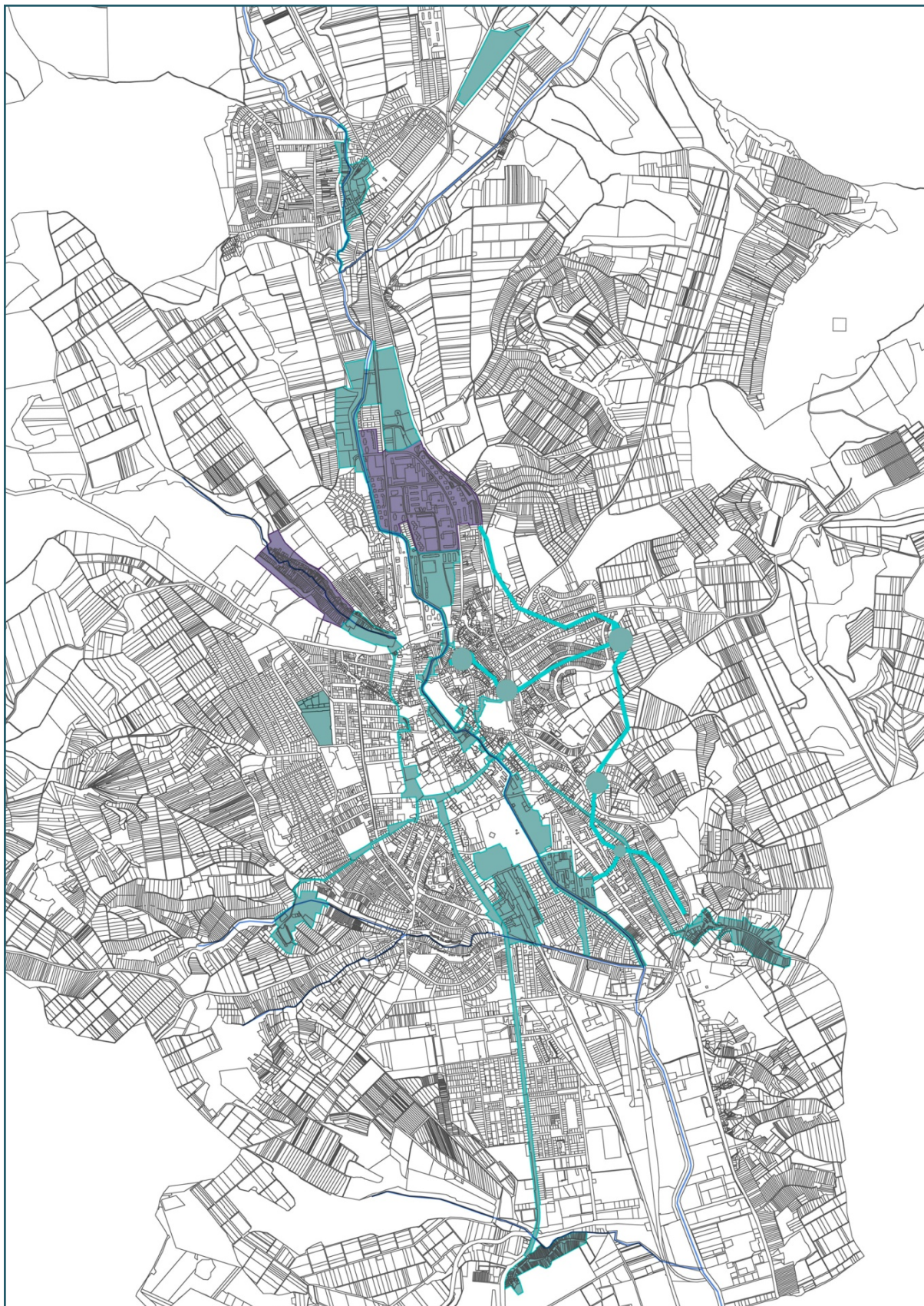
Közlekedési problémák orvoslása, közlekedési rendszer átszervezése

Intermodális csomópont – Vasútállomás – Agóra

V.2. AKCIÓTERÜLETEK MEGHATÁROZÁSA

A 2009-2013 során fejlesztendő akcióterületek:

Az akcióterületek felsorolása:

- Dobó tér – Eger-patak – Belvárosi térsor - Várkörnyék
- Szala-part szociális rehabilitáció
- Intermodális csomópont – Vasútállomás (MÁV-terület) – megérkezés - Agóra
- Pincesorok – turisztikai információs központ
- Lakótelep köztér rehabilitáció
- Felsőváros - alközpont
- Belváros - északi patakszakasz és köztérsor
- Nyugati városrész – honvédségi épület hasznosítása
- Északi iparterület rehabilitáció – mészkőörlő – alkotóház – OMYA
- Elkerülő/tehermentesítő út - bekötési csomópontjai
- Belváros – Eger patak – fürdő-rehabilitáció és környéke
- Déli külvárosi patakszakasz és köztérsor – déli iparterület hasznosítása
- Felnémet - alközpont

V.2.1. Dobó tér – Eger-patak – belvárosi térsor - várkörnyék

Városban elfoglalt helye, határai:

Jelenlegi funkciója, jellemzői:

- történelmi belváros
- történelmi nevezetességek koncentrált jelenléte
- sétálóutcák, közterek jelenléte
- intézményrendszer központja
- városi piac területe
- városi rendezvények fesztiválok helyszíne
- Vár jelenléte
- patak és a történelmi városmag markáns kapcsolata

Területe, lakossága, átlagos népsűrűsége:

Területe: adatszolg. m²
adatszolg. ha
Népessége: adatszolg. fő
Népsűrűsége: adatszolg. fő/km²

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Indikátorok

Indikátor típusa	érték	
Közösségi, közigazgatási vagy közszolgáltatásifunkciót ellátók intézmények száma	db
Kereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatóegységek, üzleti szolgáltatóegységek száma	db

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

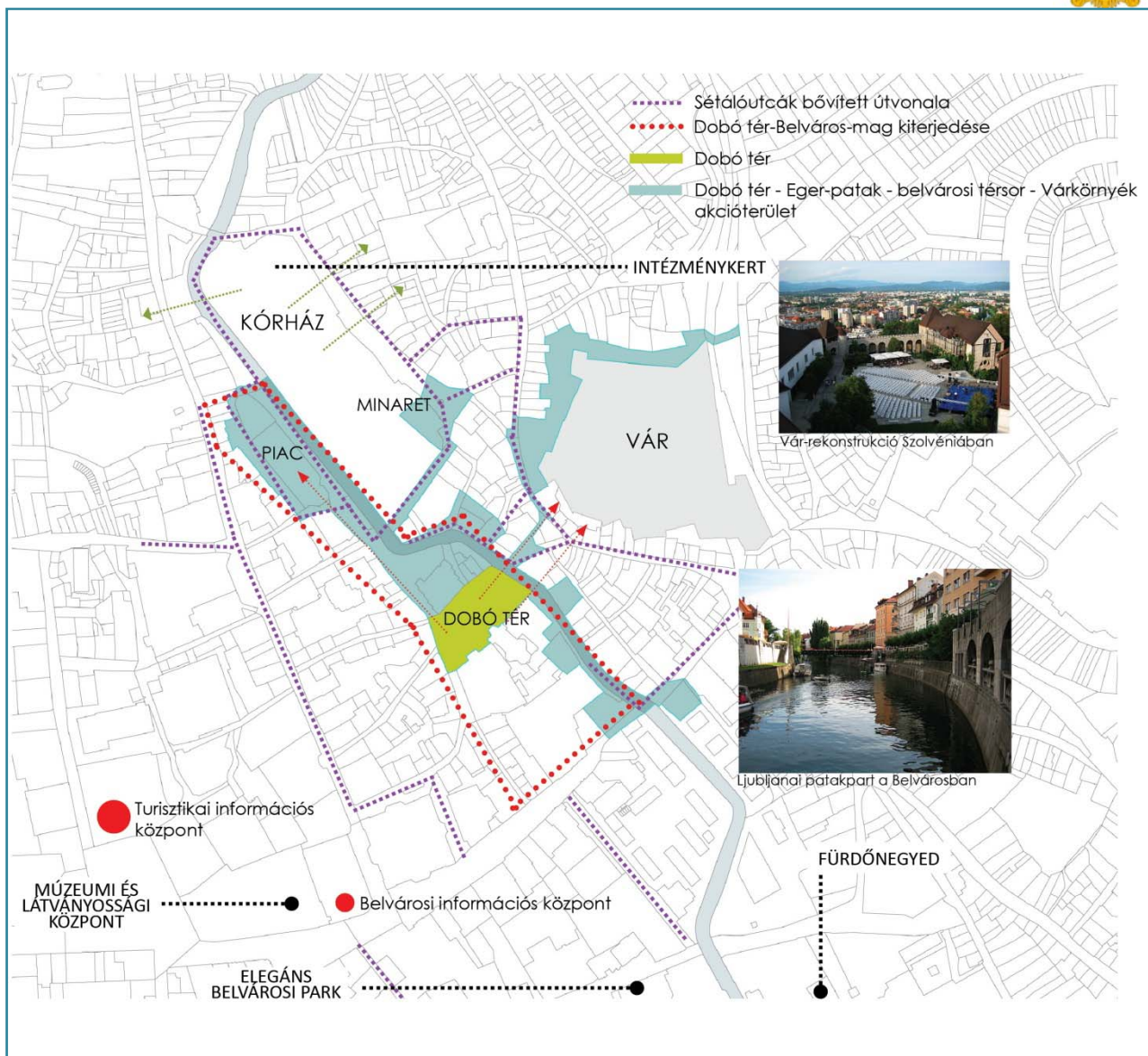
Célkitűzés, kapcsolódás a célrendszerhez:

Az akcióterület a patak jelenlétére szervezett zöldterületi rendszernek a központja és elsőként megvalósulva egyfajta mintaprojektje kell, hogy legyen. Ez a terület a város mindennapi életében a leginkább jelen lévő, legdinamikusabb, legsűrűltabb terület, mely az itt lakók és az ide látogatók számára is az első „Egerkép”. Ennek a képnek mindenképpen pozitív benyomást kell keltenie. Eger intézményrendszerének is méltó, intézményi és köztéri funkcióiban maximálisan ellátott, magas szintű szolgáltatásokkal támogatott központtá kell válnia. A kialakítandó zöldfelületi rendszer, zöldterületek hálózata innen indul ki és szövi be a várost és az itt megtalálható történelmi nevezetességeket, műemlékeket. A patakmederre épülő attrakciók és egységes arculat itt jelenik meg a legnagyobb koncentrációban és a legváltozatosabban.

Akcióterület – projektlista (tervezett fejlesztések, funkciók):

Projekt neve	rövid leírása	becsült költség
Dobó - tér	Dobó - tér felújítása tervpályázati eredmény figyelembevételével mFt
Áruház	Dobó – téri áruház felújítása, integrálása a köztér működésébe (magántőke jelentős bevonása) mFt
Piac	Városi piacépület és piactér felújítása (magántőke jelentős bevonása) mFt
Minaret	Minaret és környezetének felújítása és a zöldterületi rendszerbe integrálása mFt
Sétálóutcák	Sétálóutca – szakaszok kialakítása mFt
Buttler-ház	Buttler – ház hasznosítása (ideiglenesen „pilot-projektként”, végleges hasznosítás) mFt
Patakmeder	Patakmeder rehabilitáció lakossági bevonással mFt
Patak arcuati elemek	Patakmederre és partra épülő köztéri elemek pl.:stég, terasz, híd, pad, stb. mFt
Alternatív közlekedés	Gyalogos és kerékpáros közlekedés kiépítése a hiányos területeken, pataktérület bevonása mFt
Public art	Ideiglenes, public art projektek rendezése a területen (pl.: patak melletti foghíjtelek) mFt
Intézményi zöldterületek	Esetlegesen intézményi zöldterületek bevonása a zöldterületi rendszerbe mFt
Várfal sétány	Várfal melletti sétány kiépítése kilátóponthoz mFt
Mélygarázs	Gerl Mátyás utcai parkoló parkosítása és mélygarázs építése mFt

Az akcióterület előképe, városszövet kapcsolatai, jelentős pontok, irányok

V.2.2. Szala-part szociális rehabilitáció

Városban elfoglalt helye, határai

Jelenlegi funkciója, jellemzői:

- alapvetően lakóterületi funkció
- roma kisebbség markáns jelenléte
- városi szövetbe ágyazottan, bár bizonyos értelemben a város szélén fekszik
- rossz közlekedési kapcsolat (zsákutca szerű)
- hiányos infrastruktúra, rossz minőségű utak
- leromlott lakókörnyezet
- sűrű beépítettség
- nem rendezett tulajdonviszonyok
- szociálisan rosszul ellátott
- szegregált terület

Területe, lakossága, átlagos népsűrűsége:

Területe: **adatszolg.** m²
adatszolg. ha
 Népsége: **adatszolg.** fő
 Népsűrűsége: **adatszolg.** fő/km²

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Indikátorok:

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Indikátor típusa	Határérték a hagyományos városi beépítésű területeken	Határérték a lakótelepeken
ALACSONY ISKOLÁZOTSÁG		
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében magas volt 2001-ben Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok		
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év felettiek körében alacsony volt 2001-ben		
Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok		
ALACSONY GAZDASÁGI AKTIVITÁS		
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportok magas aránya 2001-ben (7,8,9 kategóriájú foglalkoztatási főcsoportúak/foglalkoztatottak) Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok		
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül magas volt 2001-ben Adatforrás: KSH, Népszámlálás adatok		

MUNKANÉLKÜLISÉG MAGAS SZINTJE		
Munkanélküliek aránya az akcióterületen magas volt 2001-ben Számítás: $\frac{\text{Munkanélküliek száma}}{(\text{Munkanélküliek} + \text{foglalkoztatottak száma})}$ Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok		
Tartós munkanélküliek aránya az akcióterületen magas volt 2001-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) Számítás: $\frac{\text{tartós munkanélküliek száma}}{\text{munkanélküliek} + \text{foglalkoztatottak száma}}$ Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok		
SZEGÉNYSÉG ÉS KIREKESZTETTSÉG MAGAS SZINTJE		
Magas azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt		
Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok		
Önkormányzati tulajdonú lakások aránya magas az akcióterületen (jelen időszakban) Adatforrás: Önkormányzati nyilatkozat		
Az akcióterületen az önkormányzat által elosztott rendszeres szociális támogatásokból a lakásszámhoz viszonyított városi átlaghoz képest több támogatás (darabszám) került kiosztásra. (Beszámítható támogatásformák: rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatás minden formája, rendszeres gyermekvédelmi támogatás, adósságcsökkentési támogatás.) Számítás: $\frac{\text{összes rendszeres szociális támogatás darabszáma}}{\text{a városban/összes háztartás a városban aránya a célterületre kiosztott támogatások száma/célterületi lakások száma}}$ Adatforrás: Önkormányzati nyilatkozat		
A legfeljebb 3 éves (gyártási év + két naptári év, azaz pl. 2007-ben a 2005-2006-2007-es gyártási évű) gépjárművek alacsony aránya a lakások számához képest Adatforrás: önkormányzati nyilatkozat a gépjárműadó nyilvántartás alapján (az üzemben tartó lakhelye szerinti nyilvántartás alapján)		

ERŐSEN LEROMLOTT KÖRNYEZET (Az indikátornak való megfeleléshez a mutatószámokból legalább egyet kell teljesíteni.)	
<p>Az 5 szintnél magasabb lakóházakban található lakott lakások magas aránya az 50.000 fő lakónépességnél nagyobb városokban.</p> <p>A nagy lakásszámú épületekben található lakások magas aránya az 50.000 főnél kisebb lakónépességgel rendelkező városokban</p>	
<p>A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül magas volt 2001-ben</p> <p>Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok</p>	
<p>Magas volt a maximum egy szobás lakások aránya a lakott lakásokon belül, 2001-ben</p> <p>Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok</p>	
A LAKÓÉPÜLETEK ALACSONY ENERGIAHATÉKONYSÁGA	
<p>Magas azon lakóépületekben található lakások aránya, amelyek rossz energiahatékonyági jellemzőkkel rendelkeznek. A területen található lakóépületek rossz energiahatékonyágúnak minősülnek jelen projekt szempontjából, ha 1982 dec. 31-e előtt épültek, illetve 83. jan. 1. után akkor, ha eredeti csomóponti tervekkel igazolható, hogy a panelcsomópontoknál a hőszigetelés vastagsága kisebb, mint a szendvicspanelek belső részein. Az 1982 dec. 31-e előtt épült lakóépület csak akkor tekinthető rossz energiahatékonyágúnak, ha nem született olyan támogató döntés vele kapcsolatban az iparosított technológiájú épületek energiatakarékos felújítását támogató projekt – LKFT-LA-2 – során, amely a homlokzat hőszigetelését vagy a nyílászárók cseréjét eredményezte.</p>	

Célkitűzés, kapcsolódás a célrendszerhez:

A legfontosabb cél a szociális biztonság megteremtése és a szegregáció oldása építve az erős civil jelenlétre. Megoldandó kérdés a szegregált területek társadalmi és területi integrációja. A tervezett közút-átkötésbe való becsatlakozás megszünteti a jelenlegi elszeparáltságot és hozzájárul a város jól működő közlekedési rendszerének kiépítéséhez.

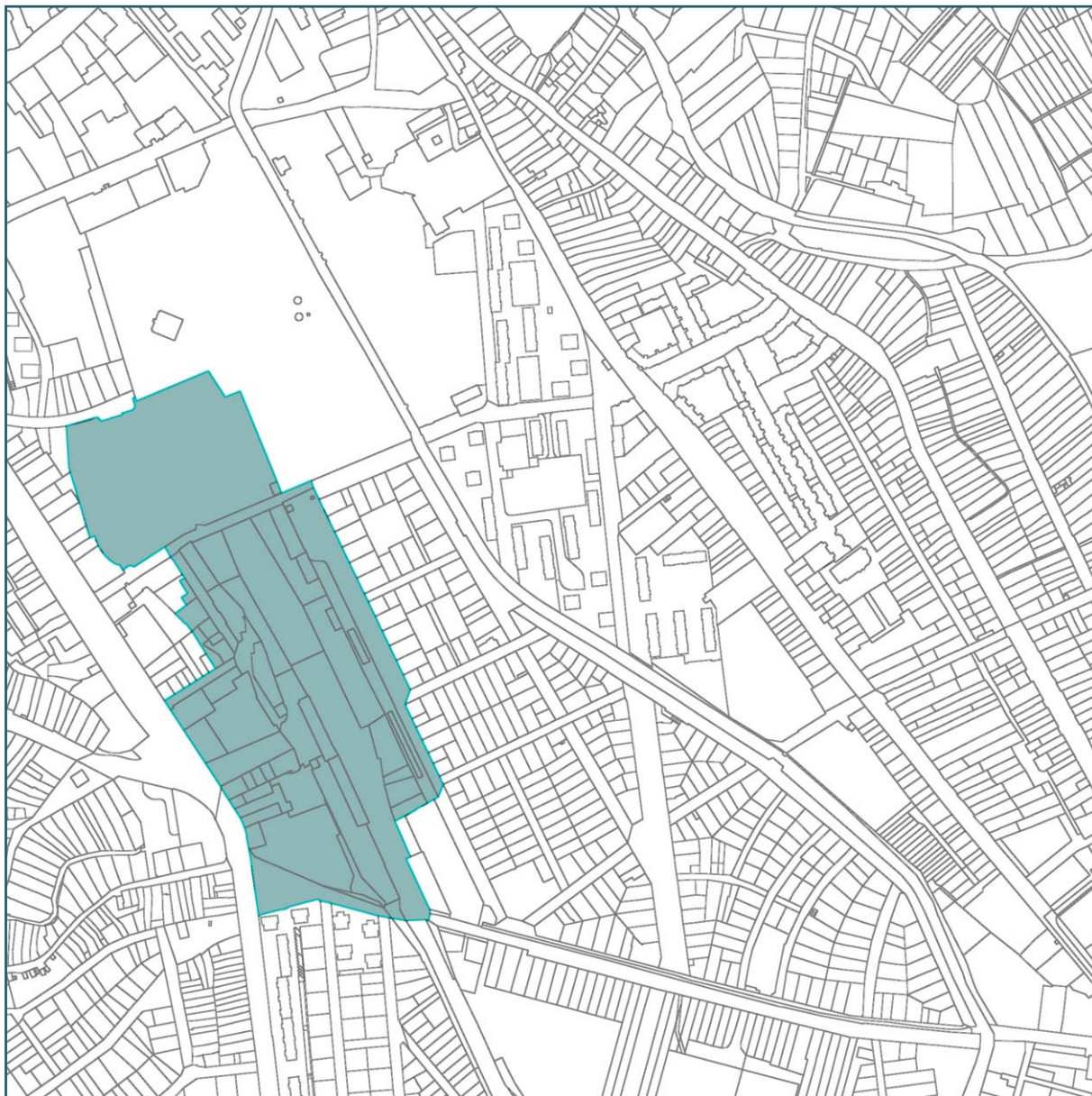
Akcióterület – projektlista (tervezett fejlesztések, funkciók):

Projekt neve	rövid leírása	becsült költség
Közlekedési átkötés	Tervezett közút-átkötésébe való becsatlakozás mFt
Útfelújítás	Úthálózat és útburkolatok felújítása, járdák kialakítása mFt
Infrastruktúra	A jelenleg hiányos infrastruktúra bővítése, kiépítése mFt
Tulajdonvisz. rendezése	A jelenleg engedély nélkül álló épületek és területeik tulajdonviszonyainak rendezése mFt
Sűrű beépítés csökkentése	Sűrű beépítés csökkentése a túlépített, zsúfolt területeken. mFt
Kisajátítás	Kisajátítások, kitelepítés, önkormányzati cserelakás biztosítása mFt
Patak	Patakmeder és ártér rehabilitáció, lakossági bevonással. Patakhoz tartozó arculati elemek építése, telepítése mFt
Patak arculat	Patakhoz tartozó arculati elemek, köztéri bútorok, elemek telepítése mFt

V.2.3. Intermodális csomópont – vasútállomás (máv-terület) – megérkezés - agóra

Városban elfoglalt helye, határai

Jelenlegi funkciója, jellemzői:

- vasúti közlekedés megérkezési pontja
- szlömös ipari épületek jelenléte
- rossz gyalogos közlekedési kapcsolat a város felé
- városi funkciókkal rosszul ellátott terület
- szolgáltatások hiánya
- leromlott épületállomány
- közvetlen kapcsolat az Érsek – kerttel
- leromlott állapotú sport/rekreációs terület

Területe, lakossága, átlagos népsűrűsége:

Területe: adatszolg. m²
adatszolg. ha
Népessége: adatszolg. fő
Népsűrűsége: adatszolg. fő/km²

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Indikátorok

Indikátor típusa	érték	
Közösségi, közigazgatási vagy közszolgáltatásifunkciót ellátók intézmények száma	db
Kereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatóegységek, üzleti szolgáltatóegységek száma	db

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Célkitűzés, kapcsolódás a célrendszerhez:

A város külső és belső megközelíthetőségének és elérhetőségének gyors javítása az egyik legürgősebb feladat. Az intermodális csomópont létrehozásával a város közlekedési rendszerének központja kikerül a belvárosból, jelentősen tehermentesíti azt. Ez is hozzájárul a sétáló-belváros teljes rendszerének kialakításához. A városrészek heterogén karaktereinek megőrzéséhez, alközpontjaik megfelelő definiálásához kapcsolható ez az akcióterület. Bizonyos projektelemeknek nagy szerepük van leromlott városi terek és épületállomány megújításában. A kistérség kapcsolatainak és elérhetőségének javítása segít kialakítani a megfelelő infrastruktúrát a komplex turisztikai kínálat megteremtéséhez a kapcsolódó ágazatok integrált fejlesztésén keresztül.

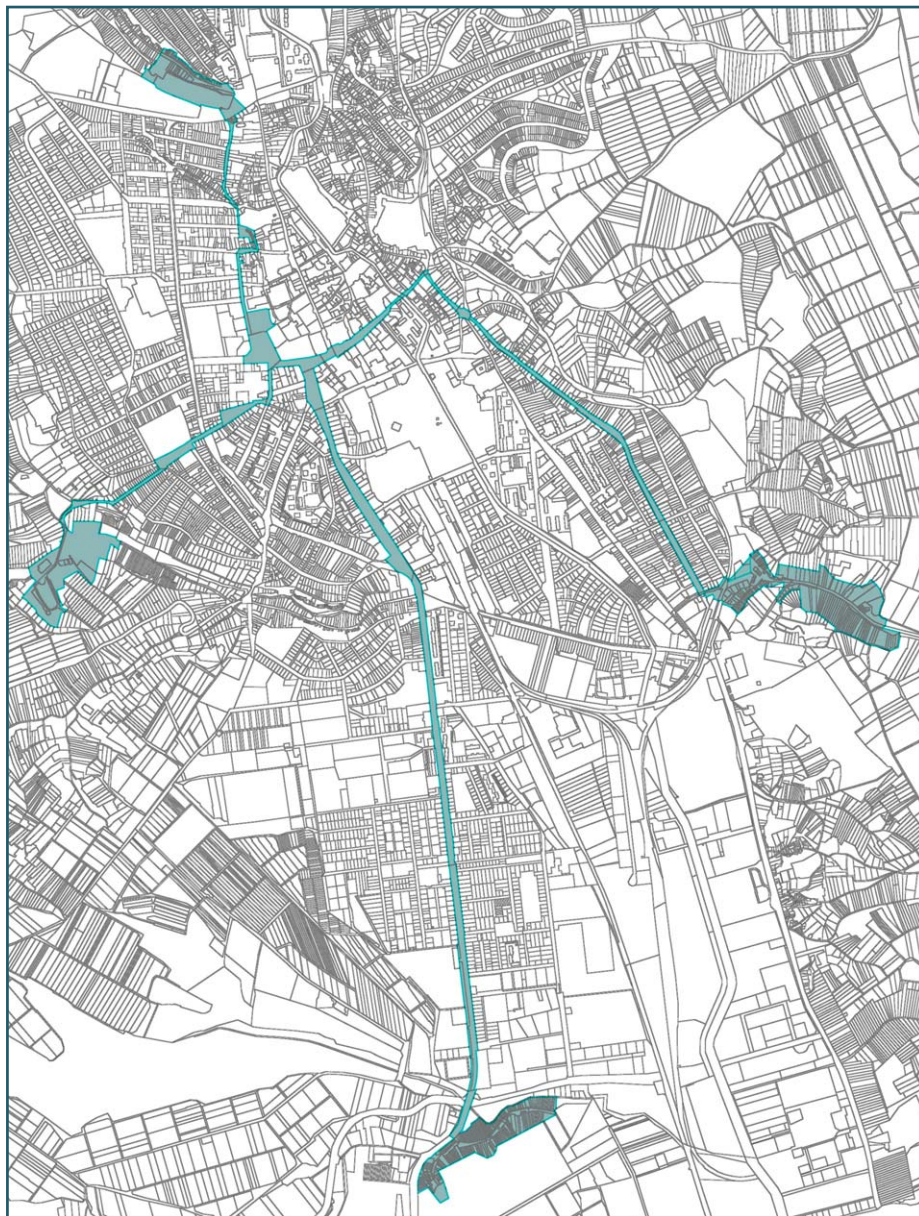
Akcióterület – projektlista (tervezett fejlesztések, funkciók):

Projekt neve	rövid leírása	becsült költség
Vasútállomás rehabilitáció	Vonatállomás környezetének rehabilitációja, korszerűsítése és az intermodális csomópontához kapcsolása mFt
Intermodális csomópont	Intermodális közlekedési csomópont kialakítása, a jelenlegi buszpályaudvar áttelepítése ide mFt
Megérkezés	A városba való megérkezés kialakítása, területének zöldfelületi rendszerhez (Érsek – kerthez)kapcsolása mFt
Stadion	Városi stadion – sportpálya és a hozzá tartozó melléklétesítmények, lelátók felújítása, építése mFt
Körcsarnok	Körcsarnok felújítása, korszerűsítése mFt
Agóra	Agóra program, kulturális funkciójú területek integrálása a megérkezés helyszínéhez kapcsolva az Érsek-kerthez mFt
Bevásárló központ	Kereskedelmi funkciójú épületek építése, szervesen kapcsolódva az közlekedési csomópontához mFt

V.2.4. Pincesorok – turisztikai információs központ

Városban elfoglalt helye, határai

Jelenlegi funkciója, jellemzői:

- leromlott állapotú, részben használt pincesorok
- jelenlegi buszpályaudvar hasznosítása
- bortúra, pincesorok látogatása mint komplett turisztikai programcsomag hiánya
- pincesorok egységes arculatának hiánya
- leromlott épületállomány, köztér állomány (pl: szabadtéri színpad – Szépasszony-völgy)
- pincesorok nem azonos minőséggel és kihasználtsággal működnek

Területe, lakossága, átlagos népsűrűsége:

Területe: adatszolg. m²
adatszolg. ha
Népessége: adatszolg. fő
Népsűrűsége: adatszolg. fő/km²

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Indikátorok

Indikátor típusa	érték	
Közösségi, közigazgatási vagy közszolgáltatásifunkciót ellátók intézmények száma	db
Kereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatóegységek, üzleti szolgáltatóegységek száma	db

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Célkitűzés, kapcsolódás a célrendszerhez:

Eger város arculatának és gazdaságának szempontból komplex turisztikai kínálatának megteremtése fontos feladat a kapcsolódó ágazatok integrált fejlesztésén keresztül.

A városi zöldfelületek kiterjesztése, szerepük növelése és összekapcsolása, a legtöbb akcióterületen jelen van. Az akcióterületen lévő pincésök közvetlen kapcsolatot tudnak teremteni a külterületeken lévő borászatokkal, melyek tovább színesítik az idegenforgalmi palettát.

Rekreációs területek megfelelő módozatú kialakításának, természeti, táji adottságok redszerré szervezésének is jelentősége van ennél az akcióterületnél. Fontos akcióterületi elem a szépasszonyvölgyi szabadtéri színpad felújítása, hasznosítása, az ide szervezett programok a turisztikai kínálatba integrálása.

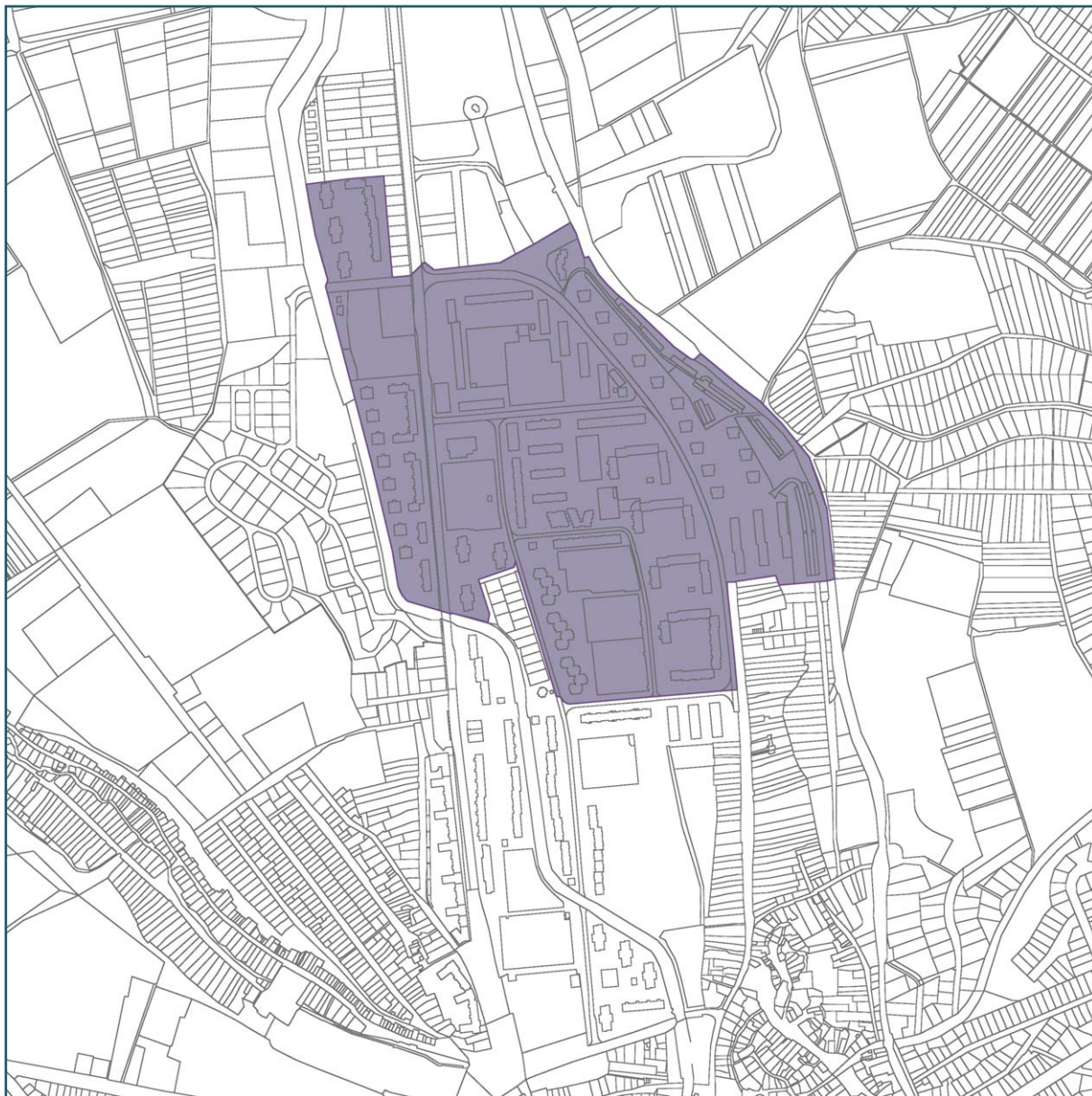
Akcióterület – projektlista (tervezett fejlesztések, funkciók):

Projekt neve	rövid leírása	becsült költség
Egységes irányítórendszer	Irányító információs rendszer kialakítása az arculathoz mFt
Szabadtéri színpad hasznosítás	Szépasszony – völgyi szabadtéri színpad felújítása, hasznosítása, integrálása mFt
Arculat	A pincesorok egységes arculatának kialakítása, egységes turisztikai programcsomag szervezése mFt
Kivezető útvonalak felújítása	A pincesorokhoz vezető útvonalak egységes felújítása, kapcsolódó közterek felújítása, rendszerbe integrálása mFt
Jelenlegi buszpályaudvar kitelepítése	Jelenlegi buszpályaudvar, mint kistérségi turisztikai elosztó- és infoközpont kialakítása mFt
Kőlyuki pincesor	Pincesorok rehabilitációja, rendezése felújítása, kiszolgáló létesítmények építése, felújítása, infrastruktúra fejlesztése mFt
Kőporosi pincesor	Pincesorok rehabilitációja, rendezése felújítása, kiszolgáló létesítmények építése, felújítása, infrastruktúra fejlesztése mFt
Szépasszony-völgyi pincesor	Pincesorok rehabilitációja, rendezése felújítása, kiszolgáló létesítmények építése, felújítása, infrastruktúra fejlesztése mFt
Verőszalai pincesor	Pincesorok rehabilitációja, rendezése felújítása, kiszolgáló létesítmények építése, felújítása, infrastruktúra fejlesztése mFt

V.2.5. Lakótelep köztérrehabilitáció

Városban elfoglalt helye, határai

Jelenlegi funkciója, jellemzői:

- főként lakóterület, lakótelep
- leromlott épületállomány
- leromlott közterek, parkok
- magas népsűrűség
- olcsó értéktelenedő lakások
- szociálisan hátrányosabb helyzetű lakosság
- elavult infrastruktúra

Területe, lakossága, átlagos népsűrűsége:

Területe: **adatszolg.** m²
adatszolg. ha
 Népsége: **adatszolg.** fő
 Népsűrűsége: **adatszolg.** fő/km²

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Indikátorok:

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Indikátor típusa		
ALACSONY ISKOLÁZOTSÁG		
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében magas volt 2001-ben Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok		
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év felettiek körében alacsony volt 2001-ben		
Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok		
ALACSONY GAZDASÁGI AKTIVITÁS		
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportok magas aránya 2001-ben (7,8,9 kategóriájú foglalkoztatási főcsoportúak/foglalkoztatottak) Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok		
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül magas volt 2001-ben Adatforrás: KSH, Népszámlálás adatok		

MUNKANÉLKÜLISÉG MAGAS SZINTJE		
Munkanélküliek aránya az akcióterületen magas volt 2001-ben Számítás: $\frac{\text{Munkanélküliek száma}}{(\text{Munkanélküliek} + \text{foglalkoztatottak száma})}$ Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok		
Tartós munkanélküliek aránya az akcióterületen magas volt 2001-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) Számítás: $\frac{\text{tartós munkanélküliek száma}}{\text{munkanélküliek} + \text{foglalkoztatottak száma}}$ Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok		
SZEGÉNYSÉG ÉS KIREKESZTETTSÉG MAGAS SZINTJE		
Magas azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt		
Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok		
Önkormányzati tulajdonú lakások aránya magas az akcióterületen (jelen időszakban) Adatforrás: Önkormányzati nyilatkozat		
Az akcióterületen az önkormányzat által elosztott rendszeres szociális támogatásokból a lakásszámhoz viszonyított városi átlaghoz képest több támogatás (darabszám) került kiosztásra. (Beszámítható támogatásformák: rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatás minden formája, rendszeres gyermekvédelmi támogatás, adósságcsökkentési támogatás.) Számítás: $\frac{\text{összes rendszeres szociális támogatás darabszáma}}{\text{a városban/összes háztartás a városban aránya a célterületre kiosztott támogatások száma/célterületi lakások száma}}$ Adatforrás: Önkormányzati nyilatkozat		
A legfeljebb 3 éves (gyártási év + két naptári év, azaz pl. 2007-ben a 2005-2006-2007-es gyártási évű) gépjárművek alacsony aránya a lakások számához képest Adatforrás: önkormányzati nyilatkozat a gépjárműadó nyilvántartás alapján (az üzemben tartó lakhelye szerinti nyilvántartás alapján)		

ERŐSEN LEROMLOTT KÖRNYEZET (Az indikátornak való megfeleléshez a mutatószámokból legalább egyet kell teljesíteni.)	
<p>Az 5 szintnél magasabb lakóházakban található lakott lakások magas aránya az 50.000 fő lakónépességnél nagyobb városokban.</p> <p>A nagy lakásszámú épületekben található lakások magas aránya az 50.000 főnél kisebb lakónépességgel rendelkező városokban</p>	
<p>A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül magas volt 2001-ben</p> <p>Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok</p>	
<p>Magas volt a maximum egy szobás lakások aránya a lakott lakásokon belül, 2001-ben</p> <p>Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok</p>	
A LAKÓÉPÜLETEK ALACSONY ENERGIAHATÉKONYSÁGA	
<p>Magas azon lakóépületekben található lakások aránya, amelyek rossz energiahatékonysági jellemzőkkel rendelkeznek. A területen található lakóépületek rossz energiahatékonyságúaknak minősülnek jelen projekt szempontjából, ha 1982 dec. 31-e előtt épültek, illetve 83. jan. 1. után akkor, ha eredeti csomóponti tervekkel igazolható, hogy a panelcsomópontoknál a hőszigetelés vastagsága kisebb, mint a szendvicspanelek belső részein. Az 1982 dec. 31-e előtt épült lakóépület csak akkor tekinthető rossz energiahatékonyságúnak, ha nem született olyan támogató döntés vele kapcsolatban az iparosított technológiájú épületek energiatakarékos felújítását támogató projekt – LKFT-LA-2 – során, amely a homlokzat hőszigetelését vagy a nyílászárók cseréjét eredményezte.</p>	

Célkitűzések, kapcsolódás a célrendszerhez:

Városi zöldfelületek kiterjesztése, szerepük növelése és összekapcsolása egységes rendszerre.

A lakótelepek környezetét és tereit zöldfelületként értelmezve azok rehabilitálása.

A szociális biztonság megteremtése építve az erős civil jelenlétre.

A patakok hálózatos rendszerére építve a zöldfelületi rendszer összekapcsolása, a városi terek megújítása, valamint zöldfolyosók létrehozásával a kistérség irányába természeti kapcsolatok kialakítása. Lakóépületek infrastruktúrájának korszerűsítése lehetőség szerint energiatudatos megoldások telepítése.

Akcióterület – projektlista (tervezett fejlesztések, funkciók):

Projekt neve	rövid leírása	becsült költség
Patakmeder rehabilitáció	Patakmeder rehabilitáció lakossági bevonással mFt
Patak arculat	Patakmederre és partra épülő arculati elemek, köztéri elemek telepítése pl.:stég, terasz, híd, pad, stb. mFt
Alternatív közlekedés	Gyalogos és kerékpáros közlekedés kiépítése a hiányos területeken, pataktérület bevonása mFt
Közterek	Lakótelep közttereinek rehabilitációja, parkosítás mFt
Panel rehabilitáció	Külföldi példákra alapuló (pl.:Berlin, Lipcse) lakóépület és panel-rehabilitáció, mely generálja a közvetlen lakókörnyezet javulását, lakások és egyben a teljes lakóterület felértékelődését mFt

V.2.6. Felsőváros - alközpont

Városban elfoglalt helye, határai

Jelenlegi funkciója, jellemzői:

- kereskedelmi területek
- frissen parcellázott lakóterületek és kereskedelmi területek
- kialakulóban lévő alközponti terület
- alközponti funkcióhoz elengedhetetlen közterek, parkok hiánya

Területe, lakossága, átlagos népsűrűsége:

Területe: adatszolg. m²
adatszolg. ha
Népessége: adatszolg. fő
Népsűrűsége: adatszolg. fő/km²

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Indikátorok

Indikátor típusa	érték	
Közösségi, közigazgatási vagy közszolgáltatásifunkciót ellátók intézmények száma	db
Kereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatóegységek, üzleti szolgáltatóegységek száma	db

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Célkitűzés, kapcsolódás a célrendszerhez:

- A városrészek heterogén karaktereinek megőrzése, alközpontjaik megfelelő definiálása
- Városi zöldfelületek kiterjesztése, szerepük növelése és összekapcsolása
- A patakok hálózatos rendszerére építve a zöldfelületi rendszer összekapcsolása, a városi terek megújítása, valamint zöldfolyosók létrehozásával a kistérség irányába természeti kapcsolatok kialakítása

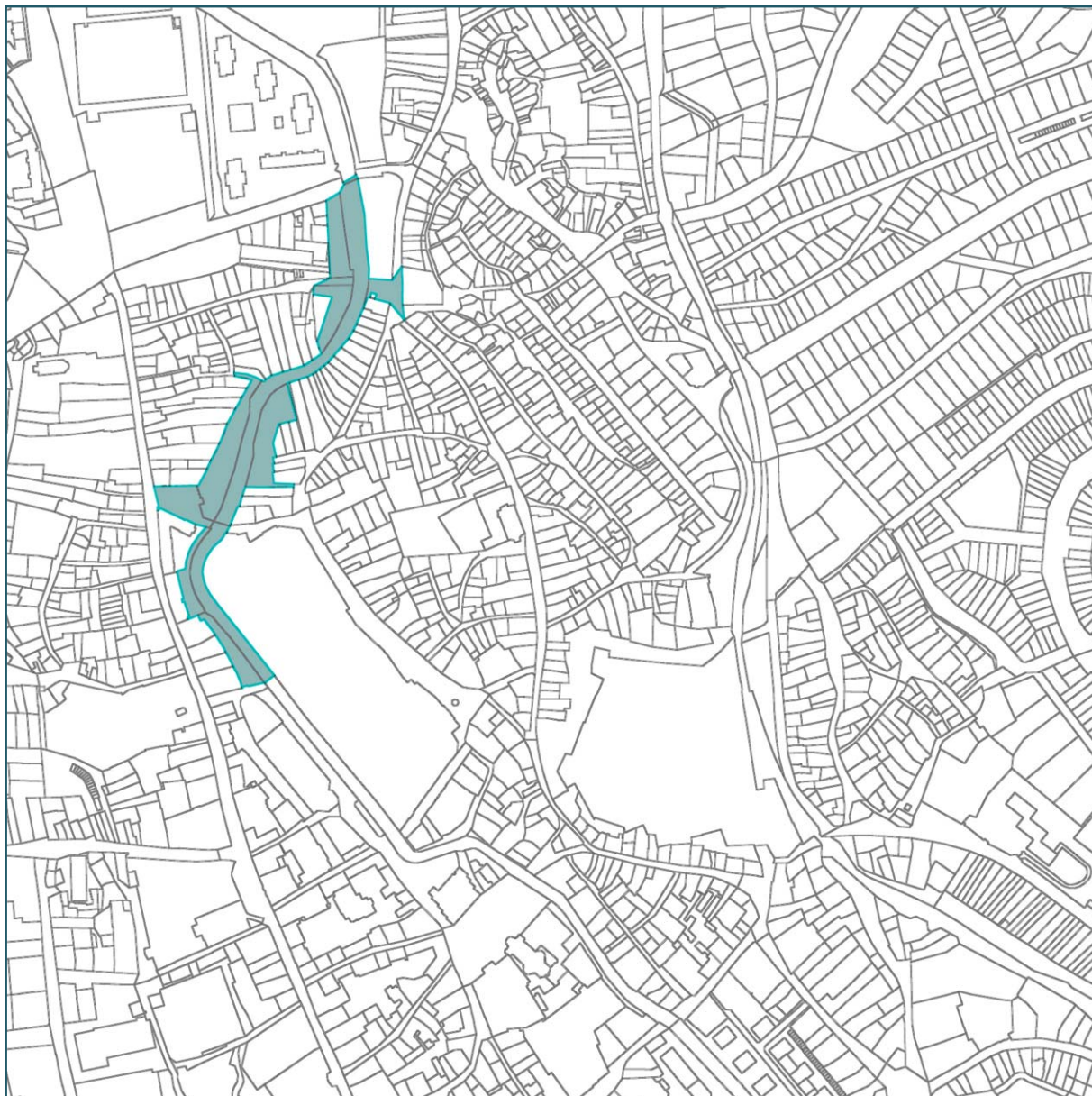
Akcióterület – projektlista (tervezett fejlesztések, funkciók):

Projekt neve	rövid leírása	becsült költség
Kereskedelmi terület	Egységes kereskedelmi funkciójú területek kijelölése, kereskedelmi épület építése, magántőke jelentős bevonása mFt
Alközpont - főtér	Funkcióiban hiánytalan alközponti „főtér” létrehozása mFt
Zöldterületi rendszer csatolása	Zöldterületi rendszerének csatolása a város teljes és a lakótelepi területek zöldterületi rendszeréhez a patakkal mint interfésszel mFt
Patak - lakossági bevonás	Patakmeder rehabilitáció lakossági bevonással, mint "soft" elem mFt
Patak - arculat	Patakmederre és partra épülő köztéri elemek pl.:stég, terasz, híd, pad, stb. mFt
Alternatív közlekedés fejl.	Gyalogos és kerékpáros közlekedés kiépítése a hiányos területeken, szükség esetén patakmeder és part bevonása mFt
Lakóterületek integrálása	Kapcsolódó lakóterület-fejlesztés integrálása (volt kemping-terület) mFt

V.2.7. Belváros - északi patakszakasz és köztér

Városban elfoglalt helye, határai

Jelenlegi funkciója:

- főként lakófunkció
- intézményi terület markáns jelenléte
- belvárosi lakóterületek kapcsolata a patak közttereivel
- kihasználatlan közterületek
- szlömösödött intézményi terület

Területe, lakossága, átlagos népsűrűsége:

Területe: adatszolg. m²
adatszolg. ha
Népessége: adatszolg. fő
Népsűrűsége: adatszolg. fő/km²

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Indikátorok

Indikátor típusa	érték
Közösségi, közigazgatási vagy közszolgáltatásifunkciót ellátók intézmények száma db
Kereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatóegységek, üzleti szolgáltatóegységek száma db

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Célkitűzés, kapcsolódás a célrendszerhez:

- A patakok hálózatos rendszerére építve a zöldfelületi rendszer összekapcsolása, a városi terek megújítása, valamint zöldfolyosók létrehozásával a kistérség irányába természeti kapcsolatok kialakítása
- Városi zöldfelületek kiterjesztése, szerepük növelése és összekapcsolása

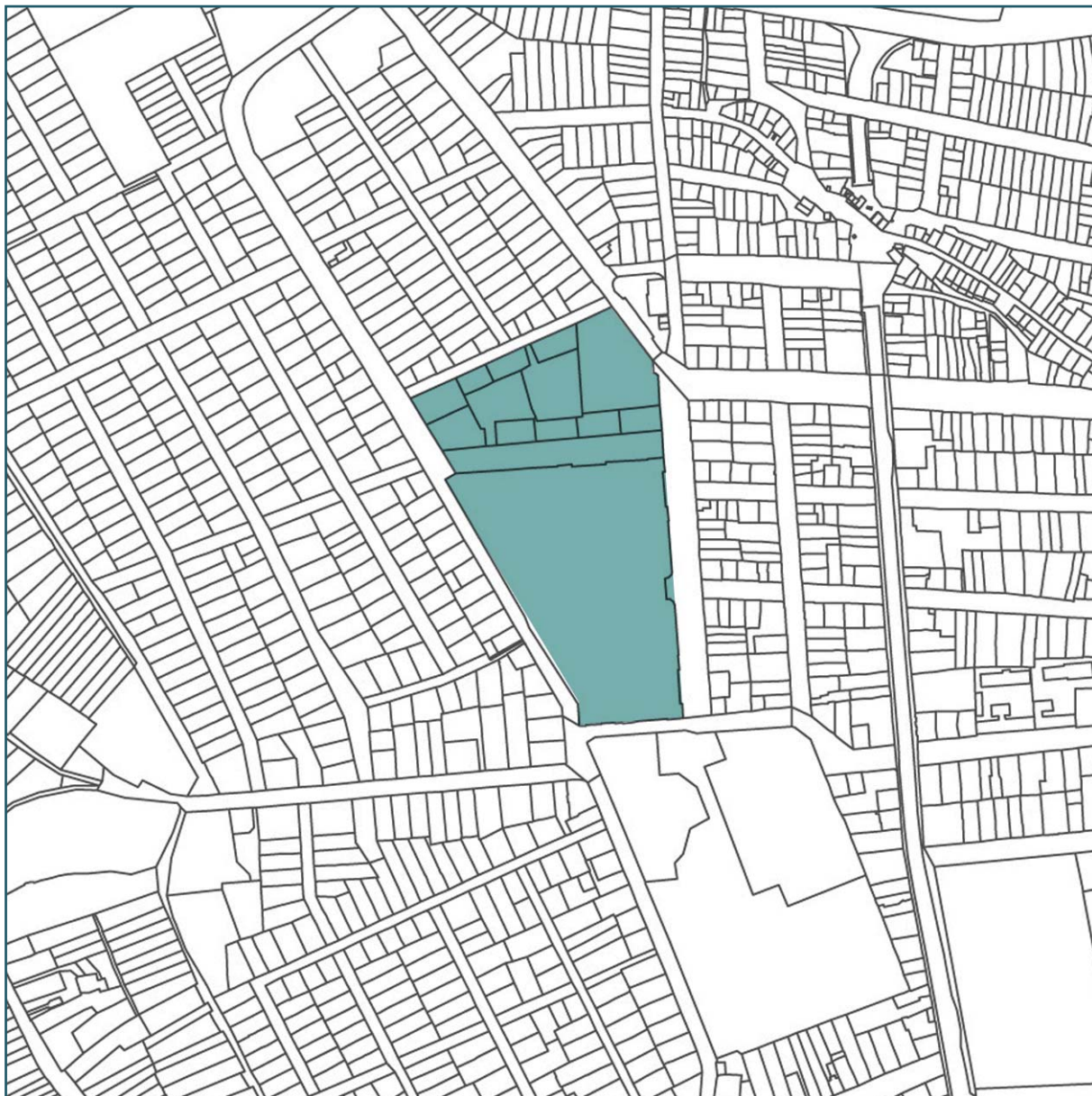
Akcióterület – projektlista (tervezett fejlesztések, funkciók):

Projekt neve	rövid leírása	becsült költség
Patakmeder	Patakmeder rehabilitáció lakossági bevonással mFt
Patak arculat	Patakmederre és partra épülő köztéri elemek pl.:stég, terasz, híd, pad, stb. mFt
Alternatív közlekedés	Gyalogos és kerékpáros közlekedés kiépítése a hiányos területeken, pataktérület bevonása mFt
Zöldfelületek	A patakhhoz kapcsolódó csomópontok, zöldfelületek – kiteresedések parkosítása, sétány kialakítása, átkelők felújítása mFt

V.2.8. Nyugati városrész – honvédségi épület hasznosítása

Városban elfoglalt helye, határai

Területe, lakossága, átlagos népsűrűsége:

Területe: adatszolg. m²
adatszolg. ha
Népessége: adatszolg. fő
Népsűrűsége: adatszolg. fő/km²

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Indikátorok

Indikátor típusa	érték
Közösségi, közigazgatási vagy közszolgáltatásifunkciót ellátók intézmények száma db
Kereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatóegységek, üzleti szolgáltatóegységek száma db

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

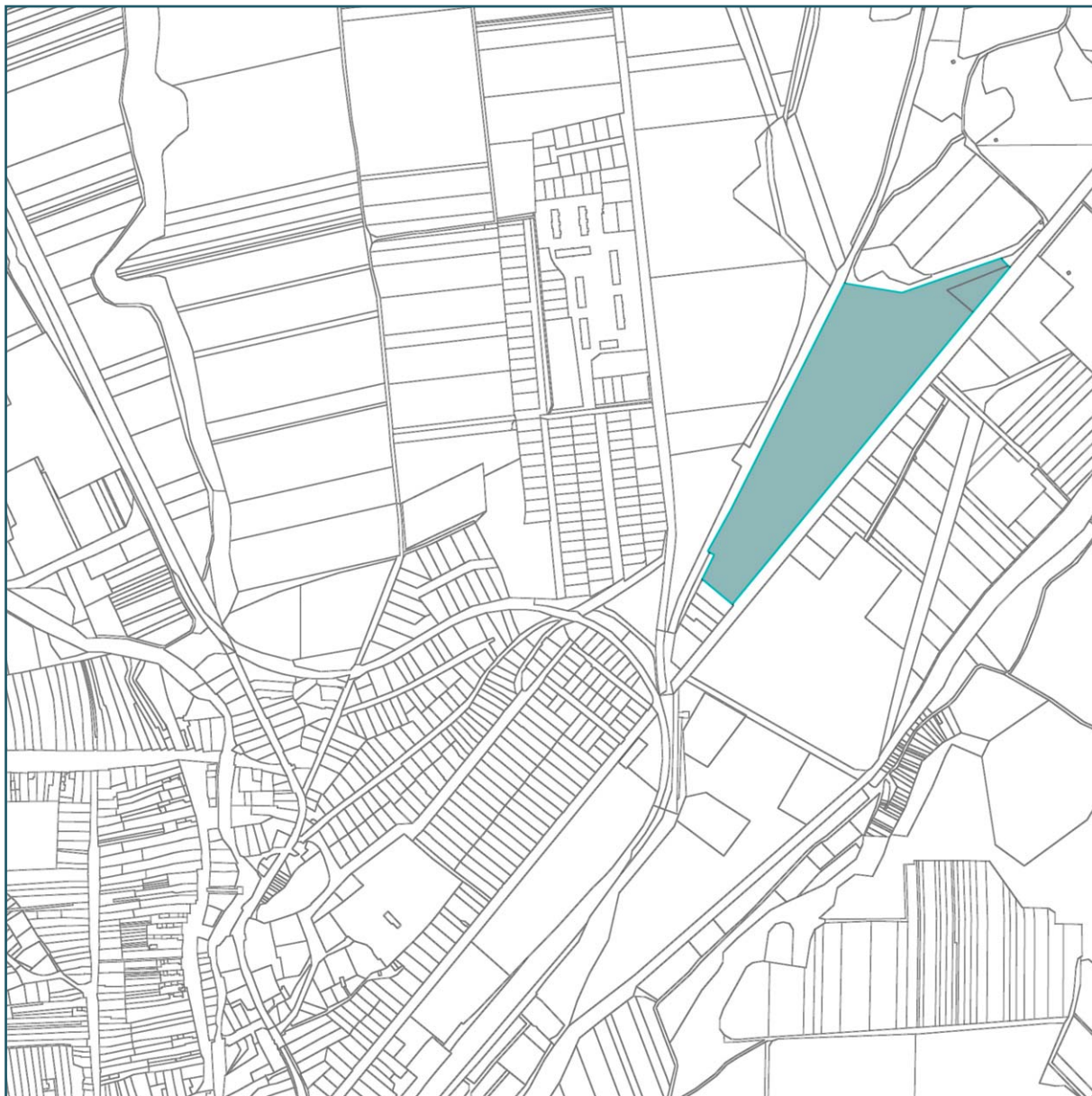
Akcióterület – projektlista (tervezett fejlesztések, funkciók):

Projekt neve	rövid leírása	becsült költség
Zöldfelületek bevonása	Hovédségi területen lévő zöldfelületek bevonása a város zöldterületi rendszerébe mFt
Tulajdonviszonyok rendezése	A Honvédségi tulajdonban lévő épületegyüttes tulajdonviszonyainak rendezése mFt
Bontás	Nem hasznosítható épületrészek lebontása, területük hasznosítása mFt
Épületegyüttes felújítása	Leromlott állapotú épületrészek felújítása mFt
Ideiglenes hasznosítás	Bizonyos épületrészek ideiglenes hasznosítása, művészeti - alkotótevékenységek, oktatás céljára mFt

V.2.9. Északi iparterület rehabilitáció – mészkőőrő – alkotóház – OMYA

Városban elfoglalt helye, határai

Területe, lakossága, átlagos népsűrűsége:

Területe:	adatszolg. m2
	adatszolg. ha
Népessége:	adatszolg. fő
Népsűrűsége:	adatszolg. fő/km2

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Indikátorok

Indikátor típusa	érték
Közösségi, közigazgatási vagy közszolgáltatásifunkciót ellátók intézmények száma db
Kereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatóegységek, üzleti szolgáltatóegységek száma db

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

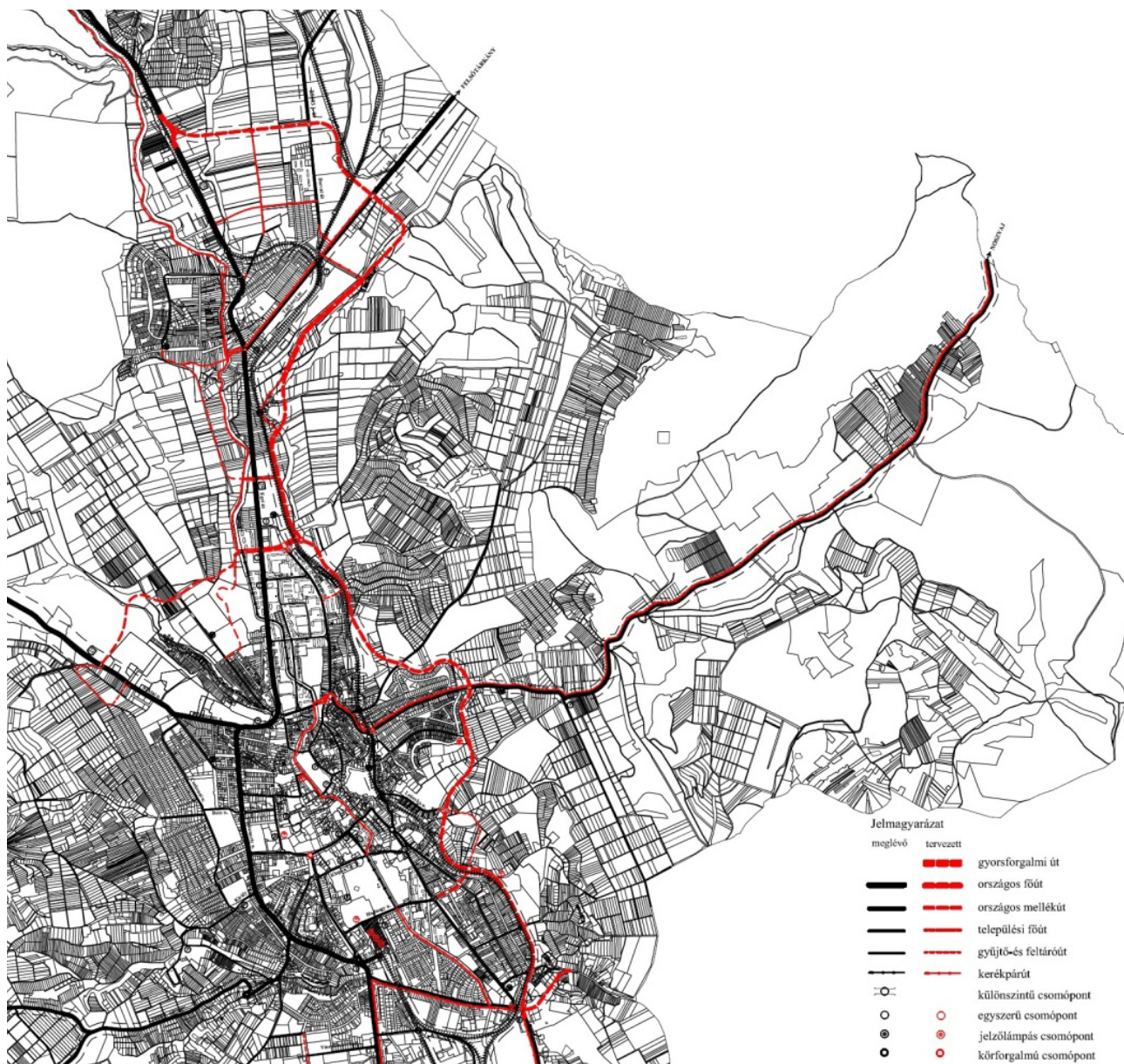
Akcióterület – projektlista (tervezett fejlesztések, funkciók):

Projekt neve	rövid leírása	becsült költség
Kármentesítés, előkészítés	új gazdasági funkció kialakításához, működtetéséhez szükséges fejlesztések elindíthatósága és megvalósíthatósága érdekében végzett terület előkészítés, kármentesítés mFt
Vízvezetés	hasznosításra kerülő terület előkészítése, tereprendezése, vízvezetése mFt
Ideiglenes hasznosítás	Régi kihasználatlan ipari épületek ideiglenes hasznosítása pl.: művészeti projektek mFt
Épületállomány felújítás, építés	Az új funkcióhoz köthető termelő tevékenységek, és szolgáltatások biztosításához szükséges épületek és építmények létesítése, bővítése, korszerűsítése mFt
Infrastruktúra kiépítés	alpinfrastruktúra módosítása, korszerűsítése, bővítése, új nyomvonal kialakítása, hiánya esetén kiépítése mFt
Alkotóház	Művészeti és egyéb oktatáshoz kapcsolódó inkubátor-, alkotóház mFt

V.2.10. Elkerülő/tehermentesítő út - bekötési csomópontjai

Városban elfoglalt helye, határai

Az akcióterület pontos határai az önkormányzattal és a kompetens szakmai csoportokkal való egyeztetés után kerülnek kijelölésre.

Területe, lakossága, átlagos népsűrűsége:

Területe:	adatszolg. m2
	adatszolg. ha
Népessége:	adatszolg. fő
Népsűrűsége:	adatszolg. fő/km2

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Indikátorok

Indikátor típusa	érték	
Közösségi, közigazgatási vagy közszolgáltatásifunkciót ellátók intézmények száma	db
Kereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatóegységek, üzleti szolgáltatóegységek száma	db

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

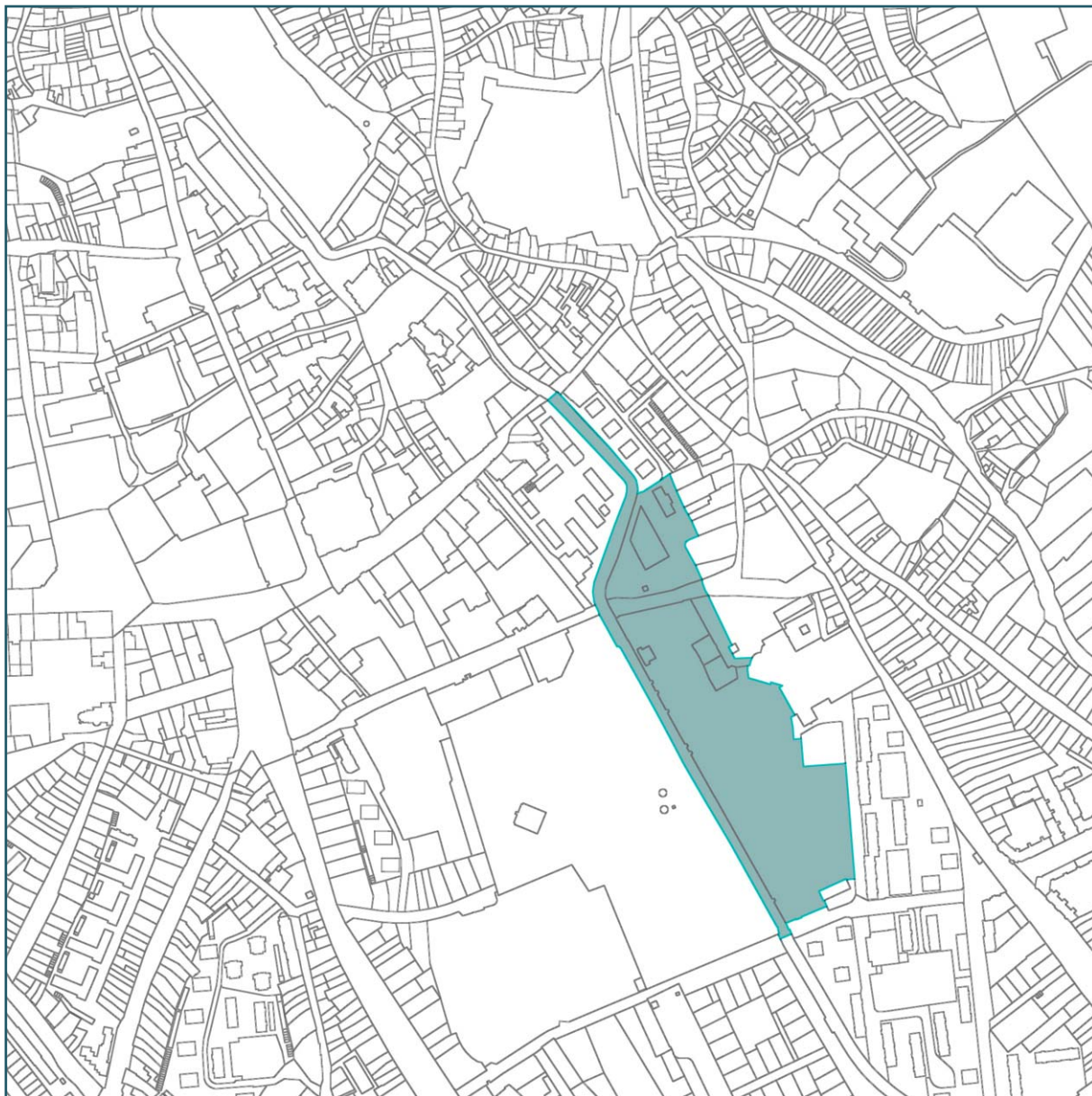
Célkitűzés, kapcsolódás a célrendszerhez:

- A külső és belső megközelíthetőség és elérhetőség javítása
- A belváros tehermentesítése
- A Keleti városrész közlekedési tehermentesítő szerepének kialakítása a meglévő karakterek fokozott megtartása mellett, valamint a becsatlakozó közlekedési csomópontok integrált kialakítása

V.2.11. Belváros – eger patak – fürdő-rehabilitáció

Városban elfoglalt helye, határai

Területe, lakossága, átlagos népsűrűsége:

Területe:	adatszolg. m2
	adatszolg. ha
Népessége:	adatszolg. fő
Népsűrűsége:	adatszolg. fő/km2

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Indikátorok

Indikátor típusa	érték
Közösségi, közigazgatási vagy közszolgáltatásfunkciót ellátók intézmények száma db
Kereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatóegységek, üzleti szolgáltatóegységek száma db

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

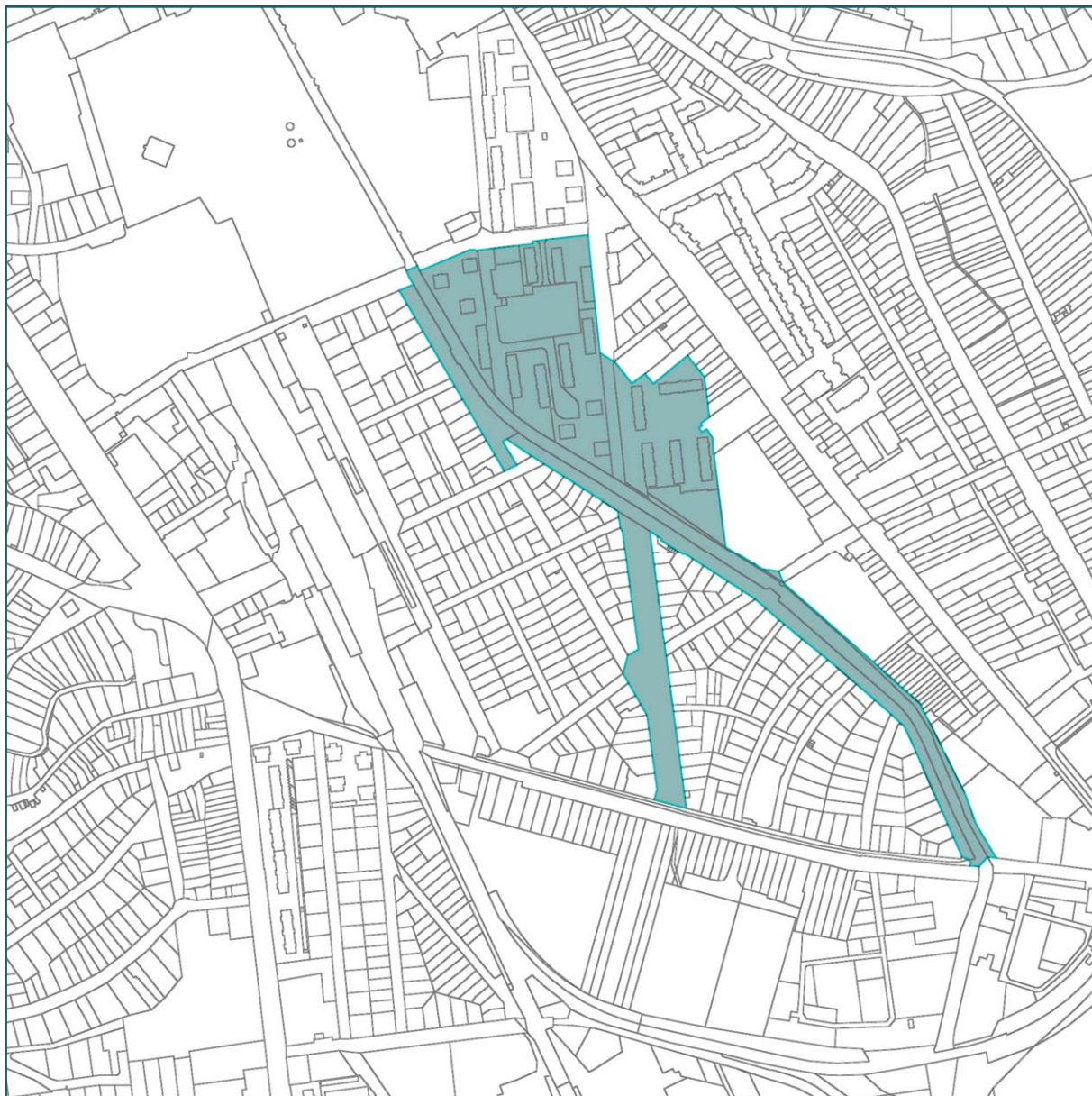
Akcióterület – projektlista (tervezett fejlesztések, funkciók):

Projekt neve	rövid leírása	becsült költség
Patak - lakossági bevonás	Patakmeder rehabilitáció lakossági bevonással mFt
Patak - arculati elemek	Patakmederre és partra épülő köztéri elemek pl.:stég, terasz, híd, pad, stb. mFt
Alternatív közlekedés	Gyalogos és kerékpáros közlekedés kiépítése a hiányos területeken, patakterület bevonása mFt
Fürdő fejlesztés	Fürdő és Törökfürdő területének fejlesztése, Érsek – kerthez való kapcsolódás megoldása mFt
Érsek - kert kapcsolat	Érsek – kerten kívüli, akcióterülethez kapcsolódó zöldfelületek fejlesztése mFt

V.2.12. Déli külvárosi patakszakasz és köztér

Városban elfoglalt helye, határai:

Területe, lakossága, átlagos népsűrűsége:

Területe:	adatszolg. m ²
	adatszolg. ha
Népessége:	adatszolg. fő
Népsűrűsége:	adatszolg. fő/km ²

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Indikátorok

Indikátor típusa	érték
Közösségi, közigazgatási vagy közszolgáltatásfunkciót ellátók intézmények száma db
Kereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatóegységek, üzleti szolgáltatóegységek száma db

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

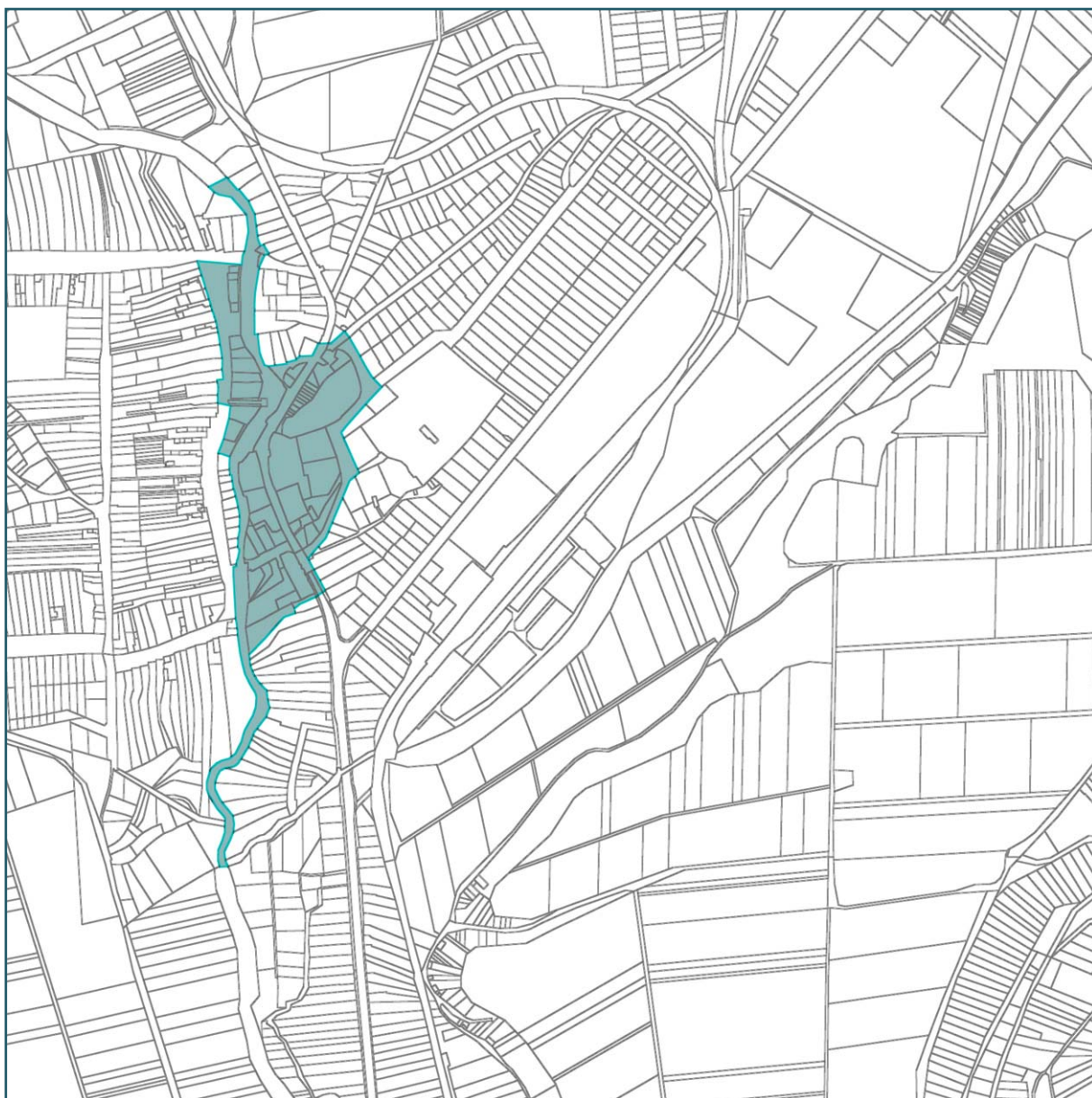
Akcióterület – projektlista (tervezett fejlesztések, funkciók):

Projekt neve	rövid leírása	becsült költség
Patakmeder	Patakmeder rehabilitáció lakossági bevonással mFt
Patak arculat	Patakmederre és partra épülő köztéri elemek pl.:stég, terasz, híd, pad, stb. mFt
Alternatív közlekedés	Gyalogos és kerékpáros közlekedés kiépítése a hiányos területeken, pataktérület bevonása mFt
Zöldfelületek	A patakhoz kapcsolódó csomópontok, zöldfelületek – kiteresedések parkosítása, sétány kialakítása, átkelők felújítása mFt
Lakóterületek köztérei	A szomszédos lakóterületek zöldterületeinek integrálása és a patak zöldterületi rendszeréhez csatolása mFt

V.2.13. Felnémet – alközpont

Városban elfoglalt helye, határai

Jelenlegi funkciója:

- jelenleg is lakóterülethez kapcsolódó alközponti funkció
- részben intézményi, lakossági szolgáltatások jelenléte

Területe, lakossága, átlagos népsűrűsége:

Területe: adatszolg. m²
adatszolg. ha
Népessége: adatszolg. fő
Népsűrűsége: adatszolg. fő/km²

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Indikátorok

Indikátor típusa	érték
Közösségi, közigazgatási vagy közszolgáltatásifunkciót ellátók intézmények száma db
Kereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatóegységek, üzleti szolgáltatóegységek száma db

Önkormányzati adatszolgáltatás hiányában adatok jelenleg nem állnak rendelkezésre.

Akcióterület – projektlista (tervezett fejlesztések, funkciók):

Projekt neve	rövid leírása	becsült költség
Zöldterületi fejlesztés	Felnémet központ egységes zöldterületi rendszerének megvalósítása mFt
Felnémet "főtér"	Funkcióiban hiánytalan alközponti „főtér” létrehozása mFt
Integrálás	Zöldterületi rendszerének csatolása a város teljes zöldterületi rendszeréhez a patakka, mint interfésszel mFt
Patakmeder	Patakmeder-tisztítása, rehabilitálása lakossági bevonással, társadalmi együttműködés erősítése, a lakosság bevonása mFt
Patak - arculai elemek	Patakmederre és partra épülő köztéri elemek pl.:stég, terasz, híd, pad, stb. mFt

V.3. AZ AKCIÓTERÜLETEK ÜTEMEZÉSE

Akcióterületek		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Dobó tér – Eger-patak – Belvárosi térsor – Várkörnyék															
2	Szala-part szociális rehabilitáció															
3	Intermodális csomópont – Vasútállomás (MÁV-terület) – megérkezés - Agóra															
4	Pincesorok – turisztikai információs központ															
5	Lakótelep köztérrehabilitáció															
6	Felsőváros - alközpont															
7	Belváros - északi patakszakasz és köztérsor															
8	Nyugati városrész – honvédségi épület hasznosítása															
9	Északi iparterület rehabilitáció – mészkőörlő – alkotóház – OMYA															
10	Elkerülő/tehermentesítő út - bekötési csomópontjai															
11	Belváros – Eger patak – fürdő-rehabilitáció és környéke															
12	Déli külvárosi patakszakasz és köztérsor – déli iparterület hasznosítása															
13	Felnémet - alközpont															

Az akcióterületek megvalósításának ütemezése.

VI. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGA

VI.1. INGATLANGAZDÁLKODÁSI TERV

Vagyongazdálkodásra és ingatlangazdálkodásra vonatkozó tervet aug. 8.-án szolgáltatott az önkormányzat szkennelt, nem szerkeszthető formában. A fejezet véglegesítéséhez szükséges adatok feldolgozása folyamatban van.

Az Önkormányzat tulajdonában számtalan ingatlan van, melyeket a városvezetés fejlesztési célzattal tart meg, értékesít, illetve használ fel. A város vagyon-, ingatlangazdálkodási terve, valamint a rendelkezésre álló Szabályozási Terv, Településszerkezeti Terv és Helyi Építési Szabályzat átlátható és kiszámítható befektetői környezetet eredményez, így a magántőke bevonása az egyes fejlesztési projektekbe könnyebben megvalósítható. A várostervezés a megelőző városrehabilitációs tevékenységek esetében is számos esetben közreműködött magánbefektetővel.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia részeként elkészített ingatlangazdálkodási terv a forgalomképes önkormányzati ingatlanok fejlesztési célú hasznosításának szempontjai szerint készül el. A forgalomképtelen ingatlanok tekintetében a város stratégiai célja az azokon lévő intézmények folyamatos felújítása és korszerűsítése, az ingatlanok karbantartása.

Az ingatlangazdálkodási terv az alábbi koncepció mentén készül el:

- város egész területére vonatkozó ingatlangazdálkodási terv (lakások, bérlakások, intézményi területek)
- város egész területére vonatkozó, úthálózattal kapcsolatos, közlekedésfejlesztéssel kapcsolatos, intézményi területeket érintő, valamint területrendezési ingatlangazdálkodás (forgalomképtelen ingatlanok is)

Ingatlanok besorolásai:

- nem önkormányzati tulajdon
- tartósan önkormányzati tulajdon
- eladott, volt önkormányzati tulajdon
- 10 éven belül szerzett ingatlanok
- megszerzendő ingatlanok
- értékesítendő ingatlanok

Fejlesztési besorolások:

- önkormányzati érdekű megelőző fejlesztések
- önkormányzati érdekű tervezett fejlesztések
- önkormányzati beruházásokra felhasznált ingatlan-bevételek

VI.2. A VÁROSREHABILITÁCIÓS CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ, NEM FEJLESZTÉSI JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK BEMUTATÁSA

VI.2.1. Kiszámítható és transzparens szabályozási környezet

A stratégia céljainak elérését biztosító fejlesztéseket alapvetően meghatározza azok környezete, amely esetében a természeti és infrastrukturális környezet mellett meghatározó szerepet tölt be a helyi önkormányzat és annak szabályozási gyakorlata. A pénzügyi erőforrások tudatos felhasználásából származó vélelmezett hatásokat sokszorosan felülmúlhatja az önkormányzat a hatáskörébe rendelt szabályozási eszközök tudatos alkalmazásával, ám ennek ellenkezője is igaz: a megfelelő és támogató szabályozás hiánya ellehetetleníti, megghiúsíthatja a pénzügyi eszközökre alapozott fejlesztéseket.

Ezért a stratégia sikeres megvalósításához elengedhetetlen az önkormányzat konzisztens és kiszámítható jogalkotói és jogalkalmazói magatartása, az átlátható, támogató adminisztratív és szabályozási környezet biztosítása és fenntartása, legyen szó akár milliárdos befektetésekről, akár a szociális segély igénybevételéről. A helyi gazdaságpolitika céljait világosan meg kell fogalmazni, meg kell határozni a célok megvalósításához szükséges támogató jogi, szabályozási lépéseket, és tudatosan, következetesen végre is kell hajtani azokat.

Az önkormányzatnak a helyi gazdaság szabályozásában, valamint a gazdasági tevékenységekhez kötött adminisztratív és engedélyezési eljárások során tanúsított kiszámítható és átlátható magatartása csökkenti a gazdasági bizonytalanságot és a befektetések kockázatát.

VI.2.2. Tudatos ingatlan- és kapacitásgazdálkodás

Felesleges, kihasználatlan kapacitásaival, illetve a tevékenység-racionalizálás során felszabaduló kapacitásokkal gazdálkodnia kell az önkormányzatnak. Ilyen felszabaduló kapacitás lehet többek között egy funkcióváltás alatt álló, időlegesen használaton kívüli ingatlan, amelyben teret lehet engedni annak közösségi, vagy civil szervezetek által történő időleges hasznosítására (pl. az eladás vagy felújítás megkezdésének időpontjáig). Ugyanilyen módon célszerű a folyamatosan használaton kívüli, az önkormányzat tevékenysége szempontjából funkcióval nem rendelkező ingatlanok hasznosítása. Hasonló módon lehet eljárni más olyan eszközök, erőforrások esetében (pl. gépkocsi, hangtechnikai és informatikai eszközök stb.), amelyek időszakosan hasznosíthatóak, és azokkal úgy termelhetünk mások számára értéket, hogy az önkormányzat számára annak nem jelentkezik közvetlen költsége. Ezzel a jólét pusztá javításán felül többek között támogatható a stratégia megvalósítását is segítő, de önmagukban is jelentőséggel bíró kulturális, vagy közösségi értékek létrejötte.

VI.2.3. Hatékony és következetes városmarketing tevékenység, pozitív arculat és identitás erősítése

A városfejlesztési stratégia céljainak kijelölésével párhuzamosan be kell azonosítani a fejlesztések potenciális érintettjeit, megkülönböztetve a haszonélvezőket és potenciális kárvallottakat. Az érintettek közül az alábbi célcsoportokra kell intenzív városmarketing akciókat irányozni:

- városban befektetni szándékozó vállalatok és személyek,
- a városban gazdasági tevékenységet folytató szervezetek,
- turistaként a városba látogatók,
- a város és a környező települések lakossága

Tanulmányok, javaslatok elkészítése

Beépítési javaslatok és tervek elkészítése annak érdekében, hogy pontos képet kapjanak a város lakók, az önkormányzat és a projektekbe később bevont tervező, befektető. Előre tervezhető és paraméterezhető legyenek az adott projekt elemei, adott esetben a teljes átfogó fejlesztés kulcsprojektjei. Összefüggéseiben vizsgálható legyen az egyes projektek megvalósításának hatása a városra, és időben fel lehessen készülni az esetleges kedvezőtlen változások ellensúlyozására.

Városmarketing

A hatékony és következetes városmarketing-tevékenység, a pozitív arculat- és identitáserősítés csak kedvező hatással lehet a város gazdasági életére. A fejleszteni kívánt ágazathoz és célcsoporthoz kell alakítani a marketingstratégiát, valamint meg kell teremteni a kommunikáció megfelelő felületeit.

A lakosság tevékeny bevonása

A lakókörnyezet építését, szépítését szolgáló megmozdulások szervezése, a civil szervezetek ösztönzése, támogatása fontos hajtóerő lehet a lakóközösség számára az adott fejlesztés és pl. egy összefüggő rendszert jelentő akcióterv elfogadásában.

Az IVS-hez kötődő marketing akciók jellemzője a stratégia filozófiájának megfelelően az ágazat- és területspecifikus szemléletmód párhuzamos alkalmazása, valamint a rendszerszemlélet és a mérhetőség. Mindennek eléréséhez fontos egy, a város képébe és fejlődési elképzeléseihez illő szlogen és jelkép-rendszer kialakítása, továbbá az egységes arculat alkalmazása.

VI.3. PARTNERSÉG

Az érintettek fejlesztésekbe történő bevonása – a szakszerű és hatékony projekt-előkészítési / projektfejlesztési modellen túlmenően – kiváló eszköze a kommunikációnak. A konzultáció lényege, hogy részt vesznek a projekt által kezelendő helyzetek elemzésében és a prioritások, valamint a megoldás kijelölésében. Az előzetes véleménykéréssel elérhető az érdekcsoportok megfelelő szintű támogatása, ami megelőlegezi az egyes fejlesztési programok sikerét.

Bevonandó célcsoportok/partnerek:

- Civil szféra
 - Civil szerveződések képviselői
 - Polgári szerveződések képviselői
- Jellemző kultúrák
 - Kisebbségi önkormányzatok
 - Nemzetiségi szervezetek képviselői
- Gazdasági szféra
 - Egyházak, felekezetek
 - Oktatási, művelődési intézmények képviselői

VI.3.1. Lakossági tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása

A helyi lakosság a projekt elsődleges célcsoportja, esetükben a folyamatos tájékoztatás és a rendszeres konzultációs, véleménynyilvánítási lehetőség a projekt sikerességének alapvető feltétele, mivel a lakosok annak függvényében, hogy milyen mértékben, formában és területen érintik a fejlesztések, eltérően reagálhatnak az egyes tervezett projektekre.

A fejlesztések társadalmi elfogadottságát magalapozandó folyamatosan tájékoztatni kell a helyi lakosságot, ennek elsődleges eszköze a helyi média (www.eger.hu, Városi Televízió Eger, Heves Megyei Hírlap), amelyeken keresztül rendszeresen beszámolunk a tervezés állásáról és a városrehabilitációs program aktualitásáról. Az akcióterületi fejlesztések tervezése még intenzívebb lakossági párbeszédet igényel, amire az érintett akcióterületeken szervezett szükségletorientált lakossági fórumok nyújtanak lehetőséget.

VI.3.2. Vállalkozói egyeztetések

Az integrált városfejlesztésben érintett vállalkozói kör alapvetően két nagy csoportra bontható.

A helyi kis- és középvállalkozások inkább a fejlesztések célcsoportjának tekinthetők, ugyanis a fejlesztések eredményeként létrehozott kapacitások (közterek, irodaházak, bevásárlóközpontok stb.) fogyasztóiként jelennek meg. Kisebb mértékben partnerként is részt vehetnek a városrehabilitációban például saját üzlethelyiségeik, vendéglátóhelyeik felújításával. Esetükben a legfontosabb partnerségi eszköz a szükségleteik pontos felmérése, valamint a folyamatos tájékoztatás többek között a lehetséges pályázati forrásokról.

A másik vállalkozói kör hatása a program tartalmi elemét és a városrehabilitáció eredményességét tekintve lényegesen intenzívebb. A nagyobb befektetőkkel, a tőkeerős beruházókkal és a potenciális ingatlanfejlesztőkkel való kapcsolattartás személyesebb jellegű partnerséget igényel annak érdekében, hogy rendelkezésre álló tőkéjük mobilizálása Eger akcióterületein történjen meg. Így megvalósítható a források feltárása és kialakítható azok ideális kombinációja.

VI.4. AZ IVS MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁVAL KAPCSOLATOS SZERVEZETI ELVÁRÁSOK

A pályázat és az akcióterületi tervek szakszerű lebonyolításához, monitoringjához és kivitelezéséhez az önkormányzatnak Városfejlesztő társaságot kell alapítania.

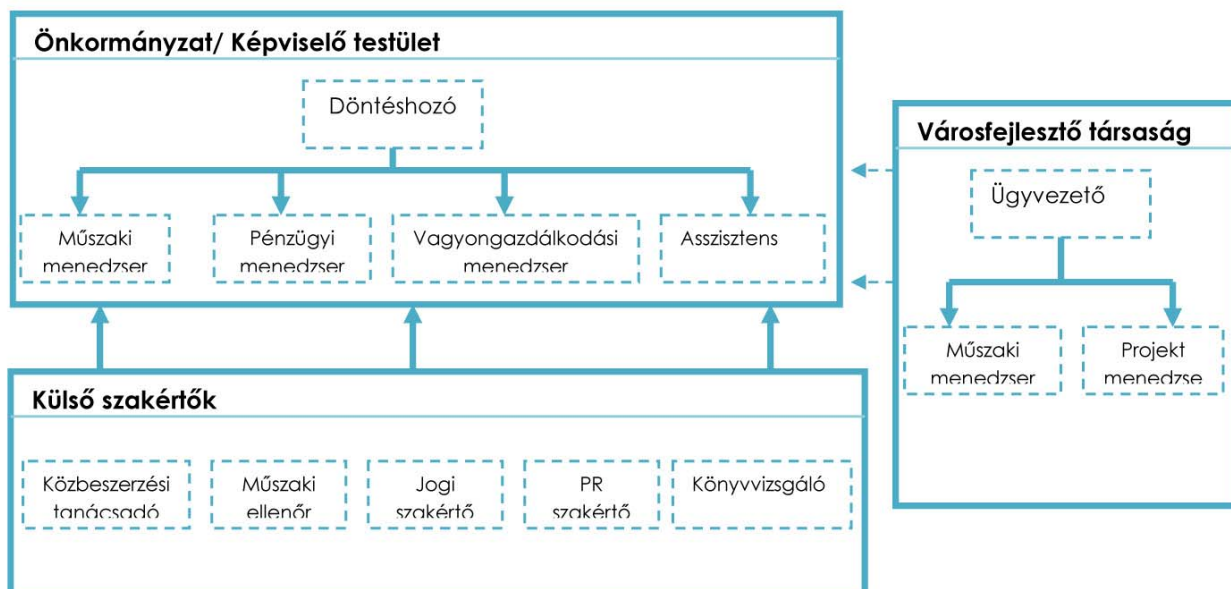
Az Önkormányzat és a projektmenedzsment-szervezet külső szakértők igénybevételével biztosítja a projekt megvalósításának sikerét.

A projektmenedzsment szervezeti struktúráját az alábbi ábra szemlélteti:

Az akcióterületi fejlesztésben meghatározott projekt lebonyolítói és egyben személyi felelősei a 100%-ban az Önkormányzat tulajdonában lévő Városfejlesztési Társaság munkatársai.

A fejlesztő Társaság működésének célja az Önkormányzat városfejlesztési célkitűzéseinek gyakorlati megvalósítása a lehető legkedvezőbb pénzügyi feltételekkel. Ennek megfelelően az Önkormányzat – mint tulajdonos – érdekeltsége, hogy pénzügyi szempontból a leghatékonyabban, városrendezési és műszaki szempontból pedig az Önkormányzat által megjelenített közérdeknek a lehető legnagyobb mértékben megfelelően valósítsa meg a településfejlesztési célokat.

A Társaság kisméretű, ám professzionális szervezettel, magas költséghatékonysággal végzi munkáját. Az egyes, Önkormányzat által kijelölt fejlesztési programok esetében a Társaság megkezdi azok előkészítését, elkészíti az előkészítési szakaszra vonatkozó költségvetést, meghatározza az elvégzendő feladatokat, illetve a sikerességet akadályozó tényezőket (ingatlanrendezési, szabályozási kérdések, jogviták). Az előkészítésekre vonatkozó költségvetés önkormányzati elfogadása esetében a Társaság elkészíti, illetve elkészítteti a szükséges műszaki-jogi dokumentációkat.

VI.5. A STRATÉGIA MEGVALÓSULÁSÁNAK MONITORINGJA

A stratégia megvalósításának nyomon követését az IVS stratégiai fejezetében megfogalmazott célok figyelembevételével alakítottuk ki.

Stratégiaileg a fő cél:

- Az identitás és a tudásalap létrehozásával a fenntartható fejlődés megteremtése.
- Az identitás megteremtése az élhető város kialakításának fogalomköréhez köthető, valamint a megfelelő rekreációs területek létrehozásának folyamatához, mely biztosítja a jövőbeli hosszútávú fejlődés meglétét.
- A tudásalap létrehozása a helyi oktatáson alapszik, valamint az igazgatás és pénzügy területeken. Fontos kitermelni egy olyan értelmiségi kört, mely a lakókörnyezetéhez kötődik és annak jövője iránt elkötelezett. Ezért is fontos, hogy olyan potenciállal rendelkezzen a terület, ahova érdemes visszajönni.

Ezen két fejlesztési irány képezi az alapját a város fejlesztésének, mely lehetőséget teremt a város számára egy, az ott lakóknak élhető környezetet és valódi városi életet kialakítani.

A projekt megvalósításának menedzselése két fontos tevékenységből áll: monitoring és kommunikáció. A monitoring, azaz nyomon követés a realizálási folyamatok követését jelenti.

A projektmenedzsment-szervezet célja elsősorban:

- a projekt előrehaladásának teljesítése,
- a projekteredmény minőségének biztosítása,
- az eltérések, valamint
- a projekt kimenetelét negatívan befolyásoló tényezők elleni védekezés,
- magas fokú kommunikáció megszervezésével.

A projekt megvalósítása során a városfejlesztési társaság felelőssége, hogy folyamatosan figyelemmel kísérje a projekt alakulását:

- felülvizsgálja a feladatok teljesítését,
- tartották-e az időtervet,
- a pénzügyi teljesítés a költségtervvel szinkronban van-e.

Ebben a tevékenységében segítségére van az Önkormányzat, amely szakértői (főépítész, pénzügyi menedzser, koordinátor) rendelkezésre bocsátásával támogatja a Társaság munkáját és a stratégiai célok elérését (identitás megteremtése, tudásalap létrehozása).

A városfejlesztő társaság a megvalósítás során folyamatosan ellenőrzi, elemzi az elvégzett tevékenységeket, és következtetéseket von le, megoldásokat talál ki az esetlegesen előforduló problémákra. Az ellenőrző rendszer kiterjed a költségekre, a kockázatokra, a minőségre, a kommunikációra, az időre, a változásokra, a beszerzésekre, valamint az emberi erőforrások területére.

A társaság kéthavonta riportot készít az Önkormányzat számára az IVS-ben foglalt fejlesztések megvalósulásáról, az elért eredményekről.

A nyomon követés során a következő négy lépéssorból álló folyamat szerint ellenőrzik a projekt teljesítését:

- Az első lépésben a projekt előkészítési szakaszában meghatározásra kerül a határidő, a költségkeret, illetve maga az elérendő eredmény,
- A második lépés az információgyűjtés, amelyet a városfejlesztési társaság heti rendszerességgel fog elvégezni,
- A harmadik lépésben összevetik a kitűzött célokat az összegyűjtött információkkal,
- A negyedik lépésben pedig a szükséges korrekció beavatkozásra kerülhet sor.

Ezzel a négy lépésből álló nyomon követési folyamattal elősegítik a célok elérését, amely a projekt sikerességét eredményezi. A projektmegvalósítás keretében továbbítják a releváns és aktuális információkat a projektmenedzsment-szervezeten belül, valamint a szervezet és a bevonandó célcsoportok között is. A kommunikáció során az aktuális információkat folyamatosan eljuttatják az érintettekhez (lakossághoz, civil szervezetekhez, vállalkozásokhoz) illetve reagálnak a projekttel kapcsolatos külső információkra is. A kifelé irányuló kommunikáció célja, hogy a projekt céljáról, tartalmáról és eredményeiről az érintett célcsoportok is értesüljenek. A belső kommunikáció célja, hogy a projektmenedzsment-szervezeten belül az információáramlás folyamatos és zökkenőmentes legyen. Megfelelő kommunikáció nélkül a projektmenedzsment tagjai képtelenek a közös cél érdekében összehangoltan cselekedni. Ennek érdekében a társaság heti gyakorisággal projektértékezeléseket fog tartani a projektmenedzsment-szervezet, a külső szakértők, az önkormányzat és a partnerek részvételével. Az értekezlet célja:

- a projekt állapotának közös értékelése;
- a problémafeltárás, a problémákra adott megoldási javaslatok értékelése;
- a legkedvezőbb alternatíva kialakítása;
- a korrekciós döntések meghozatala;
- a projekttel kapcsolatos tájékoztatások és utasítások közlése.

A projektértékezelések mellett belső helyzetjelentések is készülnek. Ennek során összefoglalják a nyomon követési folyamat alatt keletkező elemzési eredményeket. A helyzetjelentés három beszámolóból tevődik össze, amelyeket önállóan is alkalmaznak.

- Státusz-jelentés: meghatározza, hogy hol tart a projekt az erőforrások, a költségek, a terjedelem és a minőség tekintetében;
- Haladás-jelentés: leírja, hogy milyen eredmények valósultak meg eddig, milyen előrejelzés várható a következő szakaszban;
- Eltérés-jelentés: megállapítja, hogy milyen eltérések következtek be, mely eltérések esetén kell beavatkozni és milyen módon.

A társaság negyedévenként beszámol a kitűzött projektcélokkal összehasonlítva a megvalósult eredményekről, a felmerült problémákról, a pénzügyi előrehaladról, a lehetséges kockázatokról, az ütemezési módosításokról az Önkormányzat, illetve a Képviselő-testület felé.

A projektmenedzsment-szervezet folyamatosan bemutatja az elért eredményeket a következő módokon: személyes konzultáció, honlap, írott média, Tv.

Az eredmények bemutatása nagymértékben hozzájárul a projekteredmény fenntartásához, népszerűsítéséhez és elterjesztéséhez.